

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ОҚУ-АҒАРТУ МИНИСТРЛІГІ
Ы. АЛТЫНСАРИН АТЫНДАҒЫ ҰЛТТЫҚ БІЛІМ АКАДЕМИЯСЫ

**ОРТА МЕКТЕПТІҢ ЖОҒАРҒЫ СЫНЫПТАРЫНА ЭЛЕКТИВТІ
КУРСАРДЫ ЕНГІЗУДІҢ МОНИТОРИНГІ НӘТИЖЕЛЕРІ
БОЙЫНША ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСЫНЫМДАР**

Астана, 2023

Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясының Ғылыми-әдістемелік кеңесінің шешімімен баспаға ұсынылды (2023 жылғы 19 тамыздағы № 1 хаттама).

Орта мектептің жоғарғы сыныптарына элективті курстарды енгізудің мониторингі нәтижелері бойынша әдістемелік ұсынымдар. – Астана: Ы. Алтынсарин атындағы ҰБА, 2023. – 192 б.

Әдістемелік ұсынымдар Қазақстанның білім беру үдерісіне элективті курстарды енгізудің әдістемелік ерекшеліктерін қамтылды. Ұсынымдарда оқушылардың білім беру траекториясын таңдау мүмкіндіктерін кеңейтуге және олардың жеке қызығушылықтары мен қабілеттеріне бейімделуге бағытталған элективті курстарды тиімді қолдану жолдары ұсынылады.

Әдістемелік ұсынымдар жалпы білім беретін мектеп мұғалімдеріне, білім беру ұйымдарының қызметкерлеріне арналған.

КІРІСПЕ

Қазақстан мектептерінің жоғары сыныптарында бейіндік оқытуға көшу оқу мазмұнын саралауға қолайлы жағдай жасауға бағытталған, бұл әрбір оқушыға жеке білім беру траекториясын құруға мүмкіндік береді. Бұл – оқушыларға болашақ мамандығын саналы түрде анықтауға көмектесетін тұжырымдаманың негізгі аспектісі. Осы үдерістегі маңызды құрал – элективті курстар, олар оқушылардың жеке қызығушылықтары мен қабілеттеріне бейімделген таңдау мүмкіндігін береді. Мұндай курстарды енгізу тек білім беру мүмкіндіктерін кеңейтіп қана қоймай, кәсіби өзін-өзі анықтауды дамытуға ынталандырады.

Бейіндік оқытудың маңызды міндеті – мектептік және кәсіптік білім беру арасындағы сабақтастықты қамтамасыз ету. Элективті курстар бұған ықпал етеді, өйткені олар оқушылардың білім беру мүдделерін қанағаттандырып қана қоймай, өмірлік және кәсіби траекторияны саналы таңдауға ынталандырады. Алайда, бұл курстардың шын мәнінде пайдалы және нәтижелі болуы үшін оқушыларға саналы таңдау жасауға жағдай жасау қажет, оған өз қызығушылықтарын анық түсіну, курстардың мазмұнымен танысу және курстар бағдарламасын таныстырып, түсіндіре алатын мұғалімдермен өзара әрекеттесу кіреді.

Қазақстанның білім беру және ғылым жүйесін жаңғырту білім беру үдерістерін жетілдіруде маңызды рөл атқарды. Ол тек жаңғыртудың әдіснамалық негіздерін әзірлеп қана қоймай, білім беру мазмұнын сараптауға арналған электрондық платформалар сияқты инновациялық құралдарды енгізді, бұл білім беру ресурстарының сапасын арттыруға мүмкіндік берді. Маңызды жетістіктер қатарына мектепке дейінгі және мектептегі білім сапасын бағалаудың критерийлер жүйесін әзірлеу, оқытудың заманауи әдістерін енгізу және педагогикалық білім беруді қайта құру кіреді.

Бұл бағдарлама аясында кәсіптік білім беру жүйесін дамытуға ерекше назар аударылды. 12 жылдық білім беруге қатысты тұжырымдамалық

тәсілдерді әзірлеу және енгізу, білім беру ұйымдарында теңдестірілген тамақтану жобаларын құру, сондай-ақ дарынды балалармен жұмысқа қолдау көрсету атқарылған жұмыстың көпқырлылығы мен өзектілігін көрсетеді. Негізгі нәтижелердің бірі – педагогикалық колледждерді трансформациялау моделін құру, бұл мұғалімдерді даярлау сапасын жақсартуға және білім беру үдерісін ұйымдастыруда эргономикалық тәсілдерді ұсынуға мүмкіндік берді.

Бағдарламаның ғылыми құрамдас бөлігі университеттерде мамандар даярлау тәсілдерінің тиімділігін арттыру, сондай-ақ ғылыми қызмет пен қаржылық бақылауды жетілдіруге қатысты ұсынымдар әзірлеу жұмыстарының нәтижелерінде көрініс тапты. Бұл шаралар Қазақстанның ғылыми әлеуетін және оның халықаралық бәсекеге қабілеттілігін арттыруға бағытталған.

Қазіргі білім беру жүйесінің өзекті міндеттерінің бірі – PISA зерттеуі барысында анықталғандай, оқушылардың функционалдық сауаттылық деңгейін арттыру. Білімді өмірде қолдану дағдыларын жақсарту қажеттілігі Қазақстанның орта мектептерінде енгізілген «Ғаламдық құзыреттер» курсы әзірлеуге әкелді. Бұл курс азаматтық ұстаным, проблемаларды басқару, коммуникативтік және технологиялық дағдылар сияқты негізгі құзыреттерді қалыптастыруға бағытталған. Курстың икемділігі мен практикалық бағыттылығы оқушыларға қазіргі заманғы өмір мен еңбек нарығының талаптарына жақсы дайындалуға мүмкіндік береді.

Дегенмен, курсты енгізу оның тиімділігін талдау және мазмұнын түзету үшін тұрақты мониторинг жүргізуді талап етеді. Мұғалімдердің осы курсты оқытуға дайындығына, қазіргі педагогикалық әдістерді қолдану қабілетіне, сондай-ақ оқушылар мен қоғамның курсты қабылдауына ерекше назар аударылады. Мониторинг курсты енгізу процесіндегі әлсіз тұстарды анықтап, оларды жою жолдарын ұсынуға мүмкіндік береді, бұл жаңа білім беру бағдарламаларын табысты іске асыру үшін маңызды.

Элективті курстар мен негізгі құзыреттерді дамытуға бағытталған бағдарламалар қолдайтын бейіндік оқыту оқушыларды ересек өмірге және

кәсіби мансапқа дайындауда маңызды рөл атқарады. Бұл мектепке тек білім беріп қана қоймай, қазіргі қоғамда сұранысқа ие болатын дағдылар мен біліктерді қалыптастыруға мүмкіндік береді. Білім беру саласындағы реформалардың сәттілігі мониторинг пен ғылыми зерттеулер нәтижелеріне негізделген өзгерістерге дайындықты және тұрақты кері байланысты талап ететінін атап өткен жөн.

1. ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ТӘЖІРИБЕНІ ТАЛДАУ ЖӘНЕ ЭЛЕКТИВТІ КУРСТАРДЫ ЕНГІЗУ ТӘСІЛДЕРІ

Элективті курстарды енгізу бойынша халықаралық тәжірибені талдау қазіргі білім берудегі маңызды үрдісті – оқытуды дараландыруға ұмтылысты көрсетеді. Жаһандану және үнемі өзгеріп отыратын әлем жағдайында білім беру жүйелері жаңа сынақтарға бейімделуге ұмтылады, бұл оқушыларға өздерінің білім траекторияларын құруға мүмкіндік береді. Элективті курстар оқушылардың көзқарасын кеңейтіп қана қоймай, олардың қызығушылықтары, қабілеттері және мансаптық мақсаттарына сәйкес келетін нақты салалардағы білімдерін тереңдетуге мүмкіндік беретін негізгі механизмдердің біріне айналды.

Элективті курстардың басты міндеті – оқу жоспарларының икемділігін қамтамасыз ету. Бұл білім беру мекемелеріне қатаң реттелген және біріздендірілген бағдарламалардан алшақтап, оқушыларға пәндерді таңдау еркіндігін көбірек беруге мүмкіндік береді. Нәтижесінде, оқушылар өздерінің жеке және кәсіби дамуына ең қолайлы пәндерге назар аудара алады. Мұндай икемділік оларда өз оқуына жауапкершілік сезімін қалыптастырады, мотивацияны арттырады және болашақ білім беру мен мансап жолын саналы таңдауға ықпал етеді.

Элективті курстарды енгізу жүйелі көзқарасты қажет етеді. Ең алдымен, мектептер мен білім беру мекемелері әртүрлі оқушылар тобының мүдделерін қанағаттандыру үшін курстардың кең ауқымын ұсына білуге дайын болуы керек. Бұл белгілі бір салаларда жеткілікті білімі мен тәжірибесі бар білікті оқытушылардың болуын көздейді, өйткені бұл курстардың жоғары сапалы болуын қамтамасыз етеді. Сонымен қатар, мектептерде курстарды сәтті өткізу үшін қажетті материалдық және әдістемелік ресурстар болуы қажет.

Элективті курстарды сәтті енгізудің негізгі аспектілерінің бірі – оқушылардың мүдделеріне бағытталу. Қазіргі заманғы білім беру біртұтас

оқыту тәсілінен алшақтап, әр оқушының қызығушылықтары, қабілеттері мен қажеттіліктері әртүрлі болатынын мойындайды. Элективті курстар осы көпқырлы палитраны ескеріп, оқушыларға өз бейіміне жақын пәндерді оқуға мүмкіндік береді. Бұл академиялық пәндерді тереңдетіп оқыту да, практикалық дағдыларды дамытуға ықпал ететін қолданбалы курстар да болуы мүмкін.

Сонымен қатар, элективті курстар креативтілік, сыни ойлау, проблемаларды өз бетінше шешу және топта жұмыс істеу сияқты маңызды қасиеттерді дамытуға ықпал етеді. Қазіргі әлемде бұл дағдылар барған сайын маңызды бола түсуде, өйткені адамның жетістігі тек академиялық білімге ғана емес, сонымен қатар ойлау икемділігі мен өзгерістерге бейімделу қабілетіне де байланысты. Элективті курстарды енгізу мектептерге оқушыларды осы күрделі және динамикалық әлемге дайындауға көмектеседі, олардың жеке қасиеттерін дамытуға жағдай жасайды.

Жеке білім беру траекторияларын қолдау – тағы бір маңызды аспект. Элективті курстар оқушыларға өздерінің қызығушылықтары мен мақсаттарына сәйкес келетін білім беру бағдарламасын құруға мүмкіндік береді. Бұл олардың оқуға деген ынтасын арттырып қана қоймай, болашақ кәсіби қызметтің негізіне айналуы мүмкін бірегей құзыреттерді дамытуға мүмкіндік береді. Мұндай оқыту тәсілі жеке таңдаудың және өзін-өзі іске асырудың маңыздылығын атап көрсетеді, бұл әсіресе жаһандық еңбек нарығы жағдайында ерекше дағдылар мен қабілеттері бар мамандарға сұраныс артқан кезде өзекті болып отыр.

Сондай-ақ, элективті курстарды енгізу олардың тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ететін тиісті инфрақұрылымды құруды талап ететінін ескеру қажет. Бұл әдістемелік ұсынымдарды әзірлеуді, білім сапасын бағалау жүйелерін құруды және оқушылармен тұрақты кері байланыс ұйымдастыруды қамтиды. Мектептер және басқа білім беру ұйымдары оқушылар мен олардың ата-аналарымен тұрақты консультациялар өткізіп, ең сұранысқа ие курстарды анықтап, олардың тиімділігін қадағалауы қажет.

АҚШ-та элективті курстарды мектеп бағдарламасына енгізу, әсіресе жоғары сыныптар деңгейінде, білім беру жүйесінің ажырамас бөлігі болып табылады. Бұл тәсіл оқушылардың жеке білім беру траекторияларын дамытуға, олардың қызығушылықтарын қолдауға және болашақ кәсіби қызметке дайындыққа бағытталған. Негізгі назар оқу пәндерін таңдаудағы икемділікке аударылады, бұл оқушыларға бірегей білім беру тәжірибесін қалыптастыруға мүмкіндік береді.

Американдық мектептерде жоғары сынып оқушылары шамамен 9-сыныптан бастап элективті курстармен таныса бастайды. Міндетті пәндер – математика, ағылшын тілі, жаратылыстану ғылымдары және тарихпен қатар, оқушылар көптеген элективті курстарды таңдай алады. Бұл курстар өнер, музыка, технологиялар мен бизнес сияқты түрлі білім салалары мен практикалық дағдыларды қамтиды. Мысалы, оқушы технологияларға қызығушылық танытса, компьютерлік бағдарламалау курсы немесе шығармашылыққа бейім болса, бейнелеу өнері курсы таңдай алады.

1-мысал: Өнер және шығармашылық саласындағы элективтер

Өнер және шығармашылық саласындағы элективті курстар бірқатар елдердің білім беру жүйелерінде маңызды рөл атқарады, өйткені олар оқушыларға өздерінің шығармашылық қабілеттерін, креативті ойлауын және өзін-өзі білдіру дағдыларын дамытуға мүмкіндік береді. Мысалы, американдық мектептерде бұл курстар бейнелеу өнері, фотография, дизайн және театр өнері сияқты әртүрлі пәндерді қамтиды. Бұл курстар оқушылардың жеке тұлғалық өсуіне ықпал етіп қана қоймай, болашақта әртүрлі салаларда мансап құруға да жол ашады.

Сәтті бағдарламалардың мысалдары

1.1. Жоғары сыныптардағы графикалық дизайн

Калифорниядағы бір жоғары мектепте графикалық дизайн курсы таңдаған оқушы Adobe Illustrator және Photoshop бағдарламаларында жұмыс істеудің негіздерін үйренді. Курстың аясында ол жергілікті іс-шаралар үшін

постерлер сериясын әзірлеп, нәтижесінде кәсіби портфолио жасады және жергілікті дизайнерлік агенттіктерден тағылымдамадан өтуге ұсыныстар алды.

1.2. Фотография және постөңдеу

Нью-Йорктегі мектепте цифрлық фотография курсы жергілікті қалалық мәдениетті фотодокументациялау жобасын қамтыды. Оқушылар өз дағдыларын фотогалерея құру үшін пайдаланып, ол кейіннен жергілікті галереяда көрсетілді. Бұл тәжірибе олардың фотография саласындағы дағдыларын дамытып қана қоймай, өнер саласындағы мамандармен және қоғаммен өзара байланыс орнатуға мүмкіндік берді.

1.3. Театр өнері және актерлік шеберлік

Чикагодағы театр студиясында актерлік шеберлік курсы оқушыларға классикалық және заманауи пьесаларды қамтитын қойылымдарға қатысуға мүмкіндік берді. Оқушылар мектеп сахнасында және жергілікті театрларда өнер көрсетіп, өздерінің сенімділіктері мен сахналық шеберліктерін дамытты. Көпшілігі театр мен кино саласында мансаптарын жалғастырып, беделді театр мектептеріне түсіп, стипендиялар алды.

Бұл мысалдар өнер және шығармашылық саласындағы элективті курстардың оқушылардың білім беру тәжірибесін қалай байыта алатынын көрсетеді. Олар оқушыларға шығармашылық өзін-өзі көрсету мүмкіндігін ғана емес, сонымен қатар олардың болашақ мансабында пайдалы болатын практикалық дағдыларды меңгеруге де мүмкіндік береді.

1.1. Бейнелеу өнері

Бейнелеу өнері курстары оқушыларға акварель, майлы бояу, пастель және графика сияқты әртүрлі сурет салу және кескіндеме техникаларын зерттеуге мүмкіндік береді. Мысалы, кескіндеме курсы түстер теориясының негіздерін, композицияны және бояуды қолдану техникасын қамтуы мүмкін. Оқушылар өздерінің жеке өнер туындыларын жасап, визуалды қабылдауын

және көркемдік көрінісін дамытуға ықпал етеді. Бұл дағдылар жеке ләззат алу үшін ғана емес, сонымен қатар өнер, интерьер дизайны немесе иллюстрация саласындағы мансап үшін де пайдалы болуы мүмкін.

1.2. Фотография

Фотография курстары оқушыларды камерамен жұмыс істеудің негіздеріне, композиция техникасына және суреттерді өңдеуге үйретеді. Мысалы, сандық фотография курсы әртүрлі камера түрлерімен жұмыс істеуді, экспозиция және фокус баптауларын, сондай-ақ Adobe Photoshop сияқты бағдарламаларды пайдалана отырып постөңдеудің негіздерін қамтуы мүмкін. Бұл дағдылар кәсіби фотосессияларды жасауға, медиа және жарнама саласында жұмыс істеуге, сондай-ақ жеке жобалар мен портфолионы дамытуға пайдалы.

1.3. Дизайн

Дизайн бойынша элективті курстар графикалық дизайн, веб-дизайн және сән сияқты әртүрлі аспектілерді қамтуы мүмкін. Мысалы, графикалық дизайн курсы оқушыларды Adobe Illustrator және InDesign сияқты графикалық редакторлармен жұмыс істеудің негіздеріне, сондай-ақ визуалды тартымды және функционалды дизайндарды жасау принциптеріне үйретуі мүмкін. Оқушылар плакаттар, логотиптер және веб-сайттар сияқты өз жобаларын әзірлеп, медиа, жарнама және маркетингте сұранысқа ие дағдыларын дамытуға көмектеседі.

1.4. Театр өнері

Театр өнері курстары актерлік шеберлікті, сахналық сөйлеуді және импровизацияны дамытуға бағытталған. Мысалы, актерлік шеберлік курсы сахналық қатысуды, сөйлеу техникасын және эмоционалдық көріністі дамытуға арналған жаттығуларды қамтуы мүмкін. Оқушылар қойылымдар мен спектакльдерге қатысып, өздерінің сенімділігін, коммуникациялық дағдыларын және командада жұмыс істеу қабілетін дамытуға көмектеседі. Бұл дағдылар театр және кино саласындағы мансап үшін ғана емес, кез келген

кәсіби салада қарым-қатынас пен презентациялар үшін де пайдалы болуы мүмкін.

2-мысал: Технологиялар саласындағы элективтер

Технологиялық элективтік курстар жоғары сынып оқушылары арасында барған сайын танымал болуда, әсіресе STEM ғылымдарына (ғылым, технологиялар, инженерия және математика) өсіп келе жатқан қызығушылық аясында. Бұл курстар оқушыларға практикалық жұмысқа терең бойлау мүмкіндігін береді, бұл олардың техникалық дағдыларын, сыни ойлауын және мәселелерді шешу қабілетін дамытуға ықпал етеді. Мұндай курстардың бірнеше мысалын толығырақ қарастырайық.

Робототехника

1.1. Курстың сипаттамасы

Жоғары сыныптардағы робототехника курстары көбінесе механика, электроника және бағдарламалаудың негіздерін үйренуді қамтиды. Оқушылар датчиктер, сервоприводтар және микроконтроллерлер сияқты түрлі компоненттерді пайдалана отырып, роботтарды жинауды және бағдарламалауды үйренеді. Курстың аясында олар LEGO Mindstorms немесе Arduino сияқты платформалармен жұмыс істеп, әртүрлі жобаларды жасауға мүмкіндігі бар.

1.2. Жобалардың мысалдары

Техастағы мектептердің бірінде оқушылар робототехника курсы аясында навигация және заттарды ұстау тапсырмаларын орындай алатын роботты әзірледі. Олар кедергілерді анықтау үшін датчиктерді пайдаланып, күрделі әрекеттерді орындау үшін алгоритмдерді бағдарламалады. Жұмыстың нәтижесінде робот жасалып, ол робототехника бойынша аймақтық жарыстарға қатысып, жүлделі орынға ие болды.

1.3. Нәтижелер мен дағдылар

Оқу процесі оқушыларға механика және электроника, сондай-ақ бағдарламалау саласындағы дағдыларын дамытуға мүмкіндік береді. Сонымен қатар, жобалармен жұмыс істеу сыни ойлау мен командада жұмыс

істеу қабілетін дамытуға ықпал етеді. Мұндай дағдылар университеттерде одан әрі оқуға және инженерия мен робототехника саласындағы мансаптық өсуге пайдалы болуы мүмкін..

2. Компьютерлік бағдарламалау

2.1. Курстың сипаттамасы

Компьютерлік бағдарламалау курстары Python, JavaScript немесе Java сияқты әртүрлі бағдарламалау тілдерінің негіздерін үйретуді қамтиды. Оқушылар синтаксис негіздерін, деректер құрылымдарын және алгоритмдерді үйренеді. Кейбір курстар бағдарламалық қамтамасыз етуді әзірлеу және веб-қосымшаларды жасау жобаларын да қамтиды.

2.2. Жобалардың мысалдары

Калифорниядағы мектепте Python бойынша курс іске қосылды, онда оқушылар қарапайым ойындар мен веб-қосымшалар жасады. Жобалардың бірі пайдаланушыларға тапсырмаларды қосуға, жоюға және қадағалауға мүмкіндік беретін жеке тапсырмаларды басқару қосымшасын әзірлеуді қамтиды. Оқушылар интерфейс жасау және деректермен өзара әрекеттесу үшін кітапханалар мен фреймворктарды пайдаланды.

2.3. Нәтижелер мен дағдылар

Бағдарламалау курсы барысында алынған білімдер оқушыларға өз бағдарламалық шешімдерін әзірлеуге және заманауи технологиялардың жұмыс принциптерін түсінуге мүмкіндік береді. Бұл дағдылар IT, бағдарламалық қамтамасыз етуді әзірлеу және веб-дизайн саласындағы мансап үшін әсіресе құнды. Оқушылар сондай-ақ мәселелерді шешуді және жобалармен жұмыс істеуді үйренеді, бұл логикалық ойлау мен аналитикалық қабілеттердің дамуына ықпал етеді.

3. Инженерия

3.1. Курстың сипаттамасы

Инженерия бойынша курстар механикалық, электрлік және азаматтық инженерия сияқты түрлі салаларды қамтиды. Оқушылар жобалау, прототиптерді құру және инженерлік шешімдерді тестілеу негіздерін

үйренеді. Курстың аясында олар құрылымдар, механизмдер және жүйелер жасауға қатысты жобалармен жұмыс істей алады.

3.2. Жобалардың мысалдары

Нью-Йорктегі мектепте механикалық инженерия курсы өткізілді, онда оқушылар әртүрлі материалдардан көпірлер мен ғимараттардың үлгілерін жобалап, құрастырды. Жобалардың бірі ең аз материалдарды пайдалана отырып, мүмкіндігінше көп салмақты көтере алатын көпір прототипін жасауды қамтыды. Жоба сәтті тестілеулермен аяқталып, жұмыс мектептегі инженерлік жобалар көрмесінде ұсынылды.

3.3. Нәтижелері және дағдылары

Инженерия курсы аяқтаған оқушылар техникалық шешімдерді жобалау және жасау дағдыларын дамытады. Олар инженерлік құралдар мен бағдарламалармен жұмыс істеуді үйренеді, бұл олардың инженерия саласында білімдерін жалғастыруы немесе құрылыс, жобалау және басқа да инженерия салаларында мансап құруы үшін пайдалы болуы мүмкін.

Қосымшаларды әзірлеу

4.1. Курстың сипаттамасы

Қосымшаларды әзірлеу курстары оқушыларды мобильді және веб-қосымшаларды жасауға үйретеді. Олар iOS үшін Swift және Android үшін Kotlin сияқты бағдарламалау тілдерін, сондай-ақ пайдаланушы интерфейсінің дизайны және пайдаланушы тәжірибесінің принциптерін оқытуды қамтиды.

4.2. Жобалардың мысалдары

Флоридадағы мектепте оқушылар физикалық жаттығуларды бақылау және талдау үшін қосымша жасады. Жоба аясында олар пайдаланушыларға жаттығу деректерін енгізуге, мақсаттар қоюға және прогресті қадағалауға мүмкіндік беретін интерфейс әзірледі. Қосымша Google Play Store-да орналастырылып, жергілікті тұрғындар қолданды.

4.3. Нәтижелер мен дағдылар

Қосымшаларды әзірлеу оқушыларға бағдарламалық қамтамасыз етуді идеядан іске асыруға дейінгі процесін түсінуге көмектеседі. Бұл дағдылар

мобильді және веб-қосымшалар индустриясында сұранысқа ие, сондай-ақ шығармашылықты және мәселелерді шешу қабілетін дамытуға ықпал етеді.

Технологиялар саласындағы робототехника, бағдарламалау, инженерия және қосымшаларды әзірлеу сияқты элективтік курстар оқушыларға нақты жобаларға терең бойлау және маңызды дағдыларды дамыту мүмкіндігін береді. Бұл курстар техникалық оқытуды ғана емес, сондай-ақ мәселелерді шешу қабілетін, сыни ойлауды және командада жұмыс істеу дағдыларын дамытуға көмектеседі, бұл олардың болашақ мансаптары үшін маңызды мәнге ие.

3. Мысал: Кәсіби бағдарлау курстары

АҚШ-тағы кәсіби бағдарлау элективті курстары жоғары сынып оқушыларына түрлі мамандықтар мен индустрияларды зерттеудің бірегей мүмкіндіктерін ұсынады. Бұл курстар оқушыларға өз қызығушылықтарын түсінуге, сондай-ақ болашақта пайдалы болатын практикалық дағдылар мен білім алуға көмектеседі. Мұндай курстардың бірнеше мысалын және олардың оқушылардың кәсіби дамуына тигізетін маңызын қарастырайық.

1. Кәсіпкерлік курсы

1.1. Курстың сипаттамасы

Кәсіпкерлік курсы оқушыларды бизнес жүргізудің негіздеріне, бизнес-идея жасаудан бастап ресурстарды басқару және бизнес-жоспар әзірлеуге дейін үйретеді. Курстың аясында оқушылар нарықты зерттеу, қаржылық жоспарлау, маркетинг және сату стратегиялары сияқты тақырыптарды оқиды.

1.2. Жобалардың мысалдары

Калифорниядағы бір мектепте оқушылар әртүрлі салаларға, соның ішінде технологиялық стартаптар мен әлеуметтік кәсіпорындарға арналған жеке бизнес-жоспарларын әзірледі. Курстың барысында олар өз жобаларын жергілікті кәсіпкерлер мен әлеуетті инвесторлар алдында ұсыну мүмкіндігіне ие болды, бұл оларға нақты кері байланыс алуға және идеяларын жетілдіруге қатысты кеңестер берді.

1.3. Нәтижелері мен дағдылары

Кәсіпкерлік курсы оқушыларға стратегиялық ойлау, ресурстарды басқару және проблемаларды шешу дағдыларын дамытуға көмектеседі. Бұл дағдылар тек өз ісін ашуды жоспарлап жүргендер үшін ғана емес, сонымен қатар бизнестің түрлі салаларындағы болашақ мансаптар үшін де маңызды. Оқушылар топта жұмыс істеуді, идеяларды әзірлеп, іске асыруды үйренеді, бұл олардың болашақ кәсіби өсуіне пайдалы.

2. Қаржы курсы

2.1. Курстың сипаттамасы

Қаржы курсы қаржыны басқарудың негіздеріне, соның ішінде жеке қаржыларды басқару, инвестициялар және бюджетті басқаруға үйретеді. Оқушылар жеке бюджетті қалай құруды, қаржылық есептерді талдауды және негізделген қаржылық шешімдер қабылдауды үйренеді.

2. Қаржы курсы

2.1. Курстың сипаттамасы

Қаржы курсы қаржыны басқарудың негіздеріне, соның ішінде жеке қаржыларды басқару, инвестициялар және бюджетті басқаруды үйретеді. Оқушылар жеке бюджеттерді қалай құруды, қаржылық есептерді талдауды және негізделген қаржылық шешімдер қабылдауды үйренеді.

2.2. Жобалардың мысалдары

Нью-Йорктегі бір мектепте қаржы курсы жеке қаржылық жоспар құру жобасын қамтыды. Оқушылар өз кірістері мен шығындарын басқару жоспарларын жасап, түрлі инвестициялық стратегияларды зерттеді. Сондай-ақ, курс қор нарығының симуляциясын қамтыды, онда білім алушылар инвестициялар мен нарықты талдауда тәжірибе жинақтады.

2.3. Нәтижелері мен дағдылары

Қаржы курсы оқушыларға жеке қаржылар мен инвестицияларды басқару дағдыларын дамытуға көмектеседі, бұл олардың жеке қаржылық тәуелсіздігіне және қаржы саласындағы болашақ мансабына пайдалы. Оқушылар негізделген қаржылық шешімдер қабылдауды үйреніп, қаржылық сауаттылықты арттыруға және болашағын жоспарлауға қабілетті болады..

3. Журналистика курсы

3.1. Курстың сипаттамасы

Журналистика курсы жаңалықтарды жазу және редакциялау, мақалалар дайындау және сұхбат жүргізу негіздеріне үйретеді. Оқушылар БАҚ жұмыс принциптерін, журналистика этикасын және әртүрлі медиа форматтарды пайдалануды меңгереді.

3.2. Жобалардың мысалдары

Чикагодағы бір мектепте журналистика курсы аясында оқушылар мектеп газетасын шығарумен айналысты. Олар мақалалар жазды, мұғалімдер мен оқушылардан сұхбат алды, сондай-ақ басылымдарды редакциялау және беттеу жұмыстарын жүргізді. Газетамен жұмыс істеу оларға алынған білімді іс жүзінде қолдануға және журналистік қызметте тәжірибе жинақтауға мүмкіндік берді.

3.3. Нәтижелері мен дағдылары

Журналистика курсы оқушыларға жазу, зерттеу және қарым-қатынас дағдыларын дамытуға көмектеседі. Бұл дағдылар медиа саласындағы мансап үшін ғана емес, сонымен қатар ақпаратты талдау мен тиімді қарым-қатынасты қажет ететін кез келген салада пайдалы. Оқушылар сапалы материалдар жасауды үйреніп, кәсіби өсуге қажетті тәжірибені меңгереді.

4. Медицина курсы

4.1. Курстың сипаттамасы

Медицина курсы оқушыларға анатомия, физиология және медициналық зерттеулердің негіздерін ұсынады. Оқушылар организмнің әртүрлі жүйелерінің жұмысын, диагностика және емдеу принциптерін, сондай-ақ медициналық этиканың негіздерін зерттейді.

4.2. Жобалардың мысалдары

Флоридадағы мектептердің бірінде медицина курсы адам денесінің моделін жасау және әртүрлі органдар мен жүйелердің жұмысын көрсету жобасын қамтыды. Оқушылар сондай-ақ медициналық процедуралардың симуляцияларын жүргізіп, нақты медициналық жағдайларды зерттеді. Курс

медициналық мекемелерге баруды қамтыды, онда білім алушылар дәрігерлер мен медициналық мамандардың жұмысын бақылай алды.

4.3. Нәтижелер мен дағдылар

Медицина курсы оқушыларға медицинаның және денсаулықтың негіздерін түсінуді дамытуға көмектеседі, бұл медицина саласында мансап жоспарлайтындар үшін пайдалы. Оқушылар медициналық мамандықтағы жұмыс және денсаулық сақтау саласында табысты мансап үшін қажетті дағдылар туралы түсінік алады.

Кәсіби бағдарлау бойынша элективтік курстар оқушыларға әртүрлі мансаптық жолдарды зерттеуге және болашақта пайдалы болатын дағдыларды дамытуға бірегей мүмкіндік береді. Бұл курстар мектеп оқушыларына өз қызығушылықтары мен мақсаттарын анықтауға ғана емес, сонымен қатар жоғары білімге және кәсіби өмірге өтуді едәуір жеңілдете алатын практикалық білім алуға көмектеседі. Бұл процесте білім беру траекторияларының икемділігі мен көптүрлілігі маңызды рөл атқаратынын атап өту маңызды.

Білім беру траекторияларының икемділігі

Білім беру траекторияларының икемділігі дегеніміз – оқушының қызығушылықтары мен мансаптық мақсаттарына байланысты оқу жоспарын таңдау және бейімдеу мүмкіндігі. Элективтік курстар білім алушыларға өздерін қызықтыратын салаларда мамандануға және болашақ мансаптық жоспарларына сәйкес дағдыларды дамытуға мүмкіндік береді. Бұл икемділік оларға өздерінің кәсіби қызметі үшін ең перспективалы және маңызды деп санайтын салаларға шоғырлануға мүмкіндік береді.

Курстардағы икемділіктің мысалдары

Кәсіпкерлік курсы: Оқушылар бизнес-жоспарларды әзірлеу, стартаптарды басқару немесе маркетингтік стратегиялар сияқты кәсіпкерліктің әртүрлі аспектілерін таңдай алады. Бұл оларға болашақ мансабы үшін ең өзекті деп санайтын салаларға шоғырлануға мүмкіндік береді.

Медицина курсы: Осы курс аясында оқушылар медициналық техника, денсаулық сақтау немесе медициналық зерттеулер сияқты әртүрлі мамандандыруларды зерттей алады. Бұл оларға ең қызықты бағыттарды таңдап, тиісті салаларда өз білімдерін тереңдетуге мүмкіндік береді.

Білім беру траекторияларының көптүрлілігі

Білім беру траекторияларының көптүрлілігі дегеніміз – оқушыларға әртүрлі бағыттар мен мүмкіндіктердің болуы, бұл оларға қызығушылықтары мен мансаптық жолдарының кең спектрін зерттеуге мүмкіндік береді. Элективтік курстар мектеп оқушыларына тек әртүрлі мамандықтармен танысып қана қоймай, сонымен қатар әртүрлі салаларда қолдануға болатын негізгі дағдыларды дамытуға көмектеседі..

Траекториялардың көптүрлілігінің мысалдары

1. Қаржы курсы: Бұл курс жеке қаржылар, инвестициялар немесе бизнесті басқару сияқты бағыттарды қамтуы мүмкін. Оқушылар өздеріне ең қызықты әрі болашақ мансаптарына пайдалы бағытты таңдай алады, мейлі ол банк, инвестициялық қорда жұмыс істеу немесе жеке бизнес ашу болсын.

2. Журналистика курсы: Бұл курста оқушылар тергеу журналистикасы, редакторлық жұмыс немесе мультимедиялық контент жасау сияқты журналистиканың түрлі салаларымен айналыса алады. Бұл оларға кәсіптің әртүрлі қырларын зерттеп, өз қызығушылықтарына сәйкес келетінін таңдауға мүмкіндік береді.

Икемділіктің және көптүрліліктің артықшылықтары

Оқушылардың қызығушылықтарына бейімделу: Икемділік пен көптүрлілік оқушыларға өз күшті жақтарын және қызығушылықтарын табуға және дамытуға көмектеседі, бұл білім беру үдерісін жекелендірілген және ынталандырушы етеді.

Болашақ мансапқа дайындық: Оқушылар өздерінің болашақ кәсіби қызметінде тікелей қолдануға болатын практикалық білім мен дағдыларды меңгереді. Бұл олардың жоғары білімге және еңбек жолына өтуін айтарлықтай жеңілдетеді.

Негізгі дағдыларды дамыту: Мұндай курстар кез келген кәсіби салада қажет дағдыларды дамытуға ықпал етеді, мысалы, сыни ойлау, проблемаларды шешу, уақытты басқару және коммуникация.

Кәсіби бағдарлау бойынша элективті курстар

Кәсіби бағдарлау бойынша элективті курстар білім беру жүйесінде маңызды рөл атқарады, өйткені олар оқушыларға өздерінің мансаптық ұмтылыстарын нақтырақ анықтауға және болашақ кәсіби қызметке дайындалуға мүмкіндік береді. Бұл курстар білім алушыларға өз қызығушылықтары мен күшті жақтарын анықтауға ғана емес, сонымен қатар таңдалған салада сәтті жүзеге асу үшін қажетті практикалық дағдыларды алуға мүмкіндік береді.

АҚШ білім беру жүйесі

АҚШ-тың білім беру жүйесінде элективті курстардың болуы оқушыларға білім беру траекторияларын таңдауда икемділік береді. Білім алушылар міндетті пәндерді элективті курстармен біріктіру мүмкіндігіне ие, бұл оларға жалпы білім алудан бас тартпай, қызығушылық танытқан пәндерді тереңдетіп зерттеуге мүмкіндік береді.

Мысалдар:

1. Биология және гуманитарлық ғылымдар: Биологияға қызығушылық танытқан студент генетика немесе анатомия бойынша жетілдірілген курстарды таңдай алады. Сонымен бірге, ол бейнелеу өнері немесе әдебиет бойынша курстарды оқи алады, бұл оған ғылыми және көркемдік қабілеттерін дамытуға мүмкіндік береді.

2. Техникалық және әлеуметтік ғылымдар: Инженерияға қызығушылық танытқан оқушы робототехника және механика курстарынан өтіп, сонымен қатар психология немесе әлеуметтік жұмыс бойынша элективті курстарды таңдай алады. Бұл оған әлеуметтік ортада қарым-қатынас дағдылары мен түсінуді дамытуға көмектеседі.

Германияның білім беру жүйесі

Германиядағы білім беру жүйесі оқушыларды белгілі бір кәсіби жолдарға дайындауға бағытталған, бұл үшін кәсіби мектептер мен гимназиялар маңызды рөл атқарады. Элективті курстар белгілі бір салаларды тереңдетіп оқуға және мамандыққа дайындалуға ықпал етеді.

Мысалдар:

1. Техникалық және қолданбалы ғылымдар: Техникалық гимназияларда оқитын оқушылар инженерия, ақпараттық технологиялар немесе машина жасау бойынша курстарды таңдай алады. Бұл курстар көбінесе практикалық тапсырмалар мен жобаларды қамтиды, бұл білім алушыларді осы салаларда жұмыс істеуге дайындайды.

2. Экономика және басқару: Бизнеске қызығушылық танытқан білім алушылар жобаларды басқару, қаржылық талдау немесе маркетинг бойынша элективті курстарды таңдай алады. Бұл курстар табысты бизнес мансап үшін қажетті практикалық дағдылар мен білім береді.

Оңтүстік Кореяның жүйесі

Оңтүстік Кореяда мектептің жоғары сыныптарындағы элективтік курстар білім алушыларді мамандық пен мамандандыруды таңдауға дайындауға бағытталған. Білім алушылар өздерінің қызығушылықтары мен мансаптық мақсаттарына сәйкес келетін курстарды таңдай алады.

Мысалдар:

Ғылым және технологиялар: Ғылымға қызығушылық танытатын оқушылар биотехнология, робототехника немесе экологиялық ғылымдар бойынша курстарды таңдай алады. Бұл курстар теориялық және практикалық элементтерді қамтиды, бұл білім алушыларге таңдалған салада білімдері мен дағдыларын тереңдетуге көмектеседі.

Өнер және гуманитарлық ғылымдар: Өнер саласындағы дағдыларды дамытуды қалайтын білім алушылар бейнелеу өнері, музыкалық орындау немесе драматургия бойынша курстарды таңдай алады. Бұл курстар білім алушыларге көркемдік қабілеттерін дамытуға ғана емес, сонымен қатар мәдениет саласында кәсіби қызметке дайындалуға көмектеседі.

Осылайша, кәсіби бағдарлау бойынша элективтік курстар оқушыларда болашақ мансап туралы нақты түсінік қалыптастыруға ықпал етеді және оларға кәсіби мақсаттарына табысты қол жеткізуге арналған құралдарды ұсынады. Білім беру траекторияларының икемділігі мен көптүрлілігі әрбір студентке өз қызығушылықтары мен амбицияларына ең сәйкес келетін жолды таңдауға мүмкіндік береді, бұл оқу процесін неғұрлым тиімді және мақсатты етеді.

Элективтік курстарға тиімді көзқарастың маңызды құрамдас бөлігі — курстарды таңдауда мектептік кеңес беруді қамтамасыз ету. Бұл практика оқушыларға саналы таңдау жасауға және олардың күш-жігерін ең өнімді арнаға бағыттауға көмектесуде шешуші рөл атқарады.

Курстарды таңдаудағы консультациялардың рөлі

Жеке тәсіл: Мұғалімдер мен мектеп кеңесшілері әр оқушымен жеке жұмыс істеп, оның қызығушылықтарын, қабілеттерін және мансаптық ұмтылыстарын ескереді. Бұл болашақта білім алу немесе мансап үшін ең пайдалы болатын курстарды анықтауға мүмкіндік береді.

Қызығушылықтар мен қабілеттерді талдау: Кеңесшілер оқушыларға өз қызығушылықтары мен күшті жақтарын талдауға көмектеседі, бұл жеке таңдауларына және болашақ мансаптық жоспарларына сәйкес келетін элективтік курстарды таңдауға жәрдемдеседі. Мысалы, шығармашылыққа бейім оқушы бейнелеу өнері немесе дизайн курстарына бағытталуы мүмкін.

Мақсаттарды анықтау және жоспарлау: Кеңесшілер білім алушыларға білім беру және мансаптық мақсаттарды қалыптастыруға және оларды іске асыру жоспарын жасауға көмектеседі. Бұл қажетті дағдылар мен білімдерді дамытуға көмектесетін курстарды таңдауды қамтиды. Мысалы, егер оқушы инженер болуды көздесе, кеңесші математика, физика және инженерлік ғылымдар бойынша курстарды ұсына алады.

Оқу жүктемесін оңтайландыру: Кеңесшілер оқу жүктемесін теңестіруге көмектесіп, шамадан тыс жүктемеден аулақ болуға және барлық пәндерді сәтті меңгеруге ықпал етеді. Бұл мотивацияны сақтау және стрессті болдырмау

үшін маңызды. Мысалы, оқушы үлгерім деңгейін сақтау үшін жоғары жүктеме кезеңінде күрделілігі төмен элективтік курстарды таңдауы мүмкін.

Қолдау және мотивация: Мұғалімдер мен кеңесшілердің тұрақты қолдауы оқушылардың мотивациясын және өз күштеріне сенімділігін арттыруға ықпал етеді. Тұрақты консультациялар оқушыларға өз прогресін бақылауға және оқу жоспарына қажетті түзетулер енгізуге көмектеседі.

Консультациялар мысалдары

1. Портфолио құрастыру: Мұғалімдер оқушыларға өз жетістіктері мен қызығушылықтарын қамтитын портфолио құруды ұсынуы мүмкін, бұл олардың қандай курстарға бейім екенін анықтауға көмектеседі. Мысалы, егер портфолиода графикалық дизайн саласындағы жұмыстар болса, бұл графикалық дизайн және медиа курстарын таңдаудың қажеттілігін көрсетеді.

2. Мамандыққа бейімдік тестілері мен сауалнамалар: Оқушылардың бейімділігі мен қызығушылықтарын анықтау үшін мамандыққа бейімдік тестілері мен сауалнамаларды қолдану. Бұл құралдар оларға белгілі бір салада қажетті дағдыларды дамытуға көмектесетін курстарды таңдауға кеңестер бере алады.

3. Семинарлар мен шеберлік сыныптары: Әртүрлі мамандық өкілдері өз салалары және қажетті дағдылар туралы айтып беретін семинарлар мен шеберлік сыныптарын өткізу. Бұл оқушыларға өздерінің мансаптық өсуіне қажетті курстарды жақсырақ түсінуге көмектеседі.

Элективті курстарды таңдауға бағытталған кеңес берудің мансаптық дамуға әсері

Элективті курстарды таңдауға бағытталған тиімді кеңес беру оқушыларға тек дұрыс курстарды таңдап қана қоймай, сонымен бірге сәтті мансапқа дайындалуға да көмектеседі. Оқушылардың мансаптық дамуына бұл процестің қалай әсер ететінін егжей-тегжейлі қарастырайық.

1. Мансаптық мақсаттарды қалыптастыру: Кеңес беру оқушыларға өздерінің ұзақ мерзімді мансаптық мақсаттарын анықтауға және сол мақсаттарға жету жоспарын жасауға көмектеседі. Консультанттармен жұмыс

істейтін оқушылар қандай курстар мен қосымша іс-шаралар олардың осы мақсаттарға жетуіне ықпал ететінін жақсырақ түсінеді.

2. Арнайы дағдыларды дамыту: Қызығушылықтары мен мансаптық мақсаттарына сәйкес келетін элективті курстарды таңдау оқушыларға өздерінің болашақ кәсіби саласында сұранысқа ие арнайы дағдылар мен білімді дамытуға мүмкіндік береді. Мысалы, бағдарламалау немесе дизайн курстары ІТ индустриясында немесе визуалды өнер саласында пайдалы болатын практикалық дағдыларды береді.

3. Жоғары білімге дайындық: Консультанттар білім алушыларға жоғары оқу орындарының талаптарына сай келетін курстарды таңдауға көмектеседі. Бұл қиын академиялық курстарды таңдау, емтихандарға дайындық немесе университеттерге түсу кезінде бәсекеге қабілеттілікті арттыруға арналған арнайы жобаларға қатысуды қамтуы мүмкін.

4. Кәсіби көкжиегін кеңейту: Кеңес беру әртүрлі мамандықтар мен мансаптық жолдармен танысуға ықпал етеді. Оқушылар әртүрлі кәсіптерді зерттеп, бағалау мүмкіндігіне ие болады, бұл оларға болашақ мансабына қатысты негізделген шешім қабылдауға көмектеседі.

5. Желілік капиталды құру: Кеңес беру процесі жиі стажировкаларға, еріктілік жобаларына немесе желілік іс-шараларға қатысу бойынша ұсыныстарды қамтиды. Бұл іс-шаралар оқушыларға кәсіби байланыстар орнатуға және болашақта құнды болатын тәжірибе жинақтауға көмектеседі.

6. Мамандық таңдауда сенімділік: Мұғалімдер мен консультанттардың тұрақты кеңесі мен қолдауы оқушыларға болашақ мамандығын таңдауда сенімді болуға көмектеседі. Шешімдеріне сенімділік және оған дайындық олардың таңдаған саласында сәтті жұмысқа орналасу мүмкіндігін арттырады.

7. Білім беру және мансап траекторияларын біріктіру: Кеңес беру білім беру және мансап траекторияларын интеграциялауға көмектеседі, бұл оқушыларға тек оқуды сәтті аяқтап қана қоймай, кәсіби қызметке көшуге де мүмкіндік береді. Бұл элективті курстарды дұрыс таңдауды, арнайы жобаларға қатысуды және мансаптық іс-шараларға белсенді қатысуды қамтиды.

Карьерлік дамуға әсер ету мысалдары

1. Медицинаға қызығушылық танытқан оқушы: Консультант оған биология, химия және медициналық техника бойынша курстарды таңдауды ұсына алады, сондай-ақ медициналық мекемеде тағылымдамадан өтуге көмектеседі, бұл оны медициналық университетке дайындауды нығайтады.

2. Бизнеске қызығушылық танытқан оқушы: Кеңес беру үдерісі экономика және басқару бойынша курстарды таңдауды, кәсіпкерлік жобаларға қатысуды және бизнес-жоспар құруды қамтуы мүмкін. Бұл оған бизнесте табысты мансапқа қажетті дағдыларды дамытуға көмектеседі.

3. Өнер саласында мансапқа ұмтылған студент: Консультант оны бейнелеу өнері, театр өнері немесе музыка бойынша курстарға бағыттай алады, сондай-ақ тәжірибелік тәжірибе жинау үшін көркем көрмелерге немесе театр қойылымдарына қатысуды ұсынады.

Осылайша, элективті курстарды таңдау бойынша кеңес беру үдерісі оқушылардың болашақ мансапқа дайындығына айтарлықтай әсер етеді, оларға қажетті дағдыларды дамытуға, нақты мансаптық мақсаттарды қалыптастыруға және білім беру траекторияларын тиімді жоспарлауға көмектеседі. Мұғалімдер мен консультанттармен тиімді өзара әрекеттесу оқушылардың табысты мансаптық өсуі мен кәсіби дамуына сенімді негіз жасауға ықпал етеді.

Элективті курстардың жоғары білімге дайындыққа әсері

Америкалық мектептердегі элективті курстар колледждер мен университеттерге түсуге дайындықта маңызды рөл атқарады. Бұл курстар білім алушылардың білім беру тәжірибесін кеңейтумен қатар, профильді жоғары оқу орындарының талаптарына сай болуға көмектеседі. Элективті курстар арқылы оқушылар өз қызығушылықтарын тереңдетіп, таңдаған салаларында білімдерін нығайта алады, бұл оларды университетке түсу кезінде бәсекеге қабілетті етеді.

Колледждер мен университеттерге түсуге дайындық

Академиялық салаларда мамандану:

Медицина мамандықтары: Медицина факультеттеріне түсуге жоспарлаған жоғары сынып оқушылары химия және биология бойынша элективтік курстарды таңдай алады. Бұл курстар университетте медицинаны табысты меңгеру үшін қажетті пәндер бойынша білімдерін тереңдетеді. Мысалы, биологияны жоғары деңгейде оқу анатомия мен физиологияның күрделі тұжырымдарын түсінуге көмектеседі, бұл медициналық білімнің негізі болып табылады.

Инженерлік мамандықтар: Инженерия саласында мансапқа ұмтылатын оқушылар математика, физика және бағдарламалау бойынша курстарды таңдай алады. Бұл курстар инженерлік зерттеулер мен практика үшін қажетті маңызды дағдыларды дамытып, білім алушыларді тиісті университеттік бағдарламаларға дайындайды.

Көркем және шығармашылық дағдыларды дамыту:

Өнер және дизайн: Колледжде өнер немесе дизайн оқуды жоспарлағандар кескіндеме, графикалық дизайн немесе мүсін өнері бойынша элективтік курстарды таңдай алады. Бұл курстар шығармашылық қабілеттерді дамытуға көмектеседі және профильді оқу орындарына түсу мүмкіндігін едәуір арттыратын жұмыстардың портфолиосын құруға ықпал етеді. Портфолиоға элективтік курстар аясында орындалған жұмыстарды қосып, көркем шеберлік пен креативтіліктің деңгейін көрсетуге болады.

Көшбасшылық және ұйымдастырушылық дағдыларды дамыту:

Менеджмент және кәсіпкерлік: Бизнеске қызығушылық танытатын оқушылар менеджмент, маркетинг немесе кәсіпкерлік бойынша курстарды таңдай алады. Бұл курстар бизнес-процестер туралы білім беріп қана қоймай, сонымен қатар бизнес-мектептерге түскенде және болашақ мансапта пайдалы болатын көшбасшылық және ұйымдастырушылық дағдыларды дамытуға көмектеседі.

Ғылыми зерттеулер және жобалық жұмыс:

Ғылыми курстар: Ғылымға қызығушылық танытатын жоғары сынып оқушылары ғылыми зерттеулер мен жобалар бойынша курстарға қатыса

алады. Бұл курстар көбінесе нақты ғылыми жобалар мен зерттеулермен жұмыс істеуді қамтиды, бұл білім алушыларға университеттік зерттеулерге дайындалуға және колледжге түскенде олардың зерттеу қабілеттерін көрсетуге көмектеседі.

Элективті курстарды сәтті қолданудың мысалдары

1. Медицина саласындағы мысал: Жоғары сыныптарда анатомия және физиология курсы тандаған оқушы адам денесінің құрылысын тереңірек түсіну мүмкіндігіне ие болады, бұл оның медициналық университетке түсу мүмкіндігін арттырады. Мұндай тәжірибе қабылдау комиссиясына студенттің медицина курстарын сәтті меңгеруге көмектесетін базалық білімге ие екенін көрсетеді.

2. Өнер саласындағы мысал: Графикалық дизайн курсы өтіп жатқан оқушы сапалы портфолио жасай алады, бұл өнер колледжіне түсу кезінде маңызды факторға айналады. Элективті курстар аясында орындалған жұмыстарды қамтитын портфолио оқушының жоғары деңгейдегі дағдылары мен шығармашылық қабілетін көрсетеді.

3. Инженерия саласындағы мысал: Робототехника және бағдарламалау курстарына қатысатын студент инженерияны университетте оқығанда пайдалы болатын практикалық тәжірибе алады. Робототехника бойынша жобалық жұмыстар мен конкурстарға қатысу да резюмеге оң әсер етіп, университетке түсу кезінде қосымша артықшылық береді.

Осылайша, АҚШ мектептеріндегі элективті курстар оқушылардың колледждер мен университеттерге түсуге дайындығына елеулі әсер етеді. Болашақ академиялық жоспарларға сәйкес келетін курстарды тандау оқушыларға қажетті дағдыларды дамытуға, білімдерін тереңдетуге және жоғары оқу орындарына түсу кезінде бәсекеге қабілетті болуға көмектеседі.

АҚШ-тағы элективті курстар жүйесінің маңызы

Элективті курстар жүйесі оқушылардың өз оқу процесін басқаруға және қалыптастыруға мүмкіндік беріп, оларды жан-жақты дамытуда шешуші рөл атқарады:

Дағдылар мен білімдердің кең спектрін дамыту

Икемділік және мамандану: Элективтік курстар білім алушыларға қызықтыратын пәндерді тереңдетіп оқуға мүмкіндік береді, бұл мамандандырылған дағдыларды дамытуға ықпал етеді. Оқушылар өздерінің қызығушылықтары мен мансаптық жоспарларына сәйкес курстарды таңдай алады, мейлі ол техникалық ғылымдар, өнер, гуманитарлық пәндер немесе басқа салалар болсын.

Білімді практикалық қолдану: Көптеген элективтік курстар практикалық жұмыс пен жобаларды қамтиды, бұл білім алушыларға теориялық білімдерін тәжірибеде қолдануға көмектеседі. Бұл әсіресе практикалық тәжірибе үлкен мәнге ие техникалық және шығармашылық пәндерде өте пайдалы.

Сыни ойлау мен дербестікті дамыту: Элективтік курстарды таңдай отырып, оқушылар өздерінің қызығушылықтары мен мақсаттарын өз бетінше анықтауға үйренеді, бұл сыни ойлау мен өз қажеттіліктері мен тілектерін талдау қабілетін дамытуға ықпал етеді. Олар сондай-ақ өздерінің оқу процесін сәтті басқару үшін қажетті жоспарлау және ұйымдастыру дағдыларын меңгереді.

Өз бетінше таңдау қабілетін қалыптастыру

1. Өзін-өзі тану: Элективті курстарды таңдау арқылы оқушылар өз қызығушылықтары мен күшті жақтарын жақсырақ түсіне алады. Бұл өзін-өзі тану үдерісі оларға болашақ мансап пен білім беру траекториясын саналы түрде таңдауға көмектеседі.

2. Оқуға деген жауапкершілік: Курстарды таңдау мүмкіндігі оқушыларда өз оқуына жауапкершілік сезімін дамытады. Олар оқу үдерісіне белсендірек қатысады, өйткені курстарды таңдаудың олардың болашағына әсер ететінін түсінеді.

3. Білім беру үдерісін басқару: Элективті курстар оқушыларға өз оқу жоспарының бір бөлігін өз бетінше басқаруға мүмкіндік береді, бұл жоспарлау және шешім қабылдау дағдыларын дамытуға ықпал етеді. Бұл дағдылар жоғары білімде және кәсіби қызметте аса маңызды рөл атқарады.

Білім беру үдерісіне әсер ету мысалдары

1. Портфолио қалыптастыру: Өздеріне қызықты пәндерді таңдаған оқушылар өз жұмыстарынан портфолио құра алады, бұл университетке түсу кезінде немесе жұмыс іздегенде көмек береді. Мысалы, суретшілер курстар аясында орындаған жұмыстарын жинап, өздерінің дағдыларын көрсете алады.

2. Конкурстар мен жобаларға қатысу: Элективті курстар оқушыларға конкурстарға, көрмелерге немесе жобаларға қатысуды ұсына алады, бұл олардың мүмкіндіктерін кеңейтіп, қосымша дағдылар мен жетістіктерге қол жеткізуге мүмкіндік береді.

3. Болашақ мансапқа дайындық: Өздерінің болашақ кәсібімен байланысты курстарды таңдаған оқушылар өз саласының талаптарына және қиындықтарына алдын-ала дайындала алады. Мысалы, бағдарламалау немесе деректерді талдау бойынша білім алу оларға техникалық мамандықтарға түсу кезінде артықшылық береді.

Осылайша, АҚШ-тағы элективті курстар жүйесі оқушылардың кең ауқымды дағдылар мен білімдерін дамытып қана қоймай, сонымен қатар олардың білім беру үдерісін өз бетінше басқаруға және дұрыс таңдау жасауға қабілеттілігін қалыптастырады. Бұл оларға өз қызығушылықтары мен мансаптық мақсаттарын тереңірек түсінуге, сондай-ақ табысты оқуға және кәсіби қызметке қажетті дағдыларды дамытуға көмектеседі.

Финляндияның элективті курстар үлгісі

Финляндия білім беру жүйесінің тиімділігімен танымал және оның элективті курстарды енгізуге деген көзқарасы инновациялық және табысты тәжірибелердің үлгісін көрсетеді.

Финляндияның білім беру үлгісінің негізгі элементтері

1. Мектептер мен мұғалімдердің автономиясы:

Мектептердің автономиясы: Финляндияда мектептер оқу жоспарларын әзірлеу және бейімдеуде үлкен автономияға ие. Бұл білім беру ұйымдарына оқушылардың жеке қажеттіліктері мен қызығушылықтарына сай келетін

курстарды икемді түрде әзірлеуге мүмкіндік береді, нәтижесінде оқу үдерісі неғұрлым тиімді әрі мақсатты болады.

Мұғалімдердің рөлі: Мұғалімдер оқыту әдістері мен курстардың мазмұнын таңдауда жоғары дәрежеде еркіндікке ие. Бұл білім беру процесіне инновациялық және креативті тәсілдерді енгізуге мүмкіндік береді, сондай-ақ оқушылардың жеке ерекшеліктерін ескере отырып, оқу үдерісін бейімдеуге жағдай жасайды.

2. Элективті курстардың негізгі рөлі:

Әртүрлілік пен икемділік: Финляндия мектептеріндегі элективті курстар өнер мен музыкадан бастап, техникалық және әлеуметтік ғылымдарға дейінгі кең ауқымды пәндерді қамтиды. Бұл оқушыларға өз қызығушылықтары мен болашақ мансаптық жоспарларына сәйкес келетін курстарды таңдауға мүмкіндік береді.

Жеке дамуға ықпал ету: Элективті курстар сыни ойлау, креативтілік және өзіндік дербестік сияқты жеке дағдыларды дамытуда маңызды рөл атқарады. Оқушылар жобалармен, зерттеу жұмыстарымен және практикалық тапсырмалармен айналысып, өз қабілеттері мен қызығушылықтарын дамытады.

3. Оқушылар мен қоғамның қажеттіліктеріне бейімделу:

Жекелендірілген тәсіл: Финляндияның білім беру үлгісі әр оқушыға жеке көзқарасқа назар аударады. Бұл курстардың нақты қызығушылықтар мен білім беру қажеттіліктеріне бейімделуін білдіреді, нәтижесінде оқу үдерісі неғұрлым тиімді әрі жекелендірілген бола түседі.

Шынайы өмірмен байланыс: Элективті курстар көбінесе оқу білімін шынайы өмірмен байланыстыратын элементтерді қамтиды. Мысалы, кәсіпкерлік курстарында бизнес жобаларын іске қосу мен басқару бойынша практикалық жұмыстар орын алады.

4. Болашақ мансапқа және қоғамға дайындық:

Болашаққа қажетті дағдылар: Элективті курстар оқушыларды қазіргі заманның сын-тегеуріндеріне дайындап, оларда еңбек нарығында сұранысқа

ие болатын дағдыларды дамытады. Бұл техникалық дағдыларды, командада жұмыс істеу және жобаларды басқару дағдыларын қамтуы мүмкін.

Жоғары білімге дайындық: Элективті курстарды таңдау оқушыларға жоғары оқу орындарының талаптарына дайындалуға мүмкіндік береді. Мысалы, ғылым немесе өнер саласын оқуды жоспарлаған оқушылар сәйкес элективті курстарды таңдап, өз білімдерін тереңдетіп, қажетті дағдыларды дамыта алады.

Финляндияның білім беру үлгісі білім беру процесіне жекелендірілген және инновациялық тәсілдерді енгізуге ерекше көңіл бөледі, бұл оқушыларды өз білімін өмірде қолдануға және болашақ мансаптарына дайын болуға мүмкіндік береді.

Финляндиядағы элективті курстарды әзірлеу

1. Оқу жоспары және оқушылардың қызығушылықтары:

Жекелендірілген тәсіл: Финляндияның білім беру жүйесі мектептерге оқушылардың қызығушылықтары мен қажеттіліктеріне негізделген элективті курстар әзірлеуге мүмкіндік береді. Мұғалімдер оқушылармен тығыз қарым-қатынаста болып, олардың қызығушылықтары мен бейімділіктерін түсінуге тырысады. Бұл білім алушылар үшін барынша өзекті және қызықты курстар жасауды қамтамасыз етеді.

Қызығушылықтарға бағытталу: Мысалы, егер робототехникаға қызығушылық жоғары болса, мектеп роботтар жасауды және бағдарламалауды қамтитын курс ұсына алады. Сол сияқты, егер көптеген оқушылар музыкаға қызығушылық танытса, музыкалық орындау немесе композиция бойынша тереңдетілген курстар ұсынылуы мүмкін.

2. Мемлекеттік стандарттарға сәйкестік:

Стандарттар шеңберіндегі икемділік: Автономияның жоғары деңгейіне қарамастан, Финляндияның білім беру жүйесі мемлекеттік білім беру стандарттарына сәйкестікті сақтайды. Бұл дегеніміз, әзірленген элективті курстар білім беру бағдарламасының жалпы мақсаттары мен талаптарына сәйкес келуі керек, бұл олардың сапасы мен тиімділігін қамтамасыз етеді.

Қызығушылықтар мен стандарттардың теңгерімі: Мұғалімдер білім беру стандарттарына сәйкес келетін, сонымен бірге оқушыларды шабыттандыратын курстар әзірлейді. Бұл оқу тақырыптарына терең бойлауға және оқу үдерісінің деңгейін арттыруға ықпал етеді.

3. Элективті курстардың мысалдары:

Робототехника және бағдарламалау: Кейбір фин мектептерінде оқушылар робототехника және бағдарламалау бойынша курстарды таңдай алады. Бұл курстар технологиялар мен инженерия саласында мансаптық өсу үшін қажетті дағдыларды дамытуға көмектеседі және көбінесе роботтар жасаумен және бағдарламалаумен байланысты практикалық жұмыстарды қамтиды.

Дизайн және өнер: Дизайн және өнер бойынша курстар графикалық дизайн, кескіндеме, мүсін және басқа да көркемдік пәндерді қамтуы мүмкін. Мұндай курстар оқушылардың шығармашылық қабілеттерін дамытып қана қоймай, оларды өнер оқу орындарына түсуге дайындайды.

Экология және қоршаған орта: Экология бойынша элективті курстар тұрақты даму, қоршаған ортаны қорғау және табиғатты қорғауға арналған практикалық жобаларды қамтуы мүмкін. Бұл курстар экологиялық мәселелердің маңыздылығы туралы хабардарлықты арттырып қана қоймай, осы саладағы мансапқа дайындықты қамтамасыз етеді.

Финляндияның элективті курстар жүйесі оқушылардың қызығушылықтарын ескере отырып, сапалы білім беруді және мемлекеттік стандарттарға сәйкестікті біріктіреді, бұл білім беру үдерісін анағұрлым тиімді және қызықты етеді.

Табысты қолдану мысалдары

Жобалық жұмыстар және зерттеулер: Фин мектептерінде элективтік курстардың бір бөлігі ретінде жобалық жұмыстар мен зерттеулер жиі қолданылады. Мысалы, оқушылар ғылыми жобалармен жұмыс істей алады, өздерінің зерттеу жұмыстарын жасай алады немесе нақты мәселелерге инновациялық шешімдер әзірлей алады.

Жергілікті қауымдастықпен интеграция: Кейбір элективтік курстар жергілікті қауымдастықпен өзара әрекеттесетін жобалармен байланысты. Бұл әлеуметтік бастамаларға қатысуды, волонтерлік қызметті немесе жергілікті кәсіпорындармен ынтымақтастықты қамтуы мүмкін.

Шығармашылық шеберханалар және зертханалар: Элективтік курстар аясында оқушылар өз жобаларымен жұмыс істей алатын және шығармашылық дағдыларын дамыта алатын шығармашылық шеберханалар мен зертханалар жиі өткізіледі. Бұл, мысалы, көркем дизайн студиясы немесе робототехника зертханасы болуы мүмкін.

Осылайша, финдік элективтік курстар моделі автономия, икемділік және жеке тұлғаға бағытталған оқыту принциптерін табысты қолдануды көрсетеді. Бұл элементтер оқушылардың кең спектрдегі дағдыларын дамытуға ықпал етеді, оларға болашақ мансаптық және білім беру сынақтарына жақсы дайындалуға көмектеседі, сондай-ақ оқушылардың нақты қажеттіліктері мен қызығушылықтарына тиімді бейімделеді.

Фин білім беру жүйесінде шынымен де маңызды ерекшелік бөлінеді: элективтік курстар мұғалімдер тарапынан оқушылардың қызығушылықтары мен білім беру мақсаттарын ескере отырып әзірленеді. Бұл білім беру процесінің икемділігін және бейімділігін қамтамасыз етеді, оны неғұрлым тиімді және мотивациялық етеді. Осы жүйенің қалай жұмыс істейтінін және оның қандай артықшылықтар беретінін толығырақ қарастырайық.

Оқытудың икемділігінің артықшылықтары

Мотивация және қатысу: Курстарды таңдаудағы икемділік оқу процесін қызықтырақ және ынталандырушы етеді. Шын мәнінде қызықтыратын тақырыптар мен салаларды таңдауға мүмкіндігі бар оқушылар оқу процесіне белсенді қатысып, жоғары нәтижелерге қол жеткізу ықтималдығы жоғары.

Жеке қызығушылықтарды дамыту: Элективтік курстар оқушылардың жеке қызығушылықтары мен әуестенулерін дамытуға ықпал етеді. Бұл оларға тек академиялық өсуге ғана емес, сондай-ақ болашақ мансабы туралы нақтырақ түсінік қалыптастыруға көмектеседі.

Болашаққа дайындық: Оқытудың икемділігі және курстарды таңдау мүмкіндігі оқушыларға болашақтағы сын-тегеуріндерге дайындалуға, кәсіби өмірінде пайдалы болатын дағдылар мен білімдерді алуға көмектеседі.

Қорытынды

Финляндияның элективтік курстар жүйесі оқытудың тиімді және инновациялық тәсілінің үлгісі болып табылады. Оқушылардың қызығушылықтарына сәйкес курстарды әзірлеу мүмкіндігі және мемлекеттік білім беру стандарттарын сақтау икемді және бейімделгіш білім беру ортасын жасайды. Бұл оқу процесін қызықтырақ және ынталандырушы етіп қана қоймай, сондай-ақ оқушыларға болашақ кәсіби қызметінде пайдалы болатын дағдыларды дамытуға көмектеседі.

Фин білім беру жүйесінде элективтік курстар шығармашылық және сыни ойлау, командада жұмыс істеу және күрделі тапсырмаларды шешу сияқты негізгі дағдыларды дамытуда маңызды рөл атқарады. Бұл тәсілдің жарқын мысалдарының бірі — бірнеше пәндердің элементтерін біріктіретін және оқушыларға білімдерін практикалық жағдайларда қолдануға көмектесетін пәнаралық жобалар. Осындай жобалар осы дағдыларды дамытуға қалай ықпал ететінін және қандай артықшылықтар ұсынатынын толығырақ қарастырайық.

Фин жүйесіндегі пәнаралық жобалар

Шығармашылық және сыни ойлауды дамыту

Пәндерді біріктіру: Пәнаралық жобалар көбінесе ғылым, өнер және технологиялар сияқты әртүрлі пәндердің элементтерін қамтиды. Бұл оқушыларға мәселелерге әртүрлі көзқараспен қарауға және инновациялық шешімдер әзірлеуге мүмкіндік береді. Мысалы, экологиялық арт-нысанды жасау жобасы көркемдік көріністі де, экологиялық мәселелерді ғылыми түсінуді де талап етуі мүмкін.

Мәселелерді креативті шешу: Оқушылар стандартты емес тәсілді және шығармашылық ойлауды қажет ететін жобалармен жұмыс істейді. Бұл жаңа технологияларды немесе тұрақты даму үшін инновациялық шешімдерді

әзірлеуді қамтуы мүмкін. Мысалы, жоба дизайн мен инженерия элементтерін біріктіретін экологиялық таза өнімнің прототипін жасауды қамтуы мүмкін.

2. Командада жұмыс істеу қабілеті

Бірлескен жұмыс: Пәнаралық жобалар көбінесе топтарда орындалады, бұл командада жұмыс істеу дағдыларын дамытуға ықпал етеді. Оқушылар тиімді ынтымақтастықты, рөлдер мен тапсырмаларды бөлуді, сондай-ақ қиындықтарды бірге еңсеруді үйренеді.

Коммуникация және үйлестіру: Командада жұмыс істеу басқа қатысушылармен қарым-қатынас жасау және әрекеттерін үйлестіру қабілетін талап етеді. Бұл кез келген кәсіби салада табысты жұмыс істеу үшін маңызды болатын тұлғааралық коммуникация және ұйымдастырушылық қабілеттерді дамытуға көмектеседі.

3. Күрделі тапсырмаларды шешу

Білімдерді интеграциялау: Пәнаралық жобалар әртүрлі салалардан алынған білімдерді біріктіруді талап етеді, бұл оқушыларға кешенді тапсырмаларды шешу қабілетін дамытуға көмектеседі. Мысалы, ауыл шаруашылығы үшін тұрақты шешімдерді әзірлеу жобасы биология, экология және инженерия элементтерін біріктіруі мүмкін.

Практикалық қолдану: Жобалар көбінесе нақты мәселелер мен сын-тегеуріндермен байланысты, бұл оқушыларға теориялық білімдерін тәжірибеде қолдануға көмектеседі. Бұл материалды жақсырақ түсінуге және меңгеруге, сондай-ақ сыни талдау және білімдерді практикалық қолдану дағдыларын дамытуға ықпал етеді.

Пәнаралық жобалардың мысалдары

Экологиялық арт-жоба: Кейбір мектептерде оқушылар өнер мен экологияны біріктіретін жобалармен жұмыс істей алады. Мысалы, олар қайта өңделген материалдардан мүсіндер немесе инсталляциялар жасап, тұрақты даму және қоршаған ортаны қорғау мәселелерін зерттейді. Мұндай жоба шығармашылық және ғылыми дағдыларды дамытуға көмектеседі.

Технологиялық инкубатор: Бұл жоба бағдарламалау, инженерия және дизайн сияқты түрлі салалардан алынған білімдерді пайдалана отырып, жаңа технологиялар немесе құрылғыларды әзірлеуді қамтиды. Оқушылар энергия тиімділігін арттыру немесе күнделікті пайдалануға арналған ыңғайлы құралдарды жасау сияқты нақты мәселелерді шешетін инновациялық өнімдердің прототиптерін жасауға жұмыс істей алады.

Тұрақты даму жобасы: Осы жоба аясында оқушылар тұрақты ауыл шаруашылығы немесе қалалық жоспарлау үшін шешімдерді зерттеп, әзірлей алады. Бұл ғылымның элементтерін (экологиялық процестерді зерттеу), өнерді (шешімдердің дизайны) және технологияларды (инновациялық құралдарды әзірлеу) қамтуы мүмкін.

Пәнаралық жобалардың артықшылықтары

1. Пәндерді терең түсіну: Білім алушылар жеке пәндерді оқумен шектелмей, түрлі пәндерден алған білімдерін күрделі мәселелерді шешуге қолдануды үйренеді. Бұл оқу материалының терең әрі жан-жақты түсінілуіне ықпал етеді және білімді түрлі контекстерде қолдануға мүмкіндік береді.

2. Болашақ мансапқа дайындық: Пәнаралық жобалар командада жұмыс істеу, креативті ойлау және проблемаларды шешу дағдыларын дамытады. Бұл дағдылар еңбек нарығында үлкен сұранысқа ие, себебі білім алушылар нақты әлемдегі мәселелерге бейімделуге және оларды шығармашылық жолмен шешуге үйренеді.

3. Мотивация және оқу процесіне қатысу: Қызықты әрі практикалық жобалар білім алушылардың оқу үдерісіне деген ынтасын арттырады. Олар өз еңбектерінің нақты нәтижелерін көріп, алған білімдерін өмірде қолдана алатынын түсінеді. Бұл олардың оқу процесіне белсенді қатысуына және оқу материалын жақсы меңгеруіне ықпал етеді.

Осылайша, Финляндияның білім беру жүйесінде пәнаралық жобалар маңызды рөл атқарады, өйткені олар білім алушылардың креативті және сыни ойлауын дамытады, білімді интеграциялауға және топта жұмыс істеу қабілетін

арттыруға ықпал етеді. Бұндай жобалар білім алушыларды болашақ кәсіби қызметтегі сынақтарға дайындайды.

Финляндияның элективті курстары арқылы жеке және әлеуметтік дағдыларды дамыту

Финляндияның білім беру жүйесі жеке тұлғаны дамыту мен әлеуметтік дағдыларды жетілдіруге ерекше көңіл бөледі. Элективті курстардың мақсаты – эмоционалды интеллектті, қарым-қатынас дағдыларын және күрделі өмірлік жағдайларда шешім қабылдау қабілетін дамыту.

1. Эмоционалды интеллектті дамыту: Элективті курстар білім алушыларға өз эмоцияларын түсініп, оларды басқара білуге, сондай-ақ басқа адамдардың сезімдері мен эмоцияларын түсініп, оларға жауап беруге мүмкіндік береді. Эмоционалды интеллект өмірдегі түрлі жағдайларда табысты болуға ықпал етеді, себебі ол қарым-қатынасты жақсартады.

2. Қарым-қатынас дағдылары: Элективті курстар білім алушыларға командада жұмыс істеуді, өз ойларын нақты жеткізуді және басқалармен тиімді байланыс орнатуды үйретеді. Бұл дағдылар болашақ мансапта, сондай-ақ күнделікті өмірде де маңызды рөл атқарады.

3. Күрделі өмірлік жағдайларда шешім қабылдау: Элективті курстар білім алушыларға күрделі жағдайларды шешуде қолданылатын түрлі әдістерді ұсынады. Олар өмірлік қиындықтарға сенімділікпен қарап, дұрыс шешім қабылдау дағдыларын меңгереді.

Элективті курстардың артықшылықтары

Финляндиядағы элективті курстар білім алушыларға жеке және әлеуметтік дағдыларды дамытумен қатар, олардың эмоциялық, кәсіби және әлеуметтік өмірде табысты болуына көмектесетін кешенді қабілеттерді қалыптастырады.

4. Жеке тұлғаны дамыту және әлеуметтік дағдылар курстарының артықшылықтары

Адамдар арасындағы қарым-қатынастарды жақсарту: Эмоционалды интеллект пен қарым-қатынас дағдыларын дамыту мектепте де, одан тысқары

жерлерде де қоршаған ортамен қарым-қатынасты жақсартуға ықпал етеді. Білім алушылар достарымен, мұғалімдермен және отбасыларымен тиімдірек байланыс орнатуды үйренеді.

Кәсіби өмірге дайындық: Бұл курстар білім алушыларға еңбек нарығында сұранысқа ие дағдыларды дамытуға көмектеседі. Тиімді қарым-қатынас жасау, қақтығыстарды шешу және топты басқару кез келген кәсіби салада маңызды болып табылады.

Өз-өзіне сенімділік және тұрақтылық: Жеке тұлғаны дамыту курстарын өткен білім алушылар өзіне сенімді бола түседі және стресстік жағдайларға төзімділік танытады. Бұл өмірде кездесетін қиындықтар мен кедергілермен күресуге көмектеседі.

Жеке тұлғаны дамыту және әлеуметтік дағдылар курстарының мысалдары

1. Эмоционалды сауаттылық курсы: Бұл курс аясында білім алушылар эмоцияларды басқару әдістерін үйренеді, өз сезімдерін тану мен білдіруді меңгереді, сондай-ақ басқа адамдардың эмоцияларын түсіну және оларға эмпатия таныту дағдыларын дамытады.

2. Конфликтология курсы: Бұл курста білім алушылар қақтығыстарды шешу, келіссөздер жүргізу және медиация әдістерін үйренеді. Олар топ ішінде туындаған мәселелерді тиімді шешіп, қақтығыс жағдайларын басқаруды үйренеді.

3. Көшбасшылық курсы: Бұл курста білім алушылар көшбасшылық қасиеттерін дамытады, шешім қабылдауды, топпен жұмыс істеуді және басқаларды ынталандыруды үйренеді. Бағдарламада рөлдік ойындар, жобалар және көшбасшылық қабілеттерді дамытуға бағытталған практикалық тапсырмалар қамтылуы мүмкін.

4. Қоғамдық дағдылар курсы: Білім алушылар көпшілік алдында сөйлеу, жобаларды басқару және іс-шараларды ұйымдастыру дағдыларын меңгереді. Бұл дағдылар оларға өз идеяларын сенімді түрде жеткізуге және ұжымдық жобаларды басқаруға көмектеседі.

Бұл курстар білім алушыларды жеке және кәсіби өмірде табысты болуға дайындап, олардың маңызды әлеуметтік және эмоционалды дағдыларын дамытады.

Элективные курсы в финской образовательной системе действительно играют значительную роль в личностном развитии и социальном обучении учащихся, а также в формировании навыков самостоятельности. Эти курсы способствуют развитию эмоционального интеллекта, улучшению навыков общения, решению конфликтов и развитию лидерских качеств. Вот как эти аспекты проявляются и какие преимущества они предлагают:

Финляндияның білім беру жүйесіндегі элективтік курстар оқушылардың тұлғалық дамуы мен әлеуметтік оқытуында, сондай-ақ дербестік дағдыларын қалыптастыруда маңызды рөл атқарады. Бұл курстар эмоционалды интеллектінің дамуына, коммуникация дағдыларының жақсаруына, қақтығыстарды шешуге және көшбасшылық қасиеттердің дамуына ықпал етеді. Міне, осы аспектілер қалай көрінеді және қандай артықшылықтар ұсынады:

Тұлғалық даму мен әлеуметтік дағдылардың маңыздылығы

Эмоционалды интеллект:

Өзін-өзі тануды дамыту: Эмоционалдық сауаттылық курстары оқушыларға өз эмоцияларын түсінуге және оларды тиімді басқаруға көмектеседі. Бұл өзін-өзі танудың және өз реакцияларын бақылау қабілетінің дамуына ықпал етеді.

Эмпатия: Оқушылар айналасындағы адамдардың эмоцияларын тануға және түсінуге үйренеді, бұл олардың тұлғааралық қатынастарын жақсартып, қолдаушы әлеуметтік ортаны құруға көмектеседі.

Коммуникация дағдылары:

Тиімді коммуникация: Мамандандырылған курстар оқушыларды белсенді тыңдау, ойларын анық жеткізу және қақтығыстарды конструктивті шешу дағдыларына үйретеді. Бұл мектепте және одан тыс жерде жағымды және өнімді қарым-қатынасты құруға көмектеседі.

Публичті сөйлесу: Аудитория алдында сөйлеу және өз идеяларын дәлелдеу қабілеті де білім беру процесінің маңызды бөлігі болып табылады, бұл оқушыларға өз ойларын сенімді түрде ұсынуға көмектеседі.

Қақтығыстарды шешу және көшбасшылық:

Конфликтология: Қақтығыстану бойынша курстар дауларды шешу және күрделі жағдайларды басқару әдістеріне үйретеді. Бұл келіспеушіліктерді реттеуге және үйлесімді ортаны құруға көмектесетін маңызды дағдылар.

Көшбасшылық: Көшбасшылық бойынша курстар оқушыларға ұйымдастырушылық қабілеттерін дамытуға, шешім қабылдауға және басқаларды басқаруға көмектеседі, бұл оқу мен кәсіби салада маңызды.

Оқушылардың дербестік дағдыларын қалыптастыру

Элективтік курстар оқушыларға өз бетінше жұмыс істеуді, уақытты басқаруды және жауапкершілікті өз мойнына алуды үйретеді. Бұл дағдылар болашақта жоғары оқу орындарында оқу мен кәсіби қызметте табысқа жету үшін өте маңызды.

Қорытындылай келе, Финляндияның білім беру жүйесіндегі элективтік курстар оқушылардың жан-жақты дамуына ықпал етеді. Олар тек академиялық білім беріп қана қоймай, сонымен қатар эмоционалды интеллект, коммуникация, қақтығыстарды шешу және көшбасшылық сияқты маңызды өмірлік дағдыларды дамытуға көмектеседі. Бұл қасиеттер оқушыларға болашақтағы кез келген сынақтарға дайын болуға және қоғамның белсенді және жауапты мүшелері болуға мүмкіндік береді.

Өз бетінше оқу және жауапкершілік

1. Курстарды таңдау:

Жауапкершілікті қалыптастыру: Финляндияның білім беру жүйесі білім алушыларға өз қызығушылықтары мен мансаптық мақсаттарына сәйкес элективті курстарды таңдауға мүмкіндік береді. Бұл таңдау олардың өз оқуына деген жауапкершілік сезімін қалыптастырады.

Саналы тәсіл: Білім алушылар өздері үшін ең қызықты пәндерді таңдайды, бұл олардың білім алу процесіне саналы түрде қарауға ықпал етеді

және қандай білім мен дағдыларды дамытқысы келетінін түсінуге мүмкіндік береді.

2. Өзін-өзі реттеу және ұйымдастыру дағдылары:

Өз бетінше жоспарлау: Элективті курстарды таңдау арқылы білім алушылар өз уақыттарын жоспарлауды және оқу жүктемесін тиімді бөлуді үйренеді. Бұл өзін-өзі реттеу және ұйымдастыру дағдыларын дамытуға көмектеседі.

Нәтиже үшін жауапкершілік: Курстық тапсырмалар мен жобаларды орындау үшін жауапкершілік білім алушыларды мақсатқа жету және өмірдегі қиындықтарды жеңу дағдыларын дамытуға үйретеді, бұл болашақта табысқа жету үшін өте маңызды.

Финляндияның элективті курстар жүйесінің артықшылықтары

1. Негізгі дағдыларды дамыту:

Элективті курстар қоғамда және кәсіби өмірде табысты өзара әрекеттесу үшін қажетті дағдыларды дамытуға ықпал етеді. Олар білім алушыларды өзіне сенімді, коммуникативті және болашақ сынақтарға дайын болуға үйретеді.

2. Білім беруге жеке көзқарас:

Курстарды таңдаудағы икемділік білім алушыларға өз білімдерін жеке қызығушылықтары мен мақсаттарына бейімдеуге мүмкіндік береді. Бұл олардың мотивациясын арттырып, оқу материалын тереңірек меңгеруге ықпал етеді.

3. Ересек өмірге дайындық:

Элективті курстар арқылы дамитын дағдылар білім алушыларды ересек өмірге жақсырақ дайындайды, олардың өзін-өзі басқару, тиімді байланыс орнату және күрделі мәселелерді шешу қабілеттерін жақсартады.

Осылайша, Финляндияның элективті курстарға баса назар аударатын білім беру жүйесі білім алушылардың жан-жақты дамуына айтарлықтай ықпал етеді. Ол негізгі жеке және әлеуметтік дағдыларды дамытып қана қоймай, сонымен қатар білім алушыларға өз таңдауы мен оқуына жауапкершілікпен

қарауды үйретеді, бұл болашақтағы сын-қатерлерге дайындықтың маңызды бөлігі болып табылады.

Хельсинкиде жоғары сынып оқушыларына кәсіпкерлік және жобалық менеджмент бойынша элективтік курстар ұсынатын бірнеше мектеп бар. Осындай мектептердің бірі — Helsinki International School.

Хельсинкидегі мектептің мысалы: Helsinki International School

Кәсіпкерлік курсы

Курстың сипаттамасы:

Мақсаттар мен міндеттер: Helsinki International School-дағы кәсіпкерлік курсы өз бизнесін құру және басқару дағдыларын дамытуға бағытталған. Оқушылар бизнес-идеяны әзірлеу, бизнес-жоспар құру, нарықты зерттеу және қаржыны басқаруды қоса алғанда, кәсіпкерлік қызметтің негіздерін үйренеді.

Жобалық жұмыс: Курс аясында оқушылар өз жобаларын әзірлеп, жүзеге асырады. Бұл мобильді қосымша жасау, шағын компанияны іске қосу, стартап ұйымдастыру немесе инновациялық өнімді әзірлеуді қамтуы мүмкін.

Оқыту әдістері: Курс теориялық оқытуды да, практикалық сабақтарды да қамтиды. Оқушылар бизнес-жоспарларды әзірлеу бойынша тапсырмалар алады, сондай-ақ нақты бизнес-сценарийлерді модельдейтін рөлдік ойындар мен симуляцияларға қатысады.

Дағдыларды дамыту:

Жоспарлау және басқару: Оқушылар жобалық жұмыстарды жоспарлауды және ұйымдастыруды, ресурстар мен уақыт шеңберлерін басқаруды үйренеді, бұл олардың басқарушылық дағдыларын дамытады.

Командада жұмыс істеу: Жобалар көбінесе топтарда орындалады, бұл командада жұмыс істеу, коммуникация және ынтымақтастық дағдыларын дамытуға ықпал етеді.

Кәсіпкерлік ойлау: Курс кәсіпкерлік ойлауды дамытуға көмектеседі, мүмкіндіктерді табуға және пайдалануға, тәуекелдерді талдауға және негізделген шешімдер қабылдауға үйретеді.

Жобалық менеджмент курсы

Курстың сипаттамасы:

Мақсаттар мен міндеттер: Жобалық менеджмент курсы жобаларды басқару дағдыларына, оның ішінде жоспарлау, үйлестіру және тапсырмалардың орындалуын бақылауға назар аударады. Оқушылар кестелер құру, тапсырмаларды бөлу және тәуекелдерді басқару сияқты жобалық менеджмент әдістерін зерттейді.

Жобалық жұмыс: Курс аясында оқушылар мәдени іс-шараны ұйымдастыру, экологиялық акция өткізу немесе білім беру жобасын жасау сияқты жобаларды әзірлеп, жүзеге асырады. Бұл жобалар идеядан бастап аяқталуға дейінгі барлық кезеңдерді қамтиды.

Оқыту әдістері: Курс жобалық менеджмент теориясы бойынша дәрістерді, жоспарлар мен есептерді әзірлеу бойынша практикалық сабақтарды, сондай-ақ қауымдастық немесе жергілікті ұйымдармен байланысты болуы мүмкін нақты жобаларға қатысуды қамтиды.

Дағдыларды дамыту:

Жобаларды басқару: Оқушылар жобаларды тиімді жоспарлауды, ұйымдастыруды және орындалуын бақылауды үйренеді, бұл олардың басқарушылық дағдыларын дамытады.

Мәселелерді шешу: Курс белгісіздік және өзгермелі жағдайларда мәселелерді шешу және шешім қабылдау дағдыларын дамытуға көмектеседі.

Командалық өзара әрекеттесу: Кәсіпкерлік курсы сияқты, жобалық менеджмент те командада жұмыс істеуді қамтиды, бұл ынтымақтастық және коммуникация дағдыларын жақсартуға ықпал етеді.

Осындай курстардың артықшылықтары

Практикалық қолдану: Курс оқушыларға нақты жобаларды жасап, теориялық білімдерін тәжірибеде қолдануға мүмкіндік береді, бұл материалды жақсы меңгеруге және болашақ кәсіби қызметке дайындалуға ықпал етеді.

Негізгі дағдыларды дамыту: Оқушылар жобаларды басқару, кәсіпкерлік ойлау, командада жұмыс істеу және тиімді жоспарлау сияқты кез келген кәсіби салада пайдалы болатын дағдыларды дамытады.

Ересек өмірге дайындық: Курстар оқушыларға кәсіби өмірдегі нақты сын-тегеуріндерге дайындалуға көмектесіп, олардың сенімділігін, дербестігін және бастама көрсету қабілетін дамытады.

Осылайша, Helsinki International School-дағы кәсіпкерлік және жобалық менеджмент бойынша элективтік курстар фин білім беру жүйесінің практикалық дағдыларды дамытуға және оқушыларды табысты мансапқа дайындауға қалай ықпал ететінінің тамаша үлгісі болып табылады.

Финляндияның білім беру жүйесіндегі мектептен тыс оқытуды қолдану мысалдары

Финляндияның білім беру жүйесінің бір ерекшелігі – элективтік курстардағы оқыту мектеп шеңберінен шығып, экскурсияларға, далалық зерттеулерге және практикалық сабақтарға қатысуды қамтиды. Бұл элементтер оқушыларға теориялық білімдерді жақсырақ меңгеруге ғана емес, сонымен қатар оларды шынайы өмірде қолдануды көруге көмектеседі.

Финляндияда мектептен тыс оқытуды қолданудың мысалдары

Экскурсиялар және далалық зерттеулер

Ғылыми зертханалар: Қолданбалы ғылымдар немесе технологиялар бойынша курстарды тандаған оқушылар университеттердегі немесе зерттеу орталықтарындағы ғылыми зертханаларға бара алады. Бұл оларға заманауи ғылыми зерттеулерді іс жүзінде көруге, сондай-ақ кәсіби ғалымдармен және зерттеушілермен танысуға мүмкіндік береді.

Далалық зерттеулер: Экология немесе қоршаған ортаға байланысты курстар үшін табиғи қорықтарда немесе экологиялық жобаларда далалық зерттеулер жүргізілуі мүмкін. Оқушылар экожүйелерді зерттеп, өлшеулер жүргізіп, деректерді тікелей орнында талдайды.

Кәсіпорындар мен университеттердегі практикалық сабақтар

Тәжірибелер мен практикалар: Оқушылар кәсіпорындарда немесе университеттерде тәжірибеден өтіп, нақты жобалар мен тапсырмалар бойынша жұмыс істей алады. Бұл оларға өз білімдерін тәжірибеде қолдануға және болашақ мансаптық саласы туралы көбірек білуге мүмкіндік береді.

Қаланы көркейту жобалары: Мысалы, оқушылар қалалық аумақтарды көркейту немесе қалалық инфрақұрылымды жақсарту үшін жаңа технологияларды әзірлеу жобаларына қатыса алады. Мұндай жобалар нақты мәселелермен жұмыс істеуге және қауымдастықтың дамуына өз үлестерін қосуға мүмкіндік береді.

Практикалық сабақтары бар курстардың мысалдары

Инженерия және технологиялар бойынша курстар: Оқушылар университеттердің зертханаларында прототиптер мен модельдерді жасау бойынша жұмыс істей алады, сондай-ақ заманауи технологиялар қолданылатын зауыттар мен кәсіпорындарға бара алады.

Қоғамдық ғылымдар және әлеуметтік жобалар бойынша курстар: Оқушылар іс-шараларды ұйымдастыруға көмек көрсету немесе қайырымдылық ұйымдарында жұмыс істеу сияқты әлеуметтік жобаларды әзірлеу және жүзеге асыруға қатыса алады.

Финляндияның білім беру жүйесі пәнаралық тәсілді белсенді қолдайды, бұл бір элективтік курс аясында бірнеше пәндерді біріктіруге мүмкіндік береді. Бұл тәсіл оқушылардың көкжиегін кеңейтіп қана қоймай, сонымен қатар білімнің әртүрлі салалары арасындағы өзара байланыстарды көруге көмектеседі, бұл тереңірек түсінуге және оқытуды қызықты етуге ықпал етеді. Міне, бұл практикада қалай көрінеді:

Финляндиядағы пәнаралық курстардың мысалдары

1. "Ғылым және өнер" курсы

Курстың сипаттамасы: Бұл курс химия, биология және өнерді біріктіреді. Оқушылар химиялық реакциялар және биологиялық процестер сияқты ғылыми принциптерді зерттеп, оларды көркем жобалар жасау үшін қолданады. Мысалы, олар өсімдіктерден алынған табиғи бояғыштарды пайдаланып сурет туындыларын жасай алады немесе кристалдардың құрылымдарын зерттеп, бірегей көркем пішіндер жасауға болады.

Артықшылықтары:

Креативтілікті дамыту: Оқушылар ғылыми білімдерін көркем шығармалар жасау үшін қолданады, бұл олардың шығармашылық қабілеттерін дамытады.

Өзара байланыстарды түсіну: Мұндай тәсіл оқушыларға ғылым мен өнердің қалай қиылысатынын және бір-бірін толықтыратынын көруге көмектеседі.

2. "Экология және дизайн" курсы

Курстың сипаттамасы: Бұл курста оқушылар экология принциптерін зерттеп, оларды тұрақты және экологиялық таза дизайн-жобалар жасау үшін қолданады. Олар қалалық ортаны көркейту, экологиялық таза өнімдерді дизайндау немесе көміртегі ізін азайту үшін шешімдер жасау жобаларын әзірлей алады.

Артықшылықтары:

Экологиялық сананы дамыту: Оқушылар адам қызметінің қоршаған ортаға әсері туралы біледі және оны қорғау үшін шешімдер әзірлейді.

Практикалық қолдану: Экология бойынша білімдер нақты жобалар жасау үшін қолданылады, бұл оқытуды мағыналы және мақсатты етеді.

3. "Математика және жасанды интеллект" курсы

Курстың сипаттамасы: Бұл курс математика мен жасанды интеллект технологияларын біріктіреді. Оқушылар AI-де қолданылатын математикалық алгоритмдерді зерттеп, оларды қарапайым бағдарламалар мен модельдер жасау үшін қолданады. Мысалы, олар суреттерді тану немесе чат-боттарды жасау үшін алгоритмдер әзірлей алады.

Артықшылықтары:

Аналитикалық дағдыларды дамыту: Оқушылар математикалық әдістерді технологиялар саласындағы нақты тапсырмаларды шешу үшін қолдануды үйренеді.

Технологиялық даму: Курс оқушыларды заманауи технологиялармен және олардың әртүрлі салалардағы қолданылуымен таныстырады.

4. "Тарих және әдебиет" курсы

Курстың сипаттамасы: Осы курс аясында оқушылар тарихи оқиғаларды және олардың әдеби шығармалардағы көрінісін зерттейді. Олар әдеби шығармалардың қоғамдық және мәдени процестерді қалай бейнелейтінін және оларға қалай әсер ететінін оқиды.

Артықшылықтары:

Тарихи контексті терең түсіну: Оқушылар әдебиет пен тарихтың қалай өзара байланысты екенін және бірінің екіншісіне қалай әсер ететінін түсінеді.

Аналитикалық дағдылар: Курс әдеби шығармаларды тарихи контексте талдау және интерпретациялау қабілетін дамытады..

Пәнаралық тәсілдің артықшылықтары

1. Білімнің тұтастай қабылдануы:

Білім алушылар әртүрлі білім салаларының бір-бірімен қалай өзара әрекеттесетінін көріп, бұл материалды тереңірек түсінуге және оны іс жүзінде қолдануға ықпал етеді.

2. Икемді дағдыларды дамыту:

Пәнаралық курстар креативті ойлау, проблемаларды шешу және топпен жұмыс істеу сияқты икемді дағдыларды дамытады. Бұл дағдылар кез келген кәсіби салада пайдалы болып табылады.

3. Оқуға деген қызығушылық:

Әртүрлі пәндерді біріктіру оқу процесін қызықты әрі мәнді етеді, бұл білім алушылардың оқу үдерісіне деген мотивациясы мен қызығушылығын арттырады.

4. Білімнің практикалық қолданылуы:

Білім алушылар теориялық білімдердің қалай өмірде қолданылатынын көре алады, бұл оларға оқып жатқан материалдың шынайы мәнін түсінуге көмектеседі.

Осылайша, Финляндияның білім беру жүйесінде пәнаралық тәсіл толыққанды әрі қызықты оқуға ықпал етеді, кең ауқымды дағдыларды дамытып, білім алушыларды болашақтағы сын-қатерлерге жақсырақ дайындайды.

Финляндиядағы элективті курстарды енгізу тәжірибесі:

Финляндияның элективті курстарды енгізудегі тәжірибесі икемділік, автономия және инновацияларды біріктірген сәтті білім беру үлгісін көрсетеді.

Бұл үлгінің негізгі қағидалары мыналарды қамтиды:

1. Икемділік пен автономия:

Финляндияның білім беру жүйесі мектептер мен мұғалімдерге оқу бағдарламаларын әзірлеуде жоғары еркіндік береді. Бұл білім беру ұйымдарына білім алушылардың қызығушылықтары мен қажеттіліктеріне сай келетін элективті курстарды бейімдеуге мүмкіндік береді, бұл оқытуды неғұрлым жекелендірілген әрі мәнді етеді.

2. Білім алушылардың қызығушылықтарына бағдарлану:

Финляндиядағы элективті курстар білім алушылардың қызығушылықтары мен хоббилеріне негізделіп жасалады, бұл олардың оқу процесіне белсенді қатысуына және оқуға деген мотивациясының артуына ықпал етеді. Білім алушылар өздерінің жеке қызығушылықтары мен болашақ мансаптық жоспарларына сәйкес келетін курстарды таңдай алады.

3. Пәнаралық тәсіл:

Финляндияның білім беру үлгісі пәнаралық курстарды белсенді түрде қолданады, олар әртүрлі салалардан алынған білімді біріктіреді. Мұндай тәсіл білім алушыларға әртүрлі пәндер арасындағы байланыстарды көруге мүмкіндік беріп, креативті және сыни ойлауды дамытады, сондай-ақ күрделі мәселелерді шешу қабілетін жақсартады.

4. Практикалық оқыту және нақты тәжірибе:

Элективті курстар көбінесе практикалық сабақтарды, далалық зерттеулерді және экскурсияларды қамтиды, бұл білім алушыларға өз білімдерін практикада қолдануға мүмкіндік береді. Бұл тек теориялық концепцияларды терең түсінуге ғана емес, сонымен қатар өмірдегі және кәсіби қызметтегі нақты сынақтарға дайын болуға көмектеседі.

5. Негізгі дағдыларды дамыту:

Финляндияның жүйесі сыни ойлау, креативтілік, топпен жұмыс істеу және эмоционалды интеллект сияқты негізгі дағдыларды дамытуға ерекше назар аударады. Бұл дағдылар болашақта табысқа жету және өзгермелі әлемге бейімделу үшін өте маңызды.

Финляндияның тәжірибесі элективті курстардың білім беру тәжірибесін кеңейтіп, білім алушыларды табысты кәсіби өмірге дайындауда қуатты құрал бола алатынын көрсетеді. Икемділікке, білім алушылардың қызығушылықтарына және пәнаралық тәсілге негізделген бұл үлгі білім беруді қазіргі қоғамның қажеттіліктеріне және білім алушылардың жеке мақсаттарына тиімді бейімдеуге мүмкіндік береді.

Сингапурдағы элективті курстарды енгізу тәжірибесі

Сингапурдың элективті курстарды енгізудегі тәжірибесі де икемділік пен жеке тұлғаға бағытталған инновацияларды біріктірудің табысты мысалы болып табылады. Сингапур білім беру жүйесі өз сапасымен және заманауи тәсілдерімен танымал және элективті курстарды білім алушыларды қазіргі заманның сын-қатерлеріне дайындау үшін белсенді түрде қолданады:

Сингапурдағы жүйедегі икемділік және жекелеңдіру

1. Элективті курстардың кең таңдауы:

Сипаттама: Сингапур мектептері білім алушыларға технологиялар, өнер, гуманитарлық және әлеуметтік ғылымдарды қоса алғанда, білімнің әртүрлі салаларын қамтитын элективті курстардың кең ауқымын ұсынады. Білім алушылар өздерінің қызығушылықтары мен мансаптық мақсаттарына сәйкес курстарды таңдай алады.

Мысалдар: Курстарға робототехника, компьютерлік ғылымдар, қолданбалы ғылымдар, кәсіпкерлік, бейнелеу өнері және тіпті бағдарламалау тілдері кіруі мүмкін.

2. Жеке білім беру траекториялары:

Сипаттама: Сингапурде әрбір білім алушы үшін жеке білім беру траекторияларын жасауға ерекше назар аударылады. Білім алушылар міндетті

пәндерді өздерінің жеке қызығушылықтары мен болашақ мансаптық жоспарларына сәйкес келетін элективті курстармен үйлестіре алады.

Мысалдар: Инженерияға қызығушылық танытқан студент жобалау және прототиптер жасау бойынша элективті курстарды таңдай алады, ал өнерге құштар білім алушы графикалық дизайн және мультимедиа курстарына ден қояды.

3. Технологияларды интеграциялау:

Сипаттама: Сингапур технологияларды білім беру процесіне белсенді енгізеді, бұл білім алушыларға заманауи құралдар мен әдістерді меңгеруге мүмкіндік береді. Электрондық платформалар мен онлайн-ресурстар оқу үдерісін қолдау және кеңейту үшін қолданылады.

Мысалдар: Білім алушылар цифрлық технологиялар, бағдарламалау және әртүрлі бағдарламалық құралдарды пайдалану бойынша курстардан өтіп, жоғары технологиялық әлемде жұмыс істеуге дайындалады.

4. Шынайы практикамен байланыс:

Сипаттама: Элективті курстар көбінесе теориялық білімдерді нақты жағдайларда қолдануға мүмкіндік беретін практикалық элементтер мен жобаларды қамтиды. Бұл стажировкаларды, зерттеу жобаларын және индустриямен серіктестікті қамтуы мүмкін.

Мысалдар: Білім алушылар жергілікті компаниялармен серіктестікте нақты жобалармен жұмыс істей алады немесе тәжірибеден өтіп, практикалық тәжірибе жинап, өз мансаптық мүмкіндіктерін жақсарты алады.

5. Болашақ мансапқа дайындық:

Сипаттама: Сингапур мектептері элективті курстар арқылы білім алушыларды болашақ кәсіби өмірге дайындауға ерекше назар аударады. Бұл курстар еңбек нарығында сұранысқа ие негізгі дағдылар мен білімдерді дамытуға көмектеседі.

Мысалдар: Кәсіпкерлік және жобаларды басқару курстары білім алушыларға өз кәсібін ашуға немесе болашақта жобаларды басқаруға қажетті дағдыларды дамытуға мүмкіндік береді.

Сингапурдың білім беру жүйесі элективті курстарды білім алушылардың қызығушылықтары мен қажеттіліктеріне бейімдеп, олардың болашақ мансаптық және кәсіби өміріне дайын болуына айтарлықтай ықпал етеді.

Сингапурлық Модельдің Артықшылықтары

Жоғары технологиялық қоғамға дайындық:

Сингапурда элективтік курстар оқушыларға жоғары технологиялық және тез өзгеріп отыратын әлемде табысты жұмыс істеуге қажетті дағдыларды меңгеруге көмектеседі.

Жеке қызығушылықтар мен мансаптық ұмтылыстарды дамыту:

Курстарды таңдаудағы икемділік оқушыларға өздерінің қызығушылықтары мен мансаптық мақсаттарына шоғырлануға мүмкіндік береді, бұл оқытуды ынталандырушы және мақсатты етеді.

Білімді практикалық қолдану:

Курстарға практикалық элементтерді интеграциялау оқушыларға білімдерін тәжірибеде қолдануға және нақты сын-тегеуріндерге дайындалуға көмектеседі.

Еңбек нарығының талаптарына бейімделу:

Элективтік курстар еңбек нарығында сұранысқа ие дағдылар мен білімдерді дамытуға ықпал етеді, бұл оқушылардың болашақта бәсекеге қабілетті болуына көмектеседі.

Қорытындылай келе, сингапурлық білім беру жүйесі элективтік курстардың икемділік пен жеке тұлғаға бейімделуді қолдауының, сондай-ақ жоғары технологиялық жағдайларда заманауи кәсіби сын-тегеуріндерге дайындалуына қалай ықпал ететінін көрсетеді. Бұл модель оқытуды жеке қажеттіліктерге сай икемдеуге және оқушыларды болашақтағы кәсіби табыстарға дайындауға бағытталған.

Сингапурдағы STEM бағытындағы элективті курстарға баса назар аудару

1. Мамандандырылған курстарды әзірлеу:

Сипаттама: Сингапур мектептері қолданбалы ғылымдар, инженерия, математика және бағдарламалау салаларын қамтитын элективті курстардың кең ауқымын ұсынады. Бұл курстар еңбек нарығының заманауи талаптары мен технологиялық трендтерді ескере отырып әзірленеді.

Мысалдар:

Бағдарламалау және бағдарламалық қамтамасыз етуді әзірлеу: Бағдарламалаудың негіздері, мобильді қосымшаларды әзірлеу және веб-дизайн курстары.

Инженерия және робототехника: Роботтарды жобалау және жинау бойынша практикалық сабақтар, инженерлік дизайн негіздерін оқу.

Математикалық модельдер және аналитика: Математикалық әдістерді бизнесте және деректер ғылымында кездесетін нақты мәселелерді шешуде қолдануға арналған курс.

2. Өнеркәсіппен интеграциялау:

Сипаттама: Элективті курстар көбінесе өнеркәсіптік компаниялармен және ғылыми мекемелермен серіктестікке негізделген, бұл білім алушыларға нақты жобалармен жұмыс істеуге және практикалық тәжірибе алуға мүмкіндік береді.

Мысалдар:

Жобалық жұмыстар: Білім алушылар нақты компаниялардың бағдарламалық қамтамасыз етуді әзірлеу немесе инженерлік шешімдерді жасау сияқты тапсырмаларымен жұмыс істейді.

Тәжірибелер мен практика: Оқушылар алдыңғы қатарлы технологиялық және ғылыми компанияларда тағылымдамадан өту мүмкіндігіне ие болады.

3. Маңызды дағдыларды дамыту:

Сипаттама: STEM саласындағы элективті курстар аналитикалық ойлау, проблемаларды шешу, инновациялық ойлау және топта жұмыс істеу сияқты маңызды дағдыларды дамытуға ықпал етеді.

Мысалдар:

Аналитикалық қабілеттер: Білім алушылар деректерді талдауды және түсіндіруді үйренеді, бұл қаржы, деректер ғылымы және зерттеулер сияқты салаларда пайдалы.

Шығармашылық проблемаларды шешу: Робототехника және инженерия курстары білім алушыларды техникалық және практикалық мәселелерді инновациялық жолмен шешуге ынталандырады.

4. Жоғары білім мен мансапқа дайындық:

Сипаттама: Элективті курстар білім алушыларды беделді университеттерге түсуге және жоғары технологиялық және ғылыми салалардағы мансапқа дайындайды.

Мысалдар:

Мамандандырылған курстар: Білім алушылар жоғары оқу орындарына қатысты болашақ жоспарларына сәйкес келетін курстарды таңдай алады. Мысалы, биотехнология саласында мансапқа ұмтылатындар үшін биоинженерия курстары ұсынылады.

Мансаптық кеңестер мен консультациялар: Мектептер білім алушыларға мансап жолын және жоғары білімді таңдауда кеңес пен қолдау көрсетеді, бұл саналы таңдау жасауға көмектеседі.

Сингапурдың білім беру жүйесінде STEM бағытындағы элективті курстарға баса назар аудару білім алушыларды қазіргі жоғары бәсекеге қабілетті еңбек нарығына дайындауда маңызды рөл атқарады. Курстар білім алушылардың қажеттіліктеріне бейімделіп, олардың технологиялық дағдыларын дамыта отырып, оларды болашақ мансаптарына дайындайды.

STEM-ға Басығудың Артықшылықтары

Жоғары бәсекелі еңбек нарығына дайындық:

Сингапурда элективтік STEM курстары оқушыларға ақпараттық технологиялар, инженерия және биотехнология сияқты өсіп келе жатқан салаларда талап етілетін дағдыларды иеленуге көмектеседі.

Инновациялық ойлауды дамыту:

Мұндай курстарға қатысатын білім алушылар стандартты емес ойлауды үйренеді және күрделі тапсырмаларға инновациялық шешімдер табуды меңгереді.

Практикалық тәжірибе:

Индустриямен интеграция және практикалық жобалар оқушыларға теориялық білімдерін тәжірибеде қолдануға мүмкіндік береді, бұл олардың бәсекеге қабілеттілігін арттырады.

Мотивация мен қызығушылықты арттыру:

Нақты жобалар мен кәсіби мамандармен ынтымақтастық оқытуды қызықты әрі мағыналы етеді, бұл оқушылардың жоғары мотивациясы мен белсенділігін қамтамасыз етеді.

Осылайша, Сингапурдың білім беру жүйесінде қолданбалы ғылымдар мен технологияларға назар аудару оқушыларға маңызды құзыреттер мен дағдыларды дамытуға және оларды жоғары технологиялық қоғамдағы заманауи кәсіби сын-тегеуріндерге дайындауға көмектеседі. Бұл модель білім беру бағдарламаларын қазіргі жоғары технологиялық қоғамның қажеттіліктерімен сәтті интеграциялаудың үлгісі болып табылады.

Мысал ретінде Сингапурдың білім беру жүйесінде қолданбалы ғылымдар мен технологияларды сәтті интеграциялаудың мысалы — "Design and Technology" курсы. Бұл курс оқушыларға инженерлік ойлау, дизайн негіздері және заманауи технологияларды бір оқу блогында үйлестіруге ерекше мүмкіндік береді. Бұл курс қалай жүзеге асырылады, соны қарастырайық:

"Design and Technology" Курсы

Инженерлік ойлау мен дизайнды интеграциялау:

Сипаттамасы: Бұл курс инженерлік жобалау және өнім дизайнының негізгі принциптерін қамтиды. Оқушылар инженерлік тапсырмаларды шешу әдістерін зерттеп, прототиптерді жобалап және құрастырады, бұл олардың жобалау және инженерия дағдыларын дамытады.

Мысалдар: Білім алушылар механикалық құрылғылар немесе электрондық құрылғылар сияқты жобаларды әзірлей алады, инженерия және дизайн принциптерін ескере отырып.

Заманауи технологияларды пайдалану:

Сипаттамасы: Оқыту барысында оқушылар 3D-баспа, компьютерлік модельдеу және бағдарламалаумен сияқты заманауи технологияларды қолданады. Бұл құралдар прототиптерді жасау және тестілеуге көмектесіп, теориялық білімдердің практикалық қолдануын қамтамасыз етеді.

Мысал құралдар:

3D-баспа: 3D-принтерлерді пайдаланып прототиптер мен бөлшектерді жасау, бұл жобалық идеяларды тез тексеріп, түзетуді мүмкіндік береді.

Модельдеу: Цифрлық модельдерді жасау үшін бағдарламалық құралдарды пайдалану, оларды өндіруден бұрын тестілеу және оңтайландыруға мүмкіндік береді.

Негізгі дағдыларды дамыту:

Сипаттамасы: Курс оқушыларға техникалық дағдыларды, креативті ойлауды және күрделі мәселелерді шешу қабілеттерін дамытуға көмектеседі. Оқушылар командада жұмыс істеуді, жобаларды басқаруды және ғылыми білімдерді практикада қолдануды үйренеді.

Мысал дағдылар:

Техникалық дағдылар: Прототиптерді жобалау және жасау, құралдармен және жабдықтармен жұмыс істеу.

Креативті мәселелерді шешу: Жобалық тапсырмаларға инновациялық шешімдер әзірлеу, бірегей өнімдерді жасау.

Практикалық қолдану және тестілеу:

Сипаттамасы: Оқушылар нақты жобаларда жұмыс істеп, өз білімдері мен дағдыларын функционалды прототиптер жасау үшін қолданады. Бұл жобалар құрылғыларды сынау және жасалған шешімдерді оңтайландыруды қамтуы мүмкін.

Мысал жобалар:

Құрылғыны әзірлеу: Нақты мәселені шешетін немесе белгілі бір функцияны орындайтын механикалық немесе электрондық құрылғыларды жасау және тестілеу.

Экологиялық шешімдер: Қалдықтарды азайту немесе энергия тиімділігін жақсарту сияқты экологиялық таза және тұрақты шешімдерді жобалау.

Қорытындылай келе, Сингапурдың STEM-ға баса назар аудару моделі оқушыларды жоғары бәсекелі еңбек нарығына дайындауда, олардың инновациялық ойлауын дамытуда және теориялық білімдерін практикада қолдануға мүмкіндік беруде тиімді болып табылады. "Design and Technology" курсы сияқты пәнаралық курстар білім беру бағдарламаларын қазіргі заманауи технологиялардың қажеттіліктерімен үйлестіре отырып, оқушылардың жан-жақты дамуына және олардың болашақтағы кәсіби табыстарға дайындалуына ықпал етеді.

Эмоционалды интеллект пен коммуникация дағдылары бойынша элективтік курстар

Сингапурда эмоционалды интеллектті дамыту мен коммуникация дағдыларын жетілдіру білім беру жүйесінің маңызды аспектісі болып табылады. Жеке тұлғалық дамуға бағытталған элективтік курстар оқушыларға тек академиялық білім алуға ғана емес, сонымен қатар заманауи қоғамда табысты өмір сүру мен жұмыс істеу үшін қажетті негізгі әлеуметтік дағдыларды дамытуға көмектеседі. Міне, осы курстардың қалай жүзеге асырылатыны:

1. Эмоционалды интеллект бойынша курстар

Сипаттамасы: Бұл курстар өзін-өзі тану, эмоцияларды басқару, эмпатия және басқалармен тиімді өзара әрекеттесу дағдыларын дамытуға бағытталған. Оқушылар өз эмоцияларын тануды және түсінуді, сондай-ақ айналасындағы адамдардың эмоцияларын сезінуді үйренеді, бұл олардың әлеуметтік өзара әрекеттесуін жақсартады.

Курстардың мысалдары:

Эмоционалды сауаттылық: Стресті басқару техникаларын оқу, позитивті ойлау дағдыларын дамыту және өзін-өзі бағалауды арттыру әдістерін меңгеру.

Қақтығыстарды шешу: Қақтығыстарды конструктивті шешу стратегияларын, шиеленіс жағдайларында эмоцияларды басқаруды және компромисстерді табуды үйрету.

2. Коммуникация дағдылары бойынша курстар

Сипаттамасы: Бұл курстар оқушыларға тиімді қарым-қатынас жасау дағдыларын дамытуға көмектеседі, мысалы, белсенді тыңдау, ойларын анық жеткізу және командада жұмыс істеу. Олар өнімді қатынастар құруды және әртүрлі адамдармен өзара әрекеттесуді үйретеді.

Курстардың мысалдары:

Қоғамдық сөйлеу: Презентацияларды дайындау және өткізу бойынша практикалық сабақтар, аудитория алдында сенімді сөйлеу әдістерін үйрену.

Келіссөз жүргізу дағдылары: Келіссөз жүргізу дағдыларын дамыту, басқалардың қажеттіліктерін тыңдау және түсіну, сондай-ақ өзара тиімді келісімдерге жету стратегияларын меңгеру.

3. Пәнаралық оқыту тәсілдері

Сипаттамасы: Кейбір курстарда эмоционалды интеллект пен коммуникация дағдылары басқа пәндермен интеграцияланады, бұл оқушыларға осы дағдыларды әртүрлі контексттерде қолдануға мүмкіндік береді.

Интеграцияның мысалдары:

Жобалық жұмыстар: Топтарда жобалар бойынша жұмыс істеу, мұнда оқушылар өзара қарым-қатынас және эмоцияларды басқару дағдыларын қолдана отырып, тапсырмаларды сәтті аяқтайды.

Кросс-мәдени жобалар: Басқа мәдениеттерден келген оқушылармен өзара әрекеттесуді қамтитын жобаларға қатысу, бұл межмәдени қарым-қатынас пен түсіністік дағдыларын дамытуға көмектеседі.

4. Практикалық қолдану және рөлдік ойындар

Сипаттамасы: Көптеген курстарда рөлдік ойындар мен симуляциялар элементтері енгізіледі, бұл оқушыларға қауіпсіз және бақылаулы ортада өз дағдыларын тәжірибеде қолдануға және жетілдіруге мүмкіндік береді.

Практикалық сабақтардың мысалдары:

Қақтығыс жағдайларын симуляциялау: Оқушылар қақтығыстарды шешуді немесе әртүрлі кейіпкерлермен өзара әрекеттесуді талап ететін сценарийлерді рөлдік түрде ойнайды, бұл олардың нақты жағдайларда дағдыларын дамытуға көмектеседі.

Топтық пікірталастар мен дебаттар: Ақтуалды тақырыптар бойынша пікірталастар мен дебаттар өткізу, бұл оқушыларға аргументациялау және белсенді тыңдау дағдыларын жетілдіруге көмектеседі.

Қорытындылай келе, Сингапурдың білім беру жүйесінде эмоционалды интеллект пен коммуникация дағдыларын дамытуға бағытталған элективтік курстар оқушылардың жан-жақты дамуына және заманауи қоғамдағы табысты өмір сүру мен жұмыс істеу үшін қажетті әлеуметтік дағдыларды игерулеріне ықпал етеді. Бұл курстар оқытуды мағыналы және интерактивті етеді, сонымен қатар оқушыларға өздерінің әлеуметтік және эмоционалды қабілеттерін жетілдіруге мүмкіндік береді.

Эмоционалды интеллект пен қарым-қатынас дағдылары курстарының артықшылықтары

1. Әлеуметтік қарым-қатынасты жақсарту:

Эмоционалды интеллект пен қарым-қатынас дағдыларын дамыту білім алушыларға қоршаған ортамен дені сау және өнімді қарым-қатынастарды орнатуға көмектеседі.

2. Кәсіби өмірге дайындық:

Қарым-қатынас және эмоцияларды басқару дағдылары командалық жұмыста, келіссөздер жүргізуде және кәсіби ортада қақтығыстарды басқаруда табысқа жету үшін маңызды болып табылады.

3. Өзін-өзі реттеу және сенімділікті дамыту:

Білім алушылар өздерін және эмоцияларын жақсырақ түсінуді үйренеді, бұл олардың сенімділігін арттырып, қиындықтарды жеңуге қабілеттілігін нығайтады.

4. Жеке тұлғалық дамуға ықпал ету:

Курстар білім алушыларға эмпатия, төзімділік және өзіндік рефлексия сияқты жеке қасиеттерді дамытуға көмектеседі, бұл олардың жалпы дамуы мен қоғамда табысты бейімделуіне ықпал етеді.

Осылайша, Сингапурдағы эмоционалды интеллект пен қарым-қатынас дағдылары бойынша элективті курстар білім беру жүйесінде маңызды рөл атқарады. Бұл курстар білім алушыларға қоршаған ортамен табысты қарым-қатынас жасауға және кәсіби өмірге дайындалуға қажетті дағдыларды береді.

"Character and Leadership Education" (CLE) курсы

1. Көшбасшылық қасиеттерді дамыту:

Сипаттама: CLE білім алушыларда көшбасшылық дағдыларды, соның ішінде басқаларды шабыттандыру, жауапкершілікті өз мойнына алу және топты басқару қабілетін қалыптастыруға бағытталған. Білім алушылар көшбасшылықтың әртүрлі стильдері мен мотивация әдістерін зерттеп, көшбасшылық қасиеттерін дамытады.

Мысалдар:

Жобалық көшбасшылық: Білім алушылар тапсырмаларды бөлу, мақсаттар қою және команданы ынталандыру арқылы жобаларды басқарады.

Көшбасшылық жағдайлардың симуляциясы: Рөлдік ойындар мен сценарийлер арқылы білім алушылар белгісіздік жағдайларында шешім қабылдауды үйренеді және кездесетін қиындықтарды жеңуге машықтанады.

Бұл курс Сингапурдың білім беру жүйесінде эмоционалды интеллект пен көшбасшылық дағдыларды дамытуға үлкен көңіл бөледі, сонымен қатар білім алушыларды болашақта табысты көшбасшы болуға дайындайды. CLE курсы білім алушыларға өздерінің көшбасшылық қабілеттерін сынап, оларды дамытудың нақты жолдарын көрсетеді:

Эмоционалды интеллект пен қарым-қатынас дағдылары курстарының артықшылықтары

1. Әлеуметтік қарым-қатынасты жақсарту:

Эмоционалды интеллект пен қарым-қатынас дағдыларын дамыту білім алушыларға қоршаған ортамен дені сау және өнімді қарым-қатынастарды орнатуға көмектеседі.

2. Кәсіби өмірге дайындық:

Қарым-қатынас және эмоцияларды басқару дағдылары командалық жұмыста, келіссөздер жүргізуде және кәсіби ортада қақтығыстарды басқаруда табысқа жету үшін маңызды болып табылады.

3. Өзін-өзі реттеу және сенімділікті дамыту:

Білім алушылар өздерін және эмоцияларын жақсырақ түсінуді үйренеді, бұл олардың сенімділігін арттырып, қиындықтарды жеңуге қабілеттілігін нығайтады.

4. Жеке тұлғалық дамуға ықпал ету:

Курстар білім алушыларға эмпатия, төзімділік және өзіндік рефлексия сияқты жеке қасиеттерді дамытуға көмектеседі, бұл олардың жалпы дамуы мен қоғамда табысты бейімделуіне ықпал етеді.

Осылайша, Сингапурдағы эмоционалды интеллект пен қарым-қатынас дағдылары бойынша элективті курстар білім беру жүйесінде маңызды рөл атқарады. Бұл курстар білім алушыларға қоршаған ортамен табысты қарым-қатынас жасауға және кәсіби өмірге дайындалуға қажетті дағдыларды береді.

"Character and Leadership Education" (CLE) курсы

1. Көшбасшылық қасиеттерді дамыту:

Сипаттама: CLE білім алушыларда көшбасшылық дағдыларды, соның ішінде басқаларды шабыттандыру, жауапкершілікті өз мойнына алу және топты басқару қабілетін қалыптастыруға бағытталған. Білім алушылар көшбасшылықтың әртүрлі стильдері мен мотивация әдістерін зерттеп, көшбасшылық қасиеттерін дамытады.

Мысалдар:

Жобалық көшбасшылық: Білім алушылар тапсырмаларды бөлу, мақсаттар қою және команданы ынталандыру арқылы жобаларды басқарады.

Көшбасшылық жағдайлардың симуляциясы: Рөлдік ойындар мен сценарийлер арқылы білім алушылар белгісіздік жағдайларында шешім қабылдауды үйренеді және кездесетін қиындықтарды жеңуге машықтанады.

Бұл курс Сингапурдың білім беру жүйесінде эмоционалды интеллект пен көшбасшылық дағдыларды дамытуға үлкен көңіл бөледі, сонымен қатар білім алушыларды болашақта табысты көшбасшы болуға дайындайды. CLE курсы білім алушыларға өздерінің көшбасшылық қабілеттерін сынап, оларды дамытудың нақты жолдарын көрсетеді.

2. Топта жұмыс істеу қабілеті:

Сипаттама: Курс топта тиімді жұмыс істеуді үйретуге назар аударады, оның ішінде ынтымақтастық, қақтығыстарды шешу және ұжымдағы үйлесімділікті сақтау дағдыларына көңіл бөледі.

Мысалдар:

Топтық жобалар: Білім алушылар бірлескен жобаларда жұмыс істейді, бұл оларға өзара әрекеттесу және үйлестіру дағдыларын дамытуға көмектеседі.

Кооперативті ойындар: Командалық әрекеттерді жақсартуға және қатысушылар арасындағы қарым-қатынасты нығайтуға бағытталған ойындар мен жаттығулар.

3. Қақтығыстарды басқару:

Сипаттама: CLE білім алушыларға қақтығыстарды конструктивті түрде шешу әдістерін үйретеді, оның ішінде белсенді тыңдау, эмпатия және ымыраға келу дағдылары кіреді.

Мысалдар:

Қақтығыс жағдайларының симуляциясы: Білім алушылар қақтығыс үлгілеріне қатысып, оларды шешуде тәжірибе жинақтайды.

Келіссөздер техникасы: Тиімді қарым-қатынас пен келіссөздер жүргізу әдістерін меңгеру арқылы келісімдерге қол жеткізу дағдыларына үйрету.

4. Белгісіздік жағдайларында шешім қабылдау:

Сипаттама: Курс білім алушыларға ақпарат толық емес немесе қарама-қайшы болған кезде саналы шешімдер қабылдауды үйренуге көмектеседі.

Мысалдар:

Кейстерді талдау: Білім алушылар белгісіздік жағдайларында шешім қабылдауы қажет болатын нақты мысалдар мен сценарийлерді зерттейді.

Дебаттар: Актуалды мәселелер бойынша пікірталастар мен талқылаулар өткізу, бұл білім алушылардың аргументациялау және сыни ойлау дағдыларын дамытуға ықпал етеді.

5. Эмоционалды тұрақтылықты дамыту:

Сипаттама: CLE білім алушыларға өз эмоцияларын басқаруды, қысым мен стресске төтеп беруді үйретеді, бұл олардың эмоционалды тұрақтылығын арттыруға ықпал етеді.

Мысалдар:

Релаксация және медитация әдістері: Стресті басқару және тұрақтылықты арттыруға арналған әдістер.

Эмоционалды интеллект семинарлары: Өз эмоцияларын түсіну және бақылау, сондай-ақ басқаларға эмпатия танытуға арналған сабақтар.

Бұл курс білім алушыларды болашақта тиімді жұмыс істеуге, көшбасшылық дағдыларды меңгеруге және эмоционалды тұрақтылықты сақтауға дайындауға бағытталған. CLE бағдарламасы эмоционалды интеллект пен әлеуметтік дағдыларды дамытуға ерекше көңіл бөледі, бұл білім алушылардың жеке және кәсіби өмірдегі табысты болуына ықпал етеді.

Көпұлтты қоғамда өмірге дайындық

Сипаттамасы: Character and Leadership Education (CLE) курсы оқушыларды көпұлтты қоғамда өмір сүруге бейімдеуге көмектеседі, межмәдени дағдыларды дамыту және әртүрлілікті құрметтеуді үйретеді.

Сабақтардың мысалдары:

Мәдени алмасулар мен жобалар: Әртүрлі мәдениеттер мен дәстүрлерге байланысты іс-шаралар мен жобаларға қатысу.

Мәдени айырмашылықтарды зерттеу: Мәдени айырмашылықтар мен ерекшеліктерді түсіну мен құрметтеуге арналған сабақтар.

Курс "Character and Leadership Education" (CLE) артықшылықтары

Қатысушының жан-жақты дамуы:

Курс кәсіби емес, сонымен қатар жеке қасиеттерді дамытуға ықпал етеді, бұл оқушыларды заманауи қоғамда өмір сүруге жақсырақ бейімдейді.

Кәсіби өмірге дайындық:

Көшбасшылық, командада жұмыс істеу және қақтығыстарды басқару дағдылары кез келген саладағы табысты мансап үшін маңызды.

Тұлғааралық қатынастарды жақсарту:

Коммуникация дағдылары мен эмоционалды интеллектіні дамыту оқушыларға айналасындағы адамдармен сапалы және өнімді қарым-қатынастар құруға көмектеседі.

Әртүрлілікке бейімделу:

Курс оқушыларға мәдени әртүрлілікті жақсы түсінуге және қабылдауға көмектеседі, бұл ғаламданған әлемде маңызды.

Сингапурда Character and Leadership Education (CLE) курсының артықшылықтары

Курс "Character and Leadership Education" (CLE) Сингапурда эмоционалды интеллект пен коммуникация дағдыларының маңызды екенін көрсетеді, бұл оқушылардың жан-жақты және кәсіби дамуына ықпал етеді. Бұл оқушыларға сенімділік, көшбасшылық қабілеттері және айналасындағы адамдармен тиімді өзара әрекеттесу дағдыларын дамытуға көмектеседі.

Сингапурдың мектеп бағдарламасында икемділік пен таңдау мүмкіндіктері

Сингапур білім беру жүйесі мектеп бағдарламасы аясында икемділік пен таңдау мүмкіндіктерін белсенді түрде қолдайды, бұл оқушыларға ерте жастан бастап өз қызығушылықтарын анықтауға және дамытуға көмектеседі, сондай-ақ болашақ академиялық және мансаптық жолдарға дайындалуға мүмкіндік береді. Бұл қалай жүзеге асырылатынын қарастырайық:

Икемділік пен таңдау мүмкіндіктері мектеп бағдарламасында

Элективтік курстардың кең таңдау мүмкіндігі:

Сипаттамасы: Сингапур мектептері әртүрлі білім салаларын қамтитын элективтік курстарды ұсынады. Оқушылар өнер, музыка, физикалық тәрбиесі, тілтану және бизнес сияқты курстардан таңдай алады.

Курстардың мысалдары:

Өнер: Сурет салу, мүсін жасау, графикалық дизайн және басқа да көркем шығармашылық түрлерін зерттеу.

Музыка: Музыкалық теория, әртүрлі аспаптарда ойнау, композиция және орындау сабақтары.

Физикалық тәрбие: Спорттық жаттығулар, спорттық дағдыларды және физикалық денсаулықты сақтау әдістерін оқу.

Тілтану: Шетел тілдерін оқу, тілдік дамыту және әдеби шығармашылық.

Бизнес: Кәсіпкерліктің негіздері, қаржылық басқару және маркетинг.

Әртүрлі пәндермен ерте танысу:

Сипаттамасы: Оқушылар орта сыныптардың төменгі топтарында әртүрлі білім салаларымен таныса бастайды. Бұл оларға жоғары сыныптарда элективтік курстарды таңдауға саналы түрде қарауға мүмкіндік береді.

Сабақтардың мысалдары:

Жалпы білім беру бағдарламасы: Негізгі пәндер мен білім салаларымен танысу, бұл оқушыларға өз қызығушылықтарын анықтауға көмектеседі.

Дисциплиналарға кіріспе: Ғылым, өнер немесе бизнес сияқты әртүрлі салаларға жалпы көзқарасты ұсынатын қысқа мерзімді курстар немесе жобалар.

Жоғары сыныптарда саналы таңдау:

Сипаттамасы: Жоғары сыныптарда оқушылар өз қызығушылықтары мен болашақ мансаптық мақсаттарына сәйкес курстарды саналы түрде таңдайды. Бұл оларға таңдалған салаларда тереңірек білім алуға және университеттерге немесе кәсіби оқу орындарына дайындалуға мүмкіндік береді.

Курстарды таңдаудың мысалдары:

Тереңдетілген курстар: Биология, химия, экономика немесе өнер сияқты пәндер бойынша алдыңғы қатарлы курстар, олар оқушылардың қызығушылықтары мен академиялық жоспарларына сәйкес келеді.

Университетке дайындық: Университетке түсуге дайындықты қолдайтын курстар, мысалы, SAT дайындық курстары, арнайы пәндер бойынша курстар және т.б.

Жеке білім беру жолдарын қалыптастыру:

Сингапур мектептері жеке білім беру жолдарын қолдайды, бұл оқушыларға өз қызығушылықтары мен мақсаттарына сәйкес әртүрлі элективтік курстарды және дәстүрлі пәндерді үйлестіруге мүмкіндік береді.

Жеке білім берудің мысалдары:

Курстардың комбинациясы: Әртүрлі білім салаларынан курстарды таңдап, ерекше білім беру тәжірибесін құру мүмкіндігі.

Жеке жобалар: Оқушылар өз жобаларымен жұмыс істей алады, олар әртүрлі пәндерді біріктіреді және ерекше дағдыларды дамытуға мүмкіндік береді.

Мектеп кеңесшілерінің рөлі:

Сипаттамасы: Мектеп кеңесшілері элективтік курстарды таңдауда маңызды рөл атқарады, оқушылардың академиялық және мансаптық мақсаттарына сәйкес келетін курстарды анықтауға көмектеседі.

Кеңес беру қызметтерінің мысалдары:

Жеке кеңес беру: Мансаптық жоспарлар мен қызығушылықтар туралы кеңесшілермен талқылау, ең қолайлы курстарды таңдау.

Карьера және академиялық жоспарлау: Оқушылардың болашақ мақсаттарына сәйкес оқу жоспарын жасауға көмек көрсету.

Икемділік пен таңдау мүмкіндіктерінің артықшылықтары

Жеке қызығушылықтарды дамыту:

Оқушылар әртүрлі білім салаларын зерттеп, өздері шынымен қызыққан салаларды таңдай алады, бұл олардың мотивациясы мен оқу жетістіктеріне ықпал етеді.

Болашақ мансапқа дайындық:

Әртүрлі пәндермен ерте танысу және болашақ мансаптық мақсаттарына сәйкес курстарды таңдау оқушыларға кәсіби өмірге дайындалуға көмектеседі.

Білім берудің индивидуализациясы:

Курстарды таңдаудағы икемділік әрбір оқушының ерекше қызығушылықтары мен қажеттіліктеріне сәйкес білім беру тәжірибесін жасауға мүмкіндік береді.

Қатысушылықты арттыру:

Курстарды таңдау мүмкіндігі мен өздері ұнататын нәрселермен айналысу оқушылардың оқу процесіне белсенді қатысуын арттырады және олардың оқу белсенділігін қамтамасыз етеді.

Қорытындылай келе

Сингапурдың білім беру жүйесі икемділік пен кең элективтік курстар таңдау мүмкіндіктерін ұсына отырып, оқушылардың қызығушылықтарын ерте анықтауға және дамытуға бағытталған. Бұл тәсіл олардың болашақ академиялық және мансаптық жетістіктеріне дайындалуына көмектеседі, сондай-ақ білім беру бағдарламаларын қазіргі жоғары технологиялық қоғамның қажеттіліктерімен үйлестіруге мүмкіндік береді.

Жоғары сыныптардағы "Applied Learning Programmes" (ALP) бағдарламасы

Жоғары сыныптарда сингапурлық оқушылар "Applied Learning Programmes" (ALP) бағдарламасы аясында элективтерді таңдай алады. Бұл бағдарламалар пәнаралық тәсілді баса көрсетеді, теориялық оқытуды практикалық дағдылармен үйлестіріп, оқушыларға нақты салаларда терең білім мен тәжірибе алуға мүмкіндік береді. Бұл бағдарламалар білім алудың тереңдігін арттырады және оларды жоғары оқу орындарына және мансапқа дайындайды.

Сингапурдағы "Applied Learning Programmes" (ALP) бағдарламалары

1. Академиялық және практикалық оқытуды біріктіру:

Сипаттамасы: ALP междисциплинарлық курстарды ұсынады, олар теориялық білімдерді практикалық дағдылармен біріктіреді. Бұл оқушыларға пәнді тереңірек меңгеруге ғана емес, сонымен қатар алған білімдерін тәжірибеде қолдануға мүмкіндік береді.

Бағдарламалардың мысалдары:

Биомедициналық ғылымдар: Бұл бағдарлама биология, медицина және биотехнологияның теориялық аспектілерін зерттеуді, сондай-ақ зертханалық зерттеулерге қатысуды қамтиды. Оқушылар жаңа биотехнологиялық шешімдерді әзірлеумен айналысу арқылы медициналық және биологиялық ғылымдар саласында практикалық тәжірибе алады.

2. Пәнаралық курстардың мысалдары:

Биомедициналық ғылымдар курсы: Оқушылар молекулалық биология, физиология және медициналық ғылымдарды зерттеп, зертханаларда нақты биомедициналық жобалармен жұмыс істейді. Бұл теория мен практиканы біріктіру пәнді тереңірек түсінуге және медицина немесе биотехнология саласында мансапқа дайындалуға көмектеседі.

Экология және тұрақты даму бағдарламасы: Бұл бағдарламада оқушылар экология және тұрақты дамудың теориялық аспектілерін зерттеп, қоршаған ортаны қорғау немесе ресурстарды тұрақты басқару сияқты нақты жобаларда білімдерін қолданады.

3. ALP бағдарламаларының артықшылықтары:

Пәнді терең түсіну: Оқушылар тек теориялық білімге ғана емес, сонымен қатар практикалық тәжірибеге ие болып, пәнді және оның шынайы әлемдегі қолданылуын жақсырақ түсінеді.

Жоғары оқу орындарына дайындық: ALP бағдарламалары барысында алынған практикалық тәжірибе мен терең білімдер оқушылардың университеттерге және таңдаған салаларына сәтті түсуіне көмектеседі.

Еңбек нарығы үшін дағдылар: ALP аясында алынған білім мен дағдылар биотехнология, инженерия және IT сияқты жоғары технологиялық және

мамандандырылған салаларда табысты еңбек нарығына бейімделуге ықпал етеді.

4. Практикалық қолдану және нақты жобалар:

Сипаттамасы: ALP бағдарламалары нақты жобаларға және практикалық тапсырмаларға қатысуды қамтиды, бұл оқушыларға білімдерін шынайы жағдайларда қолдануға және өз бетімен мәселелерді шешуге мүмкіндік береді.

Практикалық тапсырмалардың мысалдары:

Медициналық технологияларды әзірлеу жобалары: Оқушылар жаңа медициналық құрылғылар немесе технологияларды жасау мен тестілеумен айналысады, бұл олардың жұмыс нәтижелерін шынайы практикада көруге мүмкіндік береді.

Экологиялық бастамалар: Қоршаған ортаны қорғауға қатысты жобалар, мысалы, қалдықтарды қайта өңдеу жүйелерін жасау немесе экожүйелерді қалпына келтіру жобаларына қатысу.

Қорытындылай келе, Сингапурдың "Applied Learning Programmes" (ALP) бағдарламалары академиялық оқытуды практикалық дағдылармен біріктірудің табысты үлгісі болып табылады. Бұл курстар оқушыларға таңдаған пәндерін тереңірек түсінуге, практикалық дағдыларды дамытуға және жоғары технологиялық және мамандандырылған салаларда табысты мансапқа дайындалуға көмектеседі. Нәтижесінде, ALP бағдарламалары арқылы білім алған оқушылар теориялық білімдерімен қатар практикалық тәжірибеге ие болып, еңбек нарығында бәсекеге қабілетті және жоғары оқу орындарына сәтті түсуге дайын болады.

Сингапурдағы элективтік курстардың болашақ көшбасшылар мен инновациялық ойшылдарды қалыптастырудағы маңызы зор. Мұндай курстар оқушыларға критикалық ойлау, инновациялық қабілеттер мен кәсіпкерлік дағдыларды дамытуға бағытталған, бұл оларды заманауи әлемнің болашақ сынақтарына дайындауға көмектеседі.

STEM-ға Басығудың Артықшылықтары

Жоғары бәсекелі еңбек нарығына дайындық:

Сингапурдағы STEM бағытындағы элективтік курстар ақпараттық технологиялар, инженерия және биотехнология сияқты өсіп келе жатқан салаларда талап етілетін дағдыларды меңгеруге көмектеседі.

Инновациялық ойлауды дамыту:

Мұндай курстарға қатысатын оқушылар стандартты емес ойлауды үйреніп, күрделі тапсырмаларға инновациялық шешімдер табуды меңгереді.

Практикалық тәжірибе:

Индустриямен интеграция және практикалық жобалар оқушыларға теориялық білімдерін тәжірибеде қолдануға мүмкіндік береді, бұл олардың бәсекеге қабілеттілігін арттырады.

Мотивация мен қызығушылықты арттыру:

Нақты жобалар мен кәсіби мамандармен ынтымақтастық оқытуды қызықты әрі мағыналы етеді, бұл оқушылардың жоғары мотивациясы мен белсенділігін қамтамасыз етеді.

"Design and Technology" Курсы Мысалы

Инженерлік ойлау мен дизайнды интеграциялау:

Сипаттамасы: Бұл курс инженерлік жобалау және өнім дизайнының негізгі принциптерін қамтиды. Оқушылар инженерлік тапсырмаларды шешу әдістерін зерттеп, прототиптерді жобалап және құрастырады, бұл олардың жобалау және инженерия дағдыларын дамытады.

Мысалдар: Білім алушылар механикалық құрылғылар немесе электрондық құрылғылар сияқты жобаларды әзірлей алады, инженерия және дизайн принциптерін ескере отырып.

Заманауи технологияларды пайдалану:

Сипаттамасы: Оқыту барысында оқушылар 3D-баспа, компьютерлік модельдеу және бағдарламалаумен сияқты заманауи технологияларды қолданады. Бұл құралдар прототиптерді жасау және тестілеуге көмектесіп, теориялық білімдердің практикалық қолдануын қамтамасыз етеді.

Мысал құралдар:

3D-баспа: 3D-принтерлерді пайдаланып прототиптер мен бөлшектерді жасау, бұл жобалық идеяларды тез тексеріп, түзетуді мүмкіндік береді.

Модельдеу: Цифрлық модельдерді жасау үшін бағдарламалық құралдарды пайдалану, оларды өндіруден бұрын тестілеу және оңтайландыруға мүмкіндік береді.

Негізгі дағдыларды дамыту:

Сипаттамасы: Курс оқушыларға техникалық дағдыларды, креативті ойлауды және күрделі мәселелерді шешу қабілеттерін дамытуға көмектеседі. Оқушылар командада жұмыс істеуді, жобаларды басқаруды және ғылыми білімдерді практикада қолдануды үйренеді.

Мысал дағдылар:

Техникалық дағдылар: Прототиптерді жобалау және жасау, құралдармен және жабдықтармен жұмыс істеу.

Креативті мәселелерді шешу: Жобалық тапсырмаларға инновациялық шешімдер әзірлеу, бірегей өнімдерді жасау.

Практикалық қолдану және тестілеу:

Сипаттамасы: Оқушылар нақты жобаларда жұмыс істеп, өз білімдері мен дағдыларын функционалды прототиптер жасау үшін қолданады. Бұл жобалар құрылғыларды сынау және жасалған шешімдерді оңтайландыруды қамтуы мүмкін.

Мысал жобалар:

Құрылғыны әзірлеу: Нақты мәселені шешетін немесе белгілі бір функцияны орындайтын механикалық немесе электрондық құрылғыларды жасау және тестілеу.

Экологиялық шешімдер: Қалдықтарды азайту немесе энергия тиімділігін жақсарту сияқты экологиялық таза және тұрақты шешімдерді жобалау.

Қорытындылай келе, Сингапурдың STEM-ға баса назар аудару моделі оқушыларды жоғары бәсекелі еңбек нарығына дайындауда, олардың инновациялық ойлауын дамытуда және теориялық білімдерін практикада

қолдануға мүмкіндік беруде тиімді болып табылады. "Design and Technology" курсы сияқты пәнаралық курстар білім беру бағдарламаларын қазіргі заманауи технологиялардың қажеттіліктерімен үйлестіре отырып, оқушылардың жан-жақты дамуына және олардың болашақтағы кәсіби табыстарға дайындалуына ықпал етеді.

"Applied Learning Programmes" (ALP) бағдарламалары Сингапурда академиялық оқытуды практикалық дағдылармен интеграциялаудың табысты үлгісі болып табылады. Бұл курстар оқушыларға таңдалған пәндерді тереңірек түсінуге, практикалық дағдыларды дамытуға және жоғары технологиялық және мамандандырылған салаларда табысты мансапқа дайындалуға көмектеседі. Нәтижесінде, мұндай бағдарламалардан өткен оқушылар тек теориялық біліммен ғана емес, сонымен қатар практикалық тәжірибемен де қамтамасыз етіледі, бұл оларды еңбек нарығында бәсекеге қабілетті және жоғары оқу орындарында табысты болуға дайындайды.

Сингапурдағы элективтік курстар болашақ көшбасшылар мен инновациялық ойшылдарды қалыптастыруда маңызды рөл атқарады. Мұндай курстар оқушылардың көшбасшылық пен инновациялық қызметке қажетті негізгі дағдыларын дамытуға бағытталған. Бұл курстар оқушылардың сыни ойлауын, инновациялық қабілеттерін және кәсіпкерлік дағдыларын дамытуға көмектеседі, бұл олардың заманауи әлемнің болашақ сынақтарына дайындалуы үшін маңызды.

Мысал курсы: "Innovation & Enterprise"

1. Курстың сипаттамасы:

"Innovation & Enterprise" курсы оқушыларды жаһандық және жергілікті мәселелерді шешуге қажетті дағдыларды дамытуға бағытталған. Бұл курс аясында оқушылар мәселелерді талдау, креативті шешімдер әзірлеу және өз бизнес-жобаларын құру арқылы оларды іс жүзінде жүзеге асыруды үйренеді.

Курстың тақырыптары:

Глобалдық және жергілікті мәселелерді талдау

Инновациялық шешімдер әзірлеу

Бизнес-жобаларды құру және жүзеге асыру

Жобаларды басқару және кәсіпкерлік

2. Курстың негізгі компоненттері:

Мәселелерді талдау: Оқушылар күрделі мәселелерді талдауды және олардың түбірлік себептерін анықтауды үйренеді. Бұл кезеңде олар климаттың өзгеруі, әлеуметтік теңсіздік және технологиялық сынақтар сияқты қазіргі әлемдегі ағымдағы тенденциялар мен мәселелерді зерттейді.

Креативті мәселе шешу: Білім алушылар белгіленген мәселелерге шешімдер табу үшін инновациялық идеяларды әзірлейді және тестілейді. Бұл процесс шығармашылық пен аналитикалық ойлауды қамтиды.

Бизнес-жобаларды құру: Оқушылар өз бизнес-жобаларын құрып, іске асырады, мысалы, стартаптарды бастау, әлеуметтік кәсіпорындар немесе технологиялық инновациялар жасау. Бұл оларға идеяларын практикада қолдануға және жұмысының нәтижелерін көруге мүмкіндік береді.

Жобаларды басқару: Курс оқушыларға жобаларды басқару дағдыларын үйретеді, соның ішінде жоспарлау, ұйымдастыру, шешім қабылдау және тапсырмаларды орындауды бақылау.

3. Курстың артықшылықтары:

Көшбасшылық қасиеттерді дамыту: Оқушылар шешім қабылдау, жауапкершілік және команда жетекшілігі сияқты дағдыларды дамытады. Бұл қасиеттер болашақ көшбасшылар мен кәсіпкерлер үшін маңызды.

Инновациялық ойлау: Курс оқушыларға креативті ойлау және күрделі мәселелерге инновациялық шешімдер ұсыну қабілетін дамытуға көмектеседі.

Практикалық тәжірибе: Бизнес-жобаларды құру және жүзеге асыру оқушыларға кәсіпкерлік және басқару салаларында практикалық тәжірибе береді, бұл олардың шынайы әлемде қолдануға болатын дағдыларын нығайтады.

4. Табысты жобалардың мысалдары:

Экологиялық таза орауыш материалдарын жасау жобасы: Оқушылар пластикті алмастыруға және қоршаған ортаға жағымсыз әсерін азайтуға

мүмкіндік беретін инновациялық орауыш материалдарын әзірлейді және тестілейді.

Денсаулық сақтау саласындағы стартап: Білім алушылар денсаулық мониторингісін жүргізуге арналған қосымша жасау жобасын әзірлейді, бұл пайдаланушыларға өздерінің медициналық деректерін бақылауға және өмір салты бойынша ұсыныстар алуға көмектеседі.

Қорытынды

"Innovation & Enterprise" курсы және оған ұқсас курстар Сингапурда STEM-ға баса назар аудару моделі арқылы оқушыларды жоғары бәсекелі еңбек нарығына дайындауда, олардың инновациялық ойлауын дамытуда және теориялық білімдерін практикада қолдануға мүмкіндік беруде тиімді болып табылады. Мұндай пәнаралық курстар білім беру бағдарламаларын қазіргі заманауи технологиялардың қажеттіліктерімен үйлестіре отырып, оқушылардың жан-жақты дамуына және олардың болашақтағы кәсіби табыстарға дайындалуына ықпал етеді.

Сингапурдың білім беру жүйесі элективтік курстарды таңдаудағы индивидуализация мен оқушыларды қолдауға ерекше назар аударады, бұл олардың саналы таңдау жасауына және білім беру мүмкіндіктерін барынша пайдалануына көмектеседі. Оқушыларға элективтік курстарды таңдаудағы қолдау жүйесі персонализирленген тәсілді қамтамасыз етіп, әрбір оқушының қажеттіліктері мен мақсаттарына бағытталған.

Сингапурдағы STEM-ға Басығудың Артықшылықтары

Жоғары бәсекелі еңбек нарығына дайындық:

Сингапурдағы STEM бағытындағы элективтік курстар ақпараттық технологиялар, инженерия және биотехнология сияқты өсіп келе жатқан салаларда талап етілетін дағдыларды меңгеруге көмектеседі.

Инновациялық ойлауды дамыту:

Мұндай курстарға қатысатын оқушылар стандартты емес ойлауды үйреніп, күрделі тапсырмаларға инновациялық шешімдер табуды меңгереді.

Практикалық тәжірибе:

Индустриямен интеграция және практикалық жобалар оқушыларға теориялық білімдерін тәжірибеде қолдануға мүмкіндік береді, бұл олардың бәсекеге қабілеттілігін арттырады.

Мотивация мен қызығушылықты арттыру:

Нақты жобалар мен кәсіби мамандармен ынтымақтастық оқытуды қызықты әрі мағыналы етеді, бұл оқушылардың жоғары мотивациясы мен белсенділігін қамтамасыз етеді.

"Design and Technology" курсының мысалы

Инженерлік ойлау мен дизайнды интеграциялау:

Сипаттамасы: Бұл курс инженерлік жобалау және өнім дизайнының негізгі принциптерін қамтиды. Оқушылар инженерлік тапсырмаларды шешу әдістерін зерттеп, прототиптерді жобалап және құрастырады, бұл олардың жобалау және инженерия дағдыларын дамытады.

Мысалдар: Білім алушылар механикалық құрылғылар немесе электрондық құрылғылар сияқты жобаларды әзірлей алады, инженерия және дизайн принциптерін ескере отырып.

Заманауи технологияларды пайдалану:

Сипаттамасы: Оқыту барысында оқушылар 3D-баспа, компьютерлік модельдеу және бағдарламалаумен сияқты заманауи технологияларды қолданады. Бұл құралдар прототиптерді жасау және тестілеуге көмектесіп, теориялық білімдердің практикалық қолдануын қамтамасыз етеді.

Мысал құралдар:

3D-баспа: 3D-принтерлерді пайдаланып прототиптер мен бөлшектерді жасау, бұл жобалық идеяларды тез тексеріп, түзетуді мүмкіндік береді.

Модельдеу: Цифрлық модельдерді жасау үшін бағдарламалық құралдарды пайдалану, оларды өндіруден бұрын тестілеу және оңтайландыруға мүмкіндік береді.

Негізгі дағдыларды дамыту:

Сипаттамасы: Курс оқушыларға техникалық дағдыларды, креативті ойлауды және күрделі мәселелерді шешу қабілеттерін дамытуға көмектеседі.

Оқушылар командада жұмыс істеуді, жобаларды басқаруды және ғылыми білімдерді практикада қолдануды үйренеді.

Мысал дағдылар:

Техникалық дағдылар: Прототиптерді жобалау және жасау, құралдармен және жабдықтармен жұмыс істеу.

Креативті мәселелерді шешу: Жобалық тапсырмаларға инновациялық шешімдер әзірлеу, бірегей өнімдерді жасау.

Практикалық қолдану және тестілеу:

Сипаттамасы: Оқушылар нақты жобаларда жұмыс істеп, өз білімдері мен дағдыларын функционалды прототиптер жасау үшін қолданады. Бұл жобалар құрылғыларды сынау және жасалған шешімдерді оңтайландыруды қамтуы мүмкін.

Мысал жобалар:

Құрылғыны әзірлеу: Нақты мәселені шешетін немесе белгілі бір функцияны орындайтын механикалық немесе электрондық құрылғыларды жасау және тестілеу.

Экологиялық шешімдер: Қалдықтарды азайту немесе энергия тиімділігін жақсарту сияқты экологиялық таза және тұрақты шешімдерді жобалау.

Қорытындылай келе, Сингапурдың STEM-ға баса назар аудару моделі оқушыларды жоғары бәсекелі еңбек нарығына дайындауда, олардың инновациялық ойлауын дамытуда және теориялық білімдерін практикада қолдануға мүмкіндік беруде тиімді болып табылады. "Design and Technology" курсы сияқты пәнаралық курстар білім беру бағдарламаларын қазіргі заманауи технологиялардың қажеттіліктерімен үйлестіре отырып, оқушылардың жан-жақты дамуына және олардың болашақтағы кәсіби табыстарға дайындалуына ықпал етеді.

Сингапурдағы элективтік курстардың болашақ көшбасшылар мен инновациялық ойшылдарды қалыптастырудағы маңызы зор. Мұндай курстар оқушыларға критикалық ойлау, инновациялық қабілеттер мен кәсіпкерлік

дағдыларды дамытуға бағытталған, бұл оларды заманауи әлемнің болашақ сынақтарына дайындауға көмектеседі.

Сингапурдың "Applied Learning Programmes" (ALP) бағдарламалары

1. Академиялық және практикалық оқытуды біріктіру:

Сипаттамасы: ALP междисциплинарлық курстарды ұсынады, олар теориялық білімдерді практикалық дағдылармен біріктіреді. Бұл оқушыларға пәнді тереңірек меңгеруге ғана емес, сонымен қатар алған білімдерін тәжірибеде қолдануға мүмкіндік береді.

Бағдарламалардың мысалдары:

Биомедициналық ғылымдар: Бұл бағдарлама биология, медицина және биотехнологияның теориялық аспектілерін зерттеуді, сондай-ақ зертханалық зерттеулерге қатысуды қамтиды. Оқушылар жаңа биотехнологиялық шешімдерді әзірлеумен айналысу арқылы медициналық және биологиялық ғылымдар саласында практикалық тәжірибе алады.

2. Пәнаралық курстардың мысалдары:

Биомедициналық ғылымдар курсы: Оқушылар молекулалық биология, физиология және медициналық ғылымдарды зерттеп, зертханаларда нақты биомедициналық жобалармен жұмыс істейді. Бұл теория мен практиканы біріктіру пәнді тереңірек түсінуге және медицина немесе биотехнология саласында мансапқа дайындалуға көмектеседі.

Экология және тұрақты даму бағдарламасы: Бұл бағдарламада оқушылар экология және тұрақты дамудың теориялық аспектілерін зерттеп, қоршаған ортаны қорғау немесе ресурстарды тұрақты басқару сияқты нақты жобаларда білімдерін қолданады.

3. ALP бағдарламаларының артықшылықтары:

Пәнді терең түсіну: Оқушылар тек теориялық білімге ғана емес, сонымен қатар практикалық тәжірибеге ие болып, пәнді және оның шынайы әлемдегі қолданылуын жақсырақ түсінеді.

Жоғары оқу орындарына дайындық: ALP бағдарламалары барысында алынған практикалық тәжірибе мен терең білімдер оқушылардың университеттерге және таңдаған салаларына сәтті түсуіне көмектеседі.

Еңбек нарығы үшін дағдылар: ALP аясында алынған білім мен дағдылар биотехнология, инженерия және IT сияқты жоғары технологиялық және мамандандырылған салаларда табысты еңбек нарығына бейімделуге ықпал етеді.

4. Практикалық қолдану және нақты жобалар:

Сипаттамасы: ALP бағдарламалары нақты жобаларға және практикалық тапсырмаларға қатысуды қамтиды, бұл оқушыларға білімдерін шынайы жағдайларда қолдануға және өз бетімен мәселелерді шешуге мүмкіндік береді.

Практикалық тапсырмалардың мысалдары:

Медициналық технологияларды әзірлеу жобалары: Оқушылар жаңа медициналық құрылғылар немесе технологияларды жасау мен тестілеумен айналысады, бұл олардың жұмыс нәтижелерін шынайы практикада көруге мүмкіндік береді.

Экологиялық бастамалар: Қоршаған ортаны қорғауға қатысты жобалар, мысалы, қалдықтарды қайта өңдеу жүйелерін жасау немесе экожүйелерді қалпына келтіру жобаларына қатысу.

Қорытындылай келе, Сингапурдың "Applied Learning Programmes" (ALP) бағдарламалары академиялық оқытуды практикалық дағдылармен біріктірудің табысты үлгісі болып табылады. Бұл курстар оқушыларға таңдаған пәндерін тереңірек түсінуге, практикалық дағдыларды дамытуға және жоғары технологиялық және мамандандырылған салаларда табысты мансапқа дайындалуға көмектеседі. Нәтижесінде, ALP бағдарламалары арқылы білім алған оқушылар теориялық білімдерімен қатар практикалық тәжірибеге ие болып, еңбек нарығында бәсекеге қабілетті және жоғары оқу орындарына сәтті түсуге дайын болады.

Сингапурдағы элективтік курстардың болашақ көшбасшылар мен инновациялық ойшылдарды қалыптастырудағы маңызы зор. Мұндай курстар

оқушыларға критикалық ойлау, инновациялық қабілеттер мен кәсіпкерлік дағдыларды дамытуға бағытталған, бұл оларды заманауи әлемнің болашақ сынақтарына дайындауға көмектеседі.

Сингапурдағы "Applied Learning Programmes" (ALP) бағдарламалары

1. Академиялық және практикалық оқытуды біріктіру:

Сипаттамасы: ALP междисциплинарлық курстарды ұсынады, олар теориялық білімдерді практикалық дағдылармен біріктіреді. Бұл оқушыларға пәнді тереңірек меңгеруге ғана емес, сонымен қатар алған білімдерін тәжірибеде қолдануға мүмкіндік береді.

Бағдарламалардың мысалдары:

Биомедициналық ғылымдар: Бұл бағдарлама биология, медицина және биотехнологияның теориялық аспектілерін зерттеуді, сондай-ақ зертханалық зерттеулерге қатысуды қамтиды. Оқушылар жаңа биотехнологиялық шешімдерді әзірлеумен айналысу арқылы медициналық және биологиялық ғылымдар саласында практикалық тәжірибе алады.

2. Пәнаралық курстардың мысалдары:

Биомедициналық ғылымдар курсы: Оқушылар молекулалық биология, физиология және медициналық ғылымдарды зерттеп, зертханаларда нақты биомедициналық жобалармен жұмыс істейді. Бұл теория мен практиканы біріктіру пәнді тереңірек түсінуге және медицина немесе биотехнология саласында мансапқа дайындалуға көмектеседі.

Экология және тұрақты даму бағдарламасы: Бұл бағдарламада оқушылар экология және тұрақты дамудың теориялық аспектілерін зерттеп, қоршаған ортаны қорғау немесе ресурстарды тұрақты басқару сияқты нақты жобаларда білімдерін қолданады.

3. ALP бағдарламаларының артықшылықтары:

Пәнді терең түсіну: Оқушылар тек теориялық білімге ғана емес, сонымен қатар практикалық тәжірибеге ие болып, пәнді және оның шынайы әлемдегі қолданылуын жақсырақ түсінеді.

Жоғары оқу орындарына дайындық: ALP бағдарламалары барысында алынған практикалық тәжірибе мен терең білімдер оқушылардың университеттерге және таңдаған салаларына сәтті түсуіне көмектеседі.

Еңбек нарығы үшін дағдылар: ALP аясында алынған білім мен дағдылар биотехнология, инженерия және IT сияқты жоғары технологиялық және мамандандырылған салаларда табысты еңбек нарығына бейімделуге ықпал етеді.

4. Практикалық қолдану және нақты жобалар:

Сипаттамасы: ALP бағдарламалары нақты жобаларға және практикалық тапсырмаларға қатысуды қамтиды, бұл оқушыларға білімдерін шынайы жағдайларда қолдануға және өз бетімен мәселелерді шешуге мүмкіндік береді.

Практикалық тапсырмалардың мысалдары:

Медициналық технологияларды әзірлеу жобалары: Оқушылар жаңа медициналық құрылғылар немесе технологияларды жасау мен тестілеумен айналысады, бұл олардың жұмыс нәтижелерін шынайы практикада көруге мүмкіндік береді.

Экологиялық бастамалар: Қоршаған ортаны қорғауға қатысты жобалар, мысалы, қалдықтарды қайта өңдеу жүйелерін жасау немесе экожүйелерді қалпына келтіру жобаларына қатысу.

Қорытындылай келе, Сингапурдың "Applied Learning Programmes" (ALP) бағдарламалары академиялық оқытуды практикалық дағдылармен біріктірудің табысты үлгісі болып табылады. Бұл курстар оқушыларға таңдаған пәндерін тереңірек түсінуге, практикалық дағдыларды дамытуға және жоғары технологиялық және мамандандырылған салаларда табысты мансапқа дайындалуға көмектеседі. Нәтижесінде, ALP бағдарламалары арқылы білім алған оқушылар теориялық білімдерімен қатар практикалық тәжірибеге ие болып, еңбек нарығында бәсекеге қабілетті және жоғары оқу орындарына сәтті түсуге дайын болады.

Сингапурдағы элективтік курстардың болашақ көшбасшылар мен инновациялық ойшылдарды қалыптастырудағы маңызы зор. Мұндай курстар

оқушыларға критикалық ойлау, инновациялық қабілеттер мен кәсіпкерлік дағдыларды дамытуға бағытталған, бұл оларды заманауи әлемнің болашақ сынақтарына дайындауға көмектеседі.

Оқушыларды даралау және қолдау

1. Консультациялық қызметтер:

- Мектептерде оқушыларға қолжетімді элективті курстар мен олардың артықшылықтарын түсінуге көмектесетін кәсіби кеңесшілер мен мансаптық кеңесшілер жұмыс істейді. Кеңесшілер қызығушылықтар мен мансаптық мақсаттарды анықтау үшін оқушылармен және олардың ата-аналарымен жеке әңгімелер жүргізеді және осыған сүйене отырып, тиісті курстар ұсынады.

Рәсім:

Оқушының қызығушылықтары мен дағдыларын талдау

Мансаптық мақсаттар мен кәсіби ұмтылыстарды бағалау

Сәйкес элективті курстардың тізімін ұсыну

2. Ресурстар және ақпараттық материалдар:

Мектептер оқушыларға әр курс туралы көбірек білуге көмектесетін әртүрлі ресурстар мен ақпараттық материалдарға қол жеткізуге мүмкіндік береді. Бұған брошюралар, курстарды сипаттайтын онлайн платформалар, бұрынғы білім алушылардың пікірлері және сәтті жобалардың мысалдары кіруі мүмкін.

Құралдар:

Курс оқытушыларының вебинарлары мен презентациялары

Ашық күндер мен шеберлік сыныптары

Курстың мазмұнымен танысуға болатын онлайн-платформалардың ресурстары

3. Жеке оқу жоспарлары:

Консультациялар білім алушыларға негізгі және элективті курстарды теңестіруге көмектесетін жеке оқу жоспарларын жасайды. Бұл жоспарлар академиялық қызығушылықтарды да, болашақ мансаптық мақсаттарды да ескереді.

Жоспар компоненттері:

Қызығушылыққа сәйкес келетін элективті курстарды таңдау

Оқу жүктемесін бөлу

Мұғалімдер мен мансап кеңесшілерінің ұсыныстарын есепке алу

4. Ата-аналардың қолдауы:

Процестің маңызды бөлігі-ата-аналарды элективті курстарды таңдауға тарту. Мектептер ата-аналарға жиналыстар мен кеңестер өткізеді, онда курстарды таңдау балаларының болашағына қалай әсер ететінін және оларды осы процесте қалай қолдай алатындығын түсіндіреді.

Қолдау форматтары:

Ата-аналар жиналыстары және ақпараттық сессиялар

Ата-аналармен жеке кеңес беру

Курстарды таңдауда балаларды қолдау бойынша ұсыныстар мен кеңестер

5. Мониторинг және кері байланыс:

Элективті курстарды таңдағаннан кейін мектептер оқушылардың жетістіктерін бақылауды жалғастырады және кері байланыс береді. Бұл курстардың таңдауын уақытында реттеуге және мотивацияның жоғары деңгейін сақтауға көмектеседі.

Мониторинг әдістері:

Оқушылармен және мұғалімдермен тұрақты кездесулер

Прогресс пен мақсатқа жетуді бағалау

Курс мазмұны бойынша оқушылардан кері байланыс

Сәтті қолдаудың мысалдары

Халықаралық қатынастар курсы. Халықаралық істерге қызығушылық танытқан студент дипломатия мен жаһандық мәселелерге қатысты курстарды таңдау бойынша кеңес алады. Нәтижесінде, ол халықаралық қатынастар саласындағы білімін кеңейтіп қана қоймай, БҰҰ модельдері мен халықаралық конференцияларға қатысу арқылы практикалық тәжірибе беретін курстарды таңдайды.

Кәсіпкерлік бағдарламасы: бизнеске қызығушылық танытқан оқушы кәсіпкерлік және жобаларды басқару курстарын таңдауда қолдау алады. Ол тағылымдамадан өтеді және стартап бастамаларына қатысады, бұл оған дағдыларды дамытуға және бизнесте мансап құруға көмектеседі.

Қорытынды

Сингапурдағы оқушыларды даралау және қолдау жүйесі элективті курстарды тиімді енгізуді қамтамасыз етеді және оқу бағыттарын саналы түрде таңдауға ықпал етеді. Кәсіби кеңес беру, ақпараттық ресурстар, Жеке оқу жоспарлары және ата-аналарды тарту арқылы білім алушылар өздерінің таланттары мен қызығушылықтарын барынша пайдалануға мүмкіндік алады. Бұл олардың мотивациясын арттырады, табысты оқуға және болашақ мансапқа дайындалуға ықпал етеді.

Сингапурдағы элективті курстарды енгізу жүйесі білім берудің адаптивті және дамуға бағытталған тәсілінің тиімді мысалы болып табылады. Элективті курстар оқушыларды кәсіби өмірге дайындауда шешуші рөл атқарады және олардың жан-жақты дамуына ықпал етеді.

Жүйенің негізгі аспектілері

1. Бейімделу және даралау:

Сингапурдың білім беру жүйесі білім алушыларға әртүрлі пәндермен ерте танысуға және орта мектепте саналы таңдау жасауға мүмкіндік беретін элективті курстардың кең таңдауын ұсынады.

Мұғалімдер мен кеңесшілер білім алушыларды таңдау процесінде белсенді түрде қолдайды, оларға әртүрлі курстарды басқаруға және олардың қызығушылықтары мен мансаптық мақсаттарына сәйкес келуге көмектеседі.

2. Қолданбалы ғылымдар мен технологияларға назар аударыңыз:**

Сингапур жүйесі қазіргі еңбек нарығының талаптарына жауап беретін STEM (ғылым, технология, инженерлік және математика) саласындағы дағдыларды дамытуға баса назар аударады.

«Дизайн және технология» сияқты курстардың мысалдары білім алушыларға озық технологиялармен жұмыс істеуге және жоғары технологиялық салаларда қажетті дағдыларды дамытуға мүмкіндік береді.

3. Эмоционалды интеллект пен әлеуметтік дағдыларды дамыту:

«Character and Leadership Education» сияқты курстар арқылы эмоционалды интеллект пен қарым-қатынас дағдыларын дамытуға баса назар аударылады. бұл білім алушыларға кәсіби және жеке өмірде табысты болуға көмектеседі.

4. Икемділік және таңдау:

Мектептер бастауыш сыныптардан бастап әртүрлі элективті курстарды ұсынады, бұл оқушыларға әртүрлі қызықтыратын дүниелерді зерттеуге және таланттарын дамытуға мүмкіндік береді.

Жоғары сыныптар «Applied Learning Programmes» (ALP) шеңберінде таңдау мүмкіндігін ұсынады, мұнда оқушылар академиялық оқуды практикалық тәжірибемен ұштастырады.

5. Болашақ көшбасшыларды қалыптастырудағы элективті курстардың рөлі:

Сыни ойлауды, инновацияны және кәсіпкерлікті дамытуға бағытталған курстар оқушыларға көшбасшы және инновациялық ойшыл болуға көмектеседі. Мысал ретінде нақты мәселелерді шешуге және жобаларды басқаруға үйрететін «Innovation & Enterprise» курсы келтіруге болады.

6. Жеке қолдау және кеңес беру:

- Сингапурдағы білім беру жүйесі білім алушыларға айтарлықтай қолдау көрсетуді, оларға ең қолайлы курстарды таңдау және жеке оқу жоспарларын құру үшін ресурстар мен кеңестер беруді қамтиды.

Қорытынды

Осылайша, Сингапурдың элективті курстарды енгізу жүйесі білім алушылардың академиялық және жеке қасиеттерін дамытуға бейімделу мен бағдарлаудың жоғары деңгейін көрсетеді. Элективті курстар білім алушыларды кәсіби өмірге дайындауға және олардың жан-жақты дамуына

ықпал етеді, бұл оларға күрделі және тез дамып жатқан әлемде сәтті жұмыс істеуге мүмкіндік береді.

Ұлыбританияда элективті курстар білім беру жүйесінде, әсіресе орта мектеп деңгейінде шешуші рөл атқарады. Олар білім алушыларға қызығушылықтары мен мансаптық мақсаттарына сәйкес келетін қосымша пәндерді таңдауға мүмкіндік береді. Британдық білім беру жүйесінде элективті курстарды енгізудің негізгі ерекшеліктері мен тәжірибелеріне мыналар жатады:

1. Білім беру бағдарламасының құрылымы

Ұлыбританияда GCSE (General Certificate of Secondary Education) жүйесі білім алушыларға міндетті пәндерді толықтыратын элективті курстарды таңдауға мүмкіндік береді. Әдетте білім алушылар ағылшын, математика және жаратылыстану ғылымдары сияқты негізгі пәндермен қатар 4-6 элективті пәндерді таңдайды. Орта мектепте (16-18 жас) оқушылар а-деңгейлерін немесе ВТЕС немесе элективті курстарды қамтитын дипломдар сияқты балама біліктіліктерді үйренуге көшеді.

2. Икемділік және мамандандыру

Британдық жүйедегі элективті курстар білім алушыларға өздерін қызықтыратын немесе университетте оқуды жоспарлап отырған салаларды тереңірек зерттеуге мүмкіндік береді. Мысалы, өнер саласындағы мансапты жоспарлайтын білім алушылар бейнелеу өнері және өнер тарихы курстарын таңдай алады. Ғылымға қызығушылық танытқандарға химия, физика немесе Биология курстары ұсынылуы мүмкін. Орта мектепте оқушылар өздерінің академиялық және мансаптық қызығушылықтарына сәйкес келетін курстардың комбинацияларын таңдай алады.

3. Бағалау және емтихандар

Элективті курстар емтихандар және/немесе курстық жұмыстар негізінде бағаланады, бұл теориялық білімді де, практикалық дағдыларды да бағалауға мүмкіндік береді. GCSE немесе a-level курсының соңында білім алушылар

емтихан тапсырады, олардың нәтижелері олардың әрі қарайғы оқуы мен мансаптық перспективаларына айтарлықтай әсер етуі мүмкін.

4. Қолдау және басшылық

Британдық білім беру жүйесі білім алушыларға элективті курстарды таңдау процесінде айтарлықтай қолдау мен басшылықты қамтиды. Мұғалімдер мен мансап бойынша кеңесшілер білім алушылармен олардың қызығушылықтары мен болашақ мансаптық жоспарларына сәйкес келетін курстарды таңдауға көмектесу арқылы жұмыс істейді. Мектептер көбінесе ата-аналар мен оқушыларға курстардың саналы таңдауын қамтамасыз ету үшін кеңестер мен семинарлар өткізеді.

5. Жоғары біліммен Интеграция

Элективті курстар білім алушыларді университеттерге түсуге дайындауда маңызды рөл атқарады. Мысалы, мамандандырылған пәндер бойынша курстарды сәтті аяқтау білім алушыларға тиісті факультеттерге түсуге көмектеседі. Көптеген университеттер қабылдау туралы шешім қабылдаған кезде элективті курстарды таңдауды қарастырады, бұл оларды академиялық дайындықтың маңызды бөлігіне айналдырады.

6. Практикалық оқыту және тағылымдамалар

Кейбір Британдық мектептер мен колледждер Практикалық оқыту мен тағылымдамадан тұратын элективті курстарды ұсынады. Мысалы, бизнес немесе медицина курстары білім алушыларға практикалық тәжірибе алуға және болашақ мамандықтарының ерекшеліктерін жақсы түсінуге көмектесетін нақты жобалармен жұмыс істеуді немесе тағылымдамадан өтуді қамтуы мүмкін.

7. Пәнаралық тәсіл

Ұлыбританиядағы кейбір элективті курстар пәнаралық ойлауды дамытуға ықпал ететін бірнеше пәндердің элементтерін біріктіреді. Мысалы, экологиялық зерттеулер курстары биология, география және әлеуметтану аспектілерін біріктіре алады, бұл білім алушыларға әртүрлі білім салалары арасындағы байланысты көруге көмектеседі.

Осылайша, Ұлыбританияда элективті курстарды енгізу икемділікке, мамандандыруға және оқушыларды одан әрі оқыту мен кәсіби өмірге дайындауға ықпал ететін білім беру жүйесінің маңызды элементін білдіреді. GCSE және A-levels жүйесі білім алушыларға қызығушылықтары мен мансаптық жоспарларына сәйкес пәндерді таңдауға мүмкіндік береді, ал мектеп пен мансап кеңесшілерінің қолдауы оларға саналы таңдау жасауға және білім беру мақсаттарын сәтті жүзеге асыруға көмектеседі.

Британдық білім беру жүйесінде білім беру бағдарламасының құрылымы элективті курстар маңызды рөл атқаратын бірнеше негізгі кезеңдерді қамтиды. Негізгі кезеңдер және олардың ерекшеліктері келесідей:

1. GCSE (General Certificate of Secondary Education)

Жасы: 14-16 жас (әдетте 9-10 сыныптар)

Сипаттама: GCSE емтихандары білім алушылардың білім беру траекториясындағы маңызды кезең болып табылады, бұл оларға міндетті пәндермен қатар элективті курстарды таңдауға мүмкіндік береді.

Құрылымы:

Міндетті пәндер: ағылшын тілі, математика және жаратылыстану ғылымдары (әдетте үшеуінің екеуі: биология, химия немесе физика).

Элективті курстар: білім алушылар өнер, Шет тілдері, тарих, география, технология және басқа салаларды қамтуы мүмкін қосымша пәндерді таңдайды. Әдетте оқушылар 4-6 элективті пәнді таңдайды.

Бағалау: 10-сыныптың соңында өткізілетін GCSE емтихандарының нәтижелері А-деңгейіндегі пәндерді таңдауға негіз болады. GCSE бағалары колледжге түсуге және оқу бағдарламаларына да әсер етуі мүмкін.

Элективті курстардың мысалдары:

- Бейнелеу өнері
- Драма
- Технология және дизайн
- Шет тілдері
- Музыка

2. A-levels (Advanced Level)

Жасы: 16-18 жас (әдетте 11-12 сыныптар)

Сипаттама:

а-деңгейлері GCSE емтихандарының нәтижелері бойынша таңдалған пәндерді терең зерттеуді қамтамасыз етеді. Бұл курстар білім алушыларды университеттерге түсуге және кәсіби мансапқа дайындайды.

Құрылымы:

Пәндерді таңдау: оқушылар тереңдетіп оқу үшін 3-4 пәнді таңдайды. Бұл пәндер олардың мансаптық қызығушылықтары мен жоғары білім беру жоспарларына сәйкес келуі керек.

Бағдарламалау және мамандандыру: Білім алушылар ғылым, гуманитарлық ғылымдар, әлеуметтік ғылымдар және өнер сияқты әртүрлі пәндерді таңдай алады. A-levels бағдарламалары көбінесе таңдалған салада мамандандырылған зерттеу мүмкіндігін қамтиды.

Бағалау: A-levels емтихан бағалары университеттерге түсу процесінде шешуші рөл атқарады, онда олар сұхбат және қосымша жетістіктер сияқты басқа критерийлермен бірге қарастырылады.

Элективті курстардың мысалдары:

- Биология
- Физика
- Химия
- Тарих
- Экономика
- Саясаттану
- Графикалық дизайн
- Әдебиет

3. Кәсіби және балама біліктілік

Сипаттама: GCSE және А деңгейінен басқа, білім алушылар ВТЕС немесе дипломдар сияқты балама біліктіліктерді таңдай алады, олар элективті

курстарды қамтиды және практикалық оқыту мен кәсіби дағдыларға бағытталған.

Құрылымы:

VTEC (Business and Technology Education Council):** практикалық оқытуға бағытталған және кәсіби және техникалық пәндердің кең ауқымын қамтуы мүмкін модульдерді қамтиды.

Дипломдар мен біліктіліктер: * * өнер, бизнес, Денсаулық сақтау және технологияны қоса алғанда, әртүрлі салаларда ұсынылады.

Балама біліктілік мысалдары:

- Бизнес саласындағы VTEC
- Аспаздық дипломы
- Денсаулық сақтау және әлеуметтік қызметтер саласындағы біліктілік

Қорытынды

Осылайша, GCSE және A-деңгейлерін қамтитын Ұлыбританиядағы білім беру бағдарламасының құрылымы білім алушыларға өздерінің қызығушылықтары мен мансаптық жоспарларына сәйкес келетін элективті курстарды икемді және саналы түрде тандауға мүмкіндік береді. Элективті курстар білім алушыларды табысты болашақ үшін қажетті білім мен дағдылармен қамтамасыз ете отырып, жоғары білім мен кәсіби өмірге дайындықта шешуші рөл атқарады.

GCSE (General Certificate of Secondary Education)

GCSE кезеңінде білім алушылар екі жылдық оқудан өтеді, әдетте 14-16 жас аралығында және емтихан тапсырады, бұл олардың білім беру жолындағы маңызды қадам. Міне, осы кезеңнің құрылымы қалай көрінеді: Основные компоненты GCSE:

1. Міндетті пәндер:

Ағылшын тілі: әдетте тіл және әдебиет ретінде оқытылады. Бұл пәндер мәтінді оқудың, жазудың және сыни талдаудың негізгі дағдыларын қамтамасыз етеді.

Математика: алгебра, геометрия, статистика және есептеу негіздерін қамтиды.

Ғылымдар: әдетте екі-үш пән: биология, химия және физика. Оқу жоспары әр ғылымдағы негізгі ұғымдарды қамтиды, аралас курс пен жеке пәндер арасында таңдау мүмкіндігі бар.

2. Элективті курстар:

Оқушылар өздерін қызықтыратын және мансаптық қызығушылықтарына сәйкес келетін бірнеше қосымша пәндерді таңдай алады. Бұл курстар білім алушыларға өздерінің күшті жақтары мен құмарлықтарын дамытуға мүмкіндік береді. Элективті курстардың мысалдары:

Тарих: тарихи оқиғаларды, кезеңдерді және мәдениеттерді зерттеу.

Өнер: көркемдік дағдыларды дамыту, әртүрлі әдістер мен стильдерді үйрену.

Технология и дизайн:

Технологияларды жобалау, жобалау және пайдалану негіздері.

Шет тілдері: француз, испан немесе неміс сияқты қосымша тілдерді тереңдетіп оқыту.

Музыка: Музыка теориясы, практикалық орындау және композиция.

Драма: актерлік шеберлікті дамыту, Театр өнері мен сахналық шеберлікті үйрену.

Элективті курстарды таңдау:

1. Қызығушылықты анықтау: өздерінің хоббиі мен болашақ мансап жоспарларына байланысты элективті курстарды таңдай алады. Мысалы, егер студент өнерге қызығушылық танытса, олар бейнелеу өнері курсы таңдай алады.

2. А-деңгейлеріне дайындық: * * GCSE емтихандарының нәтижелері А-деңгейлерінде тереңдетіп оқуға арналған пәндерді таңдауда маңызды рөл атқарады. GCSE-дегі элективті курстар оқушының қалауын анықтауға және орта мектепте мамандандырылған курстарға дайындалуға көмектеседі.

3. Университет талаптары: * * кейбір жағдайларда элективті курстарды таңдау жоғары оқу орындарының оқуға түсу талаптарына бағытталуы мүмкін. Мысалы, медициналық немесе инженерлік мамандықтар бойынша білім алу үшін ғылымды немесе математиканы терең зерттеу қажет болуы мүмкін.

Қорытынды

Британдық білім беру жүйесіндегі GCSE кезеңі білім алушылар өздерін қызықтыратын салаларға мамандана бастайтын маңызды кезең болып табылады. Осы деңгейдегі элективті курстар оларға өз таланттарын дамытуға және одан әрі оқуға немесе кәсіби мансапқа дайындалуға мүмкіндік береді.

A-levels (Advanced Level)

GCSE емтихандарын аяқтағаннан кейін білім алушылар а-деңгейлеріне ауысады, бұл тар пәндер жиынтығын тереңірек зерттеу. Бұл кезең университеттік оқуға және кәсіби мансапқа дайындалу үшін өте маңызды. Міне, ол қалай ұйымдастырылған:

A-деңгейлерінің негізгі компоненттері:

1. Элементтерді таңдау:

Мамандығы: оқушылар әдетте тереңдетіп оқу үшін үш-төрт пәнді таңдайды. Бұл оларды қызықтыратын және университет деңгейінде оқуды жоспарлап отырған пәндерге назар аударуға мүмкіндік береді. Таңдау дәстүрлі академиялық пәндерді (мысалы, математика, әдебиет, тарих) және мамандандырылған салаларды (мысалы, химиялық инженерия, экономикалық ғылымдар) қамтуы мүмкін.

2. Жетілдірілген зерттеу:

Терең сүңгу: А-деңгейінде оқушылар GCSE-ге қарағанда пәндерді тереңірек зерттейді. Бұған неғұрлым күрделі тұжырымдамалар, кеңейтілген зерттеулер және егжей-тегжейлі жобалар кіреді. Мысалы, А деңгейіндегі биология курсында білім алушылар молекулалық биология және экология сияқты күрделі тақырыптарды зерттеп, өз зерттеулерін жүргізе алады.

3. Бағалау:

Емтихандар мен курстық жұмыстар: А-деңгейлеріндегі бағалау әдетте емтихандарды, кейде курстық жұмыстарды немесе жобаларды қамтиды. Емтихандар оқу жылының соңында өткізіледі және олардың нәтижелері университеттерге түсуге және одан әрі мансапқа айтарлықтай әсер етеді.

Элементтерді таңдау процесі:

1. Мүдделер мен мақсаттарды анықтау:

Оқушылар өздерінің қызығушылықтары мен болашақ мансаптық жоспарларына сәйкес келетін пәндерді таңдайды. Мысалы, егер студент медицина факультетіне түскісі келсе, олар биология, химия және математиканы таңдай алады.

2. Университет талаптары:

Студент қабылдауды жоспарлап отырған университеттер мен бағдарламалардың талаптарын ескеру маңызды. Кейбір мамандықтар А-деңгейінде нақты пәндерді қажет етеді. Мысалы, инженерлік курстар көбінесе математика мен физиканы қажет етеді.

3. Жүктеме балансы:

Заттарды таңдау тек қызығушылықтарды ғана емес, сонымен қатар жұмыс жүктемесін де ескеруі керек. Кейбір курстар уақыт пен күш-жігерді талап етуі мүмкін, сондықтан қызығушылықты нақты оқу жүктемесімен теңестіру маңызды.

А деңгейіндегі элективті курстардың мысалдары:

Математика: алгебра, геометрия, статистика және есептеу математикасын қамтиды.

Физика: механика, Термодинамика және электромагнетизмдегі негізгі және жетілдірілген ұғымдарды зерттеу.

Биология: жасуша биологиясын, генетикасын, экологиясын және анатомиясын терең зерттеу.

Тарих: деректердің қайнар көздері мен интерпретациясына назар аударатырып, тарихи оқиғаларды, Мәдениеттер мен дәуірлерді талдау.

Әдебиет: әр түрлі әдеби жанрларды, авторларды және сыни көзқарастарды зерттеу.

Өнер: көркемдік дағдыларды дамыту, әртүрлі әдістер мен стильдерді үйрену.

Қорытынды

Британдық Білім беру жүйесіндегі A-levels кезеңі білім алушыларға олардың қызығушылықтары мен мансаптық мақсаттарына сәйкес келетін пәндердің тар шеңберіне назар аударуға мүмкіндік береді. Бұл дайындық кезеңі білім алушыларға таңдалған пәндерді тереңдетіп оқуға және жоғары білімге дайындалуға мүмкіндік беретін әрі қарайғы білім беру жолы мен кәсіби дамудың кілті болып табылады.

Британдық білім беру жүйесі білім алушыларға жеке қызығушылықтары мен мансаптық ұмтылыстарына сәйкес білім беру траекториясын құруға мүмкіндік беретін элективті курстардың кең спектрін ұсынады. Мұнда GCSE және A-деңгейлерінде қол жетімді курстардың негізгі категориялары мен мысалдары берілген:

Гуманитарлық пәндер

1. Тарих: Орта ғасырлар, қазіргі заман немесе белгілі бір елдердің тарихы сияқты тарихтың әртүрлі кезеңдерін зерттеу. Курстар Тарихи талдаудың саяси және әлеуметтік аспектілерін қамтуы мүмкін.

2. Әдебиет: әр түрлі жанрлар мен авторлардың шығармаларын талдау, әдеби теориялар мен сындарды зерттеу. Оқушылар классикалық және қазіргі әдебиеттерді зерттей алады.

3. Философия: негізгі философиялық теорияларды, этикалық мәселелерді және логикалық дәлелдерді зерттеу. Курстар ежелгі, Орта ғасырлар мен қазіргі заман философиясын қамтуы мүмкін.

4. Тілдер: француз, испан, неміс, қытай және т.б. сияқты шет тілдерін үйрену. Бұл грамматика мен лексиканы үйренуді де, қарым-қатынас дағдыларын дамытуды да қамтиды.

Өнер және дизайн

1. Бейнелеу өнері: кескіндеме, сурет салу және мүсін сияқты әртүрлі көркемдік әдістермен жұмыс. Оқушылар өздерінің көркемдік дағдыларын дамытады және өз жобаларын жасайды.

2. Графикалық дизайн: Графикалық дизайн негіздері, әртүрлі медиа үшін визуалды материалдар жасау. Оқу бағдарламасы Adobe Photoshop және Illustrator сияқты дизайн бағдарламаларымен жұмыс істеуді қамтуы мүмкін.

3. Музыка: музыка теориясын, орындау дағдыларын, композицияны және музыкалық шығармаларды талдауды зерттеу. Курстар әртүрлі музыкалық жанрлар мен аспаптарды қамтуы мүмкін.

4. Театр: актерлік шеберлік, Сценография және режиссура бойынша жұмыс. Оқушылар қойылымдарға қатыса алады және сахналық қарым-қатынас дағдыларын дамыта алады.

Технология және ғылым

1. Информатика: бағдарламалау негіздері, Алгоритмдер, бағдарламалық жасақтама жасау және әртүрлі компьютерлік жүйелермен жұмыс. Курстар теориялық және практикалық аспектілерді қамтуы мүмкін.

2. Инженерия: инженерлік инженерия, механика және электроника принциптерін зерттеу. Оқушылар прототиптер жасау және инженерлік мәселелерді шешу үшін жұмыс істей алады.

3. Физика: механика, оптика және термодинамика сияқты физикалық заңдылықтар мен құбылыстарды терең зерттеу. Курстарға зертханалық жұмыстар мен эксперименттер кіруі мүмкін.

4. Химия: заттардың химиялық реакцияларын, құрылымдары мен қасиеттерін зерттеу. Білім алушылар зертханалық эксперименттер жүргізе алады және әртүрлі химиялық процестерді зерттей алады.

5. Биология: тірі организмдерді, Олардың құрылымдарын, функциялары мен экожүйелерін зерттеу. Курстарға теориялық сабақтар да, далалық зерттеулер де кіруі мүмкін.

Социальные науки

1. Психология: психология негіздері, адамның мінез-құлқын, танымдық процестерін және әлеуметтік өзара әрекеттесуін зерттеу. Курстар теориялық сабақтарды да, практикалық зерттеулерді де қамтуы мүмкін.

2. Әлеуметтану: әлеуметтік құрылымдарды, процестер мен мәселелерді талдау. Оқу бағдарламасы әлеуметтік өзгерістер, мәдени айырмашылықтар және әлеуметтік саясат сияқты тақырыптарды қамтуы мүмкін.

3. Экономика: макроэкономика, микроэкономика және халықаралық сауда сияқты экономикалық теорияларды, модельдер мен принциптерді зерттеу. Курстарға экономикалық деректерді талдау және кейс-кезеңдер кіруі мүмкін.

Қорытынды

Британдық мектептердегі элективті курстардың кең ауқымы білім алушыларға таңдалған білім салаларына терең енгуге және одан әрі білім мен кәсіби мансапқа пайдалы дағдыларды дамытуға мүмкіндік береді. Бұл тәсіл заманауи әлемнің сын-қатерлеріне дайын және өзінің болашағы туралы саналы шешім қабылдауға қабілетті жан-жақты дамыған тұлғалардың қалыптасуына ықпал етеді.

Британдық білім беру жүйесі элективті курстар арқылы, әсіресе А-деңгейінде пәндерді терең зерттеуге баса назар аударады. Бұл тәсіл білім алушыларға терең білім мен дағдыларды дамыту арқылы таңдалған пәндерге назар аударуға мүмкіндік береді, бұл өз кезегінде университеттік оқуға дайындалуға және болашақ мамандықты таңдауға көмектеседі.

А деңгейіндегі тереңдетілген зерттеу

А деңгейінде оқушылар тереңдетіп оқу үшін бірнеше пәнді таңдау мүмкіндігіне ие. Бұл пәндер әдетте белгілі бір білім салаларындағы мамандандырулар болып табылады, бұл білім алушыларға осы салаларда тереңірек түсіну мен дағдыларды дамытуға мүмкіндік береді. Мысалы:

1. Математика: тереңдетіп оқыту арифметика мен алгебра негіздерін ғана емес, сонымен қатар дифференциалдық теңдеулер, статистика және математикалық талдау сияқты күрделі тақырыптарды да қамтиды. Бұл білім

алушыларға университетте математикалық және ғылыми пәндерді одан әрі оқуға қажетті дағдыларды дамытуға мүмкіндік береді.

2. Физика: бұл курста механика, электромагнетизм және кванттық физика сияқты физикалық принциптер мен заңдарды терең түсінуге баса назар аударылады. Білім алушыларға теориялық аспектілерді зерттейді және зертханалық эксперименттер жүргізеді, бұл оларды университеттің физика немесе инженерия курстарына дайындайды.

3. Инженерия: Курс инженерлік инженерия, механика және электротехника принциптерін қамтиды. Білім алушыларға практикалық инженерлік есептерді шешуді, прототиптерді әзірлеуді және сынауды үйренеді, бұл оларға инженерлік факультеттерде оқуға дайындалуға көмектеседі.

Тереңдетілген зерттеудің мысалы

Математика, физика және инженерия бойынша А-деңгейлерін таңдайтын оқушының мысалын қарастырыңыз:

- Математика: Студент күрделі есептерді шешуге қажетті аналитикалық дағдыларды дамытуға мүмкіндік беретін сызықтық алгебра, интегралды есептеу және статистика сияқты жетілдірілген математикалық ұғымдарды үйренеді.

- Физика: ол күрделі физикалық құбылыстар мен заңдарды зерттейді, эксперименттер жүргізеді және нәтижелерді талдайды. Бұл оған физикалық принциптердің нақты жағдайларда қалай қолданылатынын түсінуге көмектеседі.

- Инженерия:

Студент прототиптерді жобалаумен және жасаумен айналысады, инженерлік ойлау мен технологияның негіздерін меңгереді, бұл оны техникалық сын-қатерлерге дайындайды.

Бұл тәсіл университеттік оқытуға дайындалуға көмектесіп қана қоймайды, сонымен қатар болашақ кәсіби қызметте пайдалы болатын мамандандырылған Білім мен дағдыларды қалыптастыруға ықпал етеді.

Тереңдетіп оқыту білім алушыларға өздерінің қызығушылықтары мен мансаптық мақсаттарын анықтауға мүмкіндік береді, бұл оларды еңбек нарығында бәсекеге қабілетті және болашақ кәсіби қызметінде табысты етеді.

Элективті курстар білім алушыларды университеттік оқуға және болашақ кәсіби қызметке дайындауда маңызды рөл атқарады. Бұл курстар білім алушыларға өздерінің қызығушылықтары мен мансаптық мақсаттарына сәйкес келетін пәндерге назар аударуға мүмкіндік береді және осылайша бірнеше негізгі артықшылықтар береді:

Университетке дайындық

1. Мамандандыруды көрсету:

Болашақ мамандығы бойынша элективті курстарды таңдаған білім алушылар осы салаға дайындығы мен қызығушылығын көрсете алады. Мысалы, биология және химия бойынша элективті курстарды таңдаған студент өзінің болашақ университеттеріне осы салаларда берік білімі бар екенін көрсетеді, бұл медициналық немесе ғылыми бөлімдерге түсу кезінде айтарлықтай артықшылық болуы мүмкін.

2. Университеттердің талаптарына сәйкестігі:

Университет талаптарына сәйкес келетін элективті курстарды Таңдау қабылдау мүмкіндігін жақсартып алады. Университеттер қабылдау туралы шешім қабылдаған кезде білім алушылардың мамандандырылған курстардағы үлгерімін жиі қарастырады. Мысалы, инженерлік мамандықтарға түсу үшін математика және физика курстарында табысты нәтижелердің болуы маңызды.

3. Күрделі академиялық пәндерге дайындық:

Advanced Mathematics немесе Advanced Sciences сияқты күрделі және терең курстарды таңдайтын білім алушылар университет бағдарламаларының талаптарын қанағаттандыруға көмектесетін дайындықтан өтеді. Бұл курстар жоғары оқу орнында табысты оқу үшін қажетті сыни ойлау мен зерттеу дағдыларын дамытады.

Мансап жолдарына дайындық

1. Кәсіби дағдыларды дамыту.

Бизнес немесе инженерия курсы сияқты практикалық дағдыларға бағытталған элективті курстар білім алушыларға болашақ кәсіби қызметінде пайдалы болатын дағдыларды дамытуға көмектеседі. Мысалы, жобаны басқару немесе кәсіпкерлік курсы білім алушыларға стартаптарда немесе корпоративтік ортада қолдануға болатын дағдыларды бере алады.

2. Нақты міндеттерге дайындық:

Нақты жобалар мен тапсырмаларға қатысты курстарға қатысатын білім алушылар болашақ мансабында қолдануға болатын тәжірибеге ие болады. Мысалы, технология және инженерия саласындағы жобалау курстары нақты өнімдерді әзірлеуді немесе инженерлік мәселелерді шешуді қамтуы мүмкін, бұл жұмыс берушілер бағалайтын дағдыларды дамытуға көмектеседі.

3. Кәсіби желілерді кеңейту:

Мансаптық қызығушылықтарына байланысты элективті курстарға қатысатын білім алушылар көбінесе осы саладағы мамандармен және сарапшылармен өзара әрекеттесу мүмкіндігіне ие. Бұл тағылымдамадан өтуді, кәсіби іс-шараларға қатысуды немесе кәсіпорындармен серіктестік жобаларға қатысуды қамтуы мүмкін.

Мысал

Биология, химия және медицина ғылымы бойынша элективті курстарды таңдаған студенттің мысалын қарастырыңыз:

Биология және Химия: бұл курстар студентке медицина факультетінде сәтті білім алу үшін қажет терең білім береді. Ол медициналық тұжырымдамалар мен ғылыми зерттеулерді түсіну үшін қажетті білім қорын алады.

Медицина ғылымы: медицина ғылымы курсы білім алушыларға медициналық зерттеулер мен клиникалық тәжірибеге қажетті практикалық тәжірибе беретін практикалық зертханалық жұмыстар мен зерттеулерді қамтуы мүмкін.

Осылайша, элективті курстар білім алушыларға университеттерге сәтті түсуге және кәсіби өмірге дайындалуға ықпал ететін маңызды құралдар мен білім береді.

Британдық білім беру жүйесінде білім беру бағдарламаларының икемділігі мен бейімделуі элективті курстардың өзектілігі мен тиімділігін қамтамасыз етуде шешуші рөл атқарады. Бұл икемділік мектептерге курстарды оқушылардың қажеттіліктері мен еңбек нарығының талаптарына сәйкес бейімдеуге мүмкіндік береді. Міне, ол қалай жүзеге асырылады:

Курстарды оқушылардың қажеттіліктеріне бейімдеу

1. Оқушылардың мүдделеріне жауап:

Мектептер оқушылардың қызығушылықтары мен қалауларына негізделген жаңа элективті курстарды дамыта алады. Бұған ең жаңа білім салалары немесе сандық медиа, Заманауи бағдарламалау тілдері немесе кәсіпкерлік сияқты танымал бағыттар бойынша курстар кіруі мүмкін. Егер оқушылар белгілі бір тақырыптарға жоғары қызығушылық танытса, мектептер осы сұранысты қанағаттандыру үшін арнайы бағдарламалар құра алады.

2. Мазмұнды өзектендіру:

Технологиялар мен еңбек нарығындағы жылдам өзгерістерге байланысты мектептер элективті курстардың мазмұнын үнемі жаңартып отыруы мүмкін. Бұл оқушыларды қазіргі қоғамда сұранысқа ие өзекті білім мен дағдылармен қамтамасыз етеді. Мысалы, бағдарламалау курстары ең жаңа бағдарламалау тілдерін немесе әзірлеу құралдарын оқытуды қамтуы мүмкін.

Икемділікке мысал

1. Жаңа курстарды әзірлеу:

Егер мектепте экологиялық ғылымдар курстарына қызығушылық артып келе жатса, әкімшілік "тұрақты даму" немесе "экологиялық дизайн" сияқты жаңа курстарды әзірлеп, ұсына алады. Бұл білім алушыларға олардың қызығушылықтары мен әлеуметтік тенденцияларына сәйкес келетін заманауи және өзекті тақырыптарды зерттеуге мүмкіндік береді.

2. Пәнаралық курстар:

Мектептер әртүрлі салалардағы білімді біріктіретін пәнаралық элективті курстар құра алады. Мысалы, технология және өнер курсы Графикалық дизайн мен бағдарламалау элементтерін біріктіре алады, бұл білім алушыларға бір уақытта шығармашылық және техникалық дағдыларды дамытуға мүмкіндік береді.

Еңбек нарығына бейімделу

1. Саламен серіктестік:

Мектептер еңбек нарығының қазіргі талаптарына сәйкес келетін курстар құру үшін жергілікті кәсіпорындармен және кәсіби ұйымдармен ынтымақтаса алады. Мысалы, "цифрлық маркетинг" курсы жарнама агенттіктерімен бірлесіп әзірлеуге болады, бұл білім алушыларға өзекті және практикалық дағдыларды қамтамасыз етеді.

2. Инновациялық бағдарламалар:

Экономика мен технологияның өзгеруіне жауап ретінде мектептер инновациялық бағдарламаларды енгізе алады. Мысал ретінде "жасанды интеллект және машиналық оқыту" курсы енгізуге болады, ол өзекті трендтерді көрсетеді және білім алушыларға жоғары технологиялық салаларда жұмыс істеу үшін қажетті білім береді.

Мысал

Технология және денсаулық сақтау:

Британдық мектептердің бірінде Ақпараттық технологиялар мен медицина негіздерін зерттеуді біріктіретін "денсаулық сақтаудағы технологиялар" курсы құрылды. Бұл курс медициналық технологияны меңгерген мамандардың қажеттілігіне жауап ретінде әзірленді. Білім алушылар Денсаулық сақтаудың бағдарламалық шешімдерін қалай жасау керектігін үйренеді, сонымен қатар осы салада практикалық дағдыларға ие болады.

Осылайша, британдық білім беру жүйесіндегі білім беру бағдарламаларының икемділігі мен бейімделуі мектептерге білім берудің өзектілігі мен сапасының жоғары деңгейін қамтамасыз ете отырып,

оқушылардың қажеттіліктері мен еңбек нарығындағы өзгерістерге тиімді жауап беруге мүмкіндік береді.

6. Қолдау және кеңес беру

Ұлыбританияда элективті курстарды таңдау кезінде қолдау және кеңес беру білім беру процесінің маңызды бөлігі болып табылады. Мектептер оқушыларға саналы және білімді таңдау жасау үшін жан-жақты көмек көрсетеді. Бұл қалай жүзеге асырылады:

Оқушыларды қолдау және кеңес беру

1. Мансап бойынша кеңесшілер мен кеңестер:

Білім алушылар қол жетімді элективті курстарды және олардың болашақ мансаптық мақсаттармен байланысын түсінуге көмектесетін мансап кеңесшілерінен кеңес алады. Кеңесшілер білім алушылармен жеке кездесулер өткізіп, олардың қызығушылықтарын, академиялық жетістіктерін және мансаптық ұмтылыстарын талқылап, ең қолайлы элективті курстарды ұсына алады.

2. Кәсіби мамандармен кездесу:

Мектептер әр түрлі саладағы мамандармен кездесулер ұйымдастырады, осылайша оқушылар нақты кәсіптер мен оларға қойылатын талаптар туралы көбірек біле алады. Бұл кездесулерге білім алушыларға әртүрлі салаларда табысты мансап үшін қандай дағдылар мен білім қажет екенін түсінуге көмектесетін дәрістер, пікірталастар және Q&A сессиялары кіруі мүмкін.

3. Семинарлар мен шеберлік сыныптары:

Әр түрлі кәсіби және академиялық тақырыптар бойынша семинарлар мен шеберлік сыныптарын ұйымдастыру оқушыларға өздерін қызықтыратын салаларға енуге мүмкіндік береді. Мұндай іс-шаралар университеттік емтихандарға дайындалудан бастап бағдарламалау немесе бизнес-аналитика сияқты белгілі бір салаларда дағдыларды дамытуға дейінгі көптеген тақырыптарды қамтуы мүмкін.

4. Ашық күндер мен экскурсиялар:

Мектептер кәсіпорындарға, университеттерге және кәсіби ұйымдарға экскурсиялар ұйымдастыра алады, бұл білім алушыларға зерттелетін пәндер мен курстардың практикалық қолданылуын көруге мүмкіндік береді. Мұндай іс-шаралар білім алушыларға олардың білімі мен дағдыларын нақты әлемде қалай қолдануға болатындығын түсінуге көмектеседі.

5. Бағалау және ұсыныстар:

Мұғалімдер оқушылардың академиялық жетістіктері мен қызығушылықтары негізінде ұсыныстар бере отырып, элективті курстарды таңдау процесіне белсенді қатысады. Олар білім алушылармен қандай курстар өздерінің күшті және қызығушылықтарына сәйкес келуі мүмкін екендігі және курсты таңдау одан әрі білім беру мен мансаптық траекторияға қалай әсер етуі мүмкін екендігі туралы әңгімелер жүргізе алады.

Мысал

Элективті курстарды таңдау бойынша мансаптық кеңес беру:

Британдық мектептердің бірінде оқушылар GCSE емтихандары үшін курстарды таңдай бастағанда 10-сыныпта мансаптық кеңесшілермен кеңеседі. Консультациялар кезінде олардың мүдделері, күшті жақтары және мансаптық мақсаттары талқыланады. Кеңесшілер оларға осы факторларды экономика, Графикалық дизайн немесе биология сияқты қол жетімді элективті курстармен сәйкестендіруге көмектеседі, әр курстың болашақ мүмкіндіктеріне қалай әсер ететіні туралы ақпарат береді.

Бұл іс-шаралар мен консультациялар білім алушыларға элективті курстардың саналы таңдауын жасауға ғана емес, сонымен қатар білім беру процесіне неғұрлым саналы және мақсатты көзқарасты дамыта отырып, одан әрі оқыту мен мансапқа дайындалуға көмектеседі.

Ұлыбританияда элективті курстарды енгізу білім беру жүйесінің жоғары икемділігін көрсетеді, бұл білім алушыларға жеке білім беру траекторияларын қалыптастыруға және олардың әлеуетін барынша арттыруға мүмкіндік береді.

Қорытынды

Ұлыбританиядағы элективті курстар білім беру жүйесінде шешуші рөл атқарады, білім алушыларға олардың қызығушылықтары мен мансаптық ұмтылыстарына сәйкес келетін пәндерді таңдауға және тереңдетуге мүмкіндік береді. Элективті курстарды енгізудің маңызды аспектілеріне мыналар жатады:

1. Қол жетімді курстардың кең ауқымы: білім алушылар әртүрлі пәндердің ішінен таңдау мүмкіндігіне ие, бұл оларға өздерін қызықтыратын және болашақ мансап үшін пайдалы болатын салаларға назар аударуға мүмкіндік береді.

2. Тереңдетіп оқуға баса назар аудару: А деңгейінде білім алушылар пәндерді терең түсінуге және университеттік оқуға дайындалуға ықпал ететін таңдалған пәндерге назар аудара алады.

3. Университетке және мансап жолына дайындық: элективті курстар білім алушыларға еңбек нарығында бәсекелестік артықшылықтар бере отырып, университеттерге және кәсіби қызметке сәтті түсу үшін қажетті білім мен дағдыларды алуға көмектеседі.

4. Білім беру бағдарламаларының икемділігі мен бейімделуі: мектептер білім берудің өзектілігі мен сапасын қамтамасыз ете отырып, оқушылардың қажеттіліктері мен еңбек нарығының талаптарына сәйкес жаңа курстарды бейімдеуге және дамытуға мүмкіндік алады.

5. Қолдау және кеңес беру: мұғалімдер мен мансап кеңесшілерінің элективті курстарды таңдауға белсенді қатысуы білім алушыларға олардың қызығушылықтары мен мақсаттарына сәйкес ақпараттандырылған таңдау жасауға көмектеседі, бұл оқытудың мотивациясы мен тиімділігін арттырады.

Осылайша, Ұлыбританиядағы элективті курстар жүйесі икемділік пен қолдауды қамтамасыз етеді, бұл білім алушыларға білім беру мүмкіндіктерін барынша пайдалануға және болашақ оқу мен мансапқа сәтті дайындалуға мүмкіндік береді.

Неміс білім беру жүйесінде элективті курстар жоғары сынып және кәсіптік мектеп оқушыларын даярлауда маңызды орын алады, бұл пәндерді тереңдетіп оқуға және кәсіби қызметке дайындыққа ықпал етеді.

Неміс білім беру жүйесіндегі элективті курстардың рөлі

1. Пәндерді тереңдетіп оқыту: гимназиялар мен мамандандырылған мектептердің жоғарғы сыныптарында оқушылар міндетті пәндерді толықтыратын элективті курстарды таңдай алады. Бұл курстар қызығушылық салаларына назар аударуға және таңдалған пәндер бойынша терең білімді дамытуға мүмкіндік береді. Мысалы, білім алушылар математика, жаратылыстану ғылымдары, Гуманитарлық пәндер немесе әлеуметтік ғылымдарды тереңдетіп оқыту курстарын таңдай алады.

2. Болашақ мамандыққа дайындық: кәсіптік мектептерде және дуальды білім беру бағдарламаларында элективті курстар білім алушыларға таңдалған мамандыққа сәйкес практикалық дағдыларды алуға көмектеседі. Мысалы, техникалық мамандықтарды оқитын білім алушылар еңбек нарығында сұранысқа ие дағдыларды игеруге көмектесетін қосымша технологиялар немесе Жобаларды басқару курстарын таңдай алады.

3. Білім беруді жеке қызығушылықтар мен мансаптық мақсаттарға бейімдеу: элективті курстар білім алушыларға білімдерін жеке қызығушылықтары мен мансаптық ұмтылыстарына бейімдеуге мүмкіндік береді. Бұл болашақ мамандыққа қатысты курстарды таңдауды қамтуы мүмкін, бұл тек мамандандырылған дағдыларды дамытуға ғана емес, сонымен қатар белгілі бір кәсіби салалардың талаптары мен мүмкіндіктерін түсінуге көмектеседі.

4. Жеке білім беру траекторияларын қалыптастыру: элективті курстар оқушылардың мүдделері мен мақсаттарын ескеретін жеке білім беру траекторияларын құруға ықпал етеді. Бұл әр студентке өзінің бірегей білім беру бағдарламасын құруға мүмкіндік береді, бұл оқу процесіне деген ынта мен қызығушылықты арттырады.

5. Қолдау және кеңес беру: неміс білім беру жүйесінде оқушыларға элективті курстарды таңдауда белсенді қолдау көрсетіледі. Тәрбиешілер мен мансап кеңесшілері ең қолайлы курстарды таңдау және білім беру жолын оңтайлы жоспарлау үшін оқушылардың қызығушылықтары мен кәсіби мақсаттарын талдауға көмектеседі.

Осылайша, неміс білім беру жүйесіндегі элективті курстар пәндерді тереңдетіп оқуға, кәсіби қызметке дайындалуға және білім беруді жеке мүдделер мен мансаптық мақсаттарға бейімдеуге мүмкіндік беретін оқушыларды дайындауда шешуші рөл атқарады.

Германияның гимназияларында 11-сыныптан бастап Оқушылар Абитур емтихандарына дайындалуда маңызды рөл атқаратын элективті курстарды таңдау мүмкіндігіне ие. Бұл курстар қызығушылық салаларындағы білімді тереңдетуге мүмкіндік береді және университетте одан әрі оқуға дайындайды. Ұсынылуы мүмкін элективті курстардың кейбір мысалдары:

1. Ғылыми пәндер: білім алушылар химия, физика, биология немесе математика сияқты пәндерді тереңдетіп оқыту курстарын таңдай алады. Бұл курстар университеттің жаратылыстану және инженерлік бағдарламаларына дайындалуға көмектеседі.

2. Гуманитарлық ғылымдар: элективті курстар қосымша әдебиеттерді, философияны, тарихты немесе дінтану пәндерін оқуды қамтуы мүмкін. Бұл білім алушыларға гуманитарлық пәндер бойынша сыни ойлау мен аналитикалық қабілеттерді дамытуға мүмкіндік береді.

3. Шет тілдері: гимназия оқушылары испан, француз немесе Қытай сияқты шет тілдерін тереңдетіп оқыту курстарын таңдай алады. Бұл халықаралық ортада мансапты жоспарлайтын немесе тілдерді тереңірек зерттейтін білім алушылар үшін пайдалы.

4. Өнер және мәдениет: курстар бейнелеу өнері, музыка, театр немесе кинематографияны зерттеуді қамтуы мүмкін. Бұл элективтер шығармашылық дағдыларды дамытады және мәдени және көркемдік салаларға тереңірек енуге мүмкіндік береді.

5. Әлеуметтік ғылымдар: мүмкіндіктерге психология, әлеуметтану, саясаттану және экономика курстары кіреді. Бұл пәндер әлеуметтік ғылымдар мен әлеуметтік саясатқа қызығушылық танытатын білім алушылар үшін пайдалы болуы мүмкін.

6. Технология және инновация: кейбір гимназияларда бағдарламалау, робототехника немесе басқа заманауи технологиялар бойынша курстар ұсынылады. Бұл білім алушыларға жоғары технологиялық салаларда сұранысқа ие дағдыларды дамытуға мүмкіндік береді.

7. Практикалық дағдылар: жобаларды басқару, Кәсіпкерлік немесе қаржылық сауаттылық сияқты практикалық дағдыларды дамытатын курстар ұсынылуы мүмкін. Бұл курстар кәсіби өмірдің практикалық аспектілеріне дайындалады.

Бұл элективті курстар білім алушыларға өздерін қызықтыратын салаларда мамандануға және одан әрі оқыту мен кәсіби қызметке тереңірек дайындалуға мүмкіндік береді.

Экономика және басқару: Германияның гимназияларында білім алушылар экономика мен басқаруға байланысты элективті курстарды тандай алады. Бұл курстарға мыналар кіреді:

Микроэкономика: тұтынушылар мен өндірушілердің мінез-құлқы, нарықтық механизмдер және баға принциптері сияқты микроэкономиканың негіздерін зерттеу.

Макроэкономика: Экономикалық өсу, инфляция және жұмыссыздық сияқты тақырыптарды қоса алғанда, ел деңгейіндегі немесе жаһандық экономикадағы экономикалық процестерді талдау.

Бизнесті басқару: стратегиялық жоспарлауды, ұйымдық құрылымдарды, жобаларды басқаруды және операциялық процестерді қоса алғанда, бизнесті басқару негіздері.

Қаржылық менеджмент: қаржыны басқару, инвестициялық талдау, бухгалтерлік есеп және қаржылық жоспарлау әдістерін зерттеу.

Бұл курстар білім алушыларға бизнес пен менеджмент саласында пайдалы дағдылар мен білімді дамытуға көмектеседі, сонымен қатар қаржы нарықтары мен экономикалық принциптердің жұмысы туралы түсінік береді.

- Инженерия: элективті курстар механика, электроника және инженерлік дизайнға қатысты пәндерді ұсынады. Бұл білім алушыларға практикалық дағдыларды алуға және техникалық университеттерде болашақ оқуға дайындалуға мүмкіндік береді.

Инженерия: Германияның гимназияларында инженерияның әртүрлі аспектілерін қамтитын элективті курстар ұсынылады. Мысалы:

Механика: денелерге қолданылатын қозғалыс пен күштерге, соның ішінде динамика мен статикалық жүктемеге қатысты физика заңдарын зерттеу.

Электроника: Электр тізбектерімен, компоненттермен және құрылғылармен жұмыс істеу негіздері және электронды жүйелерді жобалау.

Инженерлік дизайн: прототиптерді жобалау және әзірлеу, техникалық сызбалар мен модельдер жасау үшін CAD бағдарламаларын пайдалану.

Бұл курстар студенттерге инженериядағы практикалық және теориялық дағдыларды дамыту арқылы университеттер мен кәсіптік мектептерде техникалық оқуға дайындалуға көмектеседі.

- Ақпараттық технологиялар (кімнен): бағдарламалау, веб-әзірлеу және мәліметтер базасы курстары студенттерге қазіргі еңбек нарығында сұранысқа ие техникалық дағдыларды дамытуға көмектеседі. Бұл дағдылар әсіресе технологиялық мансап үшін маңызды.

Ақпараттық технологиялар (АТ): осы саладағы элективті курстар мыналарды қамтуы мүмкін:

Әлеуметтік ғылымдар: элективті курстар шеңберінде келесі пәндер ұсынылуы мүмкін:

Әлеуметтану: әлеуметтік құрылымдарды, институттарды және қоғамдағы адамдар арасындағы өзара әрекеттесуді зерттеу.

Психология: адамның мінез-құлқын, танымдық процестерін және эмоционалды күйлерін зерттеу.

Саясаттану: саяси жүйелерді, теориялар мен процестерді талдау, сондай-ақ саяси институттарды және олардың қоғамға әсерін зерттеу.

Бұл курстар студенттерге аналитикалық қабілеттерін дамытуға, әлеуметтік процестерді жақсы түсінуге және әлеуметтік ғылымдар немесе гуманитарлық салалардағы мансапқа дайындалуға көмектеседі.

Германияда Ақпараттық технологиялар (АТ) бойынша элективті курстар білім алушыларға қарқынды дамып келе жатқан технологиялық секторда сұранысқа ие негізгі дағдыларды дамытуға мүмкіндік береді. Мұнда әр бағыт туралы толығырақ:

Бағдарламалау: студенттер Python, Java және C++ сияқты әртүрлі бағдарламалау тілдерінің негіздерін үйренеді. Бұл тілдер бағдарламалық жасақтаманы, веб-қосымшаларды әзірлеуге және процестерді автоматтандыруға негіз болады.

Курсқа мыналар кіреді:

Python: жаңадан бастаушыларға арналған, веб-әзірлеу, деректерді талдау және ғылыми зерттеулер үшін қолданылады.

Java: кәсіпорын қосымшаларын, Android мобильді қосымшаларын және серверді дамыту үшін танымал.

Ол жүйелік бағдарламалауда, жоғары өнімділік талаптары бар ойындар мен қосымшаларды әзірлеуде қолданылады.

Курс сонымен қатар алгоритмдер мен деректер құрылымдарын қамтиды, бұл студенттерге бағдарламалау есептерін қалай тиімді шешуге және кодты оңтайландыруға көмектесетінін түсінуге көмектеседі.

- Веб-әзірлеу: бұл курс заманауи технологиялар мен құралдарды қолдана отырып веб-сайттар құруды және дамытуды қамтиды. Негізгі тақырыптарға мыналар жатады:

HTML (HyperText Markup Language): веб-бет құрылымын құру негіздері.

CSS (Cascading Style Sheets)**: макеттермен, түстермен және қаріптермен жұмыс істеуді қоса алғанда, веб-беттерді жобалау және безендіру.

JavaScript: веб-беттерге интерактивтілік пен динамиканы қосу, Dom (Document Object Model) және Оқиғалармен жұмыс істеу.

Фреймворк негіздері: күрделі веб-қосымшаларды тиімдірек әзірлеу үшін React немесе Angular сияқты танымал құрылымдарға кіріспе.

Бұл дағдылар заманауи және функционалды веб-қосымшалар мен сайттарды құру үшін маңызды.

Мәліметтер базасы мәліметтер базасы курсы мәліметтер базасын жобалауды, басқаруды және пайдалануды үйретеді. Негізгі тақырыптарға мыналар жатады:

Деректер базасын жобалау: мәліметтер базасының құрылымын құру, деректерді қалыпқа келтіру және схемаларды құру.

SQL (Structured Query Language) жұмыс: дерекқордан деректерді алу, кірістіру, жаңарту және жою үшін сұрау жазу негіздері.

Деректерді сақтау және алу принциптері: деректерді сақтауды және оларға тиімді қол жеткізуді қамтамасыз ететін механизмдерді түсіну.

Бұл білім білім алушыларға деректерді тиімді басқаруға және олардың кәсіби салада қауіпсіздігі мен тұтастығын қамтамасыз етуге көмектеседі.

Бұл элективті курстар білім алушыларды маңызды практикалық дағдылар мен теориялық базаны қамтамасыз ете отырып, технологиялық сектордағы табысты мансапқа және одан әрі оқуға дайындайды.

Неміс білім беру жүйесінде әлеуметтік ғылымдардың элективті курстары студенттерге әлеуметтік және мінез-құлық ғылымдарының негізгі аспектілерін тереңірек зерттеуге мүмкіндік береді. Мүмкін болатын бағыттардың әрқайсысы туралы мәліметтер:

Әлеуметтану: Әлеуметтану курсы студенттерді әлеуметтік құрылымдарды, процестер мен институттарды талдауға үйретеді. Негізгі тақырыптарға мыналар жатады:

Әлеуметтік топтар мен құрылымдар: әлеуметтік топтардың әртүрлі түрлерін зерттеу, олардың жеке адамдарға және жалпы қоғамға әсері.

Әлеуметтік өзгерістер: көші-қон, урбанизация және технологиялық жетістіктер сияқты қоғамдағы өзгерістерге ықпал ететін факторларды талдау.

Әлеуметтік теориялар: Эмиль Дюркгейм, Макс Вебер және Карл Маркс сияқты әлеуметтанудың классикалық және заманауи теорияларын зерттеу.

Әлеуметтанулық зерттеу әдістері: Деректерді жинаудың сапалық және сандық әдістерін қоса алғанда, әлеуметтанулық зерттеулер жүргізу негіздері.

Курс білім алушыларға әлеуметтік құбылыстарды жақсы түсінуге және әлеуметтік мәселелерді сыни тұрғыдан талдау дағдыларын дамытуға көмектеседі.

Психология: бұл курс мінез-құлық пен психикалық процестерді зерттеуді қамтиды, соның ішінде:

Негізгі теориялар мен тәсілдер: психологияның когнитивті, мінез-құлық, гуманистік және психоаналитикалық теорияларын зерттеу.

Тұлғаның дамуы: психологиялық дамудың әртүрлі кезеңдерін, соның ішінде балалық шақ, жасөспірім және ересек өмірді талдау.

Психологиялық денсаулық және бұзылулар: әртүрлі психологиялық бұзылулардың себептері мен белгілерін, диагностика мен емдеу әдістерін зерттеу.

Психологиялық зерттеу әдістері: психологиялық эксперименттер мен зерттеулер жүргізу негіздері, соның ішінде сауалнамалар, бақылау және психологиялық тесттер.

Психологиялық білім оқушыларға мінез-құлық үлгілерін түсінуге және талдауға, сондай-ақ эмпатия мен қарым-қатынас дағдыларын дамытуға көмектеседі.

Саясаттану: саясаттану курсы саяси жүйелерді, теориялар мен процестерді зерттейді, соның ішінде:

Саяси теориялар: либерализм, консерватизм, социализм және марксизм сияқты әртүрлі саяси идеологиялар мен теорияларды зерттеу.

Саяси институттар: парламенттер, атқарушы органдар және сот органдары сияқты әртүрлі саяси институттардың жұмысын талдау.

Саяси процестер: сайлау жүйелерін, саяси партияларды, қоғамдық пікірді және саяси әлеуметтенуді зерттеу.

Халықаралық қатынастар: мемлекеттер, халықаралық ұйымдар мен жаһандық саяси процестер арасындағы қатынастарды зерттеу.

Бұл курс білім алушыларға саяси жүйелердің қалай жұмыс істейтінін және саяси шешімдер мен процестерге қандай факторлар әсер ететінін түсінуге көмектеседі.

Әлеуметтік ғылымдардағы бұл элективті курстар оқушылардың аналитикалық қабілеттерін дамытуға, олардың сыни тұрғыдан ойлауына және күрделі әлеуметтік және саяси процестерді түсінуге ықпал етеді.

Германияның кәсіптік мектептерінде элективті курстар білім алушыларға таңдалған саладағы білімдері мен дағдыларын тереңдетуге мүмкіндік береді. Бұл курстар қосымша мамандандыруға бағытталған және студенттерді табысты кәсіби мансапқа дайындауға көмектеседі. Міне, осындай курстардың кейбір мысалдары:

Техникалық курстар: техникалық кәсіптерде жұмыс істеуге қажетті нақты технологиялар мен құралдарды терең зерттеуді қамтиды. Мысалдар:

Автоматтандыру және басқару: автоматтандыру жүйелерін, бағдарламаланатын логикалық контроллерлерді (PLC) және өндірістік процестерді басқару әдістерін зерттеу.

Өңдеу: фрезерлеу, токарлық өңдеу және сандық басқаруды (CNC) пайдалану сияқты заманауи өңдеу әдістеріне арналған курстар.

Бизнес және менеджмент: бұл курстар бизнес-процестерді басқару және түсіну дағдыларын дамытуға көмектеседі. Мысалдар:

Маркетинг және сату: маркетинг, сатуды басқару және тұтынушылармен жұмыс істеу стратегияларын, соның ішінде келіссөздер жүргізу техникасы мен нарықты зерттеуді зерттеу.

Қаржылық менеджмент: бухгалтерлік есеп, Қаржылық талдау және Корпоративтік қаржыны басқару курстары.

Денсаулық сақтау және денсаулық сақтау ғылымдары: Денсаулық сақтау және күтім туралы білімді тереңдететін курстарды қамтиды. Мысалдар:

Медициналық құжаттама: электрондық медициналық жазбаларды және ақпаратты басқаруды қоса алғанда, медициналық құжаттаманы жүргізу әдістерін зерттеу.

Патология және диагностика: диагностикалық әдістер, зертханалық зерттеулер және патология курстары.

Өнер және дизайн: бұл курстар шығармашылық дағдыларды дамытуға және шығармашылық салалардағы мансапқа дайындалуға бағытталған. Мысалдар:

Графикалық дизайн: Графикалық дизайн негіздерін үйрену, визуалды материалдарды жасау бағдарламаларымен жұмыс істеу және брендингті дамыту.

Сән және тоқыма киім дизайны, тоқыма бұйымдарын жасау және сән жобаларын басқару курстары.

Қонақ үй және туристік бизнес: қонақжайлылық пен туризм дағдыларын дамытуға бағытталған курстар. Мысалдар:

Қонақ үй бизнесін басқару тұтынушыларға қызмет көрсету, персоналды басқару және операциялық басқаруды қоса алғанда, қонақүйлерді басқару аспектілерін зерттеу.

Турлар мен іс-шараларды ұйымдастыру: логистика мен мәдени іс-шараларды ұйымдастыруды қоса алғанда, туристік турлар мен іс-шараларды жоспарлау және өткізу курстары.

Германияның кәсіптік мектептеріндегі элективті курстар білім алушыларға кәсіби қызметінде тікелей қолдана алатын арнайы дағдылар мен білім алуға көмектеседі. Бұл оларға еңбек нарығының нақты талаптарына тиімдірек дайындалуға және таңдалған салада мансаптарын дамытуға мүмкіндік береді.

Германияның кәсіптік мектептерінің техникалық мамандықтарында элективті курстар оқушыларды қосымша даярлауда шешуші рөл атқарады. Олар техникалық білімнің нақты салаларына тереңірек үңіліп, нақты жұмыста қолданылатын практикалық дағдыларды алуға мүмкіндік береді. Міне, осындай курстардың кейбір мысалдары:

Робототехника: робототехника бойынша оқу курстары роботтарды жобалау, құрастыру және бағдарламалау негіздерін қамтиды. Оқушылар роботтардың әртүрлі түрлерін, олардың өнеркәсіпте қолданылуын және оларды бағдарламалау әдістерін үйренеді. Бұл дағдылар автоматтандыру мен өнеркәсіптік өндіріске қатысты салаларда пайдалы.

Автоматтандыру: Автоматтандыру курстары өндірістік процестерді басқару және автоматтандыру жүйелеріне бағытталған. Студенттер бағдарламаланатын логикалық контроллерлерді (PLC), SCADA жүйелерін және автоматтандыру әдістерін үйренеді, бұл оларға өнеркәсіптік және коммерциялық қолданбаларда автоматтандырылған жүйелерді әзірлеуге және енгізуге көмектеседі.

Мехатроника: бұл курс механикалық, электронды және басқару технологияларын біріктіреді. Оқушылар кешенді автоматтандырылған жүйелерді құру үшін механикалық жүйелерді электронды және басқару жүйелерімен біріктіруді үйренеді. Мехатроника әртүрлі салаларда, соның ішінде өндіріс, автомобиль және робототехникада қолданылады.

Бұл элективті курстар оқушыларға еңбек нарығында сұранысқа ие және техникалық салаларда табысты мансап үшін қажет маңызды техникалық дағдыларды дамытуға көмектеседі. Олар студенттерге заманауи технологиялармен практикалық тәжірибе береді және оларды кәсіби қызметінде кездесетін нақты қиындықтарға дайындайды.

Медицина және денсаулық сақтау саласында Германиядағы кәсіптік мектептер оқушыларға медициналық мекемелерде жұмыс істеу үшін қажетті дағдылар мен білімді дамытуға көмектесетін әртүрлі элективті курстарды ұсынады. Міне, осындай курстардың кейбір мысалдары:

Медициналық техника: медициналық техника курстары медициналық техникамен жұмыс істеу негіздерін, оны баптау мен қызмет көрсетуді қамтиды. Студенттер диагностикалық құралдарды да, терапевтік құрылғыларды да, оларды клиникалық тәжірибеде қолдану әдістерін де үйренеді. Бұл дағдылар медициналық техникаға техникалық қызмет көрсету және жөндеу үшін маңызды, бұл оның медициналық мекемелерде сенімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету үшін өте маңызды.

Физиотерапия: Физиотерапия курстарының бөлігі ретінде оқушылар жарақаттардан немесе аурулардан кейін пациенттерді қалпына келтіру және оңалту әдістерін үйренеді. Олар массаж әдістерін, қозғалғыштығын жақсартуға және бұлшықеттерді нығайтуға арналған жаттығуларды, сондай-ақ пациенттерді қалпына келтіру әдістерін меңгереді. Бұл Оңалту орталықтары мен спорт клиникаларында жұмыс істеу үшін қажетті дағдыларды дамытуға көмектеседі.

Шұғыл медицина курстары оқушыларды шұғыл медициналық көмекке дайындайды. Олар алғашқы медициналық көмек көрсету, өмірді құтқару және әртүрлі жағдайларда шұғыл медициналық көмек көрсету негіздерін үйренеді. Бұл дағдылар жедел жәрдемде, аурухананың жедел жәрдем бөлімшелерінде және жедел медициналық араласуды қажет ететін басқа жағдайларда жұмыс істеу үшін қажет.

Бұл элективті курстар оқушыларға Денсаулық сақтау саласындағы табысты мансап үшін қажетті практикалық тәжірибе мен білім береді. Олар студенттерді медициналық мекемелерде күрделі тапсырмаларды орындауға дайындайды және оларды осы маңызды және серпінді салада сұранысқа ие дағдылармен қамтамасыз етеді.

Өнер және дизайн саласында Германиядағы кәсіптік мектептер оқушыларға шығармашылық қабілеттерін дамытуға және өнер және дизайн мамандықтарында мансапқа дайындалуға көмектесетін әртүрлі элективті курстарды ұсынады. Міне, осындай курстардың кейбір мысалдары:

Графикалық дизайн: Графикалық дизайн курсы логотиптер, жарнамалық материалдар, орау және веб-дизайн сияқты көрнекі материалдарды жасау негіздерін қамтиды. Оқушылар композиция принциптерін, графикалық бағдарламаларды (мысалы, Adobe Photoshop және Illustrator) қолдануды, тұжырымдамалар мен визуалды идеяларды дамытуды үйренеді. Бұл дағдылар жарнама агенттіктерінде, дизайн студияларында және медиа компанияларда жұмыс істеу үшін маңызды.

Сән: сән курстарында оқушылар киім жасау мен жобалауды, Тоқыма материалдарының негіздерін және тігін техникасын үйренеді. Курс коллекцияларды әзірлеуді, үлгілерді жасауды, маталармен және басып шығарумен жұмыс істеуді қамтуы мүмкін. Бұл білім оқушыларды сән дизайнерлері, стилисттер немесе сән редакторлары ретінде сән индустриясындағы мансапқа дайындайды.

Бейнелеу өнері: бұл курс Кескіндеме, мүсін, сурет және фотография сияқты әр түрлі өнер түрлерін зерттеуді қамтиды. Оқушылар өздерінің көркемдік дағдыларын дамытады, әртүрлі стильдер мен әдістерді зерттейді және өздерінің өнер туындыларын жасайды. Бұл курстар оқушыларды суретші, куратор немесе арт-менеджмент мансабына дайындайды.

Сәулет: сәулет курсы студенттерге ғимараттарды жобалау негіздерін, архитектуралық бағдарламалармен жұмыс істеуді (мысалы, AutoCAD және SketchUp), сондай-ақ сәулет және құрылыс технологияларының тарихын зерттеуді үйретеді. Оқушылар кеңістіктік ойлау, жобалау және жоспарлау дағдыларын дамытады, бұл сәулет кеңселері мен құрылыс компанияларында жұмыс істеу үшін маңызды.

Бұл элективті курстар оқушылардың шығармашылық қабілеттерін дамытуға ғана емес, сонымен қатар әртүрлі өнер және дизайн мамандықтарында пайдалы болуы мүмкін практикалық дағдыларды алуға көмектеседі.

Оқу жоспарларының икемділігі: неміс мектептері элективті курстарды құруда және бейімдеуде айтарлықтай икемділікке ие. Оқу жоспарлары

оқушылардың қажеттіліктері мен қызығушылықтарына байланысты өзгеруі мүмкін, бұл өзекті және сұранысқа ие пәндерді ұсынуға мүмкіндік береді. Бұл бейімделу оқу бағдарламаларының сәйкес болуын және еңбек нарығының талаптары мен қазіргі тенденцияларға сәйкес келуін қамтамасыз етуге көмектеседі.

Білім беру мекемелерінің қолдауы: мектептер қажетті инфрақұрылым мен ресурстарды ұсына отырып, элективті курстарды енгізуді белсенді қолдайды. Бұл практикалық сабақтарға арналған жабдықты, мамандандырылған бағдарламалар мен бағдарламалық жасақтамаға қол жетімділікті және білікті оқытушылардың қолдауын қамтуы мүмкін. Мұндай қолдау оқытудың жоғары сапасын қамтамасыз етеді және оқушыларға қажетті дағдылар мен білім алуға көмектеседі.

Өнеркәсіппен және кәсіби ұйымдармен ынтымақтастық: элективті курстарды енгізу көбінесе өнеркәсіппен және кәсіби ұйымдармен ынтымақтастықпен қатар жүреді. Бұған тағылымдамалар, кәсіпорындарға экскурсиялар, бірлескен жобалар және әртүрлі саладағы мамандармен шеберлік сыныптары кіруі мүмкін. Мұндай ынтымақтастық студенттерге практикалық тәжірибе алуға және жұмыс берушілердің талаптары мен үміттерін жақсы түсінуге көмектеседі.

Оқытушылардың біліктілігі: элективті курстарды сәтті енгізу үшін оқытушылардың қажетті біліктілігі мен тәжірибесі болуы маңызды. Германияда мұғалімдердің кәсіби дамуына баса назар аударылады, осылайша олар элективті курстарды тиімді оқыта алады және өз салаларындағы соңғы тенденциялар мен технологиялардан хабардар болады

Оқушыларға кеңес беру және қолдау: оқушылар элективті курстарды таңдау кезінде мұғалімдер мен мансап кеңесшілерінен көмек пен кеңес алады. Бұған жеке кеңес беру, мансап жолдарын талқылау және білім беру жоспарларын құруға көмектесу кіреді, бұл оларға саналы таңдау жасауға және болашақ мансаптарын жоспарлауға көмектеседі.

Бұл факторлар неміс білім беру жүйесінде элективті курстарды сәтті жүзеге асыруға ықпал етеді, оқушыларға өз қызығушылықтарын дамытуға және таңдалған салаларда жоғары нәтижелерге қол жеткізуге мүмкіндік береді.

Оқытушылардың кәсіби дайындығы: элективті курстар өткізетін мұғалімдер көбінесе тиісті салаларда қосымша білім мен кәсіби тәжірибеге ие. Бұл оларға сапалы білім беруге және оқушыларға білім мен дағдыларды тиімді жеткізуге мүмкіндік береді. Германияда оқытушылардың кәсіби дайындығына ерекше назар аударылады, оған тұрақты оқыту да, олар оқытатын саладағы практикалық тәжірибе де кіреді. Мұндай оқытушылар заманауи әдістерді, құралдарды және ресурстарды қолдана алады, бұл оқушылардың материалды тереңірек және тиімді игеруіне ықпал етеді.

Ресурстар және инфрақұрылым: мектептер элективті курстарды өткізу үшін қажетті инфрақұрылым мен ресурстарды ұсынады. Бұған мамандандырылған жабдықтар, заманауи зертханалар, Бағдарламалық жасақтамаға қол жетімділік және сапалы оқыту мен практикалық сабақтар үшін қажет басқа құралдар кіруі мүмкін. Ресурстардың осы деңгейін қамтамасыз ету өнімді білім беру ортасын құруға ықпал етеді.

Бағалау және кері байланыс: тұрақты бағалау және кері байланыс оқушылардың қажеттіліктері мен еңбек нарығының талаптарына сәйкес элективті курстарды бейімдеуге көмектеседі. Мұғалімдер мен білім беру мекемелері оқушылардан, түлектерден және жұмыс берушілерден кері байланыс жинайды, бұл оқытудың мазмұны мен әдістемесін жақсартуға, сондай-ақ курстарды жаңартуға мүмкіндік береді.

Сыртқы серіктестермен интеграция кәсіптік мектептер мен гимназиялар компаниялар, университеттер және ғылыми-зерттеу институттары сияқты сыртқы серіктестермен белсенді жұмыс істейді. Бұл ынтымақтастық студенттерге практикалық тәжірибе алуға, нақты жобаларға қатысуға және кәсіби талаптар туралы білімдерін кеңейтуге көмектеседі.

Бұл элементтер неміс білім беру жүйесінде элективті курстарды сәтті енгізуді және дамытуды қолдайды, студенттерге сапалы білім алуға және болашақ кәсіби өмірге дайындалуға мүмкіндік береді.

Кәсіпорындармен ынтымақтастық: Германияның кәсіптік мектептерінде компаниялармен және ұйымдармен белсенді ынтымақтастық орнатылды, бұл оқу процесін айтарлықтай байытады. Бұл ынтымақтастық практикалық дағдылар мен нақты жұмыс тәжірибесін білім беру бағдарламасына біріктіруге мүмкіндік береді. Компаниялар кәсіби қызметпен тікелей байланысты тағылымдамалар, практикалық тапсырмалар мен жобаларды ұсына алады. Мұндай өзара әрекеттесу еңбек нарығының өзекті талаптарына сәйкес келетін және оқушыларға құнды тәжірибе беретін курстар құруға көмектеседі.

Сонымен қатар, кәсіпорындар оқу жоспарлары мен курстарды әзірлеуге қатыса алады, олардың өзектілігі мен заманауи кәсіби стандарттарға сәйкестігін қамтамасыз етеді. Бұл ынтымақтастық сонымен қатар байланыс желілерін құруға және студенттердің Болашақ жұмысқа орналасу мүмкіндігіне ықпал етеді, бұл олардың мансапты сәтті бастау мүмкіндігін айтарлықтай арттырады.

Оңтүстік Кореяда элективті курстар білім беруде маңызды рөл атқарады, бұл оқушыларға қызығушылық салаларында білімдерін таңдауға және тереңдетуге мүмкіндік береді. Оңтүстік Кореяның білім беру жүйесінде элективті курстарды енгізудің негізгі аспектілері:

1. Білім беру бағдарламасының құрылымы

Мектеп жүйесі: Оңтүстік Кореяда оқу бастауыш мектептен басталып, орта және орта мектепте жалғасады. Элективті курстар орта мектепте (11 және 12 сыныптар) маңызды рөл атқара бастайды, мұнда студенттер өздерінің қызығушылықтары мен болашақ мансаптық мақсаттарына байланысты курстарды таңдай алады.

Негізгі және элективті блоктар: орта мектепте оқушылар корей тілі, математика және ғылым сияқты міндетті пәндерді оқуды жалғастырады және

сонымен бірге оларды қызықтыратын салаларда мамандандыру үшін элективті курстарды таңдайды.

2. Қол жетімді курстардың кең ауқымы гуманитарлық пәндер: курстарға әдебиет, тарих, философия және шет тілдерін үйрену кіруі мүмкін, бұл оқушыларға гуманитарлық ғылымдар бойынша білімдерін тереңдетуге және университеттерге дайындалуға мүмкіндік береді.

Ғылымдар мен технологиялар: элективті курстар физика, химия, биология, инженерлік пәндер мен АТ-ны қамтуы мүмкін, бұл оқушыларды техникалық және ғылыми мансапқа дайындауға көмектеседі.

Өнер және мәдениет: мұнда бейнелеу өнері, музыка, театр және мәдени зерттеулер бойынша курстар ұсынылуы мүмкін.

Әлеуметтік ғылымдар: оқушыларға әлеуметтік құрылымдар мен өзара әрекеттесулерді түсінуге көмектесетін психология, әлеуметтану және экономика курстарын қамтиды.

3. Бейімделу және қолдау. Жеке білім беру траекториялары: Оңтүстік Кореяның білім беру жүйесі студенттерге өздерінің қызығушылықтары мен мансаптық амбициялары негізінде жеке білім беру траекторияларын құруға мүмкіндік береді. Мектептер сәйкес элективті курстарды таңдау үшін кеңестер мен ұсыныстар береді.

Кәсіби дайындық: көптеген мектептер өзекті және сұранысқа ие курстарды ұсыну үшін университеттермен және кәсіпорындармен белсенді жұмыс істейді. Бұл ынтымақтастық оқушыларға практикалық тәжірибе алуға және болашақ кәсіби қызметке дайындалуға көмектеседі.

4. Кәсіби дамуға назар аудару

Университеттер мен кәсіби дайындық: элективті курстар оқушыларға университеттерге сәтті түсу және кәсіби мақсаттарға жету үшін қажетті дағдыларды дамытуға көмектеседі. Олар сондай-ақ болашақ кәсібінде пайдалы болуы мүмкін пәндерді оқуға мүмкіндік береді.

Осылайша, Оңтүстік Кореяның білім беру жүйесі оқушылардың қызығушылықтары мен кәсіби ұмтылыстарын қолдай отырып, икемді және

бейімделгіш білім беру ортасын құру үшін элективті курстарды тиімді пайдаланады.

1. Элективті курстар жүйесіне кіріспе

Оңтүстік Кореяның білім беру жүйесінде элективті курстар әдетте 10-сыныптан бастап орта мектеп (고등학교) деңгейінде белсенді түрде енгізіле бастайды. Бұл жүйенің негізгі мақсаты студенттерге академиялық қызығушылықтары мен кәсіби жоспарларын ескеруге көмектесетін икемді білім беру траекториясын құру болып табылады. Элективті курстар студенттерге оқуын жеке қызығушылықтары мен мансаптық мақсаттарына сәйкес бейімдеуге мүмкіндік береді, бұл білім беруді жекелендірілген және мақсатты етеді.

Міндетті және элективті пәндер: Оңтүстік Корея мектептерінде міндетті және элективті пәндерге бөлу бар. Міндетті курстар сияқты негізгі білім салаларын қамтиды корей тілі, математика, ғылым, және әлеуметтік ғылымдар негіздері. Элективті курстар белгілі бір пәндерді тереңдетіп оқуға және таңдалған салаларда мамандануға мүмкіндік береді.

Жүйенің мақсаттары: элективті курстарды енгізудің негізгі мақсаты-білім беру бағдарламасында икемділікті сақтау, бұл оқушыларға өздерінің қызығушылықтары мен болашақ кәсіби амбицияларына сәйкес келетін білім беру жолдарын дамытуға мүмкіндік береді. Бұл икемділік оқушыларға жоғары білім мен кәсіби қызметке жақсы дайындалуға, сондай-ақ олардың жеке мақсаттарына сәйкес келетін маңызды дағдылар мен білімді дамытуға көмектеседі.

Таңдау және құрылым: оқушылар гуманитарлық ғылымдар, жаратылыстану ғылымдары, өнер, технология және әлеуметтік ғылымдарды қоса алғанда, көптеген ұсыныстардан элективті курстарды таңдай алады. Мектептер көбінесе еңбек нарығының өзекті талаптарына және оқушылардың қызығушылықтарына сәйкес келетін курстар ұсынады, бұл білім беру

бағдарламасын қазіргі тенденциялар мен қажеттіліктерге сәйкес сақтауға көмектеседі.

2. STEM пәндеріне назар аудару

Оңтүстік Кореяның білім беру жүйесінде STEM пәндеріне (ғылым, технология, инженерия және математика) ерекше назар аударылады, бұл елдің оқушыларды жоғары технологиялық және ғылымды қажет ететін кәсіптерге дайындауға стратегиялық бағытын көрсетеді. Осы салалардағы элективті курстар орта мектептің білім беру бағдарламасында шешуші рөл атқарады.

STEM пәндерін тереңдетіп оқыту: Оңтүстік Корея мектептері математика, физика, химия және бағдарламалау бойынша элективті курстардың кең таңдауын ұсынады. Бұл курстар пәндерді терең зерттеуге және университеттерге түсу емтихандарына дайындалуға бағытталған. Оқушылар өздерінің қызығушылықтары мен кәсіби мақсаттарына сәйкес келетін әртүрлі курстарды таңдай алады.

Практикалық қолдану: мысалы, робототехника курсы роботтарды жобалау мен құрастыруды, бағдарламалауды және сенсорлармен жұмыс істеуді қамтуы мүмкін. Бұл тәсіл оқушыларға қазіргі еңбек нарығында сұранысқа ие практикалық дағдыларды ұсынады. Оқушылар нақты инженерлік міндеттерді шешуді және өз білімдерін практикалық жобаларда қолдануды үйренеді, бұл олардың жоғары технологиялық салалардағы мансапқа дайындалуына ықпал етеді.

Университеттер мен еңбек нарығына дайындық: STEM пәндері оқушыларға қабылдау емтихандарына дайындалуға ғана емес, сонымен қатар болашақ кәсіби қызметте қажет дағдыларды дамытуға көмектеседі. STEM-пәндерді оқу барысында алған білімдері мен дағдылары оқушыларға университеттерге түсу кезінде және одан әрі жоғары технологиялық және ғылыми салаларға жұмысқа орналасу кезінде бәсекелестік артықшылықтар береді.

Заманауи технологиялар: STEM пәндері бойынша курстарда бағдарламалау, робототехникалық кешендерді пайдалану, ғылыми

аспаптармен жұмыс істеу және модельдеу сияқты заманауи технологиялар мен құралдар белсенді қолданылады. Бұл студенттерге өзекті технологияларды меңгеруге көмектеседі және оларды тез өзгертін технологиялық ландшафт жағдайында жұмыс істеуге дайындайды.

3. Шығармашылық пен сыни ойлауды дамыту

Оңтүстік Кореяның білім беру жүйесінде бейнелеу өнері, музыкалық өнер, театр және дизайн сияқты салаларды қамтитын элективті курстар арқылы шығармашылық пен сыни ойлауды дамытуға баса назар аударылады. Бұл курстар оқушылардың жан-жақты дамуына ықпал етеді және олардың шығармашылық қабілеттерін ашуға көмектеседі.

Бейнелеу өнері: бейнелеу өнері курстары сурет салу мен кескіндеменің әртүрлі әдістерін үйренуді, әртүрлі материалдармен жұмыс істеуді және өзіңіздің жеке өнер жобаларыңызды жасауды қамтиды. Оқушылар өнер тарихын зерттейді, композиция мен экспрессивтілік дағдыларын дамытады, бұл оларға өздерінің көркемдік стилін қалыптастыруға және эстетикалық ұғымдарды түсінуге көмектеседі.

Музыкалық өнер: музыкалық өнер курстарында студенттер әртүрлі музыкалық аспаптарда, вокалда, композицияда және музыка теориясында ойнауды үйрене алады. Бұл сабақтар музыкалық есту қабілетін, ритмді сезімін және үйлестіруді дамытады, сонымен қатар музыкалық дәстүрлер мен стильдерді түсінуге ықпал етеді.

Театр: театр өнері курстары көпшілік алдында сөйлеу, актерлік шеберлік және сахналық қойылым дағдыларын дамытуға бағытталған. Оқушылар спектакльдер жасауға және қоюға қатыса алады, бұл оларға шығармашылық ойлауды, өзіне деген сенімділікті және командада жұмыс істеу қабілетін дамытуға көмектеседі. Театр курстары эмоционалды интеллект пен өнер арқылы эмоцияларды түсіну және білдіру қабілетін дамытуға ықпал етеді.

Дизайн: Дизайн курстарында оқушылар графикалық дизайн, веб-дизайн, сән және интерьер негіздерін үйренеді. Бұл сабақтар шығармашылық

және аналитикалық дағдыларды дамытуға көмектеседі, әртүрлі визуалды тұжырымдамалармен және дизайн құралдарымен жұмыс істеуге үйретеді. Оқушылар нақты мәселелер мен жобалар үшін визуалды шешімдер әзірлеуді үйренеді.

Сыни тұрғыдан ойлау және командалық жұмыс: өнер және дизайн саласындағы элективті курстар сонымен қатар сыни тұрғыдан ойлау мен командада жұмыс істей білуге ықпал етеді. Оқушылар өздерінің және басқалардың жұмысын талдауды, сындарлы кері байланыс беруді және жобалармен бірлесіп жұмыс істеуді үйренеді, бұл оларға ынтымақтастық пен проблемаларды шешу дағдыларын дамытуға көмектеседі.

4. Көшбасшылық пен жеке дамуды қолдау

Оңтүстік Кореядағы элективті курстар сонымен қатар оқушылардың табысты кәсіби қызмет пен белсенді өмірлік ұстаным үшін қажетті дағдыларды дамытуға мүмкіндік беретін көшбасшылық пен жеке өсуді дамытуға бағытталған. Бұл курстар басқару, Кәсіпкерлік және әлеуметтік жауапкершілік салаларын қамтиды.

Жобаны басқару: жобаны басқару курстары оқушылардың әртүрлі жобаларды жоспарлауға, ұйымдастыруға және бақылауға үйретеді. Осы курстар арқылы студенттер жоспарлау, тәуекелдерді бағалау, ресурстарды бөлу және команданы басқару әдістерін үйренеді. Алынған білімді практикалық қолдану оқушылардың көшбасшылық дағдыларды дамытуға, сондай-ақ командада тиімді жұмыс істей білуге мүмкіндік береді.

Кәсіпкерлік: кәсіпкерлік курстары оқушылардың бизнес-идеяларды дамытуға, бизнес-жоспарларды құруға және жүзеге асыруға көмектеседі. Оқушылар маркетингтік зерттеулер жүргізуді, бизнес ортасын талдауды, қаржыны басқаруды және өз бизнесін сәтті бастау және жүргізу стратегияларын әзірлеуді үйренеді. Бұл курстар жеке бизнес бастамаларын құру және басқару, сондай-ақ бизнестегі табысты мансап үшін қажетті дағдыларды қалыптастыруға бағытталған.

Әлеуметтік жауапкершілік: әлеуметтік жауапкершілік курстары оқушыларды әлеуметтік мәселелерді шешуге белсенді қатысуға және қоғамға үлес қосуға үйретеді. Осы курстар аясында оқушылар волонтерлік жобалармен, әлеуметтік бастамаларды әзірлеумен және қоғамдық іс-шараларға қатысумен айналыса алады. Бұл әрекеттер әлеуметтік жауапкершілік сезімін, эмпатия қабілетін және қоғамға оң өзгерістер енгізуге деген ұмтылысты дамытуға көмектеседі.

Көшбасшылық және топтық жұмыс: элективті курстар сонымен қатар көшбасшылық пен топтық жұмыс дағдыларын дамытуға баса назар аударады. Оқушылар шешім қабылдауға, команданы басқаруға және басқалармен тиімді қарым-қатынас жасауға үйренеді. Жеке және көшбасшылық дағдыларды дамытуға бағытталған курстар студенттерге көшбасшы ретінде сенімді әрекет етуге және өз идеялары мен жобаларын сәтті жүзеге асыруға көмектеседі.

Бұл курстар оқушыларға жеке өсуге, кәсіби қызметке дайындалуға және белсенді өмірлік ұстанымға мүмкіндік береді, оларды сенімді және жауапты көшбасшылар ретінде қалыптастыруға ықпал етеді.

1. «Creative Talent Development» жобасы

Осы жоба аясында Сеулдегі бірнеше мектептер шығармашылық және инновациялық дағдыларды дамытуға бағытталған курстарды енгізе бастады. Оқушылар сандық өнер, 3D модельдеу және мультимедиялық мазмұнды құру курстарын таңдай алады.

Сандық өнер: бұл курс оқушыларға графикалық редакторлармен жұмыс істеу негіздерін, сандық иллюстрацияларды және графикалық дизайнды жасауды үйретеді. Оқушылар сандық кескіндеме мен кескінді өңдеудің әртүрлі әдістерін үйренеді, бұл олардың көркемдік дағдылары мен шығармашылық ойлауын дамытуға ықпал етеді.

3D модельдеу: бұл курста оқушылар үш өлшемді модельдер құруды және оларды бейне ойындар мен анимациялар сияқты әртүрлі қосымшаларда қолдануды үйренеді. Курс модельдеу бағдарламаларымен, сондай-ақ текстуралау және көрсету негіздерімен жұмыс істеуді үйретуді қамтиды.

Мультимедиялық мазмұнды құру: Курс бейнелер, анимациялар және басқа мультимедиялық материалдарды жасауды қамтиды. Оқушылар бейне түсіру, монтаждау және анимация жасау негіздерін үйренеді, бұл оларға медиа және технология дағдыларын дамытуға мүмкіндік береді.

Бұл курстар оқушыларға медиа және технологиямен байланысты заманауи кәсіптерде сұранысқа ие көркемдік қабілеттерді, шығармашылық ойлауды және техникалық дағдыларды дамытуға көмектеседі. «Creative Talent Development» жобасы сонымен қатар шығармашылық пен технологиялық дағдылар шешуші рөл атқаратын салаларда оқушыларды мансаптық мүмкіндіктерге дайындауға ықпал етеді.

2. «Engineering Design and Robotics» курсы

Бұл курс студенттерге роботтарды жобалау және құру саласындағы нақты жобалармен жұмыс істеуге мүмкіндік береді. Ол инженерия мен робототехниканың теориялық және практикалық аспектілерін қамтиды.

Теориялық сабақтар: оқушыларды инженерлік және робототехника негіздерін, соның ішінде механикалық жүйелерді, электрониканы, бағдарламалауды және автоматтандыру принциптерін үйренеді. Бұл сабақтар практикалық жұмыс үшін берік теориялық негіз құруға көмектеседі.

Практикалық жұмыс: оқушылар әртүрлі технологиялар мен құралдарды қолдана отырып роботтарды құрастырады және құрастырады. Олар конкурстар мен көрмелерге қатыса алатын функционалды прототиптер жасау үшін жұмыс істейді.

Конкурстарға қатысу: оқушылар әзірлеген Роботтар әртүрлі конкурстар мен көрмелерде ұсынылуы мүмкін, бұл оқушыларға өз жетістіктерін көрсетуге және кәсіпқойлардан кері байланыс алуға мүмкіндік береді.

Бұл курс студенттердің STEM пәндері туралы білімдерін нығайтып қана қоймайды, сонымен қатар топтық жұмыс, шығармашылық мәселелерді шешу және жобалық басқару сияқты маңызды дағдыларды дамытады. Оқушылар теориялық білімді практикада қолдануды үйренеді, бұл оларға

инженерия мен технологияның болашақ оқу және кәсіби сынақтарына дайындалуға көмектеседі.

3. «Future Leaders Academy» бағдарламасы

«Future Leaders Academy» бағдарламасы жоғары сынып оқушыларының көшбасшылық қасиеттері мен кәсіпкерлік дағдыларын дамытуға арналған. Ол табысты мансап үшін қажетті негізгі құзыреттерді қалыптастыруға бағытталған әртүрлі әрекеттерді қамтиды.

Бизнес-процестерді модельдеу: оқушылар нақты бизнес сценарийлерін модельдейтін рөлдік ойындар мен модельдеулерге қатысады. Бұл оларға бизнестің қалай жұмыс істейтінін түсінуге, ресурстарды басқаруға және стратегиялық шешімдер қабылдауға көмектеседі.

Жобаны басқаруды оқыту: бағдарлама жобаларды басқару әдістері мен құралдарын, соның ішінде тапсырмаларды жоспарлауды, үйлестіруді және бақылауды қамтиды. Оқушылар топтарда жобалармен жұмыс істеуді үйренеді, бұл олардың көшбасшылық және топтық жұмыс дағдыларын дамытады.

Келіссөздер: арнайы тренингтер келіссөздер жүргізу және келісімдерге қол жеткізу қабілетін дамытуға көмектеседі. Оқушылар тиімді қарым-қатынас жасауды, өз ұстанымдарын дәлелдеуді және компаға келуді үйренеді.

Көпшілік алдында сөйлеу және коммуникативті дағдылар: бағдарлама оқушыларға өзіне деген сенімділік пен қарым-қатынас дағдыларын дамытуға көмектесетін көпшілік алдында сөйлеу бойынша тренингтер өткізеді. Олар өз идеяларын тиімді ұсынуды, аудиториямен жұмыс істеуді және толқуды жеңуді үйренеді.

Бұл бағдарлама оқушыларды бизнесте және басқа салаларда табысты мансапқа дайындай отырып, олардың жан-жақты дамуына ықпал етеді. Ол оларға кәсіби қиындықтарды жеңуге және жоғары нәтижелерге қол жеткізуге көмектесетін практикалық дағдылар мен сенімділік береді.

Оңтүстік Корея элективті курстарды білім беру жүйесіне біріктірудің сәтті мысалы болып табылады, мұнда оқушылардың жан-жақты дамуына баса

назар аударылады. Бұл курстар академиялық білімді тереңдетіп қана қоймайды, сонымен қатар сыни ойлау, шығармашылық және көшбасшылық сияқты практикалық дағдыларды дамытады. STEM пәндеріне бағдарлану, шығармашылықты дамыту және көшбасшылықты қолдау оқушыларды олардың қызығушылықтары мен мансаптық ұмтылыстарына сәйкес келетін жеке білім беру траекторияларын қалыптастыруға мүмкіндік береді. "Creative Talent Development," "Engineering Design and Robotics," және "Future Leaders Academy," сияқты табысты бастамалардың мысалдары икемді және бейімделгіш білім беру жүйесі оқушыларды қазіргі әлемнің қиындықтарына қалай тиімді дайындай алатынын көрсетеді.

Қазақстанда білім беру жүйесіне элективті курстарды енгізу білім беруді жаңғыртуға және қазіргі заманғы талаптарға сәйкестікке бағытталған дамушы процесс болып табылады. Бұл процесс оқушыларды олардың қызығушылықтары мен мансаптық мақсаттарына сәйкес келетін курстарды таңдау мүмкіндігін қамтамасыз ету мақсатында мектепте де, колледжде де білім беруді қамтиды. Төменде Қазақстанда элективті курстарды енгізудің негізгі аспектілері мен мысалдары егжей-тегжейлі қарастырылады.

Қазақстанда элективті курстарды енгізудің негізгі аспектілері

1. Білім беру бағдарламаларын құрылымдау

Қазақстанда элективті курстар әртүрлі деңгейдегі білім беру бағдарламаларының бір бөлігіне айналуға мүмкіндік береді. Мектеп жүйесінде элективті курстар жоғары сынып деңгейінде, сондай-ақ қосымша білім беру бағдарламалары мен сабақтан тыс жұмыстар аясында енгізіледі. Жоғары оқу орындарында олар студенттерді оқытудың маңызды бөлігіне айналады, бұл оларға белгілі бір салаларда мамандануға мүмкіндік береді.

2. Курстардың әртүрлілігі

Қазақстандағы элективті курстар жүйесі көптеген бағыттарды қамтиды, соның ішінде:

STEM пәндері: Математика, физика, химия, бағдарламалау және инженерия курстары.

Гуманитарлық және әлеуметтік ғылымдар: тарих, әлеуметтану, психология, философия.

Өнер және мәдениет: бейнелеу өнері, музыка, театр, дизайн.

Экономика және басқару: Бизнесті басқару, Кәсіпкерлік, қаржы.

3. Практикалық дағдыларды біріктіру

Элективті курстардың маңызды элементі студенттерге еңбек нарығындағы нақты қиындықтарға дайындалуға көмектесетін практикалық дағдыларды біріктіру болып табылады. Мысалы, техникалық және инженерлік курстарда жобалық қызметке және заманауи технологиялармен жұмыс істеуге баса назар аударылады.

4. Қолдау және кеңес беру

Мектептер мен университеттер оқушыларға мансаптық кеңес беру және бағдарлау бағдарламалары арқылы элективті курстарды таңдауда қолдау көрсетеді. Бұл студенттерге қызығушылықтары мен болашақ мансап жоспарларына сәйкес саналы таңдау жасауға көмектеседі.

Табысты бастамалардың мысалдары

1. "Болашаққа арналған цифрлық дағдылар" жобасы*

Бұл жоба бағдарламалау, веб-дизайн және үлкен деректермен жұмыс істеу сияқты цифрлық курстарды енгізді. Бұл курстар қазіргі цифрлық экономикада сұранысқа ие дағдыларды дамытуға бағытталған.

2. "Экологиялық технологиялар" курсы

Бірқатар мектептер мен университеттерде экологиялық технологиялар мен тұрақты дамуға арналған курс жүзеге асырылды. Ол қоршаған ортаны қорғау әдістерін зерттеуді және экологиялық таза технологияларды дамытуды қамтиды.

3. "Кәсіби даму және тағылымдама" бағдарламасы

Бұл бағдарлама оқушыларға компаниялар мен ұйымдарда тағылымдамадан өту мүмкіндігін ұсынады, бұл оларға алған білімдерін іс жүзінде қолдануға және таңдалған салада тәжірибе жинауға мүмкіндік береді.

Осылайша, Қазақстанда элективті курстарды енгізу оқушылар мен оқушылардың қызығушылықтары мен кәсіби мақсаттарына сәйкес келетін білім беру траекторияларын таңдау мүмкіндіктерін кеңейте отырып, білім беру жүйесін жаңғыртуға ықпал етеді.

1. Мектептегі білім берудегі элективті курстар жүйесін дамыту

Қазақстанда мектептегі білім беру аясында элективті курстарды енгізу білім беру мүмкіндіктерін кеңейтуге және оқу процесін заманауи талаптарға бейімдеуге бағытталған. Элективті курстар жүйесін дамытудың негізгі бағыттарына мыналар жатады:

Пәндерді тереңдетіп оқыту: мектептерде оқушыларға математика, әдебиет сияқты пәндер бойынша білімдерін тереңдетуге мүмкіндік беретін элективті курстар ұсынылады.және шет тілдері. Бұл оларға жоғары сыныптардағы емтихандар мен сайлауға дайындалуға көмектеседі, сонымен қатар олардың академиялық қабілеттерін дамытады.

STEM пәндері бойынша курстар: соңғы жылдары STEM пәндеріне (ғылым, технология, инженерия және математика) қызығушылық артып келеді. Мектептер бағдарламалау, робототехника және инженерия курстарын енгізеді, бұл оқушыларға қазіргі әлемде сұранысқа ие дағдыларды дамытуға және техникалық салаларда мансапқа дайындалуға көмектеседі.

Өнер және мәдениет: Бейнелеу өнері, Музыка және театр бойынша элективті курстар оқушылардың шығармашылық қабілеттерін дамытуға ықпал етеді. Бұл курстар өздерінің мәдени көкжиектерін кеңейтіп қана қоймайды, сонымен қатар сыни ойлау және топтық жұмыс сияқты дағдыларды дамытуға көмектеседі.

Әлеуметтік ғылымдар және гуманитарлық пәндер: Әлеуметтану, Психология және философия курстары оқушыларға адамның мінез-құлқы мен әлеуметтік құрылымдарын зерттеуге мүмкіндік береді. Бұл оларға аналитикалық дағдыларды дамытуға және әлеуметтік процестерді жақсы түсінуге көмектеседі.

Кәсіпкерлік және бизнес: мектептер оқушыларға жоспарлау және жобаларды басқару дағдыларын дамытуға көмектесетін кәсіпкерлік және бизнесті басқару негіздері бойынша курстар ұсынады. Бұл курстар оқушылардың бизнестегі табысты мансабы үшін қажетті дағдыларды дамытуға бағытталған.

Денсаулық және экология курстары: қоршаған ортаны қорғау, Салауатты өмір салты және медицина ғылымдарына қатысты курстарды енгізу студенттерге денсаулық пен тұрақтылықтың маңыздылығын түсінуге көмектеседі.

Бұл бағыттар оқушыларға олардың қызығушылықтары мен мансаптық мақсаттарына сәйкес оқу процесін таңдау және бейімдеу мүмкіндігін беруге бағытталған. Элективті курстарды енгізу сонымен қатар заманауи талаптар мен қиындықтарға жауап беретін икемді және бейімделгіш білім беру ортасын құруға ықпал етеді.

1.1. Мәдени мұра және тілдік дағдылар

Қазақстандық элективті курстардың негізгі аспектілерінің бірі еліміздің мәдени мұрасын сақтауға және дамытуға, сондай-ақ тілдік дағдыларды дамытуға баса назар аудару болып табылады.

Мәдени мұра: элективті курстар аясында кейбір мектептерде қазақ әдебиеті, фольклор, дәстүрлі қолөнер және музыкаға арналған сабақтар ұсынылады. Бұл курстар оқушыларға ұлттық мәдениет туралы білімдерін тереңдетуге бағытталған, бұл мәдени дәстүрлер мен құндылықтарды сақтауға және жеткізуге ықпал етеді. Қазақ әдебиеті мен фольклорын зерттеу оқушыларға өз халқының тарихи және мәдени мұрасын жақсы түсінуге көмектеседі, ал дәстүрлі қолөнер мен музыка сабақтары мәдени тәжірибелер мен өнерге байланысты дағдыларды дамытады.

Тілдік дағдылар: білім беру процесінің маңызды элементі - тілдік дағдыларды дамыту. Қазақстандық білім беру жүйесі қазақ тілін қазіргі жағдайда қолдану контекстінде үйренуге баса назар аударады. Бұл ұлттық бірегейлікті нығайтуға ықпал етеді және оқушыларға ана тілін өмірдің әртүрлі

салаларында қолдануға мүмкіндік береді. Сонымен қатар, мектептерде ағылшын, қытай және орыс сияқты басқа тілдер белсенді оқытылады. Шет тілдерін үйрену оқушыларға оқу мен мансаптық өсуге қосымша мүмкіндіктер ашады, сонымен қатар олардың халықаралық қоғамдастыққа интеграциялануына ықпал етеді.

Элективті курстардағы бұл бағыттар мәдени мұраны сақтау мен жаңа тілдік дағдыларды игеру арасындағы тепе-теңдікті құруға бағытталған, бұл оқушылардың жан-жақты дайындалған тұлғалар ретінде дамуына көмектеседі және оларды табысты кәсіби қызметке дайындайды.

1.2. Қолданбалы ғылымдар және технологиялар

Соңғы жылдары қазақстандық мектептерде STEM (ғылым, технология, инженерия және математика) саласындағы дағдыларды дамытуға бағытталған элективті курстар белсенді түрде енгізілуде. Бұл курстар оқушыларды болашақ кәсіби қызметке дайындау және қазіргі еңбек нарығының талаптарына бейімделу үшін өте маңызды.

Бағдарламалау: Бағдарламалау курсы Python, Java, C++ және басқалары сияқты әртүрлі бағдарламалау тілдерінің негіздерін қамтиды. Оқушылар алгоритмдер мен деректер құрылымдарын үйренеді, сонымен қатар бағдарламалық қосымшалар мен шешімдерді жасау үшін өз білімдерін қолданады. Бұл курс логикалық ойлау мен аналитикалық қабілеттердің дамуына ықпал етеді.

Робототехника: робототехника курсы аясында студенттер роботтарды жобалаумен және құрастырумен, олардың әрекеттерін бағдарламалаумен және әртүрлі сенсорларды қолданумен айналысады. Бұл курс теориялық оқытуды да, практикалық жұмысты да қамтиды, бұл командалық дағдыларды дамытуға және күрделі инженерлік мәселелерді шешуге мүмкіндік береді.

3D модельдеу: 3D модельдеу курсы оқушыларды мамандандырылған бағдарламалық жасақтаманы қолдана отырып, үш өлшемді модельдерді

құруға және өңдеуге үйретеді. Бұл дағдылар өнеркәсіптік дизайн, сәулет және бейне ойындарды қоса алғанда, әртүрлі салаларда сұранысқа ие.

Заманауи технологиялар: элективті курстар сонымен қатар үлкен деректер, киберқауіпсіздік және жасанды интеллект сияқты басқа заманауи технологиялар бойынша сабақтарды ұсынады. Бұл курстар оқушыларды озық технологияларды игеруге және оларды нақты мәселелерді шешу үшін қолдануға көмектеседі.

Бұл курстар технология мен ғылым саласындағы табысты мансап үшін маңызды болып табылатын сыни ойлауды, проблемалық тәсілді және практикалық дағдыларды дамытуға ықпал етеді. Оқушылар заманауи технологияларды теориялық тұрғыдан игеріп қана қоймай, оларды іс жүзінде қолдануға мүмкіндік алады, бұл олардың білім беру және кәсіби көкжиектерін едәуір кеңейтеді.

1.3. Кәсіби бағдар

Қазақстандық мектептерде жоғары сынып оқушыларының кәсіби бағдарлануына бағытталған элективті курстар да белсенді енгізілуде. Бұл курстар оқушыларды болашақ мансаптық траекториясын анықтауға және әртүрлі салаларда пайдалы болатын білім мен дағдыларды қамтамасыз ету арқылы мамандық таңдауға дайындалуға көмектеседі. Мұндай курстардың мысалдары:

Кәсіпкерлік: кәсіпкерлік курсы бизнесті құру және басқару негіздерін үйретеді. Оқушылар бизнес-жоспарларды, маркетинг стратегияларын, қаржылық жоспарлауды және ресурстарды басқаруды үйренеді. Бұл курс оларға өз бизнесін бастау немесе кәсіпкерлік саласында табысты мансап құру үшін қажетті дағдыларды дамытуға көмектеседі.

Бизнес негіздері: бизнес негіздері курсы бизнесті ұйымдастыруды, жобаларды басқаруды, құқықтық және қаржылық мәселелерді қоса алғанда, бизнесті жүргізудің негізгі аспектілерін қамтиды. Оқушылар әртүрлі бизнес үлгілері туралы түсінік алады және бизнесте негізделген шешімдер қабылдауды үйренеді.

Қаржылық сауаттылық: қаржылық сауаттылық курсы жеке қаржыны басқару, Инвестициялар және экономикалық жоспарлау негіздерін үйретеді. Бұл курс студенттерге табысты жеке және кәсіби болашақ үшін маңызды болып табылатын қаржыны басқару дағдыларын дамытуға көмектеседі.

Мансапты жоспарлау: Осы курстың бөлігі ретінде оқушылар әртүрлі мамандықтар, оларға қойылатын талаптар, мансаптық өсу перспективалары және қажетті біліктіліктер туралы ақпарат алады. Курс студенттерге өздерінің қызығушылықтары мен әлеуетін жақсы түсінуге көмектесетін мансаптық тесттер мен кәсіби мамандармен кеңесуді қамтиды.

Бұл курстар оқушылардың кәсіби өзін-өзі анықтауына ғана емес, сонымен қатар олардың болашақ кәсіби қызметке дайындығына ықпал етеді. Олар мансапты сәтті бастау үшін қажетті білім мен дағдыларды қамтамасыз етеді, сонымен қатар олардың мансаптық мақсаттары мен оларға жету жолдары туралы нақты түсінік қалыптастыруға көмектеседі.

2. Әлемдік тәжірибелерді интеграциялау

Элективті курстарды енгізу процесінде Қазақстан өзінің бірегей жағдайлары мен білім беру жүйесінің қажеттіліктеріне бейімдей отырып, үздік әлемдік тәжірибелерді белсенді түрде біріктіреді. Бұл интеграцияның негізгі бағыттарына мыналар жатады:

Табысты модельдерді бейімдеу: Қазақстан Финляндия, Германия, Оңтүстік Корея және АҚШ сияқты елдердің табысты білім беру модельдерін зерттейді және бейімдейді. Мысалы, икемді оқу жоспарларын құру жүйесі және студенттердің қызығушылықтары мен мансаптық мақсаттарына сәйкес курстарды енгізу Финляндия мен АҚШ тәжірибесінен алынған. Бұл қазақстандық мектептерге оқушылар үшін неғұрлым дараланған білім беру траекторияларын құруға мүмкіндік береді.

STEM пәндерін біріктіру: Оңтүстік Корея және АҚШ сияқты күшті STEM бағдарламалары бар елдердің тәжірибесі бағдарламалау, робототехника және басқа да озық технологиялар курстарын әзірлеу үшін пайдаланылады. Бұл курстар оқушылардың заманауи технологиялық салаларда сұранысқа ие

дағдыларын дамытуға бағытталған және оларды болашақ мансаптық қиындықтарға дайындайды.

Креативті және сыни дағдыларды дамыту: креативтілік пен сыни ойлауды дамытуға баса назар аударатын елдердің тәжірибелерінен шабыт ала отырып, Қазақстан бейнелеу өнері, Театр және дизайн бойынша курстарды енгізеді. Бұл оқушыларға академиялық білімді ғана емес, сонымен қатар шығармашылық және аналитикалық ойлау қабілеті сияқты маңызды жеке қасиеттерді дамытуға көмектеседі.

Кәсіптік бағдарлау және мансап: кәсіптік бағдарлау саласындағы шетелдік тәжірибені зерделеу Қазақстанға оқушыларға өздерінің мансаптық қызығушылықтарын жақсы түсінуге және табысты мансаптық бастау үшін қажетті дағдыларды дамытуға көмектесетін курстарды енгізуге мүмкіндік береді. Бұл курстарға кәсіпкерлік, қаржылық сауаттылық және жобаларды басқару кіреді, бұл оқушыларды болашақ кәсіби қиындықтарға дайындауға көмектеседі.

Халықаралық ұйымдармен ынтымақтастық: Қазақстан тәжірибе алмасу және тиімді тәжірибелерді енгізу бойынша ұсыныстар алу үшін халықаралық білім беру ұйымдарымен және сарапшылармен белсенді ынтымақтасады. Бұл серіктестіктер әлемдік білім беру трендтері мен инновацияларын ұлттық білім беру жүйесіне бейімдеуге көмектеседі.

Икемді оқу жоспарларын әзірлеу: әлемдік тәжірибелерді интеграциялау оқушылардың қажеттіліктері мен еңбек нарығының талаптарындағы өзгерістерге бейімделе алатын икемді оқу жоспарларын әзірлеуді және енгізуді қамтиды. Бұл Қазақстанның білім беру жүйесінің өзекті болып қалуына және оқушыларды даярлаудың жоғары деңгейін қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Бұл шаралар оқушыларға сапалы білім беруді және табысты кәсіби қызметке дайындықты қамтамасыз ете отырып, халықаралық стандарттарға да, қазақстандық контексттің бірегей талаптарына да сәйкес келетін заманауи білім беру процесін құруға бағытталған.

2.1. Оқу жоспарларын бейімдеу

Қазақстанның білім беру жүйесін реформалау шеңберінде элективті курстарды қосу үшін оқу жоспарлары бейімделеді, бұл оқушыларға олардың қызығушылықтары мен мансаптық мақсаттарына қарай қосымша пәндерді таңдауға мүмкіндік береді. Бұл процесс бірнеше негізгі аспектілерді қамтиды:

Әртүрлі курстарды қосу: оқу жоспарлары академиялық және қолданбалы пәндерді қамтитын элективті курстардың кең ауқымын қамтуға бейімделеді. Мысалы, қосылған курстарға бағдарламалау, робототехника, өнер пәндері, Кәсіпкерлік және басқалары кіруі мүмкін. Бұл студенттерге өздерінің қызығушылықтары мен болашақ мансаптық мақсаттарына сәйкес келетін курстарды таңдауға мүмкіндік береді.

Мәдени және ұлттық ерекшеліктерді есепке алу: оқу жоспарларын бейімдеу кезінде Қазақстанның бірегей мәдени және білім беру ерекшеліктеріне ерекше назар аударылады. Мысалы, оқу жоспарларына ұлттық бірегейлік пен мәдени мұраны сақтауға ықпал ететін қазақ мәдениеті, тілдері мен дәстүрлеріне арналған курстар енгізіледі.

Икемділік және модульдік: оқу жоспарлары икемділік пен модульділікті ескере отырып әзірленеді, бұл жаңа элективті курстарды біріктіруді жеңілдетеді. Бұл дегеніміз, мектептер оқушылардың мүдделері мен еңбек нарығының талаптарына байланысты оқу ұсыныстарын бейімдей және жаңарта алады.

Негізгі пәндермен Интеграция: элективті курстар көбінесе негізгі пәндермен біріктіріледі, бұл оқушыларға алған білімдерін іс жүзінде қолдануға мүмкіндік береді. Мысалы, инженерлік дизайн курсы физика курсымен байланысты болуы мүмкін, бұл оқушыларға теориялық ұғымдарды жақсы түсінуге және практикалық дағдыларды дамытуға көмектеседі.

Білім беру мекемелерімен және бизнеспен серіктестік өзекті және сұранысқа ие элективті курстар құру үшін Қазақстан университеттермен, бизнеспен және халықаралық білім беру ұйымдарымен ынтымақтасады. Бұл

ынтымақтастық еңбек нарығының заманауи талаптары мен білім беру стандарттарына сәйкес келетін курстарды әзірлеуге көмектеседі.

Бағалау және түзету: енгізілген элективті курстардың тиімділігін үнемі бағалау және қажетті түзетулер енгізу маңызды. Бұған оқушыларға, мұғалімдерден және ата-аналардан кері байланыс жинау және курстарды жақсарту және бейімдеу үшін оқу нәтижелерін талдау кіреді.

Оқу жоспарларының бұл бейімделуі оқушыларға икемді және қажеттіліктеріне бағытталған білім беру жүйесін құруға ықпал етеді, бұл оларды табысты кәсіби қызмет пен жеке дамуға дайындауға көмектеседі.

2.2. Педагогтерді кәсіби даярлау

Қазақстанда элективті курстарды табысты енгізудің негізгі аспектілерінің бірі педагогтарды кешенді даярлау болып табылады. Жаңа курстардың сапасы мен тиімділігін қамтамасыз ету үшін келесі іс-шаралар өткізіледі:

Біліктілікті арттыру тренингтері мен курстары: Қазақстанда элективті курстарды оқытуда жаңа әдістемелер мен тәсілдерді игеруге бағытталған мұғалімдер үшін мамандандырылған тренингтер мен біліктілікті арттыру курстары ұйымдастырылады. Бұл бағдарламалар мұғалімдерге білім беру технологияларын қолдану, белсенді және интерактивті тәсілдер, сондай-ақ жобалық оқыту әдістері сияқты заманауи оқыту әдістерін үйретеді.

Заманауи білім беру технологияларын әзірлеу және пайдалану: мұғалімдерге электронды оқу материалдары, интерактивті тақталар және білім беру платформалары сияқты заманауи білім беру технологияларын игеруге және енгізуге мүмкіндік беріледі. Бұл материалды жақсы игеруге ықпал ететін динамикалық және тартымды оқу ортасын құруға көмектеседі.

Оқушыларды белсенді тарту: педагогтарды даярлау оқушыларды оқу процесіне белсенді тарту әдістеріне оқытуды қамтиды. Бұл топтық жобаларды, пікірталастарды, рөлдік ойындарды және оқушылардың сыни ойлауы мен өзіндік жұмысын ынталандыратын басқа да белсенді оқыту түрлерін пайдалануды қамтуы мүмкін.

Оқытудың интерактивті әдістерін қолдану: мұғалімдерге сабақтарды қызықты әрі тиімді ететін интерактивті оқыту әдістерін қолдану үшін білім мен дағдылар беріледі. Бұл оқушыларға білімді жақсырақ түсінуге және іс жүзінде қолдануға көмектесетін онлайн ресурстарды, модельдеулерді, ойындарды және басқа құралдарды пайдалануды қамтуы мүмкін.

Әдістемелік қолдау және тәжірибе алмасу: кәсіби дайындықтың маңызды элементі-педагогтар арасында тәжірибе алмасу және әдістемелік қолдау платформаларын құру. Бұған мұғалімдер табысты тәжірибелермен бөлісе алатын, мәселелерді талқылайтын және шешімдерін таба алатын семинарлар, вебинарлар мен конференциялар кіруі мүмкін.

Тиімділікті бағалау және кері байланыс: мұғалімдерді даярлау мен кері байланыс алудың тиімділігін үнемі бағалауды қамтамасыз ету маңызды. Тұрақты сауалнамалар мен бағалаулар мұғалімдердің жаңа әдістерді қаншалықты сәтті қолданатынын және қосымша ресурстар немесе қолдау қажет екенін анықтауға көмектеседі.

Бұл шаралар элективті курстарды тиімді енгізуге және оқытуға қабілетті білікті педагогикалық құрамды құруға ықпал етеді, бұл өз кезегінде білім берудің жалпы сапасына және оқушылардың болашақ кәсіби қызметіне дайындығына оң әсер етеді.

2.3. Инфрақұрылымдық өзгерістер

Қазақстанда элективті курстарды табысты енгізу және іске асыру үшін тиісті инфрақұрылымды құру және жаңғырту талап етіледі. Бұл процестің негізгі бағыттарына мыналар жатады:

Оқу орындарын заманауи жабдықтармен жаратқандыру: мектеп сыныптары мен оқу үй-жайларын заманауи технологиялық жабдықтармен қамтамасыз ету мақсатында жаңғырту маңызды аспект болып табылады. Бұған элективті курстар сабақтарын тиімдірек өткізуге ықпал ететін интерактивті тақталарды, мультимедиялық проекторларды, компьютерлерді және басқа сандық құрылғыларды орнату кіреді.

Мамандандырылған зертханалар мен оқу орталықтарын құру: бағдарламалау, робототехника және 3D модельдеу сияқты STEM пәндерімен байланысты курстар үшін арнайы зертханалар мен оқу орталықтары қажет. Бұл кеңістіктер практикалық сабақтар мен жобаларға мүмкіндік беретін 3D принтерлер, роботтар, деректерді модельдеу және талдау бағдарламалық жасақтамасы сияқты техникалық құралдармен жабдықталған.

Виртуалды оқу платформаларын әзірлеу және енгізу: виртуалды оқу платформалары мен онлайн ресурстарды енгізу элективті курстарға, әсіресе шалғай немесе халқы аз аудандарда қол жетімділікті арттыруға көмектеседі. Платформаларға онлайн курстар, вебинарлар, виртуалды зертханалар және оқуға икемділік беретін интерактивті Оқу материалдары кіруі мүмкін.

Кітапханалар мен кітапханаларды жаңарту: кітапханалар мен кітапханалар элективті курстарды қолдауға бейімделуі керек. Бұл кітап қорларын жаңартуды, электрондық ресурстарды қосуды және өзін-өзі зерттеу және зерттеу үшін арнайы бөлімдерді құруды қамтуы мүмкін.

Оқу шеберханалары мен шығармашылық кеңістіктерді құру: өнер, дизайн және басқа шығармашылық пәндер бойынша курстар үшін жақсы жабдықталған шеберханалар мен студиялардың болуы маңызды. Бұл кеңістіктер көркем және дизайн жобаларын жасау үшін қажетті материалдармен және құралдармен жабдықталуы керек.

Сабақтан тыс іс-шараларға инфрақұрылымдық қолдау: көрмелер, конкурстар, театр қойылымдары және ғылыми конференциялар сияқты іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу көрме залдары, Концерт залдары және конференц-залдар сияқты қосымша инфрақұрылымдық ресурстарды құруды және қолдауды талап етеді.

Техникалық қызмет көрсету және жабдықты жаңартуды қолдау: жабдықты жұмыс күйінде ұстау және заманауи талаптарға сай болу үшін оны үнемі күтіп ұстау және жаңарту қажет.

Элективті курстар үшін заманауи және икемді инфрақұрылымды құру сапалы оқытуды, өзекті ресурстарға қол жеткізуді және жаңа білім беру

бағдарламаларын сәтті енгізуді қамтамасыз етуге көмектеседі, бұл өз кезегінде оқушыларды тиімдірек оқыту мен дамытуға ықпал етеді.

3.1. Мәдени даму бағдарламалары

Қазақстанда мәдени мұраны сақтауға және дамытуға, сондай-ақ оқушылардың көркемдік дағдыларын дамытуға бағытталған түрлі бағдарламалар іске асырылуда. Бұл бағдарламаларға мыналар кіреді:

Дәстүрлі өнер курстары: осы курстар аясында оқушылар кілем тоқу, ағаш ою, кесте тігу және ұлттық зергерлік бұйымдар жасау сияқты дәстүрлі қазақ қолөнерін үйренеді. Бұл сабақтар студенттерге ежелгі техникалар мен дағдыларды игеруге, сондай-ақ өз халқының мәдени дәстүрлерімен танысуға көмектеседі. Мысалы, кілем тоқу курстары кілем жасау техникасын үйретіп қана қоймай, Қазақстанның дәстүрлі өнері мен мәдениетін құрметтеуге тәрбиелейді.

Дәстүрлі музыкалық аспаптарды зерттеу: мектептерде домбыра, қобыз және сурнай сияқты дәстүрлі қазақ музыкалық аспаптарында ойнау курстары ұсынылады. Оқушылар қазақ мәдениетінде маңызды рөл атқаратын музыканы үйренуге, сондай-ақ өздерінің музыкалық қабілеттері мен шығармашылық ойлауын дамытуға мүмкіндік алады.

Мәдени алмасу және интеграция: мәдени даму бағдарламалары көбінесе оқушылар басқа аймақтар мен елдердің өкілдерімен білім мен тәжірибе алмасатын мәдени алмасуды ұйымдастыруды қамтиды. Бұл олардың көкжиегін кеңейтуге, әртүрлі мәдениеттер туралы түсініктерін тереңдетуге және бірлескен жобалар мен іс-шаралар арқылы интеграцияны дамытуға көмектеседі.

Фестивальдар мен көрмелер: мектептер дәстүрлі өнер мен мәдениетке арналған фестивальдар мен көрмелер өткізеді. Бұл іс-шаралар оқушыларға өздерінің жетістіктері мен жұмыстарын көрсетуге мүмкіндік береді, сондай-ақ жұртшылықтың назарын қазақ мәдени мұрасына аударады.

Ұлттық әдебиет және фольклор бойынша курстар: осы курстар шеңберінде оқушылар қазақ авторларының шығармаларын, фольклорлық

аңыздар мен эпостарды оқиды, бұл әдеби дәстүрлер туралы білімді тереңдетуге және ұлттық бірегейлік сезімін нығайтуға ықпал етеді.

Бұл бағдарламалар мәдени мұраны сақтауда, көркемдік дағдыларды дамытуда және жастардың дәстүрлерін құрметтеуде маңызды рөл атқарады. Олар студенттер өз мәдениетін тереңірек біліп, оны сақтау мен дамытуға белсенді қатыса алатын ортаны құруға ықпал етеді.

3.2. STEM-білім

Қазақстанда мектеп біліміне STEM-пәндерді (ғылым, технология, инженерия және математика) белсенді енгізу басым бағыттардың біріне айналды. Оқушылардың STEM дағдыларын дамытуға бағытталған бірнеше бастамалар мен жобаларға мыналар жатады:

Робототехника мен бағдарламалауды енгізу: мектеп бағдарламаларына робототехника, бағдарламалау және 3D модельдеу курстары кіреді. Бұл курстар студенттерге роботтарды құру және басқару негіздерін үйренуге, Алгоритмдер жасауға және техникалық және аналитикалық дағдыларды дамытатын бағдарламалауға мүмкіндік береді. Мысалы, кейбір мектептерде Робот жасау сабақтары ұйымдастырылған, онда оқушылар әртүрлі тапсырмаларды орындау үшін роботтарды жинауды және бағдарламалауды үйренеді.

Робототехника бойынша жарыстар: Қазақстанның ірі қалаларында оқушылардың ғылым мен техникаға деген қызығушылығын оятатын робототехника бойынша жарыстар өткізіледі. Бұл іс-шаралар студенттерге роботтарды жобалау және бағдарламалау, сондай-ақ басқа қатысушылармен өзара әрекеттесу және тәжірибе алмасу дағдыларын көрсетуге мүмкіндік береді. Мысалы, жарыстарға командада жұмыс істеу және мәселелерді шешу дағдыларын дамытатын нақты миссияларды орындау үшін роботтарды құрастыру тапсырмалары кіруі мүмкін.

STEM зертханалары мен орталықтары: кейбір мектептер мен білім беру мекемелерінде заманауи жабдықтармен және технологиялармен жабдықталған мамандандырылған STEM зертханалары мен орталықтары

құрылды. Бұл орталықтар студенттерге эксперименттер, зерттеулер мен әзірлемелер жүргізу үшін ресурстарға қол жеткізуге мүмкіндік береді. Мысалы, зертханалар оқушылардың білімдерін іс жүзінде қолдануға көмектесетін 3D принтерлермен, роботтармен және есептеу ресурстарымен жабдықталуы мүмкін.

Жобалар мен ғылыми көрмелер: оқушылар өздерінің әзірлемелері мен зерттеулерін ұсынатын жобалар мен ғылыми көрмелерге қатысады. Бұл іс-шаралар сыни ойлау мен ғылыми дағдыларды дамытуға ықпал етеді, сонымен қатар студенттерге өздерінің жетістіктерін кең аудиторияға көрсетуге мүмкіндік береді. Мысалы, мектеп көрмелері экологиялық технологиялар, инновациялық материалдар және инженерлік шешімдер жобаларын қамтуы мүмкін.

Университеттермен және индустриямен ынтымақтастық: мектептер бірлескен жобалар мен бастамаларды жүзеге асыру үшін университеттермен және компаниялармен ынтымақтастық орнатады. Бұл ынтымақтастық студенттерге озық технологияларға, сарапшыларға және ресурстарға қол жеткізуге мүмкіндік береді. Мысалы, университеттер мектеп оқушыларына шеберлік сыныптары мен дәрістер өткізе алады, ал компаниялар мектеп жобаларын жүзеге асыру үшін жабдықтар мен ресурстарды ұсына алады.

Бұл бастамалар оқушылардың ғылым мен технологияға деген қызығушылығын қалыптастыруға, практикалық дағдыларды дамытуға және оларды STEM саласындағы болашақ оқу мен мансапқа дайындауға ықпал етеді.

Жоғары сынып оқушыларына арналған мансаптық бағдар оқушыларды кәсіби өмірде сәтті бастауға дайындауды мақсат ететін кәсіпкерлік және қаржылық сауаттылық бойынша мамандандырылған курстарды қамтиды. Бұл курстар өз бизнесіңізді құруда немесе жеке қаржыңызды тиімді басқаруда пайдалы болуы мүмкін практикалық дағдыларды дамытуға көмектеседі.

Элективті курстарды енгізу мұғалімдер тарапынан да, мектеп әкімшілігі тарапынан да нақты қолдау жүйесін құруды талап етеді.

Оқушылардың курстарды таңдау бойынша кеңес алу мүмкіндігі болуы маңызды, бұл олардың қызығушылықтары мен мансаптық ұмтылыстарына сәйкес негізделген шешімдер қабылдауға көмектеседі. Оқу орындары барлық оқушылардың қажеттіліктерін қанағаттандыру және олардың жеке қабілеттерін дамытуға мүмкіндік беру үшін әртүрлі нұсқаларды қамтамасыз етуі керек. нарықтық мүмкіндіктерді бағалауды, клиенттерді тарту стратегияларын әзірлеуді және бизнесте табысқа жету үшін ресурстарды басқаруды үйренеді.

Қаржылық сауаттылық курсы оқушыларға қаржылық жоспарлау, жеке қаржыны басқару, инвестициялар және қарыз міндеттемелерінің негіздерін үйретеді. Курстың маңызды аспектілері-бюджетті құру, жинақтарды жоспарлау, тәуекелдер мен инвестициялық мүмкіндіктерді бағалау.

Бұл курстар білім беріп қана қоймайды, сонымен қатар орта мектеп оқушыларына болашақта саналы таңдау жасауға және өз бизнесін бастау немесе жеке қаржыны тиімді басқару болсын, ересек өмірге дайындалуға көмектесетін дағдыларды дамытады.

Қорытындылай келе, Қазақстанда элективті курстарды енгізу оқушыларды заманауи құзыреттіліктермен және дағдылармен қамтамасыз етуге ықпал ете отырып, білім беру жүйесін жаңғыртуға елеулі қадам болып табылады. Үздік әлемдік тәжірибелерді жергілікті жағдайларға бейімдеу жеке білім беру траекторияларын дамытуға және оқушыларды қазіргі әлемнің сын-тегеуріндеріне дайындауға мүмкіндік береді. Бұл процесс оқушыларды жеке мүдделері мен кәсіби ұмтылыстарын қолдайтын икемді және бейімделгіш білім беру ортасын қалыптастыруға бағытталған, бұл өз кезегінде олардың динамикалық өзгеретін қоғамда сәтті интеграциялануына ықпал етеді.

Элективті курстарды енгізу мұғалімдер тарапынан да, мектеп әкімшілігі тарапынан да нақты қолдау жүйесін құруды талап етеді. Оқушылардың курстарды таңдау бойынша кеңес алу мүмкіндігі болуы маңызды, бұл олардың қызығушылықтары мен мансаптық ұмтылыстарына сәйкес негізделген шешімдер қабылдауға көмектеседі. Оқу орындары барлық

оқушылардың қажеттіліктерін қанағаттандыру және олардың жеке қабілеттерін дамытуға мүмкіндік беру үшін әртүрлі нұсқаларды қамтамасыз етуі керек.

Табысты электив жүйесі бар елдерде ата-аналар мен қоғамның білім беру процесіне қатысуының жоғары деңгейі байқалады. Мұндай қатысу оқушылардың мотивациясын және олардың өз оқуы үшін жауапкершілігін арттыруға ықпал етеді, өйткені ата-аналар мен жергілікті қауымдастықтар білім беру бастамаларын белсенді қолдайды және сапалы білім алуға жағдай жасауға көмектеседі. Мектеп, отбасы және қоғам арасындағы өзара іс-қимыл оқушылардың жан-жақты дамуына және олардың болашақ кәсіби сынақтарға дайындалуына ықпал ететін білім беру ортасын құруда шешуші рөл атқарады.

Білім берудегі әлемдік трендтер, технологиялардың қарқынды дамуы және қоғамдағы өзгерістер қазақстандық орта білім беру мазмұнын бейімдеуді талап етеді. Бүгінгі әлем жас адамның жеке басына жаңа талаптар қойып, бастамашылдық, шығармашылықпен ойлау, стандартты емес шешімдер табу, кәсіби жолды таңдау және өмір бойы оқуға дайын болу сияқты қасиеттерді маңызды етеді. Бұл функционалдық дағдылар оқушыларды қазіргі әлемде өмір сүруге дайындауда шешуші рөл атқаратын мектепте оқыту жағдайында қалыптасуы керек.

Бастамашылық - бұл өз бетінше шешім қабылдау және өз идеялары негізінде әрекет ету қабілеті. Білім беру процесінде бастама оқушыларға өз тұжырымдамаларын жасауға және оларды жүзеге асыруға мүмкіндік беретін жобалар мен зерттеулер арқылы көрінуі мүмкін. Мысалы, кейбір елдерде мектептер әлеуметтік кәсіпкерлікке қатысты жобаларды жүзеге асырады, мұнда оқушылар өз қоғамдастығындағы нақты мәселелерді шеше отырып, өз бастамаларын құра және басқара алады.

Шығармашылық ойлау және стандартты емес шешімдер жылдам өзгеретін әлем жағдайында сұранысқа ие бола бастайды. Білім беру бағдарламаларына шығармашылық ғылымдар, Өнер және инновациялық технологиялар курстары кіруі мүмкін. Мысалы, Финляндияда әртүрлі

пәндерді біріктіретін және оқушыларды стандартты емес шешімдерді әзірлеуге ынталандыратын жобалар танымал. Оқушылар пәнаралық көзқарасты қажет ететін жобалармен жұмыс істейді, бұл оларға қораптан тыс ойлау қабілетін дамытуға көмектеседі.

Кәсіби жолды қалай таңдау керектігін де маңызды. Ол үшін мектеп оқушылары әртүрлі кәсіптер туралы ақпаратқа қол жеткізіп, әртүрлі салаларда өздерін сынап көру мүмкіндігіне ие болуы керек. Кәсіптік бағдарлау бағдарламалары, тағылымдамалар және әртүрлі салалардағы мамандармен ынтымақтастық студенттерге өздерінің қызығушылықтары мен қабілеттерін түсінуге көмектеседі. Мысалы, Германияда дуальды білім беру бағдарламалары кең таралған, мұнда мектеп оқушылары оқуды кәсіпорындардағы тәжірибемен үйлестіре алады, бұл олардың кәсіби қалауларын жақсырақ анықтауға көмектеседі.

Өмір бойы оқуға дайын болу - бұл мектептегі білім берудің тағы бір маңызды аспектісі. Технологиялар мен экономикадағы тұрақты өзгерістер жағдайында бейімделу және оқуды жалғастыру мүмкіндігі қажет болады. Оңтүстік Корея сияқты елдердің білім беру жүйелерінде өзін-өзі оқыту және зерттеу дағдыларын үйрететін курстар енгізілуде. Бұл дағдылар оқушыларға үнемі оқу және өзін-өзі дамыту әдетін дамытуға көмектеседі.

2. ЖОҒАРЫ ОРТА МЕКТЕПТЕ ЭЛЕКТИВТІ КУРСТАРДЫ ЕНГІЗУДІҢ ОТАНДЫҚ ТӘЖІРИБЕСІН ТАЛДАУ

Қазақстан Республикасы орта мектебінің жоғары сыныптарында элективті курстарды енгізудің отандық тәжірибесін талдау одан әрі жетілдіруді талап ететін жетістіктерді де, облыстарды да анықтауға мүмкіндік береді. Элективті курстарды енгізу білім беру жүйесін жаңғыртуға және оқушылардың болашақ кәсіби өміріне дайындық сапасын арттыруға маңызды қадам болып табылады. Бұл талдау элективті курстарды енгізудің негізгі аспектілерін, соның ішінде олардың мақсаттарын, табысты тәжірибелердің мысалдарын, мәселелерін және оларды шешу жолдарын қарастырады.

Элективті курстарды енгізу мақсаттары

Қазақстандық мектептердің жоғары сыныптарында элективті курстарды енгізу мынадай мақсаттарға қол жеткізуге бағытталған:

Элективті курстар арқылы жеке қызығушылықтар мен қабілеттерді дамыту қазіргі білім берудің маңызды аспектісін білдіреді, әсіресе орта мектепте. Элективті курстар оқушыларға өздерін қызықтыратын тақырыптарды тереңірек зерттеуге мүмкіндік береді, бұл олардың жеке қызығушылықтары мен таланттарын тереңірек түсінуге және дамытуға ықпал етеді. Төменде жеке мүдделер мен қабілеттердің тиімді дамуына ықпал ететін сәтті тәжірибелер мен әдістердің мысалдарын қоса алғанда, осы процестің егжей-тегжейлі талдауы келтірілген.

Қызығушылықтар мен қабілеттерді дамытудағы элективті курстардың рөлі

1. Таңдау мүмкіндігі

Элективті курстар оқушыларға қызығушылықтары мен болашақ мансаптық жоспарларына сәйкес келетін пәндерді таңдауға мүмкіндік береді. Бұл оқуға деген ынтаны тудырады, өйткені оқушылар өздерін шынымен қызықтыратын нәрселермен айналысады. Мысалы, егер оқушы дизайнға қызығушылық танытса, олар графикалық дизайн курсын таңдай алады, бұл

оларға осы саладағы білімді тереңдетуге және қажетті дағдыларды дамытуға мүмкіндік береді.

2. Тақырыптарды терең зерттеу

Элективті курстар стандартты оқу бағдарламаларына қарағанда тақырыптарды егжей-тегжейлі зерттеуге мүмкіндік береді. Бұл оқушыларға белгілі бір білім саласына назар аударуға мүмкіндік береді, бұл мамандандырылған дағдыларды жақсы түсінуге және дамытуға ықпал етеді. Мысалы, биомедициналық ғылымдар курсы молекулалық биология және генетика саласындағы зерттеулерді қамтуы мүмкін, бұл студенттерге осы тақырыптар бойынша тереңірек білім береді.

3. Практикалық дағдыларды дамыту

Элективті курстар көбінесе оқушыларға қолданбалы дағдыларды дамытуға көмектесетін практикалық тапсырмалар мен жобаларды қамтиды. Мысалы, робототехника курсы оқушыларға теорияны оқып қана қоймай, өз білімдерін іс жүзінде қолдануға мүмкіндік беретін роботтарды құру мен бағдарламалауды қамтуы мүмкін.

4. Шығармашылық көріністі қолдау

Өнер, Музыка немесе театр курстары жеке таланттардың дамуына ықпал ететін шығармашылық көрініс үшін платформа ұсынады. Мысалы, актерлік курс оқушыларға көпшілік алдында сөйлеу, шығармашылық ойлау және эмоционалды интеллект дағдыларын дамытуға көмектеседі.

Табысты тәжірибелердің мысалдары

Қысқа мерзімді тәжірибеге бағытталған курс бағдарламасы

«Зерттеу қызметінің технологиясы», 8 сынып (17 сағат)

Шулябкина Татьяна Анатольевна, география пәнінің мұғалімі

Түсіндірме жазба

Қазіргі білім беру жүйесі мұғалімді білімді дайын түрде беруге емес, оқушылардың өзіндік іс-әрекетін оқытуды ұйымдастыруға және оны оқу бағдарламасынан тыс зерттеу жұмысының деңгейіне жеткізуге бағыттайды. Бұл міндет қазіргі заманғы ақпараттық қоғамда ерекше өзектілікке ие, ол

серпінділігімен және ақпарат көлемінің тез өсуімен сипатталады. Оқушылардың өз бетінше ойлау, білім алу және қолдану қабілеттерін қалыптастыруға, қабылданған шешімдерді мұқият ойластыруға, өз іс – әрекеттерін нақты жоспарлауға баса назар аударылады және бұл практикадан басқа ештеңе емес-оқушылардың алдын-ала қойылған мақсатқа жету үшін мағыналы, мақсатты іс-әрекеті. Гимназияда "әлеуметтік практика", "оқытудың барлық сатыларында гимназияда білім беруді Даралау" жобалары іске асырылуда, Мұнда негізгі бағыттардың бірі оқу-зерттеу практикасы болып табылады. Зерттеу қызметін оқыту студенттерге осы тәжірибені жүзеге асыруға мүмкіндік береді.

Оқу-зерттеу практикасы деп ойлаудың зерттеу түрін қалыптастыруға бағытталған жүйелі ұйымдастырылған іс-әрекет түсініледі. Бұл студенттерді дайын ақпараттың пассивті тұтынушылары емес, таным процесінің белсенді қатысушылары ететін зерттеу қызметі.

Бұл бағдарламаны құру қажеттілігі келесі себептерге байланысты:

1. оқушыларға қызметтің әмбебап тәсілдерін меңгеруге мүмкіндік беру;
2. оқушыларды әлеуметтендіру, жоғары технологиялық бәсекеге қабілетті әлемде бағдарлау қабілеттерін ашу;
3. оқушыларды жоғары сатыда оқытуды бейіндеуге дайындау;
4. білім берудің жеке бағдары, оның өмірдегі нәтижелеріне сұраныс;
5. теориядан тәжірибеге бағытталған оқытуға көшу.

Бұл бағдарлама "бейіндік мектептегі оқушылардың зерттеу қызметі" элективті курсының бағдарламасы негізінде құрастырылған, редакциялаған Татьянакина Б. А., Мәскеу, 2007; "оқушылардың зерттеу қызметі" мақалалар жинағы, авторы Леонтович а. в., Мәскеу, 2003, МГДД (Ю) Т басылымы; "құзыреттілікке бағытталған білім берудің заманауи тәсілдері" семинарының материалдары", Самара қ., 2008 ж.; "НОТА" коммерциялық емес серіктестігінің біліктілігін арттыру курстарының материалдары, Пермь қ. ("1-

11 сынып оқушыларының зерттеу қызметін ұйымдастыру және басқару" бағдарламасы, 2009 жылғы қаңтар).

Алға қойылған мақсаттар мен міндеттерге қол жеткізу келесі принциптерге негізделеді:

1. *жүйелілік принципі* – бағдарламалық материал мазмұнының зерттеу қызметінің құрылымдық моделіне сәйкестігі;
2. *қолжетімділік принципі* – 8-сынып оқушыларының жас және танымдық мүмкіндіктеріне сәйкес материал мазмұнын іріктеу;
3. *практикалық бағыттылық принципі* – бағдарламаны оқу барысында жұмыс тақырыбына байланысты танымдық мәселелерді жүйелі түрде шешуге мүмкіндік береді;
4. *өзін-өзі ұйымдастыру принципі* – оқушылардың өз іс-әрекетін жүйелі түрде ұйымдастыра білуі: мақсат қою → жұмыс мазмұнын жоспарлау → зерттеу кезеңдері → шешім қабылдау және олар үшін жауапкершілік → өз жұмысының нәтижесін сыни бағалау;
5. *оқушы мен мұғалім арасындағы ынтымақтастық принципі* – «әріптес – серіктес» функционалдық жағдайына жетуге мүмкіндік беретін жас зерттеуші мен көшбасшының бірлескен қызметі.

Бұл курс, ең алдымен, өз қызметін басқару, бастамашылдық пен дербестік, мәтінмен жұмыс істеу, ақпарат пен ақпаратпен жұмыс істеу ережелерін іздеу, көпшілік алдында сөйлеу, сыныптастарының өнерін бағалау, жұмыс команда - рөлдерді бөлу, таңдау үшін жауапкершілікті көтеру.

Студенттермен жұмыс жасауда оқу сабақтарының келесі формалары қолданылады: практикумдар мен пәндік зертханалардағы топтық жұмыс, жеке консультациялар, тәрбиелік іс-шаралар. Келесі қолданылатын технологиялар: проблемалық-іздеу технологиясы, ынтымақтастық технологиясы, сыни тұрғыдан ойлау әдісі, ақпараттық-коммуникациялық технология.

8-СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНА АРНАЛҒАН ОҚУ-ТАҚЫРЫПТЫҚ ЖОСПАРЫ

№	Бағдарлама мазмұны	Жүргізу формасы	Жалпы сағаттар
1	Ғылыми-зерттеу жұмыстарын бастау, практикумдардың тұсаукесері	Параллельді 8-сыныптарға арналған тәрбиелік іс-шара	2
2	Зерттеу әдістемесі	Параллель 8-сыныптарға арналған «Зерттеу жолы» тәрбиелік іс-шарасы	3
3	Зерттеу әдістері	Параллельді 8-сыныптарға арналған тәрбиелік іс-шара	2
4	Зерттеу жұмыстарын жазу шеберханалары	Пәндік зертханалар	7
5	Зерттеу жұмысын қорғауға дайындалу	8-сынып оқушыларына арналған «Менің шешендік өнерім» атты тәрбиелік іс-шара	2
6	Зерттеу жұмысын қорғау	Гимназиялық ғылыми конференция	1
		Барлығы:	17

Курс деңгейлік оқытуды қамтымайды. Жұмыстың нәтижесі – 15–17 беттік зерттеу жұмысы. Ғылыми конференцияда баяндама қорғау 8-сыныпта ауысу емтиханы болып табылады. Жұмысты бағалау үшін зерттеу жұмысын бағалау критерийлері әзірленді. «Зерттеу іс-әрекетінің технологиясы» курсы қолдау үшін жұмыс тобы құрылды, оның құрамына осы бағдарлама бойынша оқытушылар жұмыс істейді. Топ жұмысының мақсаты – 8-сынып

оқушыларының ғылыми-зерттеу іс-әрекетін ұйымдастырудың ортақ тәсілдерін келісу.

Жоспарланған оқу нәтижелері:

Сыртқы және ішкі оқыту нәтижелерін ажыратуға болады.

Сыртқы нәтижелер – көрсетілген жетістіктер

- терминология білімін бағалауда, нақты дайындалған сөйлеуде, зерттеу жұмысын көрсетуде,
- ақпаратты өңдеу, себеп-салдар байланысын ашу, материалды жүйелеу, қорытынды жасау,
- топта жұмысты ұйымдастыру, рөлдерді бөлу, саналы тандауға жауапты болу,
- білім беру және ғылыми тәжірибеге қосу арқылы студенттердің жеке білім беру бағытын анықтауда.

Білу	негізгі ұғымдар, терминдер мен анықтамалар; шығармашылық жұмыс түрлері, олардың айырмашылығы; зерттеу әдістері; зерттеудің негізгі кезеңдері; ақпаратты ыдыратудың негізгі ережелері; ескертулер мен үзінділерді пішімдеу ережелері; ғылыми-зерттеу жұмысының құрылымы; презентацияларды, рефераттарды дайындауға және зерттеу жұмысын қорғауға қойылатын талаптар
Қолдану	ғылыми мақалалардан үзінділер жасау, рефераттар, конспектілер құрастыру; анықтамалық әдебиеттермен жұмыс істеу, каталогтарды пайдалану, библиографияны құрастыру; жұмыс тақырыбын тұжырымдау, проблеманы табу, гипотезаны тұжырымдау, зерттеу мақсаты мен міндеттерін қою; толық зерттеу жұмысы;

	презентациялар жасау; талқылауға қатысу; топта жұмыс істеу; зерттеу жұмысын тапсырады.
Түсіну	ұғымдардың мәнін, себеп-салдарлық байланыстарды, анықталған заңдылықтарды,
Қолдану	іс-әрекеттің әртүрлі түрлері мен білім салаларында тәжірибелік зерттеулер жүргізу дағдылары; сұраққа жауап беру үшін ақпаратты түрлендіреді, мәселені шешу үшін білімді пайдаланады, практикалық тапсырмаларды орындайды
Талдау және бағалау	алынған ақпарат; студенттердің қойылымдары мен өзіндік әрекеттері.

Білу негізгі ұғымдар, терминдер мен анықтамалар; шығармашылық жұмыс түрлері, олардың айырмашылығы; зерттеу әдістері; зерттеудің негізгі кезеңдері; ақпаратты ыдыратудың негізгі ережелері; ескертулер мен үзінділерді пішімдеу ережелері; ғылыми-зерттеу жұмысының құрылымы;

презентацияларды, рефераттарды дайындауға және зерттеу жұмысын қорғауға қойылатын талаптар

Қолдану ғылыми мақалалардан үзінділер жасау, рефераттар, конспектілер құрастыру; анықтамалық әдебиеттермен жұмыс істеу, каталогтарды пайдалану, библиографияны құрастыру; жұмыс тақырыбын тұжырымдау, проблеманы табу, гипотезаны тұжырымдау, зерттеу мақсаты мен міндеттерін қою; толық зерттеу жұмысы; презентациялар жасау; талқылауға қатысу; топта жұмыс істеу; зерттеу жұмысын тапсырады.

Түсіну ұғымдардың мәнін, себеп-салдарлық байланыстарды, анықталған заңдылықтарды,

Қолдану іс-әрекеттің әртүрлі түрлері мен білім салаларында тәжірибелік зерттеулер жүргізу дағдылары; сұраққа жауап беру үшін ақпаратты түрлендіреді, мәселені шешу үшін білімді пайдаланады, практикалық тапсырмаларды орындайды

Талдау және бағалау алынған ақпарат; студенттердің қойылымдары мен өзіндік әрекеттері.

Ішкі нәтиже студенттердің қажеттіліктерінің өзгеруінде, олардың коммуникативті дағдыларының дамуында көрінеді, бұл оқу мониторингін тіркеуге мүмкіндік береді. Бұл бақылау, сауалнама, сұхбат, конференция, зерттеу жұмысын қорғау, талдау және рефлексия арқылы жүзеге асады.

Мониторинг жоспары

Күндер	Мониторинг мазмұны	Пішіндер
қыркүйек	Зерттеу позициясының деңгейін анықтау	Тестілеу, сұрақ қою
қыркүйек	Зерттеу алгоритмін құру	Рефлексия
қазан	Өзіңіздің жарнамалық маршрутыңызды анықтау	Рефлексия
қараша	Мақсат қоюдағы құзіреттілікті қалыптастыру	Рефлексия
қараша	Проблемалық мәселені шешу құзыреттілігін қалыптастыру	Рефлексия
қаңтар	Зерттеу технологиясын меңгеру деңгейі	талдау (зерттеу технологиясын меңгеруді тіркеуге арналған жеке карточка)

Зерттеу позициясының деңгейін анықтауға арналған сауалнама:

1. Бұрынғы зерттеу тәжірибеңіз болды ма?

2. Зерттеудің бағытын анықтауға кім көмектесті?
3. Зерттеуіңіз қалай басталды, қандай кезеңдерден өттіңіз?
4. Орындалған зерттеудің тәуелсіздік дәрежесі қандай?
5. Сіздің зерттеу тәжірибеңіз сізге не берді?

Мақсат қоюда құзыреттілік деңгейін анықтауға арналған сауалнама

1. Сіз ғылыми-зерттеу жұмыстарына қатыстыңыз ба?
2. ИӘ болса, зерттеу бағыты мен тақырыбын таңдауға не әсер етті?
ЖОҚ болса, бұған не кедергі болды?
3. Зерттеу тақырыбын таңдауға кім көмектесті?
4. Сіздің зерттеуіңіздің өзектілігі қандай?
5. Жұмыстың қандай кезеңдерін аяқтадыңыз?
6. Жұмысыңыздың әр кезеңінде қандай мақсаттар қойдыңыз?
7. Қандай қиындықтарға тап болдыңыз?
8. Сізге қандай көмек керек?

Проблемалық мәселені шешу құзыреттілігін қалыптастыру туралы рефлексия

Көрсеткіш тер	Төмен деңгей -1 ұпай	Орташа деңгей- 2 ұпай	Жоғары деңгей -3 ұпай
Мәселе туралы мәлімдеме	Оқушы идеалды (қалаған) жағдайды негіздеді.	Оқушы нақты жағдайды талдап, идеал мен нақты жағдай арасындағы қайшылықты атады.	Оқушы мәселені тұжырымдап, оның пайда болу себептеріне талдау жасады.
Мақсат қою және жоспарлау	Оқушы мұғаліммен бірлесе отырып,	Оқушы зерттеу мақсатының орындалуын	Оқушы мақсатқа жету мүмкіндігін негіздеп, мәселені

	проблемаға сүйене отырып, зерттеу мақсатын тұжырымдады.	қамтамасыз ету жолын ұсынып, ағымдағы бақылау нәтижелерін жазып алды.	шешудің мүмкін жолдарын ұсынды.
Нәтижені бағалау	Оқушы іс-әрекет нәтижесі бастапқы жоспарға сәйкес келеді деген қорытындыға келді. Оқушы зерттеу барысында жұмыстың әлсіз жақтарын атады.	Оқушы алған нәтижені мұғалімнің алдын ала қойған критерийлері бойынша бағалайды, ғылыми-зерттеу қызметінің жетістіктері мен сәтсіздіктерінің (қиындықтарының) себептерін айтты.	Оқушы өз қызметін бағалаудың бірнеше критерийлерін ұсынды, зерттеуді орындау барысында кездескен қиындықтарды жеңу жолдарын ұсынды

Жоғары деңгей «5» – 9 – 8 ұпай

Жеткілікті деңгей «4» – 7 – 6 ұпай

Орташа деңгей «3» – 5 – 4 ұпай

Зерттеу технологиясын меңгеру картасы

оқушының белсенділігі

(зерттеу жұмысын қорғағаннан кейін оқушы өз бетінше орындайды)

Оқушының тегі, аты _____

Сәттілік деңгейлері Көрсеткіштер	Төмен деңгей (1 ұпай)	Орта деңгей (2 ұпаймен бағаланады)	Жоғары деңгей (3 ұпаймен бағаланады)	Ескерту
<p>1. Оқушының теориялық дайындығы.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● терминологияны меңгеру ● ғылыми зерттеу әдістерін білу ● зерттеу кезеңдері мен жұмыс құрылымын білу ● алынған нәтижелерді бағалаудың талаптары мен критерийлерін білу <p>2. Оқушының практикалық дайындығы</p> <ul style="list-style-type: none"> ● мақсат қою кезеңдерін құра білу ● зерттеу жұмысын аяқтау ● презентациялар жасау ● талқылауларға жетекшілік етеді 				

<ul style="list-style-type: none"> ● зерттеу жұмысын тапсырады <p>3. Оқушының жалпы білім беру дағдысы</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ақпарат көздерімен жұмыс ● топта жұмыс жасаңыз, рөлдерді бөліңіз және таңдауыңыз үшін жауапкершілік алыңыз ● өзіңізді және басқаларды бағалаңыз 				
<p>4. Технологияны меңгеру ғылыми-зерттеу қызметі</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ұқсас жағдайда қабылдауға шыдай білу ● оқу міндеттерін өз бетінше шеше білу ● оқушының ойлау логикасы ● зерттеу мәселесін шешудің ұтымдылығы 				

12-ден 11-ге дейінгі ұпайлар қосындысы – «5» балл – ғылыми позицияны игерудің жоғары деңгейі .

10-нан 8-ге дейінгі ұпайлар қосындысы – «4» балл – ғылыми позицияның орташа даму деңгейі .

7 және одан төмен ұпайлар қосындысы – «3» балл – ғылыми позицияның даму деңгейінің төмендігі.

Шешендік өнерді, практикалық жұмыстарды, презентацияларды, постерлік баяндамаларды және зерттеу жұмыстарын бағалаудың әзірленген критерийлері төменде келтірілген.

Ауызша жауап беруді бағалау критерийлері

Жоғары деңгей:

оқылған материал бойынша жауап толық және дұрыс; материал белгілі бір логикалық жүйелілікпен, әдеби тілмен беріледі; жауап тәуелсіз.

Жеткілікті деңгей:

оқылған материал бойынша жауап толық және дұрыс; материал белгілі бір логикалық дәйектілікпен беріледі, ал екі-үш болмашы қателер жіберілді, мұғалімнің немесе студенттердің қалауы бойынша түзетіледі.

Орта деңгей:

жауап толық, бірақ маңызды қате жіберілген немесе жауап толық емес немесе сәйкес емес.

Төмен деңгей:

жауап беру кезінде оқушының оқу материалының негізгі мазмұнын түсінбегені немесе мұғалімнің жетекші сұрақтарымен түзете алмайтын елеулі қателер жіберілгені анықталады.

Зерттеу жұмысына презентация ұсынудың бағалау критерийлері

Бағалау критерийлері	2 баллдық көрсеткіштер	1 ұпаймен бағаланған көрсеткіштер
Дизайн стилі	Біркелкі	Әртүрлі дизайн стильдері

Слайд фоны	Салқын тондар	Жылы түстер
Слайдтың түс схемасы	Үш түстен артық емес	Слайдтарда 4 немесе одан да көп түстер бар
Анимациялардың болуы	Анимациялар ақпаратты қабылдауға кедергі келтірмейді.	Анимациялар өте көп, олар ақпаратты қабылдауға кедергі келтіреді.
Слайд түрлерінің алуан түрлілігі	Әртүрлі слайдтар – мәтін, суреттер, графиктер, диаграммалар, дыбыс	Слайдтар монотонды
Мәтіндік ақпаратты пайдалану	Мәтіндік ақпарат нақтылау үшін пайдаланылады және презентацияға кедергі келтірмейді.	Мәтіндік ақпарат өте көп

Жоғары деңгей – 12-11 ұпай.

Жеткілікті деңгей – 10-8 ұпай.

Орташа деңгей – 7-6 ұпай.

Зерттеу жұмысын бағалау критерийлері

Бағалау критерийлері	Көрсеткіштер	Ұпайлар: «иә» – 2 ұпай, «жартылай» - 1 ұпай «жоқ» - 0 ұпай
----------------------	--------------	---

Жұмыс түрі	<ul style="list-style-type: none"> ● Жұмыс зерттеу сипатында 	
Зерттеу жұмысын жасау	<ul style="list-style-type: none"> ● Мақсат қою ● Жұмыстың өзектілігі ● Мазмұнының зерттеу жұмысының құрылымына сәйкестігі ● Зерттеу жүргізілді, нәтижелері бар 	
Тәсілдің түпнұсқалығы	<ul style="list-style-type: none"> ● Жаңа, перспективалық бағыттардағы жұмыс тақырыптары ● Жұмыстың дизайны белгіленген талаптарға сәйкес келеді 	
Жұмысты жобалау сапасы	<ul style="list-style-type: none"> ● Сөйлеу логикасы ● Өз бетінше есеп береді 	
Есептің сапасы және сұрақтарға жауаптар	<ul style="list-style-type: none"> ● Өнімділік ережелері сақталды ● Сұрақтарға нақты жауап береді, өз жұмысында бағдарланады 	

Қосымша критерийлер	<ul style="list-style-type: none"> ● Жұмыс презентациясының түпнұсқалығы ● Презентация дизайны ● Постер презентациясының болуы 	
---------------------	---	--

«5» деген баға оқушы 28 - 24 балл жинаса қойылады, бұл орындалған көлемнің 100-85% құрайды.

«4» деген баға оқушы 23 - 18 балл жинаған жағдайда қойылады, бұл орындалған көлемнің 84 - 65% құрайды.

«3» деген баға оқушы 17 - 14 балл жинаған жағдайда қойылады, бұл орындалған көлемнің 64 - 50% құрайды.

«2» деген баға оқушы орындалған жұмыстың 50%-дан азына сәйкес келетін 14 баллдан кем жинаса немесе ғылыми жұмысты қорғауға келмеген жағдайда қойылады.

Негізгі ұғымдар мен терминдер, тәрбиелік іс-шараларды әзірлеу, қызығушылық салаларын анықтау, аралық нәтижелерді ұсыну, «Оқу-зерттеу қызметінің негізгі кезеңдері» картасы қосымшада берілген.

1-қосымша

Негізгі ұғымдар

Оқу – жанама белгілерге, кездейсоқ объектілерге негізделген заттардың белгілі бір ретін қалпына келтіру.

Реферат - құжаттың немесе оның бір бөлігінің, кітаптың, журналдың немесе газет мақаласының мазмұнының қысқаша мазмұны, оның ішінде негізгі фактілік ақпарат пен қорытындылар.

Жаттығу – бұл оқушылардың технологияларды меңгеруінің ұйымдастырылған процесі .

Әртүрлі өмірлік жағдаяттардағы сәтті іс-әрекет, өзінің өмірлік іс-әрекетін өзгерту субъектісіне айналдырудың нақты қабілетін дамыту.

Оқу және ғылыми тәжірибе – білім берудегі зерттеуді негізгі құрал ретінде пайдаланатын тәжірибе, оның негізгі мақсаты білім беру нәтижесі – ойлаудың зерттеушілік түрін қалыптастыру.

Оқу-зерттеу қызметі – мәдени құндылықтардың берілуі жүзеге асырылатын белгісіздің шешімін табу үшін мұғалім мен оқушының өзара әрекеттестігінің шығармашылық процесі.

Зерттеу объектісі аймағы – бұл зерттеу объектісі орналасқан ғылым мен тәжірибе саласы (математика, әдебиет және т.б.).

Зерттеу объектісі проблемалық жағдайды тудыратын белгілі бір процесс немесе құбылыс. Объекті – мәселені тасымалдаушысының бір түрі – яғни, зерттеу әрекеті неге бағытталған.

Зерттеу пәні - бұл ізденіс жүргізілетін нақты бөлік, оның ішінде тұтас құбылыстар, олардың жеке жақтары, аспектілері және жеке тараптар мен тұтас арасындағы қарым-қатынастар болуы мүмкін; Бұл - жұмыстың тақырыбын анықтайтын зерттеу пәні.

Тақырып – бұл мәселенің қарастырылатын перспективасы. Бұл жұмыстың белгілі бір аспектісінде зерттеу объектісін білдіреді. Тақырып - бұл оқу пәні ішіндегі одан да тар зерттеу саласы.

Негізгі критерийлер, тақырыпты таңдауды жеңілдету:

1. Тақырыпты таңдау оқушының да, мұғалімнің де оған деген қызығушылығымен өзара негізделуі керек;
2. Тақырып бар шарттарда іске асырылуы тиіс, яғни таңдалған тақырып бойынша құрал-жабдықтар да, әдебиеттер де болуы керек,
3. Ең дұрысы, тақырып студентті қазір де, болашақта да қызықтырады, яғни болашақта алдын ала таңдап алған мамандығына тікелей қатысты болды.

Сәйкестігін негіздеу - бұл тақырыпты ғылыми танымның жалпы процесі аясында зерттеу қажеттілігін түсіндіруді білдіреді. Жаңа деректерді алу, жаңа әдістерді сынау қажеттілігі өзекті болуы мүмкін, бұл тақырыпты зерттеудің нәтижесінен қажет болғанын және оны ертерек ашуға не кедергі болғанын қысқаша атап өту маңызды;

Мәселелер - бұл шешуді қажет ететін сұрақты тұжырымдау, зерттелмегенді зерттеу, оны шешуді қажет ететін қайшылықты жағдайдың бір түрі ретінде ұсынуға болады.

Гипотеза ежелгі грек тілінен аударғанда «іргетасы, жорамал». Қазіргі ғылыми тәжірибеде гипотеза тікелей бақыланатын құбылыс туралы ғылыми негізделген болжам ретінде анықталады. Гипотеза бірқатар талаптарды қанағаттандыруы керек:

1. тексерілетін болуы;
2. болжамды қамтиды;
3. логикалық сәйкес болу;
4. фактілерге сәйкес келеді.

Зерттеудің мақсаты - бұл зерттеуші өз жұмысын аяқтаған кезде қол жеткізгісі келетін соңғы нәтиже: бұрын зерттелмеген құбылыстардың сипаттамаларын анықтау; белгілі бір құбылыстар арасындағы байланысты анықтау; құбылыстардың дамуын зерттеу; жаңа құбылысты сипаттау; жалпылау, жалпы заңдылықтарды анықтау; классификацияларды құру және т.б.

Зерттеу мақсаты – бұл алға қойылған гипотезаға сәйкес мақсатқа жетудің жолдары мен тәсілдерін таңдау. Мақсатқа жету үшін не істеу керектігі туралы мәлімдеме ретінде тұжырымдалған.

Зерттеу әдісі оқу мақсатына жету жолы болып табылады.

Дәйексөз - мәтіннен сөзбе-сөз үзінді.

Экстракт – нақты мәтіннің сөзбе-сөз немесе деректі-дәл жазылуы.

Презентация – ақпаратты беру тәсілі.

Постер презентациясы - презентация - бұл өтіп бара жатқан адамдардың назарын аударуға және ұстауға арналған, ұсынылған идеядан олардың санасында елеулі із қалдыруға арналған көзге түсетін дизайн, түстер мен хабарламалардың үйлесімі.

Тезис– баяндаманың, дәрістің, хабарламаның қысқаша тұжырымдалған негізгі ережелері.

Шолу – ұсынылған зерттеудің маңыздылығы мен өзектілігін талдауды, ұсыну сапасын бағалауды және сарапшылармен кері байланысты қамтамасыз ететін зерттеу жұмысына сыни талдау жасау.

Рефлексия – өз тұжырымдарының алынған нәтижелермен, зерттеу процесімен, бұрыннан бар біліммен және деректермен байланысы.

2-қосымша

Тест «Зерттеу үшін қызығушылық аймағын анықтау»

Бірде-бір сұрақты жіберіп алмай, төменде берілген сауалнаманың сұрақтарына жауап беретін қызығушылықтарыңыз бен бейімділіктеріңізді анықтаңыз; егер сіз шынымен сұрақта айтылған нәрсені істеуді ұнатсаңыз, онда сауалнама сұрағымен бірдей нөмірмен белгіленген жауап парағындағы ұяшыққа, мысалы, екі плюс қою керек; егер сізге ұнаса - бір плюс; немқұрайлы, білмеймін - нөл; Егер сізге ұнамаса - бір минус.

Сізге ұнайды ма/типтік...

1. «Көңілді физика», «Физиктер қалжындайды» деген кітаптарды оқисыз ба?
2. «Көңілді математика», «Математикалық бос уақыт» сияқты кітаптарды оқисыз ба?
3. Ғылыми-көпшілік журналдардағы радиотехника және компьютерлер саласындағы жетістіктермен танысыңыз?
4. Техникалық мақалалар мен журналдарды оқисыз ба?

5. Химиядағы жаңалықтар, көрнекті химиктердің өмірі мен қызметі туралы оқыңыз ба?
6. Өсімдіктер мен жануарлардың тіршілігі туралы оқы?
7. Адамдардың аурумен күресуді қалай үйренгені, дәрігерлер туралы, медицина саласындағы жетістіктер туралы оқыңыз ба?
8. Сипаттамалар мен географиялық карталар арқылы әртүрлі елдермен танысасыз ба?
9. Тарихи тұлғалар мен оқиғалар туралы кітаптарды оқисыз ба?
10. Әлем әдебиеті классиктерінің шығармаларын оқисыз ба?
11. Өнердің даму тарихы қызықтырады, Опера, симфония, джаз музыкасын тыңдайсыз ба?
12. Мектеп өмірі туралы кітаптар оқисыз ба?
13. Ас әзірлеу өнеріне, киім дизайнына, жиһаз дизайнына қызығасыз ба?
14. Соғыстар мен шайқастар туралы кітаптарды оқисыз ба?
15. Спорттық газеттерді, журналдарды, спорт және көрнекті спортшылар туралы кітаптарды оқисыз ба?
16. Физикалық жаңалықтар, көрнекті физиктердің өмірі мен қызметі туралы ғылыми-көпшілік әдебиеттерге қызығасыз ба?
17. Математикалық жаңалықтар, көрнекті математиктердің өмірі мен қызметі туралы ғылыми-көпшілік әдебиеттерді оқыңыз ба?
18. Электр және радиоқұрылғылардың құрылымын табыңыз?
19. Техникалық көрмелерге барыңыз немесе жаңа технология туралы бағдарламаларды тыңдайсыз ба?
20. Табиғаттағы химиялық құбылыстарды табу, химиялық тәжірибелер жүргізу, химиялық реакциялардың жүруін бақылау?
21. Ботаника, зоология, биологияны оқисыз ба?
22. Адам ағзасының құрылысы мен қызмет ету ерекшеліктерімен танысу?
23. Жаңа пайдалы қазбаларды барлау туралы біліңіз?

24. Қазіргі саяси оқиғаларды талқылаңыз?
25. Әдеби сын мақалаларды оқисыз ба?
26. Фильмдерді, театр қойылымдарын, өнер көрмелерін талқылаңыз?
27. Білім беру мәселелерін талқылаңыз, достарыңыздың біріне оның мінез-құлқын түзетуге қалай көмектесуге болатынын біліңіз?
28. Үйіңізде, сыныпта, мектепте жайлылық туралы қамқорлық жасаңыз, үй-жайларыңызды ретке келтіріңіз бе?
29. Әскери техникамен танысасыз ба?
30. Матчтарға және спорттық іс-шараларға барасыз ба?
31. Физикадан эксперименттер жүргізу?
32. Математикалық есептерді шешу керек пе?
33. Сіз радиоэлектрлік схемаларды түсінесіз бе?
34. Техникалық сызбалар мен диаграммаларды оқыңыз ба?
35. Ерітінділерді дайындаңыз, реагенттерді өлшеңіз?
36. Бақшада, бақшада жұмыс істеу, өсімдіктер мен жануарларды күту?
37. Әртүрлі аурулардың себептерін зерттеңіз?
38. Пайдалы қазбалар коллекциясын жинау?
39. Халықтар мен мемлекеттердің пайда болу тарихын зерттеңіз?
40. Шетел тілдерін оқисыз ба?
41. Сахнада айту, ән айту, орындау?
42. Балаларға кітап оқу, олардың мәселелерін шешуге көмектесу, оларға ертегі айту?
43. Тігін тігу, тоқу, кесте тігу, тамақ пісіру, тұрмыстық техниканы жасау, жақсарту немесе жөндеу?
44. Әскерилендірілген жорықтарға қатысасыз ба?
45. Спорттық ойындар ойнайсыз ба?
46. Сіз физикалық сабаққа қатысасыз ба?
47. Математикалық үйірмеде оқисыз ба?

48. Электр құрылғыларын және электр желісінің зақымдалуын жөндейсіз бе?
49. Әртүрлі механизмдерді жинап, жөндейсіз бе?
50. Химия үйірмесінде оқисыз ба?
51. Биология үйірмесінде оқисыз ба?
52. Медбике немесе дәрігердің жұмысымен танысасыз ба?
53. Геологиялық-географиялық карталарды құрастыр?
54. Тарихи мұражайларға бару, мәдени ескерткіштермен танысу, археологиялық экспедицияларға қатысу?
55. Өз ойларын, бақылауларын жазбаша айту, күнделік жүргізу?
56. Драма үйірмесіне жазыласыз ба?
57. Достарыңызға үй тапсырмасын орындау қиын болса, оны қалай орындау керектігін түсіндіріңіз?
58. Адамдарға әртүрлі қызметтерді көрсетесіз бе?
59. Соғыс ойындары мен жорықтарына қатысасыз ба?
60. Спорттық жарыстарға қатысасыз ба?
61. Физика пәнінен олимпиадаларға қатысасыз ба?
62. Математикадан жарыстар мен олимпиадаларға қатысасыз ба?
63. Радиоқұрылғыларды құрастыру және жөндеу?
64. Ұшақтардың, кемелердің немесе басқа құрылымдардың үлгілерін жасайсыз ба?
65. Химия пәнінен олимпиадаларға қатысасыз ба?
66. Биологиялық олимпиадаларға қатысасыз ба?
67. Науқастарға күтім жасау?
68. Сіз үлкендерге көмектесуіңіз керек пе, әлде аумақты өзіңіз топографиялық түсіруіңіз керек пе?
69. Тарих бойынша презентациялар беріңіз, тарихи немесе археологиялық клубта оқыдыңыз ба?
70. Әдеби немесе лингвистикалық клубта оқисыз ба?
71. Музыкалық аспаптарда ойнау, сурет салу, ағаш ою?

72. Мұғалімнің немесе кеңесшінің жұмысын орындау?
73. Отбасылық бюджетті үнемдеу туралы алаңдайсыз ба?
74. Ойындар мен саяхаттарда ұйымдастырушы (командир) болу?
75. Спорт секциясымен айналысасыз ба?
76. Жаңа физикалық ашулар туралы есеп беру, физикадан КВН жарыстарын ұйымдастыру?
77. Математикадан жарыстар ұйымдастырасыз ба?
78. Радио клубқа қосыласыз ба?
79. Техникалық көрмелерді, техникалық шығармашылық шоуларын ұйымдастыруға қатысасыз ба, әлде өзіңіз қатысасыз ба?
80. Қатысып, қарттарға «Айналамыздағы химия» кешін ұйымдастыруға көмектесіңіз бе?
81. Биологиядан эксперименттік жұмыстарды жүргізу?
82. Алғашқы көмек көрсету үйірмесіне қатысқыңыз келе ме?
83. Географиялық немесе геологиялық экспедицияларға қатысасыз ба?
84. Туған өлкеңізді зерттеу мақсатында саяхаттар ұйымдастыруға қатыстыңыз ба және оған өзіңіз қатысасыз ба?
85. Әдеби кештерге сценарий жазу, әдеби мерейтойлар мен мерекелерді ұйымдастыру?
86. Байқаулар мен көркемөнерпаздар шоуларына қатысасыз ба?
87. Балаларға арналған ойындар мен мерекелер ұйымдастыру, олардан түрлі шығармашылық топтар құру?
88. Жаяу серуендеу кезінде тамақ пісіру немесе лагерьді саяхатшыларға қажетті барлық нәрселермен жабдықтау, фотосуреттер, бейнелер түсіру керек пе?
89. Әскери істерді оқисыз ба?
90. Жасөспірімдерді секцияларға, спорттық командаларға дайындау?

НӘТИЖЕЛЕРДІ ӨНДЕУ

Жауап парағын толтыру, әрбір баған бойынша плюстердің қосындысын (тігінен) санау - сіздің қызығушылықтарыңыз орналасқан аймақ (плюстердің максималды саны); (көлденең) - қызығушылықтардың тұрақтылық дәрежесі, егер олардың саны 1-2 бағанда максимум болса, бұл сіздің білімнің осы немесе басқа саласымен, егер 3-4 бағанда болса, танысуға ниетіңіз бар екенін білдіреді. - тереңірек оқуға, қызығушылық танытатын пәнге деген құштарлығыңыз бар; егер 5-6 бағанда - сіз осы салада белсенді практикалық зерттеулерді бастасаңыз, қызығушылықтар бейімділікке айналды.

I – физика; II – математика; III – электр және радиотехника; IV – технология; V – химия; VI – биология және ауыл шаруашылығы; VII – медицина; VIII – география және геология; IX – тарих; X – психология, журналистика; XI - өнер; XII – педагогика; XIII – қызмет көрсету саласы; XIV – әскери істер; XV - спорт.

ЖАУАП ПАРАҚШАСЫ

	I	II	Ү	ӘН Е	АС АУ	ҰЛ	III	X		I	II	III	1- ші	Ү
									0	1	2	3	4	5
6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5
6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0

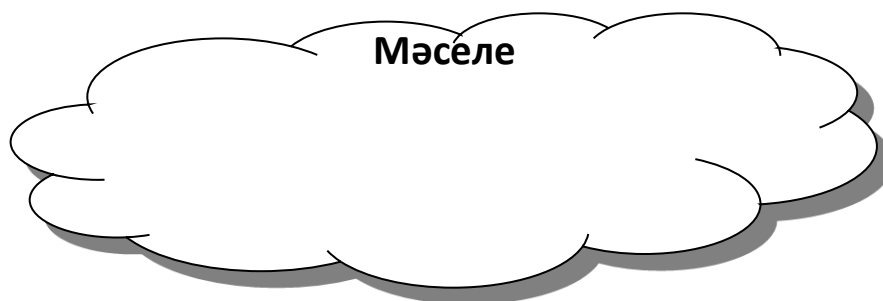
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5
6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0

3-қосымша

Аралық нәтижелерді ұсыну

ЗЕРТТЕУ ТАҚЫРЫПЫ

ГИПОТЕЗАҒА АЙТЫЛУ

Мәселені анықтау

ГИПОТЕЗА

2. ЗЕРТТЕУДІҢ МАҚСАТЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

Мақсаты:

Мақсатқа жету жолдары:

Зерттеудің мен үшін және басқа адамдар үшін өзектілігі:

№ 1-тапсырма

№ 2-тапсырма

№ 3-тапсырма

№ 4-тапсырма

3. АҚПАРАТ КӨЗІНЕ ТАЛДАУ

1. Ақпарат көздерін қалай таптыңыз?

2. Баспа немесе электронды басылымдар басым ба?
3. Авторлық құқықты бұзбау үшін мәтіннен сілтемені қалай жасауға болады?

4. Ақпарат көздерін бөліп, қайсысы басым екенін анықтаңыз:

A) өнер туындылары;

B) газеттер, журналдардағы мақалалар;

B) ғылыми-көпшілік әдебиет;

D) тарихи құжаттар

D) Интернет ресурстары

4. ЗЕРТТЕУ ЖОСПАРЫ

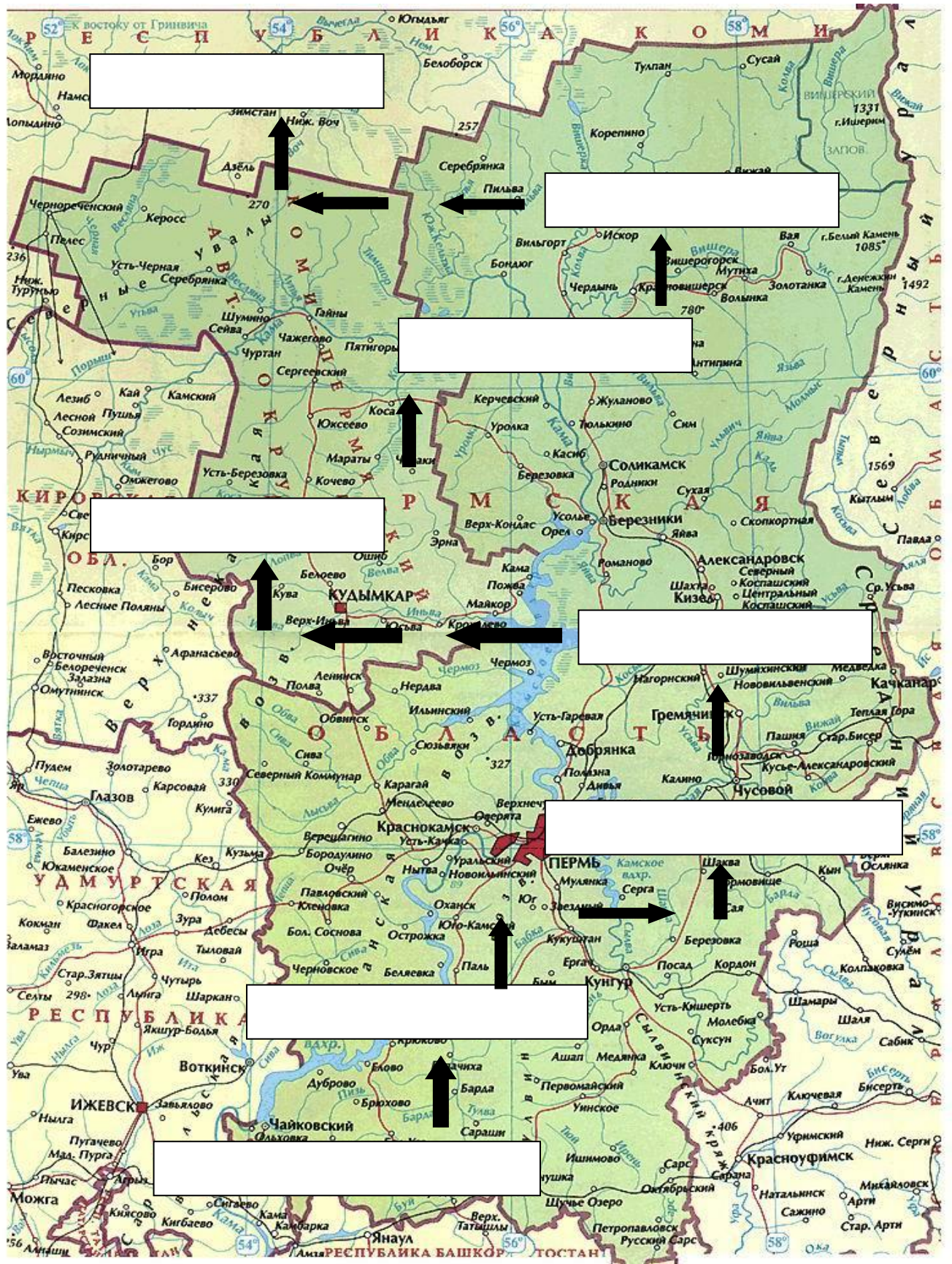
Жұмыстың негізгі кезеңдері	Оқу шарттары	Құрылғылар және жабдықтар	Міндетті бақылаулар	Пішін есеп беру

5. БАРДЫҚ ЕСЕП

Оқу тақырыбы	
Неліктен мен бұл тақырыппен жұмыс істей бастадым?	
Бұл жұмыстан мен қандай жаңа нәрселерді білдім?	
Өз іс-әрекетімді өзін-өзі бағалау	

4-қосымша

Оқу-зерттеу қызметінің негізгі кезеңдері

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. Кожухова М.Ю. Жоғары сынып оқушыларының оқу-зерттеу дағдыларын дамыту бағдарламасы «Білім беру зерттеулерінің негіздері». // Мектеп оқушыларының ғылыми-зерттеу жұмыстары. Ғылыми-әдістемелік және ақпараттық-публицистикалық журнал. М., 2006, No 3. Б. 95-107
2. Леонтович А.В. «Студенттердің ғылыми-зерттеу қызметі» (мақалалар жинағы), Мәскеу, 2003, MGDD басылымы (Ю)Т.
3. Миронова Т.Л. 6-10 сынып оқушыларына арналған тандау курсының бағдарламасы «Оқушылардың өз бетінше ізденістері». // Мектеп оқушыларының ғылыми-зерттеу жұмыстары. Ғылыми-әдістемелік және ақпараттық-публицистикалық журнал. М., 2006, No 3. Б.117-120
4. Обухов А.С. Жобалау және зерттеу әрекетіндегі рефлексия. // Мектеп оқушыларының ғылыми-зерттеу жұмыстары. Ғылыми-әдістемелік және ақпараттық-публицистикалық журнал. М., 2005, No 3. Б. 18-38
5. Пазынин В.В. Зерттеу сабағының үлгісі. // Мектеп оқушыларының ғылыми-зерттеу жұмыстары. Ғылыми-әдістемелік және ақпараттық-публицистикалық журнал. М., 2008, No 4. 58-65 Б
6. Петраева Е.Ю., Содномова Л.П., Пластинина В.М. 8-9 сыныптарға арналған «Оқушылардың ғылыми-зерттеу әрекетін дамыту» білім беру бағдарламасы. // Мектеп оқушыларының ғылыми-зерттеу жұмыстары. Ғылыми-әдістемелік және ақпараттық-публицистикалық журнал. М., 2007, No 4. 11-22 Б
7. Сергеева В.П., Қаскулова Ф.В. Оқыту нәтижелерін бағалаудың заманауи құралдары. ҚХА, PPRO, 2006 ж
8. Татянкин Б.А., Макаренко О.Ю. және т.б. мамандандырылған мектептегі оқушылардың ғылыми-зерттеу қызметі. Мәскеу, «Білімге 5», 2007 ж.

«Зерттеу іс-әрекетінің технологиясы» практикалық-бағдарлы курсының тақырыптық жоспарлау 8 сынып, 17 сағат

Бөлім	Сабақтың тақырыбы	Күн	Мамандық саласы	Оқушылардың үлгерімін қадағалау
Зерттеуге кіріспе (2 сағат)	Ғылыми-зерттеу жұмыстарын бастауға арналған тәрбиелік іс-шара. Семинарлардың презентациясы, зерттеу бағытын таңдау		<u>Білу:</u> зерттеу әрекетін, шығармашылық жұмыс түрлерін және олардың айырмашылықтарын анықтау <u>Қолдану:</u> өзіңіздің қызығушылықтарыңыздың саласын анықтаңыз, зерттеу бағытын анықтау үшін саналы таңдау жасаңыз	Тестілеу, сұрақ қою
Зерттеу әдістемесі (3 сағат)	Тәрбиелік шара «Барлау жолы»		<u>Білу:</u> зерттеу әдіснамасындағы негізгі терминдер мен түсініктерді, <u>Істей білу:</u> әрекеттеріңізді құрастырыңыз (жұмыс	Рефлексия

<p>Зерттеу әдістері (3 сағат)</p>	<p>Тәрбиелік шара</p>		<p>алгоритмін жасаңыз), іскерлік ойында рөлдерді таратыңыз, таңдауыңыз үшін жауапкершілік алыңыз</p>	<p>Рефлексия</p>
<p>Зерттеу жұмыстарын жазу шеберханалары (7 сағат)</p>	<p>Зерттеу тақырыбын анықтау (1 сағат)</p> <p>Зерттеуде мақсат қою (2 сағат)</p> <p>Практикалық бөлімді орындау (2 сағат)</p> <p>Ақпарат көздерімен жұмыс (1 сағат)</p>		<p><u>Білу:</u> зерттеу әдістері, оларды әртүрлі пәндік салаларда қолдану ерекшеліктері</p> <p><u>Қолдану:</u> таңдалған зерттеу әдістері негізінде зерттеу жүргізу</p> <p><u>Білу:</u> жұмыстағы түсіндірмелерді ресімдеу ережелері мен талаптары, рефераттар, презентациялар құрастыру.</p>	<p>Мақсат қоюда күзиреттілікті қалыптастыру туралы рефлексия</p>

<p>Өз жұмысын қорғауға дайындалу (2 сағат)</p>	<p>Зерттеудің құрылымы мен дизайны бойынша жұмыс (1 рет)</p> <p>«Менің шешендік өнерім» тәрбиелік іс-шарасы</p>		<p><u>Істей білу:</u> зерттеу тақырыбын тұжырымдау, объект-пән саласын анықтау, проблеманы анықтау, гипотезаны, өз зерттеуінің мақсаты мен міндеттерін тұжырымдау; әртүрлі ақпарат көздерімен жұмыс істеу, үзінді көшірме жасау, дәйексөздер дайындау; зерттеу жүргізу;</p> <p><u>Білу:</u> зерттеу жұмысын бағалау критерийлері, көпшілік алдында сөз сөйлеу ережелері</p> <p><u>Қолдану:</u> өзіңіздің көпшілік алдында сөзіңізді дайындаңыз</p>	<p>Проблемалық мәселені шешу құзыреттілігін қалыптастыру туралы рефлексия</p>
---	---	--	--	---

Қаңтар айында оқушылар ғылыми жұмыстарын гимназия конференциясында қорғау. Осыдан кейін оқушылар зерттеу технологиясын меңгергендігін есепке алу үшін жеке карточка толтырады.

Қысқа курс бағдарламасы

«Жоба іс-әрекетінің технологиясы»

5-6 сыныптар үшін (әр параллельде 10 сағат)

Харитоновна Светлана Леонидовна, тарих, қоғамтану пәнінің мұғалімі

Түсіндірме жазба

Бағдарлама жалпы орта білім берудің мемлекеттік білім беру стандартының талаптарына сәйкес әзірленген.

І. Өзектілігі. Қазіргі қоғамдағы болып жатқан өзгерістер білім берудің жаңа әдістерін, жеке тұлғаны дамытуға, шығармашылық бастамаға, ақпараттық өрісте өз бетінше шарлау дағдыларын дамытуға, оқушыларда проблеманы шешуге бағытталған әмбебап қабілеттерді дамытуға бағытталған педагогикалық технологияларды дамытуды талап етеді. Өмірде туындайтын мәселелер. Нағыз еркін тұлғаны тәрбиелеу, балаларда өз бетінше ойлау, білімді меңгеру және қолдану, қабылданған шешімдерді мұқият қарастыру және іс-әрекеттерді нақты жоспарлау, әртүрлі құрамдағы және бейінді топтарда тиімді ынтымақтастық орнату, жаңа байланыстарға ашық болу қабілеттерін дамыту маңызды және мәдени байланыстар.

Курстың мақсаты: 5-6 сынып оқушыларының жобалармен жұмыс істеу үшін ең өзекті іс-әрекет әдістерін меңгеру, оларды өз жобаларын әзірлеуге және жүзеге асыруға дайындау.

Курстың мақсаттары:

1. оқушылардың жобалық әрекеттерді ұйымдастыру қабілетін дамыту;

2. оқушылардың қазіргі ғылымның әртүрлі салаларындағы білімге деген қызығушылығын ояту, қоршаған әлемді өз бетінше зерттеуге ұмтылысын қолдау;

3. ынтымақтастықта коммуникативтік құзыреттілікті қалыптастыру, өз бетінше және бірлесіп шешім қабылдау қабілетін дамыту (диалог жүргізу, бірлескен қызметте серіктестердің әрекеттерімен өз әрекеттерін үйлестіру), ыңғайлы тұлғааралық өзара әрекеттесу жағдайларын жасау;

4. позитивті өзін-өзі бағалау мен өзара сыйластықты, әлеуметтік адекватты мінез-құлық тәсілдерін қалыптастыру;

5. Оқушылардың психофизиологиялық қабілеттерін дамыту: есте сақтау, ойлау, шығармашылық қиялдау.

6. көпшілік алдында таныстыру дағдыларын дамыту, жоба қызметінің нәтижелерін құжаттау.

Принциптері:

а) *Тұлғаға бағытталған принциптер* (бейімделу принципі, даму принципі, психологиялық жайлылық принципі).

б) *Мәдени жауап беру принциптері* (білім беру мазмұнының тұтастық принципі, жүйелілік принципі, білімнің индикативтік қызметі принципі, мәдениетті меңгеру принципі).

в) *Іс-әрекетке бағытталған принциптер* (оқу іс-әрекеті принципі, бірлескен оқу-танымдық іс-әрекеттен оқушының дербес әрекетіне бақыланатын көшу принципі).

Жобалық іс-шараларды сәтті жүзеге асырудың шарттары:

- мұғалімдердің осы міндетті жүзеге асыруға кәсіби дайындығы;
- оқушылар мен мұғалімдер арасында жобалық іс-әрекетке мотивацияны қалыптастыру;

- жобалық іс-шараларға тьюторлық қолдау көрсету;

- УУД қалыптасуын бақылау.

Курс мыналарға арналған:

- жобалық және ғылыми-зерттеу қызметіне қосу арқылы тұлғаның дамуының жаңа мүмкіндіктерін қамтамасыз ету;

- жобалық іс-әрекетті жүзеге асыру барысында әрбір оқушыға өз қабілеттерін көрсетуге, мүмкіндіктерін жүзеге асыруға мүмкіндік беру;

- оқушыларды жалпы білім беретін ғана емес, өмірде де көмектесетін біліммен, жобалық әрекеттегі дағдылармен және іс-әрекет әдістерімен қаруландыру.

Бағдарламаның мазмұны.

Курс құрылымы:

5-сынып: 10 сағат.

• II тоқсан – 8 сағат (шеберханалар) +2 сағат. («5-сынып оқушыларының танымдық саяхаты»)

6 сыныптар: Сағат 10

• III тоқсан – 8 сағат (шеберханалар) + 2 («6-сынып оқушыларына арналған танымдық саяхат»)

Курс логикасы:

«Жобалық қызмет негіздері» курсы шеберхана жұмысы арқылы жүзеге асырылады. Шеберханаларды пән мұғалімі жүргізеді. Іскерлік ойын барысында 5-сынып оқушысы бір шеберхананы таңдауда өзін өзі анықтайды. Бұл курстың ерекшелігі – студенттер білім беру, әлеуметтік және шығармашылық жобаны орындайды. Білім беру жобасы пәндік және пәнаралық болуы мүмкін. Негізгі шарт - балаларға белгілі іс-әрекет әдістерін олар үшін жаңа практикалық жағдайға көшіру мүмкіндігі, онда нәтиже нақты «өнім» болады.

Шеберханалар. 5-сыныптар:

1. Физикадағы алғашқы қадамдар
2. Салқын мереке
3. Ағылшын тілінде мереке
4. Сау өмір сүр

5. Тіршілік үшін күрес
6. Мультфильмдер әлемі

6-сыныпта оқу, экскурсиялық, әлеуметтік, шығармашылық жобаларды жүзеге асыруға арналған шеберханалар ұсынылады.

Шеберханалар. 6 сыныптар:

1. Көңілді физика
2. Көрнекі геометрия
3. Әдеби қонақ бөлмесі
4. Филологиялық ойындар
5. Электрондық микроскоп
6. Табиғаттың таңғажайып бұрыштары
7. Демалыс француз тілінде, неміс тілінде
8. Мен экскурсия жетекшісімін
9. Мектептегі татуластыру қызметі
10. Салқын мереке
11. Электрондық дизайнер

Тақырыптық жоспарлау

Тақырыптық жоспарлау жоба бойынша жұмыс кезеңдерін ескереді.

Жоба бойынша жұмыс кезеңдері

- Дайындық:
- Жоспарлау
- Зерттеу:
- Нәтижелер:
- Жобаны қорғауға дайындық:
- Презентация (есеп):
- Нәтижелерді және процесті бағалау (рефлексия)

№	Сабақтың тақырыбы	Оқушылардың негізгі дағдылары	Ұйымдастыру формасы
---	-------------------	-------------------------------	---------------------

1-2	Білімдік саяхат	Оқушылар 1 семинарды таңдайды	Тәрбиелік шара
3	Дизайн концепциясы	Бар және қалаған жағдайды талдаңыз, таңдау жасаңыз	Практикалық жұмыс (топтық және жеке)
4	Өнімді жоспарлау	Ақпаратты іздеу, жинақтау, жүйелеу. Топтық жобадағы орнын анықтайды.	Сабақ – өзіндік жұмыс элементтері бар практикум
5	Өнімді алдын ала бағалау	Менеджермен мәселелерді талқылау, іс-шаралар жоспарын ұсыну	Сабақ – кеңес беру
6	Презентацияны жоспарлау	Презентация формасын таңдау, презентацияға материалды енгізу	Жұптық белсенділік (студент-студент)
7	Жобаны алдын ала қорғау	Менеджермен кеңеседі, сұрақтар қояды, күнделікке жазбалар жасайды	Консультативтік сессия
8-9	Жобаның тұсаукесері	Жобаның презентациясын дайындайды және өткізеді, сұрақтар қояды, жоба бойынша сұрақтарға жауап береді	Шағын конференция
10	Рефлексия	Жоба бойынша өз іс-әрекеттері туралы	Жеке жұмыс

		ойлайды, өзiнiң жетiстiктерiн бағалайды	
--	--	---	--

Оқушыларды ұйымдастыру формасы: тренинг сабағы.

Сабақты өткізу әдістері: әңгімелесу, ойын, тәжірибелік жұмыс, эксперимент, бақылау, экспресс-зерттеу, ұжымдық және жеке зерттеу, өзіндік жұмыс, ғылыми жұмысты қорғау, шағын конференция, кеңес беру.

Бақылау әдістері: консультация, баяндама, ғылыми жұмысты қорғау, сөз сөйлеу, көрме, презентация, шағын конференция, ғылыми конференция, дизайн байқауларына қатысу.

Бағалау критерийлері:

Жобалық қызмет картасы негізінде нәтижелерді бағалау (1-қосымша).

Оқушылар жобалау шеберханасындағы жұмыс нәтижелері бойынша бағалау жүйесі арқылы бағаланады: «өткен» және «өтпеген». Қорытынды баға оқу жылының соңында ауысу емтиханында қойылады. Емтихан жобаны қорғау және жобаны басқару бойынша жұмыс дәптерін ұсыну түрінде жүзеге асырылады (№ 2 қосымшаны қараңыз).

Жоспарланған нәтижелер:

1. Оқушылардың белгілі іс-әрекет тәсілдерін жаңа практикалық жағдайға көшіру қабілеті.
2. Шағын топ ішінде ынтымақтастық пен өзара әрекеттесу дағдыларының болуы; студенттер ұжымының оқу қауымдастығы ретінде қалыптасу динамикасы.
3. Өз бетінше практикалық іс-әрекетке қабілеттіліктерінің болуы, есептерді қоя білу, оларды шешу жолдарын іздестіру, жобалау процесін бағалау.
4. Әртүрлі қарым-қатынас қабілеттерін, соның ішінде көпшілікке арналған қабілеттерді меңгеру дағдыларының қалыптаса бастауы.
5. Оқушылардың шығармашылық әлеуетін арттыру.

Жобалық іс-әрекет бағдарламасын меңгеру барысында әмбебап тәрбиелік іс-әрекеттер қалыптасады.

дизайн	зерттеу	ақпараттық	ынтымақтастық
--------	---------	------------	---------------

<p>Тапсырманы түсіну, алдағы іс-әрекеттің кезеңдерін жоспарлау, әрекеттің салдарын болжау.</p>	<p>Болжамдар жасау, себеп-салдар байланысын орнату, мәселені шешудің бірнеше нұсқаларын іздеу.</p>	<p>Өз бетінше қажетті ақпаратты іздеу (энциклопедиялар да, кітапхана каталогтарында, интернетте), жетіспейтін ақпаратты ересектерден (мұғалімнен, жоба жетекшісінен, маманнан) іздеу, ақпаратты құрылымдау, негізгі нәрсені ерекшелену.</p>	<p>Жобаға қатысушылармен өзара әрекеттесу, ортақ мәселелерді шешуде топта өзара көмек көрсету, ортақ шешімді іздеу.</p>
<p>Басқаларды тыңдау және түсіну, диалогқа түсу, сұрақ қою, пікірталасқа қатысу, өз ойын жеткізе білу дағдыларын қалыптастыру.</p>	<p>Өз жұмыс орнын ұйымдастыру, қажетті құрал-жабдықтарды таңдау, материалдарды таңдау және дайындау, өз экспериментін жүргізу, тәжірибе барысын бақылау, параметрлерді өлшеу, алынған нәтижелерді түсіну.</p>	<p>Өзінің шындығын түсіну (оның барысы мен аралық нәтижелері), өзін-өзі бағалауды жүзеге асыру.</p>	<p>Орындалған жұмыс туралы ауызша есеп құрастыру, сөйлеу кезінде түрлі көрнекілік құралдарын таңдау, монологтық сөйлеу дағдылары, сұрақтарға жауап беру.</p>

Глоссарий:

Білім беру жобасы - мұғалімнің жетекшілігімен оқушы жүзеге асыратын және прагматикалық ғана емес, педагогикалық мақсатты көздейтін жоба.

Ақпараттық жоба – құрылымында презентацияға баса назар аударылатын жоба.

Зерттеу жобасы – негізгі мақсаты гипотезаны алға тарту және тексеру болып табылатын жоба.

Жоба әрекетінің өнімі – жобалық топ мүшелері әзірлеген мәселені шешудің нақты құралы.

Шығармашылық жоба - орталығы шығармашылық өнім болып табылатын жоба - жоба командасы мүшелерінің өзін-өзі жүзеге асыруының нәтижесі.

Анықтамалар:

1. Белобородов Н.В. Мектептегі әлеуметтік шығармашылық жобалар. М.: Аркти, 2006 ж.

2. Бычков А.В. Қазіргі мектептегі жобалық әдіс. – М., 2000 ж.

3. Джужук И.И. Оқушыға бағытталған білім беру контекстіндегі жобалық әдіс. Дидактикалық зерттеуге арналған материалдар. – Ростов қ., 2005 ж.

4. Новикова Т. Сабақтағы және сыныптан тыс жұмыстардағы жобалық технологиялар. // Нар. білім беру. – 2000. - № 7.

5. Павлова М.Б. және т.б. мектеп оқушыларына технологиялық білім берудегі жобалық әдіс. Сасова И.А. – М.: Вентана-Граф, 2003 ж.

6. www.proektoriya.siteedit.su Жаңадан бастаушыларға арналған жоба технологиясы және т.б.

1-қосымша

Оқушылардың жобалық іс-әрекетінің сапасын бағалау картасы

Төменде оқушылардың жобалық іс-әрекеті сапасының негізгі және қосымша диагностикалық көрсеткіштерінің қысқаша сипаттамасы берілген.

Негізгі көрсеткіштер жобалық іс-шараларды іске асырудың келесі кезеңдері ретінде түсініледі:

1. Проблемаландыру, мақсат қою.
2. Жоба аясындағы іс-шараларды ұйымдастыру.
3. Жоба аясындағы іс-шараларды өткізу.
4. Жоба қызметінің нәтижелерін ұсыну.
5. Жоба бойынша жұмыс нәтижелерін бағалау және өзін-өзі бағалау.

Жоба қызметінің осы кезеңдерінің әрқайсысы жобаның тиімділігін бағалауға мүмкіндік беретін әртүрлі сапалық сипаттамалармен сипатталуы мүмкін. Әрбір кезеңде жобалық іс-шараларды жүзеге асыру сапасын бағалаудың белгілі бір критерийлері бар.

Әрбір критерийдің көріну дәрежесі 10 балдық шкала бойынша бағалануы керек:

- 0-2 ұпай - берілген тапсырмаларды шешу кезінде критерий толығымен дерлік көрінбеуі мүмкін, бұл жағдайда қажетті дағдылардың қалыптаспауы туралы айтуға болады;
- 3-4 ұпай - критерий оның қалыптасуының бастапқы кезеңдерін көрсететін элементарлық формаларда көрінуі мүмкін.
- 5-7 ұпай - жоба қызметінің жақсы (жеткілікті) сапасының көрінісі.
- 8-10 ұпай - бағаланатын критерийді салыстырмалы түрде жетілген, дамыған формада табуға болады, бұл жоба қызметінің сапасының жоғары деңгейі.

<i>Оқушылардың жобалық іс-әрекетін ұйымдастыру кезеңдері</i>		<i>Оқушылардың жобалық іс-әрекеттің әрбір кезеңін орындау сапасын бағалау критерийлері</i>	<i>Бағалау шкаласы (нүктені белгілеу)</i>
1	Мәселенің өзектілігі, мақсат қою	Тұжырымдалған мәселенің болуы және оның өзектілігін негіздеу	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

	(жетекші мәселені анықтау және тұжырымдау, мақсаттар мен міндеттерді белгілеу)	Мәселенің жаңашылдық дәрежесі (оқушылардың жақын даму аймағына сәйкес)	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
		Жобаның тұжырымдалған мақсаттары мен міндеттерінің болуы (реализм, тәжірибеге бағытталған сипаты, маңыздылығы)	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
		тұжырымдардың дәлдігі (ғылыми, нақты, қысқа, мәселе – мақсат – міндеттер арасындағы сәйкестік)	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
		Мәселелерді, мақсаттарды, міндеттерді тұжырымдаудағы дербестік	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
2	Жоба аясындағы іс-шараларды ұйымдастыру (жоспарлау, топтарға бөлу)	жұмысты жоспарлау (жоспардың нақтылығы мен егжей-тегжейлілігі, жеке кезеңдерді жоспарлау, орындау мерзімінің дәлдігі)	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
		Топтық жұмысты ұйымдастырудың тиімділігі (топтарға бөлу, топ ішіндегі функционалдылықты анықтау, жауаптыларды анықтау, қатысу, белсенділік)	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

		Топтағы топтық жұмыстың сапасы (ынтымақтасу, жұмысқа өзінің қатысуы және басқалардың қатысуы туралы идеялар, жұмыстың дұрыстығы, эмпатия, төзімділік)	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
		Уақыт пен іс-әрекет құралдарын ұтымды пайдалану	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
3	Жоба аясындағы іс-шараларды жүргізу (ақпарат іздеу, зерттеулер жүргізу, өнім өндіру)	Мәселе және материалды меңгеру деңгейі бойынша қолда бар ақпарат көздерін толық пайдалану	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
		Қолданылатын іс-әрекет тәсілдерінің мақсаттылығы мен логикасы, оңтайлылығы	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
		Мәселені шешуде қолданылатын әдістердің өзіндік ерекшелігі	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
		Жобаның әр кезеңіндегі іс-әрекет нәтижелеріне рефлексия	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
		Іс-әрекетті жүзеге асырудағы дербестік дәрежесі	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

4	Презентация жоба қызметінің нәтижелері	Орындалған жұмыстың мәнін берудің жүйелілігі, логикасы және анықтығы	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
		Иллюстрациялық материалдың (сызбалар, кестелер, сызбалар және т.б.) болуы және сапасы.	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
		Жалпылаулардың, қорытындылардың анықтығы, олардың қойылған мақсат пен міндеттерге сәйкестігі	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
		Презентация дизайнының сапасы: ұсынылған ақпараттың сәйкестігі, эстетикалық талаптарға сәйкестігі, дизайнның презентация мазмұнына сәйкестігі.	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
		Сұрақтарға жауап берудегі жинақылық пен дәлелділік	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
5	Жоба бойынша жұмыс нәтижелерін бағалау және өзін-өзі бағалау	Жоба қызметінің алға қойған мақсаты мен міндеттеріне қол жеткізу	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
		Алгоритмге негізделген әрекеттерді орындаудағы дербестік	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
		Жоба өнімдерінің сапасы мен маңызы	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

		Жобаны жүзеге асыру кезіндегі топтық іс-әрекеттердің тиімділігі	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
		Іс-әрекеттердің нәтижелері туралы жүйелі немесе біртіндеп рефлексия (өзін-өзі бақылауға әкелетін объективті өзін-өзі талдау)	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Белгіленген ұпайлардың қосындысы			

Алынған ұпайларды қорытындылаңыз және оларды оқушылардың жобалық іс-әрекет сапасының тиісті деңгейімен салыстырыңыз.

Оқушылардың жобалық іс-әрекетінің сапалық деңгейлері

192 – 240 балл (80-100% сапа) – оқушылардың жобалық іс-әрекеті сапасының жоғары (оңтайлы) деңгейі;

144 – 191 балл (60-80% сапа) – оқушылардың жобалық іс-әрекеті сапасының жақсы (жеткілікті) деңгейі;

96 – 143 балл (40-60% сапа) – оқушылардың жобалық іс-әрекеті сапасының орташа деңгейі;

48 – 95 балл (20-40% сапа) – оқушылардың жобалық іс-әрекетінің сапа деңгейі орташадан төмен (жеткіліксіз);

0 – 47 балл (0-20% сапа) – оқушылардың жобалық іс-әрекеті сапасының төмен (қолайсыз) деңгейі.

Қорытындылар мен жақсарту бойынша ұсыныстар

оқушылардың жобалық іс-әрекеті

1. Анықталған деңгей _____

2. Жоба қызметін жетілдіру бойынша ұсыныстар:

2.1. _____

2.2. _____

2.3. _____

Анықтамалар:

1. Белобородов Н.В. Мектептегі әлеуметтік шығармашылық жобалар. М.: Аркти, 2006 ж.

2. Бычков А.В. Қазіргі мектептегі жобалық әдіс. – М., 2000 ж.

3. Джужук И.И. Оқушыға бағытталған білім беру контекстіндегі жобалық әдіс. Дидактикалық зерттеуге арналған материалдар. – Ростов қ., 2005 ж.

4. Новикова Т. Сабақтағы және сыныптан тыс жұмыстардағы жобалық технологиялар. // Нар. білім беру. – 2000. - № 7.

5. Павлова М.Б. және т.б. мектеп оқушыларына технологиялық білім берудегі жобалық әдіс. Сасова И.А. – М.: Вентана-Граф, 2003 ж.

6. «Жобалау іс-әрекетінің негіздері» негізгі мектепке арналған модульдік курстың базалық оқу жоспарының аймақтық компонентінің бағдарламасы / Кіші. ред. Чуракова О.В. – Самара: «Профи» баспасы, 2003 ж.

7. www.proektoriya.siteedit.su Жаңадан бастаушыларға арналған жоба технологиясы және т.б.

5-сыныпқа арналған «Информатика және АКТ» қысқа мерзімді курс бағдарламасы (17 сағат)

Долганова Ольга Михайловна, информатика пәнінің мұғалімі

ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТУ

Қазіргі қоғамның ақпараттандыру және бұқаралық коммуникация жағдайында информатиканы, ақпараттық-коммуникациялық технологияларды (АКТ) оқытудың мазмұны мен әдістемесін дамыту білім беруді ақпараттандырудың өзекті бағыттарының бірі болып табылады. Базалық оқу

жоспарына сәйкес информатиканы оқыту бастауыш мектепте басталады, бірақ орта мектепте тек 8-сыныптан басталады. Сондықтан гимназияның 5-7 сыныптарының практикасына қысқа мерзімді курстарды енгізу пәнді оқудың үздіксіздігін қамтамасыз етуге көмектеседі, негізгі міндеттердің бірі – оқушылардың ақпараттық қоғамға енуін қамтамасыз етуге бағытталған. , әрбір студентті жаңа жаппай АКТ-ны (мәтіндік редактор, графикалық редактор, презентациялар, электрондық кестелер, электрондық пошта және т.б.) пайдалануға үйрету. Оқу іс-әрекетіне компьютерді енгізу бойынша пайдаланушы дағдыларын қалыптастыруға қолдау көрсету қажет *дербес шығармашылық жұмыс, жеке маңызды* үйренуші үшін.

Бұл жұмыс бағдарламасы гимназияның 5-сынып оқушыларына арналған. Ол жалпы білім берудің мемлекеттік білім беру стандарты, негізгі жалпы білім берудің негізгі білім беру бағдарламасын меңгеру нәтижелеріне қойылатын талаптар негізінде құрастырылған.

5-сыныптағы «Информатика және АКТ» курсы гимназия оқушыларының оқу жобасын өз бетінше орындауына, метапәндік және жеке нәтижелерге қол жеткізуге бағытталған. Білім беру жобасын студенттердің жобаға қатысушылар үшін маңызды проблеманы шешуге бағытталған білім беру, танымдық, зерттеушілік және шығармашылық әрекеті ретінде қарастыруға болады.

Курс компьютерлік технологияларды бейресми деңгейде оқуға бағытталған, бірақ курсты аяқтаған студент негізгі оқу және практикалық есептерді шешу үшін компьютерді өз бетінше пайдалана алуы үшін жеткілікті. Оқытудың негізгі қағидасы – оның ашықтығы, яғни балаға белгілі бір бағдарламаның мүмкіндіктері туралы ақпаратты айтып, белгілі бір дағдыларды үйрету емес, бағдарламалық құралмен жұмыс істеу және үйрену принциптерін үйрету. Жаңадан келген пайдаланушыны оқытудың маңызды аспектісі бағдарлама құралдарын пайдалану кезінде зейін мен өзін-өзі бақылауды дамыту болып табылады.

Курстың мақсаты: оқушылардың ақпараттық мәдениетін қалыптастыру. Мектеп оқушылары үшін ақпараттық мәдениетті меңгеру шынымен де өте

маңызды, өйткені олардың іс-әрекетінің сипаты бойынша олар үнемі маңызды көлемдегі ақпаратты ассимиляциялауға, сақтауға, өңдеуге және беруге мәжбүр болады.

Құрылған UUD:

- ✓ ақпарат ағыны бойынша шарлау: қажетті ақпаратты қарау, іздеу;
- ✓ тапсырманы оқып, түсіну, дәлелдеу, өз көзқарасын дәлелдеу; нәтижені шарттармен салыстыру, өз шешіміңді сауатты тексеру;
- ✓ алға қойған мақсатқа назар аудара отырып, өзіндік және топтық жұмысты жоспарлау, іс-әрекетті жоспарлау;
- ✓ нақты белгіленген ережелер бойынша берілген ортада жұмыс істеу;
- ✓ ақпаратты ұсынудың әртүрлі түрлерімен жұмыс (мәтін, сызба, кесте, диаграмма және т.б.); ақпараттың бір көрсетілімінен екіншісіне көшу;
- ✓ тілдік объектілерді талдау;
- ✓ оқу-тәжірибелік мәселелерді шешу үшін әртүрлі ақпараттық әдістерді қолдану (топтастыру, ретке келтіру, санау және т.б.);
- ✓ ақпаратты құрылымдау және жеткізу, оның ішінде жазбаша жауапты сауатты ұсыну және берілген тақырып бойынша сөйлеуді дайындау;
- ✓ өз іс-әрекетін және сыныптастарының іс-әрекетін бағалау, бағалау критерийлерін әзірлеу және оларды орындау.

Курстың басында компьютермен жұмыс істеу және Windows жүйесін басқарудың негізгі принциптері қарастырылады. Емтихан практикалық жұмыс түрінде өтеді, оның барысында кез келген терезе жүйесінде жұмыс істеуге қажетті әмбебап дағдылар қалыптасады.

Келесі кезекте MS Word мәтіндік процессоры қарастырылады, бірақ ол тек мәтіндік құжаттарды құру бағдарламасы ретінде ғана емес, сонымен қатар барлық Windows бағдарламаларының прототипі ретінде қарастырылады. Тренингтің соңында студент қарапайым мәтіндік құжаттарды сауатты жобалау үшін жеткілікті деңгейде MS Word редакторында еркін меңгеруі керек. Курс «Жаһандық Интернет» модулін қамтиды, онда студенттер оқу іс-әрекетінде Интернетті өз бетінше пайдалану үшін жеткілікті ақпаратты іздеу дағдыларын

менгереді. Модуль студент-мұғалім, студент-студент байланысын орнатуға арналған «Электрондық пошта» бөлімін қамтиды. Әрі қарай студенттер PowerPoint мультимедиялық ортасымен танысып, қарапайым презентацияларды құру технологиясын меңгереді.

Күтілетін нәтиже: оқушылар алған білімдері мен дағдыларын пайдалана отырып, жеке немесе топтық жобалар жасайды. Оқушылардың орындайтын барлық практикалық жұмыстары олардың көздеген нәтижесіне жетуге бағытталған.

Ақпараттық технологиялар курсының мазмұны келесі модульдерде берілген:

- «Ақпараттық технологиялар» курсына кіріспе – 1 сағат.

Ақпарат, ақпараттық технология түсінігі. Білім беру жобасын әзірлеу технологиясы. Мәселе туралы мәлімдеме.

- Компьютерде жұмыс істеуді үйрену – 2 сағат.

Компьютердің негізгі құрылғыларының мақсаты. Файл құрылымы. Нақты және виртуалды әлемдегі жұмыс үстелі. Компьютер көмекшісі – тышқан. Жүйелік ортаның графикалық интерфейсімен таныстыру. Пернетақтаны меңгеру.

Практикалық жұмыс – 2 сағат.

- Мәтінмен жұмыс технологиясы – 2 сағат.

Компьютер жадындағы мәтін. Мәтіндік редактор. Мәтіндік процессор. Word мәтіндік процессорының құрылымы. Мәтіндік процессорда құжаттарды құру. Мәтін енгізу технологиясы. Мәтінді өңдеу.

Практикалық жұмыс – 2 сағат.

- Ғаламдық интернет – 1 сағат.

Ақпаратты іздеу. Интернет. Электрондық пошта.

Практикалық жұмыс – 1 сағат.

- Мультимедиялық құжаттарды құру технологиясы – 2 сағат.

PowerPoint ортасында презентациялар жасау. PowerPoint ортасының құрылымы. Объектілерді енгізу.

Практикалық жұмыс – 2 сағат.

- Жобаны қорғау – 2 сағат.

Жобалық әрекеттерді жүзеге асыру үшін оқушыларға алған білімдерін өз бетінше меңгеру үшін бірнеше сағат бөлінеді. Оқуды аяқтағаннан кейін оқушылар: күнделікті деңгейде «ақпарат» ұғымдарын түсіну және дұрыс қолдану; адамның қабылдауына қарай ақпарат түрлерін ажырату, интернеттен ақпаратты іздеу, электрондық хаттарды құру және жіберу; пернетақта мен тінтуірдің көмегімен компьютерге ақпаратты енгізу; қарапайым мәтіндерді теру, өңдеу және пішімдеу үшін мәтіндік процессорды пайдалана білу; презентациялар жасау; компьютерлік жұмыс орнын ұйымдастыру талаптарын білу, АКТ құралдарымен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік және гигиеналық талаптарды сақтау.

Үй тапсырмасын, практикалық жұмысты, тесттерді, компьютерлік тесттерді орындау, өз бетінше жобаларды орындау арқылы білім мен дағды тексеріледі.

Бағдарламаны іске асыру үшін келесі АКТ құралдары қажет:

- Компьютер – ақпаратты өңдеудің әмбебап құрылғысы; Қазіргі компьютердің негізгі конфигурациясы студентке мультимедиялық мүмкіндіктерді береді: бейне кескіндер, құлаққаптағы жоғары сапалы стереодыбыс, микрофоннан сөйлеуді енгізу және т.б.

- Компьютерге қосылған проектор, бейнемагнитофон, микроскоп және т.б.; жаңа сауаттылықтың технологиялық элементі – түбегейлі артады: мұғалім жұмысындағы көрнекілік деңгейі, оқушылардың өз жұмысының нәтижелерін бүкіл сыныпқа таныстыру мүмкіндігі, ұйымдастырушылық және басқарушылық қызметтің тиімділігі.

Дереккөздер:

1. Есептеу техникасы. 5-сыныпқа арналған оқулық. / Ред. Л. Л. Жалаң аяқ. - М.: БИНОМ. Білім зертханасы, 2005 ж.
2. <http://www.rusedu.info>

Тақырыптық жоспарлау

№	Бағдарлама бөлімдерінің және сабақ тақырыптарының атаулары	Сағат саны		Болжалды нәтиже	Бақылау формасы	Тұжырымд ама аппараты	Үйде жасалған жаттығу
		теория	тәжірибе				
Компьютерде жұмыс істеуге үйрету							
1.	Қауіпсіздік шаралары және жұмыс орнын ұйымдастыру. «Ақпараттық технологиялар» пәніне кіріспе.	1	-	Оқу жобасын әзірлеудің пәні мен технологиясы туралы түсінікке ие болу. Компьютерде жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік ережелері мен ережелерін білу және сақтау.	Әңгімелесу	Ақпараттық технология; Ақпарат.	«Қауіпсіздік ережелері» тақырыбына сурет салу Пән аймағы мен жоба тақырыбын таңдау
2.	Компьютер қалай жұмыс істейді?	1	1	Компьютердің негізгі құрылғыларының мақсатын білу	Әңгімелеу, сұрақтарға	Негізгі құрылғылар : жүйелік	«Компьютер дегі ең маңызды

	<p>Пернетақтаны меңгеру.</p> <p>Компьютер көмекшісі – тышқан.</p> <p>«Тінтуірмен жұмыс істеу тәсілдерін меңгеру»</p> <p>практикалық жұмыс.</p> <p>Практикалық жұмыс «Пернетақтаны меңгеру. Қызметтік кілттерді тағайындау».</p>			<p>Компьютердің негізгі құрылғыларын дұрыс атай білу,</p> <p>компьютердің негізгі құрылғыларының мақсатын,</p> <p>пернетақтадағы қызметтік пернелердің мақсатын білу.</p> <p>Компьютерді қосу/өшіру,</p> <p>пернетақта мен тінтуірді пайдалана білу.</p>	<p>жауап,</p> <p>жаттығу</p>	<p>блок;</p> <p>пернетақта;</p> <p>монитор;</p> <p>тышқан;</p> <p>қызмет көрсету кілттері.</p>	<p>нәрсе не?»</p> <p>тақырыбына шағын эссе жазыңыз.</p>
3.	<p>Нақты және виртуалды әлемдегі жұмыс үстелі.</p> <p>Жүйелік ортаның графикалық</p>	0,5	0,5	<p>Жұмыс үстелінің мақсатын,</p> <p>компьютер мәзірінің және Бас мәзірдің мақсатын, графикалық интерфейс түсінігін білу;</p> <p>Windows жүйесінің ортасында</p>	<p>Әңгімелесу, жаттығу</p>	<p>Жұмыс үстелі;</p> <p>графикалық интерфейс;</p> <p>компьютерлік мәзір;</p>	

	<p>интерфейсімен таныстыру.</p> <p>Практикалық жұмыс. «Жұмыс үстелін орнату. Мәзірмен техникалық жұмысты меңгеру. Негізгі мәзірдің мақсаты мен функцияларымен танысу».</p>			<p>жұмыс істеу кезіндегі терезенің рөлі</p> <p>Windows операциялық жүйесінің графикалық интерфейсі туралы түсінікке ие болу.</p> <p>Жұмыс үстелін, Жылдам іске қосу тақтасын басқара және Бастау мәзірін реттей алу</p>		<p>негізгі мәзір; терезе.</p>	
4.	<p>Файлды көрсету.</p> <p>Файл параметрлері және файлдағы әрекеттер. Қалта көрінісі. Қалта опциялары және қалтадағы әрекеттер.</p>	0,5	0,5	<p>Файлдармен және қалталармен негізгі операцияларды білу және орындау.</p>	<p>Әңгімелесу, жаттығу</p>	<p>Файл құрылымы, файл аты, файл жолы, файлдар мен қалталар.</p>	<p>«Файл ағашы» сызбасын жасаңыз</p>

	Файлдық жүйе. Практикалық жұмыс «Қалталар мен файлдарды жасау, жылжыту, көшіру, жою»						
Мәтінмен жұмыс жасау технологиясы							
5.	Мәтіндік редактордың мақсаты. Мәтіндік процессордың мақсаты. Word мәтіндік процессорының құрылымы. Алмасу буферінің мақсаты.	1		Мәтіндік редактор мен мәтіндік процессордың негізгі мүмкіндіктерін, Word бағдарламасының құрылымын, негізгі менюдің, басқару панелінің және алмасу буферінің мақсатын білу. Мәтіндік редакторды мәтіндік процессордан ажырата білу.	Әңгімелесу, сауалнама	Мәтіндік редактор, процессор, мәтіндік процессор құрылымы, мәтінді өңдеу, алмасу буфері	Жазбаша жобаны жүзеге асыру жоспарын жасаңыз

6.	<p>Word мәтіндік процессорында құжаттарды құру. Мәтінді енгізу технологиясы. Мәтінді өңдеу. Мәтінді пішімдеу. Тәжірибелік жұмыс «Word бағдарламасына мәтін енгізу және өңдеу». Тәжірибелік жұмыс «Мәтін фрагменті бойынша әрекеттер: таңдау, көшіру, жою, жылжыту».</p>	1	2	<p>Терудің негізгі ережелерін, негізгі өңдеу операцияларын білу.</p> <p>Мәтінді енгізу және өңдеуді білу; мәтін бөлігін көшіру, жылжыту, жою, мәтінді пішімдеу (мәтіннің стилі мен қаріпі, абзацтарды орнату, бет параметрлері).</p> <p>Қарапайым мәтіндерді теру, өңдеу және пішімдеу үшін мәтіндік процессорды пайдалана білу</p>	<p>Әңгімелесу, практикалық жұмыс</p>	<p>Мәтінді таңдау, мәтінді көшіру; Мәтінді жою; Жылжымалы мәтін.</p>	<p>Оқу жобасының мазмұны мен кезеңдері бойынша жоспарлау парағын толтыру.</p>
Ғаламдық интернет							

7.	Компьютерлік желілер. Интернет дегеніміз не. «Интернеттен ақпарат іздеу» практикалық жұмыс.	0,5	0,5	Интернеттен ақпаратты іздеңіз	Әңгімелесу, жаттығу	Компьютерлік желі, ғаламдық интернет, іздеу сервері	Жоба бойынша ақпарат жинау
8.	Электрондық пошта. Электрондық пошта	0,5	0,5	Электрондық хаттарды жасаңыз және жіберіңіз	Жаттығу	Электрондық пошта, пошта сервері, пошта жәшігі, электрондық пошта	Толтырылған жоспарлау парағын мұғалімнің электрондық поштасына жіберіңіз
Мультимедиялық құжаттарды құру технологиясы							
9.	Мультимедиялық құжаттар. PowerPoint ортасы. PowerPoint	1		PowerPoint бағдарламасының негізгі мүмкіндіктерін, бағдарлама құрылымын,	Әңгімелесу, сауалнама	Презентация, слайдтар	Жобаның ұсынылу ретін жоспарлаңыз

	ортасының құрылымы. Презентацияларды құрудың негізгі ережелері.			презентацияларға қойылатын негізгі талаптарды білу			
10.	PowerPoint ортасында презентациялар жасау. Презентацияларды құру технологиясы. Декорация, дизайн. Объектілерді қосу (суреттер, дыбыстар). Презентацияны орнату.	1	2	Презентация жасай алу, слайдтарды, презентация фрагменттерін көшіру, жылжыту, жою, суреттер мен дыбыс қосу, анимацияны орнату, презентацияны басқару.	Әңгімелесу, практикалық тест	Презентация дизайны, анимация	Жоба бойынша жұмысты аяқтау.

	Тәжірибелік жұмыс «Слайдтарды құру және жобалау». Практикалық жұмыс «Объектілерді қосу. Анимация орнатылуда.»						
Жобаны қорғау							
11.	Жобаны қорғау. Қорытындылау.		2		Жоба		
Барлығы				Теориялар – 7 сағат			Жаттығулар – 10 сағат

Оқушыларға арналған «Робототехника» элективті курс бағдарламасы
5-6 сыныптар (30 сағат)

Долганова Ольга Михайловна, информатика пәнінің мұғалімі

Түсіндірме жазба

Қазіргі қоғамда түлектердің инженерлік мамандыққа деген қызығушылығының төмендеуі тенденциясы байқалады, оның себебі инженерлік кадрлармен жеткіліксіз қамтамасыз етілуі және инженерлік білімнің төмен мәртебесі болып табылады. Инженерлік мамандықты танымал студі орта мектептен бастау керек. Бұл оқушылардың робототехника және автоматтандырылған жүйелер саласына қызығушылығын ояту арқылы мүмкін болады.

Роботтардың қызықты әлеміне енген жас зерттеушілер роботтарға кең ауқымды функцияларды орындауға мүмкіндік беретін ақпараттық технологиялардың күрделі ортасына еніп кетті.

Бағдарламаны жүзеге асыру үшін информатика кабинетінде Lego Mindstorms NXT 2.0 конструкторларының 2 жинағы, негізгі бөліктер, компьютерлер, виртуалды Lego конструкторы және PervoRobot NXT 2.0 роботты бағдарламалау бағдарламалық құралы бар.

Үйірменің негізгі мақсаты – оқушыларға робототехника және бағдарламалау негіздерін үйрету. Шығармашылық қабілеттерін дамыту.

Тапсырмалар:

1. Жобалау және құрылыс процесінде шығармашылықты дамытуға ықпал ету.
2. Технологияға, дизайнға және бағдарламалауға қызығушылықты дамытуға ықпал ету.
3. Жобалау және есептеу дағдыларын дамытуға ықпал ету.
4. Ұсақ моториканы дамыту.
5. Модельдерді құрастыру процесінде техникалық есептерді өз бетінше шешу қабілетін қалыптастыруға ықпал ету.

Қатысушылар:

2013-2014 жылдары үйірмеге екі параллель сыныптың – 5 және 6 сынып оқушылары қатыстырылды. Сонымен қатар, оныншы сынып оқушылары «Әлеуметтік дизайн» курсы аясында үйірме жұмысына қатысады.

5-сынып оқушыларының робототехника туралы түсінігі тек «үй» деңгейінде болады (бүгінгі күні әр баланың дерлік Лего конструкторларын құрастыру тәжірибесі бар). 2012-2013 оқу жылының 6-сынып оқушылары «Жоба қызметі» курсы аясындағы семинарлар сериясы арқылы роботтарды жасауда алғашқы тәжірибесін алды, сонымен қатар қалалық робототехника фестиваліне қатысты. Сол. Жігіттерде робот құрастыру тәжірибесі бар, бірақ бағдарламалау дағдылары жоқ.

10-сынып оқушыларына алгоритмдеу және бағдарламалау негіздері оқытылды.

Шеңбердегі бірлескен іс-әрекет идеяларды ұжымдық дамыту, өзара білім алу, өзара көмек көрсету арқылы алға қойылған мақсатқа жетуге ықпал етеді.

Оқыту ұзақтығы:

Бағдарламаны оқуға арналған жалпы сағат саны – 30

Аптасына сағат саны 1

Оқыту әдістері

1. Танымдық (дайын мысалдарды бақылау, модельдеу, иллюстрацияларды зерттеу, демонстрациялық материалдарды қабылдау, талдау және жалпылау арқылы оқушылардың жаңа материалды қабылдауы, түсінуі және есте сақтауы).

2. Жобалық әдіс (өз үлгілерін жасау процесінде дағдылар мен дағдыларды игеру және шығармашылықпен қолдану).

3. Топтық жұмыс (модельдерді бірге құрастыру кезінде, сондай-ақ жобаларды әзірлеу кезінде қолданылады).

Оқу сабақтарын ұйымдастыру формалары

Осы курста оқу сабақтарын ұйымдастыру формаларының арасында:

- практикум;

- сабақ-сайыс;
- кеңес беру;

көрме.

Оқытудың нәтижесінде оқушылар міндетті түрде

БІЛЕ:

- қауіпсіз еңбек ережелері;
- LEGO құрылыс жинақтарының негізгі құрамдас бөліктері, әртүрлі модельдердің, құрылымдар мен механизмдердің дизайн ерекшеліктері;
- компьютерлік орта: виртуалды дизайнер, графикалық бағдарламалау тілі;
- роботтарды құрастырудың негізгі әдістері; әртүрлі роботтардың дизайн ерекшеліктері;
- бағдарламаларды RCX-ге тасымалдау жолы; құрылған бағдарламаларды пайдалану жолы;

ҚОЛДАНУ:

- әдебиеттермен, журналдармен, каталогтармен, веб-сайттармен жұмыс (ақпаратты зерттеу және өңдеу);
- роботтарды құрастыру процесіндегі техникалық мәселелерді өз бетінше шешу (алдағы әрекеттерді жоспарлау, өзін-өзі бақылау, алынған білімдерді, әдістерді және арнайы элементтерді пайдалана отырып жобалау тәжірибесін қолдану және т.б.);
- LEGO конструкторы негізінде роботтардың жұмыс үлгілерін жасау;
- әзірленген схема бойынша, өз жоспарлары бойынша арнайы элементтерді пайдалана отырып, роботтардың жұмыс үлгілерін жасау;
- әртүрлі роботтарға арналған компьютерлік бағдарламаларды жасау;
- қажет болған жағдайда бағдарламаларды реттеу;
- роботтардың техникалық мүмкіндіктерін көрсету;
- компьютерде бағдарламалар құру;
- бағдарламаларды RCX жүйесіне тасымалдау (жүктеу);
- қажет болған жағдайда бағдарламаларды реттеу;

- роботтардың техникалық мүмкіндіктерін көрсету.

Курс мазмұны

1. Кіріспе (1 сағат)

Информатика кабинетінде және конструкторлармен жұмыс істеу кезіндегі тәртіп және қауіпсіздік ережелері.

2. Құрылыс (8 сағат)

● Лего конструкторымен жұмыс істеу ережелері. Лего конструкторының негізгі бөліктері.

- Датчиктер және олардың параметрлері.
- Виртуалды Лего сандық дизайнері.
- Модель таңдау. Нұсқауларды іздеңіз.
- Модельді құрастыру.
- RCX, басқару түймелері.
- Технология арқылы роботты басқару [Блютез](#).
- Өзіңіздің кедергілер жолыңызды жасаңыз.

3. Бағдарламалау (8 сағат)

● LabVIEW тілінің жасалу тарихы. Роботтарға арналған қарапайым бағдарламаларды құру.

● PervoRobot NXT 2.0 бағдарламалық құралы.

● Бағдарлама интерфейсі. Командалардың программада және диаграммада көрсетілуі. Бағдарламаны тасымалдау. Бағдарламаны іске қосыңыз. Lab View визуалды бағдарламалау тілінің командалары.

● Пиктограммамен жұмыс, байланыстыру командалары.

● Үлгі арқылы қарапайым программаны құрастыруға машықтандыру, бағдарламаны жіберу және іске қосу. Бағдарламаны құрастыру.

● Модельді қозғалтқыш арқылы құрастыру. Бағдарламалау, беру, көрсету.

● Сызықтық және циклдік бағдарлама. Параметрлерді пайдаланып программаны құрастыру, программаны циклге айналдыру. Датчиктермен таныстыру. Шарт, шартты секіру.

4. Топтағы жоба жұмыстары (10 сағат)

- Топтарда өзіңіздің модельдеріңізді әзірлеу, LEGO-ға қатысты іс-шараларға дайындалу. Жоба жүзеге асырылатын тақырыпты әзірлеу және бекіту. Модельді жобалау, оны әзірлеушілер тобының бағдарламалауы. Модельдермен таныстыру. Көрмелер. Жарыстар.

5. Робототехника фестиваліне қатысу (3 сағат)

Күнтізбелік және тақырыптық жоспарлау

№	Тақырып	Күн
Кіріспе (1 сағат)		
1	Информатика кабинетінде және конструкторлармен жұмыс істеу кезіндегі тәртіп және қауіпсіздік ережелері.	
Құрылыс (8 сағат)		
2	Лего конструкторымен жұмыс істеу ережелері. Негізгі мәліметтер. Техникалық сипаттама. РСХ-ке кіріспе. Басқару түймелері.	
3	Нұсқауларға сәйкес қарапайым роботты құрастыру. Моторды басқару. Алға-артқа қозғалыс.	
4	Датчиктермен таныстыру. Сенсорлық сенсорды пайдалану. Дыбыс сенсорын пайдалану.	
5	Жарық сенсорын пайдалану. Сенсорды калибрлеу. Қасиеттерді анықтау. Сызық бойымен қозғалыс.	
6	Қашықтық пен жарық сенсорын пайдалану.	
7	Bluetooth блогы, байланыс орнату.	
8	Кедергілер жолына робот жасау (2 мотормен).	
9	Өзіңіздің кедергілер жолыңызды құру (үйде жасалған материалдардан). Кедергі жолдан өту.	
Бағдарламалау (8 сағат)		
10	Lab View тілінің жасалу тарихы. Визуалды программалау тілдері. R.C.X. Бағдарламаны тасымалдау және іске қосу.	
11	PervoRobot NXT 2.0 бағдарламалық құралы. Бағдарлама интерфейсі. Командалардың программада және диаграммада көрсетілуі.	

12	Бағдарламаны тасымалдау. Бағдарламаны іске қосыңыз. Визуалды программалау тілінің командалары. Қарапайым программаларды құру. Үлгі арқылы программаны құрастыру.	
13	Командалармен таныстыру: қозғалтқышты алға қарай іске қосу; шамды қосыңыз; күту; қозғалтқышты кері бағытта іске қосыңыз; тоқта. Сызықтық алгоритмдердің программаларын құру.	
14	Пиктограммамен жұмыс, байланыстыру командалары. Сызықтық алгоритмдердің программаларын құру.	
15	NXT ортасында тармақталуды қамтитын бағдарламаларды құрастыру. Бағдарламаны тасымалдау және іске қосу.	
16	Циклдік бағдарлама. Параметрлерді пайдаланып программаны құрастыру, программаны циклге айналдыру. Датчиктермен таныстыру. Шарт, шартты секіру.	
17	2 қозғалтқышы бар роботқа өз бағдарламаңызды жазу.	
Топтағы жоба жұмыстары (10 сағат)		
18	Интернетте жұмыс істеу. Lego жарыстары туралы ақпаратты, модель сипаттамаларын іздеңіз. Жоба тақырыптарын әзірлеу және бекіту.	
19	Кедергілер жолында робот үлгісін жетілдіру. Нұсқауларды құрастыру.	
20	«Кедергілер жолы» сайысы	
21	Әзірлеушілер тобының фестивалге арналған макетін салу, модельді бағдарламалау.	
25		
26	Көрме. Модельдермен таныстыру.	

27	Фестивальге үлгілерді дайындау.	
Робототехника фестиваліне қатысу (3 сағат)		
28 - 30	Робототехника фестиваліне екі номинация бойынша қатысу: «Шығармашылық», «Кедергілер курсы»	

ӘДЕБИЕТ

1. Н.Н. Зайцева, ЖҰМЫС БАҒДАРЛАМАСЫ. 5 сынып оқушыларына арналған Лего робототехника үйірмесі [электрондық ресурс] // http://asha4.ucoz.ru/Lego/sosh4-kruzhok_lego_robototekhnika-zajceva_n.n.doc
2. С.Г. Лучик, «Робототехника» қосымша білім беру жұмыс бағдарламасы [электрондық ресурс] // <http://nsportal.ru/shkola/dopolnitelnoe-obrazovanie/library/rabochaya-programma-dopolnitelnogo-obrazovaniya-1>

Түсіндірме жазба

Қызығушылықтары бойынша балалар бірлестіктерінің алуан түрлілігі, дарынды балалармен нәтижелі жұмысты ұйымдастыруға мүмкіндік беретін формалар арасында клуб сияқты форма ерекше орын алады.

Клуб (ағылш. ол арқылы club немесе club. club) - қоғамдастыққа, ұйымға немесе қауымдастыққа ресми түрде біріктірілген бірыңғай мүдделері бар адамдардың (іскерлік, танымдық, дамытушылық, ойын-сауық, коллекция және т.б.) кездесу орны. Клубқа кез-келген адам (ашық қол жетімділік) немесе шектеулі шеңберге жататын адам (жабық клуб, оған тек ұсыныс бойынша қол жеткізуге болады) қатыса алады. Қызығушылық клубтарының ішінен тарихи, мысалы, әскери – тарихи, Тарихи қайта құру клубтары және т.б. жиі кездеседі.

Клубтар бұрыннан бар. Бұл қоғамдық өмірдің, адами қарым-қатынастың бір түрі. Бұл өте нәзік, өте күрделі формада маңызды терең қызығушылықтар

ойын-сауықпен байланысты болды. Бірақ сонымен бірге тараптардың әрқайсысы екіншісін басып озған жоқ.

Бұл жағдайда сыныптан тыс жұмыстарға деген қызығушылықтың артуына ойын-сауық ықпал ететіні анық. Абасовтың пікірінше, сыныптан тыс жұмыстардың ойын-сауығы (бірақ ешқандай жағдайда ойын-сауық емес) тек педагогикалық құрал болуы керек, бірақ жұмыстың мақсаты емес, сыныптан тыс жұмыстың ойын-сауығы оны өткізу формасымен, жұмыс әдістері мен әдістерін таңдаумен, көрнекілікті, қызықты тапсырмаларды, Тарихи ойындарды қолдана отырып, қызықты фактілерді тартумен байланысты. Әр клубтың өз атауы болды (мысалы, " Фолио клубы "- Э. По, "Пиквик клубы" - Ч. Диккенс," он екі адал балықшы "- Честерстон, "үнсіздер клубы"), олардың өзіндік ерекшеліктері (жасыл түсті фрак, оған қатысқан қонақтардың толық жалғыздығы, белгілі бір мүшелер саны, мысалы, 11). Клуб мүшелерінің қызығушылығын арттыру үшін атау, ұран, эмблема және мүшелердің өздері ойлап табатын ерекше белгілер қолданылады. Отырысты бастаудың, тарихшыларға арнаудың, клубтың жабылуының және т.б. ерекше рәсімі орынды болады.

Клубтың оқушылардың сабақтан тыс іс-әрекетін ұйымдастырудың басқа түрлерінен қандай айырмашылықтары бар? Ең алдымен, арнайы атрибуттарды енгізуден басқа, бұл ең бейресми жағдай, бірлескен шығармашылық пен достастық атмосферасын құру, өзара түсіністік және іс-қимыл жоспарын бірлесіп құру. Оқушылардың, ата-аналардың да, мұғалімдердің де мұндай клубтарға деген қызығушылығы түсінікті және түсінікті.

Біріншіден, клубтардың жұмыс бағдарламалары оқушылардың пән бойынша білімдерін кеңейтуді және тереңдетуді қамтиды.

Екіншіден, клубтың жұмысы біздің заманымызға қатысты бірқатар тәрбиелік міндеттерді шешуге ықпал етеді: азаматтыққа, патриотизмге, толеранттылыққа тәрбиелеу; сонымен қатар – білімді, ұжымдық жұмыс дағдыларын, шығармашылық белсенділікті, әртүрлі жастағы қарым-қатынасты тереңдетуге танымдық қызығушылықты дамытуға ықпал етеді.

Үшіншіден, клубқа бару білім алушыларға алған білімдерін іс жүзінде – конкурстарда, чемпионаттарда, олимпиадаларда және т.б. қолдану дағдыларын қалыптастыруға мүмкіндік береді.

Клубтың мүшесі болу үшін олардың кейбіреулері ерекше еңбекті қажет етпеді, белгілі бір адамдар тобына жату жеткілікті болды, ал кейбіреулерінде қандай да бір түрде өзін іс-әрекетте көрсету қажет болды.. Біздің жағдайда-бұл қосымша тарихпен айналысуға дайын болу.

Клуб құрудың мақсаты: тарихқа әуес оқушылар үшін, дарынды оқушылар үшін қосымша сабақтар өткізу мүмкіндігін, пікірлестер арасында қарым-қатынас жасау үшін, өздерінің зияткерлік және шығармашылық әлеуетін іске асыру үшін жағдайлар жасау

Тапсырмалар:

1. Оқушылардың тарихи ойлауын қалыптастыруға жәрдемдесу; Тарихи дереккөздермен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру үшін жағдай жасау, фактілерді, нұсқаларды және бағалауларды салыстыруға үйрету, оларды БАҚ-тан келіп түсетін ақпаратты талдауды қоса алғанда, қоғамның әлеуметтік-саяси және басқа да салаларында бағдарлау үшін қолдану; өз көзқарасынан өзгеше көзқарасты қабылдау; қазіргі заманның негізгі мәселелері бойынша жауапты және салмақты ұстанымды қалыптастыру, өз ұстанымын дәлелді түрде қорғай отырып, проблемаларды талқылауды жүргізу, өткен және қазіргі заман тұрғысынан тарихи оқиғаларға, процестерге және тұлғаларға баға беру;

2. Сөйлеуді, пікірталастар мен пікірталастарға дұрыс қатысу қабілетін дамыту; дәлелді түрде мәлімдеме жасау, басқа адамдардың пікіріне құрметпен қарауға шақыру

3. Оқу және тәуелсіз шығармашылық қызметтің қызығушылығы мен жағымды мотивтерін дамыту;

4. Оқу іс-әрекетінің негізгі дағдыларын қалыптастыру: оқу және ғылыми әдебиеттермен жұмыс, хабарламалар дайындау және олармен оқу топтарында сөз сөйлеу.

5. Конкурстарға, зияткерлік марафондар мен олимпиадаларға қатысушыларға қолдау көрсету және көмек көрсету;

6. Оқушылардың пәндік, Мета-пәндік және жеке нәтижелерін тереңдету.

Тарихи материалды таңдаудың негізгі принциптері-оқушылардың қызығушылықтарын ескеру, қол жетімділік, ғылым

Клубтың жұмыс бағдарламасы 1 жылға әзірленді және 6-7 сыныптарға арналған. Сағат саны-34

Бағдарлама 3 блоктан тұрады:

Біріншісі - "шығармашылық арқылы білімге"

Екіншісі - "Тарихи гильдия" - басқа мектептердегі құрдастарымен білім алу арқылы

Үшіншісі - "ойын арқылы білімге".

Тақырыптық жоспар

Тақырып атауы	Сағат саны	Оқушының қызметі	Бағалау және бақылау нысаны
Кіріспе. Танысу. Қызметті жобалау. Өзін-өзі таныстыру. Клуб туралы ережені әзірлеу.	1	Болжау Клуб "Ойыны? Клуб...Клубы! немесе танысайық" "Менің визит картам" ойыны. "Бинго немесе менің жаңа достарым" ойыны	"Сәттілік формуласы" жаттығуы Қабылдау " Білемін. Білгім келеді. Мен Білдім", " Мен Білемін. Мен үйренгім келеді. Үйренді"

Клубтың арналған картасын құру	маусымға ақыл-ой	1	Ақыл-ой картасын құру, ондағы орынды анықтау	Білім беру картографиясы
Тарих зияткерлік циклін ашу	бойынша ойындар	10	"ақылды және ақылды", "өз ойын", "Не? Қайда? Қашан?»	Командалардың рейтингтік өсуі, жалпы командалық сынақ
Чайковский муниципалды ауданының мектеп командаларының қатысуымен "Тарихи гильдия" Тарих бойынша зияткерлік ойындар маусымының ашылуы		6	Ойын цикліне қатысу (№1 қосымша)	Желілік ойындарға қатысудың сәттілігі
Клуб шығармашылық шеберхана ашу	аясында	5	Сценарийлерді әзірлеу, сценарийлерді, мини - спектакльдерді қою	Нақты әрекеттер арқылы жоспарларды жүзеге асыру
"Ақыл ойындары" - фактологиялық базаны кеңейту, тарихи міндеттерді, конкурстық тапсырмаларды, күрделілігі жоғары тапсырмаларды, олимпиадаларды шешу,		10		Тарих бойынша конкурстарға, чемпионаттарға, олимпиадаларға қатысудың табыстылығы

Тарихи дереккөздермен жұмыс			
Қорытындылау	1	Әрекет рефлексиясы	"дөңгелек үстел"

Болжалды нәтижелер: оқушылардың дамуы, олардың жеке өсуі, конкурстарға, чемпионаттарға, тарих олимпиадаларына қатысу.

Клуб клуб мүшелерінің өздері әзірлейтін ереже негізінде құрылады және жұмыс істейді. Шамамен позиция, қазіргі жағдайды клуб мүшелері өздері жасайды.

Қосымша 1

Ереже

зияткерлік ойындарды өткізу туралы

"Тарихи гильдия" клубы аясында

1. Жалпы ережелер

1.1. Тарихи гильдия - "Гимназия-дарынды оқушылармен жұмыс жөніндегі желілік орталық" жобасын іске асыру бойынша шарт жасасқан Чайков муниципалды ауданының мектеп оқушыларының ерікті бірлестігі.

1.2. Тарихи гильдия қатысудың жеке түрін қамтиды.

1.3. Гильдия қызметі 6 адамнан аспайтын командалық форматта, бірнеше бағытта жүзеге асырылады: зияткерлік-ойын іс-шаралары, жобалық қызмет.

2. Негізгі мақсаттар мен міндеттер

2.1. Гильдияның негізгі мақсаты-Мао негізінде Бірыңғай гуманитарлық білім беру ортасын құру және дамыту Гимназия.

2.2. Тапсырмалар:

2.2.1. Әр қатысушыға өзінің тарихи білімін, арнайы пәндік және мета-пәндік дағдыларын көрсетуге, оларды ойын тәжірибесінде қолдануға мүмкіндік беру.

2.2.2. Оқушылардың қызығушылығын, тарихты зерттеуге деген ынтасын арттыру.

2.2.3. Әр түрлі білім беру мекемелеріндегі құрдастарымен қарым-қатынас пен ынтымақтастықта коммуникативті құзыреттілікті қалыптастыруға ықпал ету.

3. Ойын циклін ұйымдастыру

3.1. Ойындар үш кезеңде өткізіледі: күзгі цикл – 2013 жылғы 23 қазан, қыс және көктем.

3.2. Өтетін орны мен уақыты: Мао гимназиясы, сағат 15.00-де, 2-кабаттың рекреациясында.

3.3. Бірінші кезең: "ғасырлар бойы. Дүниежүзілік тарих". Пішін- "өз ойыны".

Екінші кезең (наурыз, 2014). "Ғасырлар бойы. Ресей Тарихы". Пішін - "Не? Қайда? Қашан?».

Үшінші кезең (сәуір 2014) "ғасырлар бойы. Дүниежүзілік тарих".- Форма - "Пентагон".

3.4. Ойындардың тақырыбы 5, 6, 7 сыныптардағы тарихты зерттеу бағдарламасында қарастырылған кезеңдерді қамтиды.

4. Өткізу тәртібі

4.1. Ойынға қатысушылардың келуі ойын басталғанға дейін 15 минут бұрын.

4.2. Мау гимназиясының тарих әуесқойлары клубының мүшелерімен шығармашылық сәлемдесу.

4.3. Ойын өткізу.

4.4. Қорытындылау.

4.5. Грамоталар мен сертификаттарды тапсыру.

5. Қазылар алқасы мүшелерінің құрамы мен функциялары

5.1. Байқау қорытындысын әр кезеңде қазылар алқасының мүшелері шығарады, оның құрамына гимназия өкілдері: мұғалімдер мен жоғары сынып оқушылары кіреді.

6. Қорытындылау

6.1. Әр кезеңдегі ойындарға сәтті қатысу ұпайлармен ынталандырылады, олардың саны гильдия мүшесінің дәрежесі мен артықшылықтарын анықтайды. Жеңімпаздарды грамоталар, бағалы сыйлықтар күтеді. Абсолютті жеңімпаз кубок алады.

6.2. Әр ойынға арналған бағалау критерийлері әр кезең басталғанға дейін жарияланады.

7. Конкурса қатысу шарттары:

Бірінші кезең конкурсына қатысуға өтінімдерді қабылдау

2013 жылғы 21 қазанда электрондық мекенжай бойынша: rusol@list.ru немесе телефон арқылы: 3-39-35 (өтініш формасын қараңыз).

Өтінім нысаны

"Тарихи гильдия" клубы шеңберінде зияткерлік ойындардың мектепаралық цикліне қатысуға

Мектеп _____

Конкурса қатысушылардың аты-жөні (6 адам) _____

Сынып _____

Басшы (Толық аты-жөні) _____

Байланыс телефоны _____

Кіріспе

Білім берудің әлемдік трендтері, технологиялардың қарқынды дамуы, қоғамда болып жатқан өзгерістер қазақстандық орта білім берудің мазмұнында да ескерілуге тиіс. Жас адамның жеке басының негізгі функционалдық қасиеттері бастамашылдық, шығармашылық ойлау және стандартты емес шешімдерді табу қабілеті, кәсіби жолды таңдай білу, өмір бойы оқуға дайын болу және жоғарыда аталған функционалдық дағдылар, ең алдымен, мектеп жағдайында қалыптасуы керек.

PISA-2018 халықаралық зерттеуінің қорытындысы бойынша 15 жастағы білім алушылардың функционалдық сауаттылық деңгейі ЭЫДҰ елдерінен едәуір төмен екені анықталды. Білім алушылардың алған білімдерін нақты өмірде қолдану дағдылары жеткіліксіз. Коммуникацияларды тиімді құруға, күнделікті өмірде басқалармен үйлестіре отырып міндеттерді орындауға мүмкіндік беретін, сондай-ақ ақпаратты талдауға және оны қолдануға мүмкіндік беретін қазақстандық оқушылардың дағдылары мен құзыреттерінің деңгейін арттыру қажет.

Білім алушыларда азаматтық (азаматтық ұстаным, ұлттық сана және мәдени бірегейлік), басқарушылық (проблемаларды шешу қабілеті), ақпараттық (дербес танымдық қызмет немесе өмір бойы оқу қабілеті), коммуникативтік (ауызша, жазбаша, нәтижелі коммуникацияға қабілеттілік), әлеуметтік (әлеуметтік өзара іс-қимыл), жеке (өзін-өзі ұйымдастыру, өзін-өзі жетілдіру, өмірлік және кәсіби өзін-өзі анықтау, өзін-өзі жүзеге асыру), технологиялық (технологияларды, оның ішінде ғылыми, цифрлық технологияларды пайдалану), 2022-2023 оқу жылында орта мектепте 5-11 сыныптарда "Жаһандық құзыреттер" курсының үлгілік оқу бағдарламалары енгізілді.

"Жаһандық құзыреттер" курсы өзекті және икемді дағдылары бар және мінез-құлық мәдениетінің жоғары стандарттарын білдіретін білім алушылардың функционалдық сауаттылығын қалыптастыруға бағытталған.

"Жаһандық құзыреттер" курсы енгізу мониторингпен сүйемелденуі тиіс. Енгізу процесінің мониторингі барысында жиналған ақпарат курсты оқыту сапасын арттыру үшін қажетті шараларды қабылдауды талап ететін проблемаларды анықтау және талдау үшін пайдаланылатын болады. Мониторинг деректері оқу бағдарламаларының құрылымы мен мазмұнын, "жаһандық құзыреттер" курсы бойынша педагогтерге арналған нұсқаулықты жетілдіру мақсатында ұсынымдарды негіздеу үшін пайдаланылатын болады.

Енгізу мониторингі сонымен қатар тәуекелдердің "жаһандық құзыреттер" курсы енгізудің табыстылығы мен тиімділігіне әсерін анықтауға мүмкіндік береді. Ең ықтимал тәуекелдердің қатарына мыналар жатады:

мұғалімдердің "Жаһандық құзыреттер" курсы оқытуға жеткіліксіз дайындығы, бұл бөлімшенің мазмұнын білуді және түсінуді, Заманауи педагогикалық тәсілдерді қолдануды талап етеді;

бұқаралық ақпарат құралдарында курстың ерекшеліктерін теріс бағалауға байланысты ел жұртшылығының жаңа білім беру бағдарламасынан бас тартуы.

Бұл құжат мониторингтің мақсаттары мен міндеттерінің, технологиялық рәсімдерінің сипаттамасын, сондай-ақ оны жүргізудің мерзімдері мен кезеңдері туралы ақпаратты қамтиды.

Мақсаты: 5-11-сыныптар мен ОӘК үшін «Жаһандық құзыреттер» курсының оқу бағдарламаларын енгізудің сапасы мен тиімділігін бағалау (5-9, 10-сынып педагогтарына арналған нұсқаулық, цифрлық ресурстар).

Тапсырмалар:

1) оқу бағдарламалары мен ОӘК енгізудің тиімділігін тәжірибеде тексеру (педагогтарға арналған нұсқаулық 5-9, 10 сыныптар, цифрлық ресурстар):

мұғалімдерге арналған оқу бағдарламаларының қолжетімділігі (қолайлылық, күрделілік, түсіністік және т. б.);

оқу бағдарламаларындағы тақырыптар тізбегі (логика, жүйелілік, өзара байланыс және т. б.);

ОӘК сапасы (мұғалімдерге арналған нұсқаулықтағы қысқа мерзімді жоспарларды түсіну, ОӘК әзірлеген оқу бағдарламаларының мазмұнына сәйкестік);

оқушылардың курсқа эмоционалды қатынасы (қабылдау, қызығушылық, мотивация, қатысу/белсенділік);

мұғалімдердің, мектеп әкімшілігінің және оқушылардың курстың мазмұны мен ұйымдастырылуына қанағаттануы (сәттілік, бейімделу, тұрақты қажеттілік) ;

2) оқу бағдарламасы ұсынған оқыту әдістерін қолдану дәрежесін анықтау (түсіну және қолдану);

3) оқушылардың оқу нәтижелерін анықтау (Оқу мақсаттарына қол жеткізу, құзыреттерді дамыту);

4) курстың оқу бағдарламаларын, ОӘК пысықтау бойынша ұсынымдар әзірлеу;

5) базалық мектептердің нақты білім беру процесі жағдайында мұғалімдерге әдістемелік қолдау көрсету;

б) курсты оқыту перспективаларын анықтау.

1-мониторингті басқару

1.1 мониторингтің ұйымдастырушылық құрылымы

Мониторингті Ұлттық білім академиясы жүргізеді. Ы. Алтынсарин (бұдан әрі-Академия).

1-кесте – Мониторингтің ұйымдастырушылық құрылымы

Мониторингке қатысушылар	Функциялар	Адам саны
Академия	<p>1) үйлестіру және шешім қабылдау</p> <p>2) СИД – онлайн-сауалнама, технологиялық карталарды (ТК), сабақтарды бақылау парақтарын, педагогтермен әңгімелесу хаттамаларын жинау.</p> <p>3) нәтижелерді талдау, қорытындыларды жалпылау негізінде қорытындылар дайындау, ұсынымдар әзірлеу</p>	4
Әдістемелік кабинеттер	СИД-онлайн-сауалнама, ТК жинау, мектептерге бару, сабақты бақылау, мұғалімдермен әңгімелесу	Облыстардың және Республикалық маңызы бар қалалардың 20 әдіскері
Негізгі мектептер	Бастапқы деректерді дайындау және жүйелеу	74 мектеп (әр облыстан 4 мектеп және республика қалаларынан 2 мектеп. мағынасы): "Жаһандық құзыреттер" курсы жүргізетін мұғалімдер

1.2 мониторинг қатысушыларының өзара қарым-қатынастарының иерархиясы

1.2.1 базалық мектептен мониторингке қатысушылар:

«Жаһандық құзыреттер» курсы оқытатын мұғалімдер.

«Жаһандық құзыреттер» курсы оқытатын мұғалімнің функциялары:

- ант онлайн-сауалнамаға, сұхбаттасуға, әңгімелесуге қатысады;
- технологиялық карталарды (ТК) толтырады (1-қосымша);
- ТМД мониторинг бойынша бастапқы деректердің дұрыстығына жауап береді;

- директорға қажетті ақпараттың сапасы мен уақтылы берілуіне жауапты.

Курсты енгізуге жетекшілік ететін базалық мектеп директорының функциялары (бұдан әрі-директор):

- мектеп бойынша мониторингті үйлестіруді жүзеге асырады;
- ЖБТ онлайн-сауалнама мұғалімдерінің өтуін, "Жаһандық құзыреттер" курсы оқытатын мұғалімнің ТК әдіскеріне жиналуын және берілуін ұйымдастырады;

- ТМД әдіскерлердің сапарларына мектепті дайындайды (кездесулер кестесін жасайды, 2-қосымшадағы «мектептерге сапарлар өткізу жөніндегі нұсқаулыққа» сәйкес сабақтарға қатысу үшін сабақ кестесін дайындайды);

- іс-шара әдіскерге қажетті ақпараттың сапасы мен уақтылы берілуіне жауап береді;

- Академиядан сұрау түсуіне қарай қажетті ақпаратты жинауды және беруді жүзеге асырады;

- интервьюлерге, әңгімелесулерге қатысады.

1.2.2 Облыстың аудандық білім бөлімдері мен қалалық білім бөлімдері мониторингінің қатысушылары:

- облыстық, Алматы, Астана, Шымкент қалаларының білім басқармаларының әдіскерлері.

Облыстық, Алматы, Астана, Шымкент қалаларының білім басқармалары әдіскерлерінің функциялары:

- облыс бойынша мониторингті үйлестіруді жүзеге асырады;
- акт мониторинг шеңберінде облыстың базалық мектептеріне сапарларды жүзеге асырады (кездесулер кестесін жасайды, фокус-топтарды қалыптастырады, 2-қосымшада «мектептерге сапарлар өткізу жөніндегі нұсқаулыққа» сәйкес сабақтарға қатысу үшін сабақ кестесін дайындайды);
- акт Академиядан сұрау түсуіне қарай қажетті ақпаратты жинауды, өңдеуді және беруді жүзеге асырады, Академияға қажетті ақпаратты берудің сапасы мен уақтылығына жауапты болады.

1.2.3 Академияның функциялары:

- ТМД мониторингке жалпы басшылықты жүзеге асырады, мониторингтің барлық кезеңдерінің міндеттерін айқындайды;
- мониторингтің технологиялық карталарын, онлайн-сауалнамаларды талдайды (1-қосымша);
- акт базалық мектептерге бару кестесі мен бағдарламасын жасайды (2-қосымша), сұхбат сұрақтарын, сабақтарды бақылау парақтарын (3-қосымша) әзірлейді;
- МҚА базалық мектептерге бару логистикасын әзірлейді, сапарларды өткізу туралы ақпараттық хаттар, мониторинг шеңберінде қажетті ақпаратты беру мерзімдері дайындайды;
- ТМД мониторингтің жұмыс топтарының құрамын қалыптастырады және мониторингтің жұмыс топтарының мүшелеріне нұсқама жүргізеді;
- МТҚ бастапқы деректерді (СИД) жинауды жүзеге асырады, ақпарат ағынын өңдейді, алынған деректерге талдау жүргізеді;
- МЖӘ мониторинг нәтижелерін жинақтайды, проблемаларды анықтайды, қорытындыларды тұжырымдайды;
- проблемаларды шешудің нұсқаларын әзірлейді (оқу бағдарламаларына, ОӘК және т. б. өзгерістер енгізу бойынша ұсыныстар);
- акт мониторинг бойынша қорытынды есеп жасайды.

2 -мониторингтің кезеңдері мен рәсімдері

1-кезең: бастапқы деректерді жинау және бастапқы өңдеу (Наурыз).

Осы кезеңде оқу бағдарламалары, "жаһандық құзыреттер" курсы бойынша нұсқаулықтар, цифрлық ресурстар және т. б. туралы Кері байланыс алу мақсатында бастапқы деректерді жинау (ТК толтыру, онлайн-сауалнама) жүзеге асырылады.

«Жаһандық құзыреттер» курсы жүргізетін мұғалімдер:

- ТК толтыру (1-қосымша);
- онлайн-сауалнамадан өтеді (1-қосымша).

Әдіскерлер ТК педагогтарының уақтылы толтырылуын және олардың онлайн-сауалнамадан өтуін бақылайды, оларды толтыру кезінде консультациялық көмек көрсетеді, Академияға ақпарат береді.

2-кезең: бастапқы деректерді талдау (Наурыз).

Бастапқы деректерді талдауды Академия қызметкерлері ТК-дан ақпаратты өңдеу және онлайн-сауалнама нәтижелері негізінде оқу бағдарламалары мен ОӘК-ні курс бойынша пайдалану кезінде мұғалімдерде туындайтын проблемаларды анықтау үшін жүргізеді. Осы талдау негізінде Академия қызметкерлері 3-ші кезеңде одан әрі зерттеуді қажет ететін салаларды анықтайды.

3-кезең: мектептерге бару (наурыз-сәуір)

Әдіскерлер "мектептерге бару жөніндегі нұсқаулықты" (2-қосымша) басшылыққа ала отырып, мектепке сапарды жүзеге асырады, мұғалімдер арасында сұхбат және фокус-топтар (3-қосымша) жүргізеді, сабақтарға бақылау жүргізеді (3-қосымша).

Мектептерге бару бастапқы деректерді талдау кезеңінде анықталған проблемаларды зерделеу мақсатында жүргізіледі және бақылау функцияларын атқармайды. Сапар барысында мұғалімдердің, білім алушылардың және мектеп әкімшілігінің оқу бағдарламаларының, ОӘК (басшылық және цифрлық

ресурстар) сапасы туралы пікірлері зерделенеді, курсты іске асыру процесінде мектеп әкімшілігі тарапынан мұғалімдерді қолдау деңгейі айқындалады.

4-кезең: оқу бағдарламаларына, ОӘК өзгерістер енгізу бойынша қорытындылар мен ұсынымдарды тұжырымдау. Өзгерістер енгізу (сәуір-мамыр)

Академия нәтижелерге талдау жүргізеді, сондай-ақ жиналған деректерді модерациялайды, "Жаһандық құзыреттер" курсының 5-9, 10 сынып мұғалімдеріне арналған оқу бағдарламаларын, нұсқаулықтарды пысықтау бойынша ұсыныстар әзірлейді. Академия басқаратын жұмыс тобы бекітілген өзгерістерді енгізуде.

5-кезең: өзгерістерді бекіту (мамыр)

Барлық енгізілген өзгерістері бар құжаттардың түпкілікті нұсқаларын Академия бекіту үшін ҚР Білім министрлігіне енгізеді және барлық мүдделі тараптардың назарына жеткізіледі.

1-қосымша

Технологиялық бақылау карталары

Технологиялық карталар (ТК) "Жаһандық құзыреттер" курсының оқу бағдарламаларының қолжетімділігі туралы бастапқы деректерді жинауға арналған. ТК-ны мұғалім 1-кестеге сәйкес толтыруы керек.

Құрметті ұстаз!

Сіздің алдыңызда бірліктер бойынша оқытылатын "Жаһандық құзыреттер" курсының тақырыптарының тізімі бар. Осы курсты оқытатын сыныптардағы барлық тақырыптар бойынша бағандарды толтыруды сұраймыз.

"Қиындықтар туындады" бағанында "+" белгісімен білім алушыларда қиындықтар туғызған тақырыптарды белгілеңіз. Егер аталған тақырыптар білім алушыларға қиындық туғызбаса, онда "қиындықтар туғызды" деген бағанды ешқандай жазбаларсыз және белгілерсіз қалдырасыз.

"Проблемалар" бағанында білім алушылардағы қиындықтардың мынадай себептерінің бірін немесе бірнешеуін сандармен көрсетіңіз: 1) оқушылардың кері реакциясын тудыратын дұрыс емес тақырып 2) жас ерекшеліктеріне сәйкес келмейтін күрделі тақырып, 3) іске асыру үшін ресурстардың жетіспеушілігі. Егер сіз басқа себептерді айтқыңыз келсе, кестенің соңында жазбаңызды нақты және қысқаша тұжырымдауға тырысыңыз.

"Тақырып бірлікке сәйкес келмейді" бағанында "+" белгісімен бірлікке сәйкес келмейтін тақырыптарды белгілеңіз. Егер Сіз аталған тақырыптарды сәйкес деп санасаңыз, бағанды ешқандай белгілерсіз қалдырыңыз.

1-кесте. Оқушыларға қиындық тудырған тақырыптар

Тақырыптар	Қиындықтар туғызды	Проблемалар	Тақырып бірлікке сәйкес келмейді
"Этика және этикет" бірлігі			
Барлығы сәлемдесуден басталады			
Мен достарымның ортасындамын			
Мен өз әрекеттерім үшін жауаптымын			
Ата-аналарға ризашылық білдіруді үйрену			
Үстел этикеті. Үстелді орнату			
Қоғамдық көлікте, театрда, кинотеатрда, мұражайда өзін қалай ұстау керек			
«Азаматтық және патриотизм» бөлімшесі			

Отбасындағы өзара құрмет			
Мен өз Отанымды мақтан тұтамын!			
Өз Отанының лайықты азаматы			
Әр түрлі көзқарастар, бірақ біртұтас ұлт			
"Медиа сауаттылық және қаржылық сауаттылық" бірлігі			
Әлеуметтік желі дегеніміз не			
Менің әлеуметтік желідегі аккаунтым			
Алғашқы ақша және олардың функциялары қалай пайда болды			
Адам еңбегі қалай бағаланады			
Отбасының кірістері мен шығыстары неден тұрады			
Қалта ақшасын қалай басқаруға болады			
"Тіршілік қауіпсіздігі" бірлігі			
Қауіпсіз үй, аула, мектеп			
Отпен ойнамаңыз!			
Менің қауіпсіздігім менің қолымда			
Менің денсаулығым маған байланысты			
Жолаушы қалай көлікте піл бола алады?			
"Экологиялық мәдениет" бірлігі			
Жер-біздің ортақ үйіміз			
Менің айналамдағы әлем			
Біздің таза ауламыз			

Табиғаттағы мінез-құлық ережелері			
Қауіпсіз демалыс			

6-сынып

Тақырыптар	Қиындықтар туғызды	Проблемалар	Тақырып бірлікке сәйкес келмейді
"Этика және этикет" бірлігі			
Мен және менің құрдастарым			
Шешім қабылдау			
Уақытты бағалауды үйрену			
Біз эмоцияларымызды басқарамыз			
Қорқыту дегеніміз не			
"Азаматтық және патриотизм" бөлімшесі			
Отан мен үшін нені білдіреді?			
Туған жерге деген сүйіспеншілік			
Өз халқына және Отанына адалдық			
"Медиа сауаттылық және қаржылық сауаттылық" бірлігі			
Интернеттегі байланыс ережелері			
Менің сандық ізім			
Еңбекақы төлеу неге байланысты			
Міндетті және міндетті емес отбасы шығындары			
Ірі сатып алуларды қалай жасауға болады			
Отбасылық бюджет дегеніміз не			

"Тіршілік қауіпсіздігі" бірлігі			
Менің үйге жолым			
Құтқару қызметтері			
Абайлаңыз, күдікті заттар			
Денсаулық пен сұлулық құпиялары немесе гигиена не үшін қажет			
Үй-жайлардағы қауіпсіз мінез-құлық ережелері			
"Экологиялық мәдениет" бірлігі			
Туған өлкенің сұлулығы			
Адам-табиғаттың бір бөлігі			
Экологиялық саяхат			
Неліктен адам жансыз табиғатқа қатысты ма?			
Жануарларға ұқыпты қарау			

7-сынып

Тақырыптар	Қиындық туғызды	Проблемалар	Тақырып бірлікке сәйкес келмейді
"Этика және этикет" бірлігі			
Мы говорим вежливо			
Рухани қасиеттер-адам өміріндегі ең бастысы			
Кемшіліктермен жұмыс істеу-Кемелдікке апаратын жол			

Басқаларға қуаныш үшін жақсылық жасау			
Зорлық-зомбылықты қалай болдырмауға болады және өзіңді қалай қорғауға болады			
"Азаматтық және патриотизм" бөлімшесі			
Менің мектебімнің жетістіктері			
Ана тілінің сиқыры			
Олар біздің елімізді дәріптеді			
Тарих беттерін парақтау			
"Медиа сауаттылық және қаржылық сауаттылық" бірлігі			
Шынайы өмірде және медиа кеңістікте көпшілік алдында сөйлеу			
Телефон алаяқтары: не істеу керек?			
Подкаст. Байланыстың заманауи әдістері			
Жеке табысты қалай тиімді басқаруға болады			
Отбасылық бюджет қалай жоспарланады және оны қалай үнемдеуге болады			
Отбасының қаржылық мақсаттары. Ақша жинақтары қалай құрылады			
Банктік несиелер			
Отбасының қаржылық қауіпсіздік жастығы			
<i>"Тіршілік қауіпсіздігі" бірлігі</i>			
Табиғаттағы қауіпсіздік			

Табиғи апаттар кезіндегі мінез-құлық ережелері			
Техниканы қауіпсіз пайдалану			
Мен не жеймін. Азық-түлік қауіпсіздігі			
Қауіп туралы сигналдарды қалай беруге болады			
"Экологиялық мәдениет" бірлігі			
Менің өлкемнің, елдің экологиясы			
Табиғатпен бірлікте қалай өмір сүруге болады			
Экологиялық тәуекелдер			
Табиғатты қалай сақтауға болады			
"Көміртегі ізі": тәуекелдерді қалай азайтуға болады			

8-сынып

Тақырыптар	Қиындықтар туғызды	Проблемалар	Тақырып бірлікке сәйкес келмейді
"Этика және этикет" бірлігі			
Қазақ халқының дәстүрі ретінде ұрпақтар арасындағы қарым-қатынас этикасы			
Отбасылық құндылықтар: Әкем, анам және мен тату отбасымыз			
Адалдық пен әділеттілік өмірдің принциптері ретінде			

Академиялық адалдық			
Саяхат этикасы: біз өз елімізді таныстырамыз			
<i>"Азаматтық және патриотизм" бөлімшесі</i>			
Біз - біртұтас халықпыз!			
Отанға арналған			
Менің елім менің жүрегімде!			
<i>"Медиа сауаттылық және қаржылық сауаттылық" бірлігі</i>			
Бейне хостинг не үшін қолданылады? Жалған танымалдық			
Отбасы табысы			
Жинақтау және олардың түрлері			
Отбасы шығындары			
Тұрғын үй несиесі. Ипотека			
Өздігінен сатып алу			
Отбасылық бюджетті жүргізу ережелері			
<i>"Тіршілік қауіпсіздігі" бірлігі</i>			
Ережелер мен заңдарды бұзғаны үшін жауапкершілік			
Жауапты мінез-құлық және инфекциялардың алдын алу			
Жеке қол сұғылмаушылық құқығы			
Зорлық-зомбылыққа нөлдік төзімділік			
Алғашқы көмек көрсету ережелері			
<i>"Экологиялық мәдениет" бірлігі</i>			
Табиғатқа деген сүйіспеншілік			

Болашақта жер қандай болуы керек?			
Табиғи апаттар			
Қоршаған ортаға зиян келтіргені үшін жауапкершілік			

9-сынып

Тақырыптар	Қиындықтар туғызды	Проблемалар	Тақырып бірлікке сәйкес келмейді
<i>"Этика және этикет" бірлігі</i>			
Еңбек мәдениеті			
Қоғамның игілігі үшін еңбек етіңіз			
Қарым-қатынас мәдениеті және этикет			
Сыбайлас жемқорлыққа нөлдік төзімділік			
Өзіңізге есеп беру: істер пайдалы болды ма			
<i>"Азаматтық және патриотизм" бөлімшесі</i>			
Басқаларға өзіңіз сияқты қараңыз			
Әлеуметтік жауапкершілік			
Біздің болашақ жастарымыз, ол қандай?			
Халықтың бірлігі - ұлы күш!			
<i>"Медиа сауаттылық және қаржылық сауаттылық" бірлігі</i>			
Әлеуметтік медиа блогерлері			

Кибербуллинг			
Белсенді және пассивті кірістер			
Отбасы бюджетінің түрлері			
Отбасылық бюджетті жоспарлау			
Жинақтарды қалай сақтауға болады			
Қаржы пирамидасы			
Қаржылық байлық			
<i>"Тіршілік қауіпсіздігі" бірлігі</i>			
Қандай да бір қауіп туындаған жағдайда нені білу маңызды			
Төтенше жағдайларда өзіме және басқаларға қалай көмектесе аламын			
Өмірге және денсаулыққа қауіпті жағдайлардан қалай шығуға болады			
Жаман әдеттердің алдын алу			
<i>"Экологиялық мәдениет" бірлігі</i>			
Табиғи ресурстарды қалай пайдаланамыз?			
Экологиялық тұрақтылық			
Апаттар мен табиғи апаттардың қоршаған ортаға әсері			
Біздің таза экологияға құқығымыз			
Экологиялық қақтығыстар			
<i>Зайырлылық және дінтану негіздері " бірлігі</i>			
Зайырлы мемлекет және дін			

Діннің шығу тегі мен маңызы, оның әлеуметтік мақсаты және жіктеу			
Діннің құрылымы мен қызметі			
Діннің шығу тегі мен тарихи формалары			
Ежелгі наным жүйесі, ұлттық және дәстүрлі діндер			
Буддизмнің діни ілімінің негіздері			
Христиандықтың діни сенімінің негіздері			
Ислам дінінің негіздері			
Қазақстан аумағындағы Ислам			
Ислам мәдениеті			
Қазақстан аумағындағы діни ұйымдардың қызметі			
Жалған діни ұйымдар мен ағымдар туралы түсінік			
Қазақстан - унитарлық және зайырлы мемлекет			
Қазақстанның бейбітшілік және дінаралық келісім саласындағы саясаты			

10-сынып

Тақырыптар	Қиындықтар туғызды	Проблемалар	Тақырып бірлікке
------------	--------------------	-------------	------------------

			сәйкес келмейді
1 бөлім. Жаһандық құзыреттер			
Жаһандық құзыреттер дегеніміз не			
Жаһандық құзыреттертің маңыздылығы			
Жаһандық құзыреттерді дамыту жолдары			
Жобалық жұмыс. Дайындық және жоспарлау			
2 бөлім. Жергілікті, жаһандық және мәдени маңызы бар кейбір мәселелерді зерттеу			
Жаһандық проблемалардың түрлері			
Әлеуметтік мәселелер			
Әлеуметтік теңсіздік жаһандық проблема ретінде			
Әлеуметтік теңсіздік. Себептері			
Әлеуметтік теңсіздікті жеңу жолдары			
Қақтығыстар. Ұғым. Түрлері			
Жанжалдарды шешу жолдары			
Экологиялық мәселелер			
Климаттың өзгеруі			
Ауаның ластануы			
Судың ластануы			
Жердің ластануы			
Жобалық жұмыс. Зерттеу			
3 бөлім. Әр түрлі дүниетанымдар мен көзқарастарды түсіну және құрметтеу			

Дүниетанымды түсіну			
Басқа адамның көзқарасын қабылдау қабілеті			
Өзгелерді білдіретін адамдарға құрмет мәдениет			
Толеранттылық: бір-бірін түсінуді үйрену			
Жобалық жұмыс. Зерттеу			
4 бөлім. Мәдениеттер арасындағы ашық және тиімді өзара әрекеттесуге қатысу			
Мәдени бірегейлікті қалыптастыру			
Өзін, мәдениетін және басқа мәдениеттерді тану және қабылдау			
Әр түрлі мәдениеттердің құндылықтар жүйесі			
Мәдениетаралық байланыс			
Мәдениетаралық коммуникациядағы стереотиптер			
Жобалық жұмыс. Қорытындылар			
5-бөлім. Ұжымдық әл-ауқат пен тұрақты дамуға жәрдемдесу			
Ұжымдық әл-ауқаттың маңыздылығы және тұрақты даму			
Жергілікті, ұлттық және жаһандық бастамаларға белсенді қатысу			
Жаһандық азаматтық			
Жобалық жұмыс. Жобаның тұсаукесері			

Тақырыптар	Қиындықтар туғызды	Проблемалар	Тақырып бірлікке сәйкес келмейді
Бірлік 1. Кәсіпкерлік және бизнес негіздері			
1.1 кәсіпкерлік негіздері			
Кәсіпкерлікке кіріспе			
Нарықтың жұмыс істеу тетіктері			
Нарықтық тепе-теңдік			
Табысты кәсіпкердің дағдылары			
Бизнестегі заманауи технологиялар			
1.2 қазіргі жағдайдағы кәсіпкерлік			
Бизнес неден басталады			
Стартап мәдениеті			
Періштелер мен инвесторлар. Ұқсастықтар мен айырмашылықтар			
Бизнес-инкубаторлар			
Қазіргі жағдайда бәсекелестікті дамыту			
1.3 Маркетинг			
Маркетингке кіріспе			
Диджитал-маркетинг			
Маркетингтік соғыстар			
SWOT талдау-маркетингтік жоспарлау құралы			
Бренд қосымша құндылық ретінде			
1.4 Қаржылық жоспарлау және модельдеу			

Қаржылық модель және оны құру тәсілдері			
Бюджеттеу			
Баға саясаты			
Шығындарды басқару			
Таза пайда және дивидендтер			
Бірлік 2. Қаржылық сауаттылық			
2.1 жеке кірістерді басқару			
Жеке табыс түрлері			
Жеке табысты арттыру стратегиясы			
Отбасы бюджетіндегі белсенді кірістің рөлі			
Пассивті кірісті қалай құруға болады			
2.2 жеке шығындарды басқару			
Қалта ақшасын тиімді пайдалану			
Ірі сатып алулар			
Эмоционалды сатып алу			
Банктік несиелер			
2.3 отбасылық бюджет			
Отбасы бюджетінің түрлері			
Отбасылық бюджетті жоспарлау			
Отбасылық бюджетті жүргізу ережелері			
Отбасылық бюджетті үнемдеу			
2.4 жинақ және жинақтау			
Қаржылық қауіпсіздік жастығы			
Жинақтарды құру тәсілдері			
Жинақтау түрлері.			

МҰҒАЛІМДЕРГЕ АРНАЛҒАН САУАЛНАМА

Құрметті педагог, сіздерден «Жаһандық құзыреттер» курсы енгізуге ықпал ететін және кедергі келтіретін факторларды анықтау үшін деректер жинау болып табылатын сауалнамаға қатысуыңызды сұраймыз.

Сіздің жауаптарыңыз мұғалімдердің «Жаһандық құзыреттер» курсы оқытудағы қиындықтарын анықтауға және оны мектептерге енгізу мәселелерін анықтауға көмектеседі. Сіздің пікіріңіз бен ұсыныстарыңыз мұғалімдерге арналған бағдарламалар мен нұсқаулықтарды пысықтау жұмысында ескеріледі!

ЖАЛПЫ МӘЛІМЕТТЕР

1. Аймақ (тізімнен таңдаңыз: 3 Республикалық маңызы бар қала және 17 облыс)
2. Білімі (тізімнен таңдаңыз: орта кәсіптік, жоғары, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі)
3. Жасы (тізімнен таңдаңыз: 19-30; 31-45; 46-55; 56 және одан жоғары)
4. Педагогикалық еңбек өтілі (тізімнен таңдаңыз: 1-5; 6-15; 16-25; 26 және одан көп)
5. Санат (тізімнен таңдаңыз: шебер, сарапшы, зерттеуші модератор, тәрбиеші)

Сіз "Өрлеу" ұлттық біліктілікті арттыру орталығында "Жаһандық құзыреттер" курсы бойынша біліктілікті арттырудан өттіңіз бе?»

- иә

- жоқ

НЕГІЗГІ БӨЛІГІ

1. «Жаһандық құзыреттер» курсының мазмұнын бағалаңыз

Мәлімдемелерді екі балдық шкала бойынша бағалаңыз, сіздің пікіріңізге сәйкес бағанға "+" қойыңыз: 2 балл – толық келісемін, 1 балл –

ішінара келісемін, 0 балл – келіспеймін. Қажет болса, мәлімдемеге түсініктеме қосыңыз.

Бекіту	2	1	0
"Жаһандық құзыреттер" курсы менің оқушыларымның көпшілігі үшін қызықты			
Курс бағдарламасы менің оқушыларымның көпшілігінің жас ерекшеліктеріне сәйкес келеді			
Оқытудың барлық мақсаттарына қол жеткізуге болады			
Курстың мазмұны Дағдылар мен құндылықтарды дамытуға бағытталған			
Ұзақ мерзімді жоспар нақты құрылымдалған, бұл менің сабақтарымды бір жылға оңай жоспарлауға мүмкіндік береді			
Мен қысқа мерзімді курстық жоспарларымды оңай жасаймын			
Мен мұғалімге арналған нұсқаулықта ұсынылған ресурстарды оңай табамын			

2. Курстың үлгілік оқу бағдарламасында ұсынылған білім алушылардың іс-әрекетін ұйымдастырудың барлық нысандарын сіз оқу процесінде пайдалана алдыңыз ба? (сіз оқытатын сыныптар туралы мәліметтерді көрсетіңіз)

	ИЯ, 100%-ді қолдана алдық	50-70% қолдана алды	50%-ден аз қолдана алды
--	---------------------------	---------------------	-------------------------

5 сынып			
6 сынып			
7 сынып			
8 сынып			
9 сынып			
10 сынып			
11 сынып			

3. «Жаһандық құзыреттер» курсын оқуға білім алушылардың қанағаттануы мен қызығушылығын қалай бағалайсыз (сіз оқытатын сыныптар бойынша деректерді көрсетіңіз)

	жоғары	орташа	төмен
5 сынып			
6 сынып			
7 сынып			
8 сынып			
9 сынып			
10 сынып			
11 сынып			

4. Сіздің ойыңызша, осы курстың оқу нәтижелері қаншалықты қол жетімді? (сіз оқытатын сыныптар туралы мәліметтерді көрсетіңіз)

	Толығымен қол жетімді	Ішінара қол жеткізуге болады	Қол жетімсіз
5 сынып			
6 сынып			
7 сынып			
8 сынып			

9 сынып			
10 сынып			
11 сынып			

5. Курс бағдарламасы келесі дағдылар мен құндылықтарды қалыптастыруға ықпал ете ме?

	Толығымен ықпал етеді	Ішінара ықпал етеді	Ықпал етпейді
мінез-құлық мәдениеті			
азаматтық ұстаным			
әлеуметтік жауапкершілік			
басқаларға жауап беру және құрметпен қарау			
салауатты өмір салты және қауіпсіз мінез-құлық дағдылары			
сыни және шығармашылық ойлау дағдылары			
алған білімдерін өмірде қолдану дағдылары			
зерттеу, жобалау, волонтерлік жұмыс дағдылары			

6. Оқу пәнінің мазмұнын таңдау және құру кезінде сіз нені басшылыққа аласыз? (сіз оқытатын сыныптар туралы мәліметтерді көрсетіңіз)

	Мұғалімдерге арналған нұсқаулық	Курстың сандық ресурстары	Интернет- ресурстар және өзіндік	Біліктілікті арттыру курсында

			педагогика лық тәжірибе	алынған ресурстар
5 сынып				
6 сынып				
7 сынып				
8 сынып				
9 сынып				
10 сынып				

7. ПИК-те (осы курс бойынша мұғалімге арналған нұсқаулықта) ұсынылған теориялық және тәжірибеге бағытталған тапсырмалардың тепе-теңдігін бағалаңыз? (сіз оқытатын сыныптар туралы мәліметтерді көрсетіңіз)

	теңдестірілген	ішінара теңдестірілген	теңдестірілмеген	Пікірлер орны
5 сынып				
6 сынып				
7 сынып				
8 сынып				
9 сынып				
10 сынып				

8. Осы курстың мұғалімдеріне арналған нұсқаулықтың сапасын бағалаңыз (сіз оқытатын сыныптар туралы мәліметтерді көрсетіңіз)

	Ұсынылады	Пысықтау қажет
5-9 сыныбы		
10 сыныбы		

9. Сіздің тәжірибеңізде "бірлік", "гайд" ұғымдарын қолдану қиындық тудырады ма?

- иә

- жоқ

2-қосымша

Мектептерге бару жөніндегі нұсқаулық

Жалпы ережелер

Базалық мектептерге бару «Жаһандық құзыреттер» курсының енгізу мониторингінің бөлігі болып табылады.

Сапарлардың мақсаты: бастапқы деректерді талдау нәтижесінде анықталған проблемалық мәселелерді бағалау және тексеру.

Тапсырмалар:

«Жаһандық құзыреттер» курсының табысты енгізуге ықпал ететін факторларды анықтау;

«Жаһандық құзыреттер» курсының табысты енгізуге кедергі келтіретін факторларды анықтау;

«Жаһандық құзыреттер» курсының мазмұнына қажетті өзгерістер енгізу бойынша ұсынымдар әзірлеу (үлгілік оқу бағдарламасы, "жаһандық құзыреттер" курсы бойынша нұсқаулық және т.б.).

Сапарды әдіскерлер жүргізеді және сабақтарды бақылаудан және мектеп басшылығымен, педагогтармен кездесулерден тұрады.

Мектепке сапарларға дайындық кезінде әдіскерлер:

сапар бағдарламасын мектеп директорымен келісу;

барлық қажетті құжаттарды (сабақтарды бақылау парақтары, сұхбат сұрақтары, ФГ, сабақ кестесі) және жабдықты (ноутбук, камера, диктофон) дайындаңыз.

Мектептерге бару бағдарламасы

Сапар жоспарланған

Мектеп: _____

Сапар күні: _____

Уақыты	Іс шара	Ескертпелер
	Әкімшілікпен кездесу	<i>Сапардың мақсаты, сапар бағдарламасы, жұмыс кестесін нақтылау</i>
	"Жаһандық құзыреттер" курсы бойынша сабақтарды бақылау	<i>Сабақты бақылау жөніндегі нұсқаулықты қараңыз</i>
	"Жаһандық құзыреттер" курсы оқытатын мұғалімдермен әңгімелесу	<i>Мұғалімдермен әңгімелесу сұрақтары мен әңгімелесу нұсқаулығын қараңыз</i>

Келу процедуралары туралы қысқаша нұсқаулар.

1. Сапар бағдарламасын мектеппен алдын-ала келісу керек, бірақ мектепке келген кезде бағдарламада өзгерістер болуы мүмкін (мұғалімдердің жұмыспен қамтылуына байланысты және т.б.). Әдіскерлер сабақты бақылауды жоспарлай алуы үшін мектептер сабақ кестесін алдын ала ұсынады. Әдіскерлер қандай сабақтарды бақылайтынын өз бетінше анықтауы керек.

2. Әдіскер мониторингке қатысатын мектептердің бірінде бір сабаққа қатысуы керек.

3. Мұғалімдерге сабақты бақылау олардың кәсібилігін бағалау үшін емес, "Жаһандық құзыреттер" курсы енгізудің табысты тәжірибелері мен проблемаларын анықтау үшін жүргізілетінін түсіндіру қажет.

4. Кетер алдында әдіскер мектеп қызметкерлеріне алғысын білдіруі керек, өйткені оларсыз сапар болмас еді.

5. Сапар аяқталғаннан кейін жұмыс тобының әрбір мүшесі сапар қорытындысы бойынша келесі нысан бойынша есеп жасайды (1-кесте)

1-кесте мектепке бару бойынша есеп нысаны

	Бөлімдер	
	<p>Өткізілген іс-шаралар (сапар барысында өткізілген іс-шаралардың барлық түрлерін тізімдеу): сабақты бақылау / терең сұхбат / фокус-топтар және т. б.</p>	
	<p>Сапар барысында, сабақты бақылау, әкімшілікпен, педагогтармен және білім алушылармен әңгімелесу шеңберінде курсты оқытудың қандай табысты тәжірибелері анықталғаны туралы түсініктемелер</p> <p>2.1 сабақ мазмұнын құру және сабақ үшін ресурстарды таңдау (Сабақтың тақырыбы мен мақсатына, білім алушылардың жас ерекшеліктеріне сәйкестігі, Өмірмен байланыс, тәжірибеге бағдарлану)</p> <p>2.2 курстың оқу бағдарламасының мақсаттарына сәйкес білім алушылардың құзыреттері мен дағдыларын, құндылықтарын дамытуға бағытталған тапсырмаларды әзірлеу және сабақта жұмыс нысандарын іріктеу</p> <p>2.3 басқа</p>	
	<p>Сапар барысында, сабақты бақылау, әкімшілікпен, педагогтармен және білім алушылармен әңгімелесу шеңберінде курсты оқытудың қандай проблемалары анықталғаны туралы түсініктемелер</p>	

	<p>3.1 ресурстарды таңдаудағы және сабақ мазмұнын құрудағы қиындықтар</p> <p>3.2 оқыту әдістемесіндегі қиындықтар, оқу бағдарламасы ұсынған қызметті ұйымдастырудың әдістері мен формаларын қолдану</p> <p>3.3 оқу бағдарламасында көзделген құзыреттерді, Дағдылар мен құндылықтарды дамытуға бағытталған білім алушылардың тапсырмаларын әзірлеу мен қызметін ұйымдастырудағы қиындықтар</p> <p>3.4 басқа</p>	
	Сапарлар кезінде талданған сапарға дейін анықталған проблемалық мәселелердің тізімі, оларды шешу бойынша ұсыныстар	
	Нақты сыныптар бойынша "Жаһандық құзыреттер" курсының оқу бағдарламалары бойынша ұсыныстар	
	«Жаһандық құзыреттер» курсының мұғалімдеріне арналған нұсқаулық бойынша ұсыныстар 5-9 сыныптар	
	«Жаһандық құзыреттертер» курсының мұғалімдеріне арналған нұсқаулық бойынша ұсыныстар 10 сынып	

Оқу-тәрбие процесіне қатысушылармен жұмыс жөніндегі қысқаша нұсқаулықтар

1. Әдіскер әрқашан мүдделі тараптан жинайтын мәліметтерге ашық болуы керек. Мүдделі тараптың барлық тілектерін орындау бойынша өзіне қандай да бір міндеттеме алу ұсынылмайды, бірақ тарапты барлық ұсыныстар мен ескертулер тиісті түрде ескерілетініне сендіру қажет. Егер мүдделі тарап маманның құзыретінен тыс мәселе туралы өз пікірін білдірсе, бұл деректер жазылып, тиісті ведомствоға берілетінін түсіндіру қажет.

2. Мектеп әкімшілігінен алынған ақпарат енгізуді қолдау үшін мектепте құрылған құрылымдардың тиімділігі туралы мәліметтерге назар аударуы керек (мысалы, қажетті ресурстарды қамтамасыз ету, мұғалімдерге әдістемелік қолдау).

3. Мұғалімдер «Жаһандық құзыреттер» курсы енгізу туралы құнды ақпарат көзі болып табылады, өйткені олар оны оқытуға жауапты. Мұғалімдерден алынған ақпарат олардың осы курсты енгізу тәжірибесінің барлық аспектілерін қамтуы керек. "Жаһандық құзыреттер" курсы оқыту аясында мұғалімдер дидактикалық материалдарды әзірлейді, олар өз кезегінде мониторинг үшін құнды деректерге айналады. Бұл құжаттар мұғалімдердің "Жаһандық құзыреттер" курсы қалай жүзеге асыратыны туралы деректерді береді және ең жақсы тәжірибені, сондай-ақ кәсіби даму салаларын анықтауға көмектеседі. Мұғалімдерге "Жаһандық құзыреттер" курсының тақырыптары білім алушылар үшін қаншалықты өзекті және қызықты екенін, тақырыптар курсының бөлімшелеріне/бөлімдеріне қаншалықты сәйкес келетінін, тақырыптар арасындағы сабақтастық сақталғанын, курсының күтілетін нәтижелеріне қаншалықты қол жеткізуге болатынын хабарлауға мүмкіндік беру қажет.

4. Білім алушылар «Жаһандық құзыреттер» курсының мазмұнын қабылдауы туралы мәліметтер бере алады. Алайда, білім алушылардан алынған мәліметтер әрдайым мұғалімдер мен мектеп әкімшілігінің мәліметтерімен салыстырылуы керек (деректердің триангуляциясы).

Әңгімелесу өткізуге арналған қысқаша нұсқаулар (3-қосымша)

Фокус-топтармен әңгімелер бұл модератор басқаратын нақты мақсаттары бар жоспарланған және құрылымдалған әңгімелер. Модератор әңгімеге қатыспауы керек, бірақ ол әңгімеге назар аудару мен тепе-теңдікті сақтау үшін маңызды сәттерде сөйлесуге құқылы.

Әңгімені позитивті нотамен бастау маңызды. Бұл әңгімеде сын мен сындарлы ескертулер болмауы керек дегенді білдірмейді. Керісінше,

қатысушылар сындарлы сынмен бөлісуі үшін тиісті жағдайлар жасалуы керек, өйткені бұл іске асыру процесінің маңызды элементі болып табылады.

Фокус-топтармен сөйлесуді бастау.

Сұхбаттасушылардан рұқсат алғаннан кейін, әңгіме барысын егжей-тегжейлі талдау үшін диктофонға жазуға болады. Сіз әңгімелесу кезінде жазбалар жазып, өз нәтижелеріңізді қорытындылай аласыз. Тиімділік үшін бір адам әңгіме жүргізе алады, ал екіншісі жазғышқа жазып, жазбалар жаза алады. Модератор әңгімені әңгіменің мақсаты туралы қысқаша мәлімдемеден бастаған жөн. Әңгіме нәтижесінде не күтілетіні туралы айту керек және кеңірек контекст туралы түсінік беру керек. Бұл қатысушылардың назарын аударуға және әңгіме мен модератордың рөлі туралы кез-келген алдын-ала пікірлердің алдын алуға көмектеседі. Сіз сөйлеуге емес, тыңдауға келгеніңізді, сонымен бірге әңгіменің бірқалыпты жүруін және қатысушылардың әрқайсысының сөйлеуге мүмкіндігі бар екенін түсіндіріңіз. Мысалы:

«Мен «Жаһандық құзыреттер» курсына енгізу процесі туралы айтқым келеді, бірақ алдымен курстың мазмұнына қатысты Сіздің көзқарасыңызды тыңдағым келеді».

«Мен курсты сәтті жүзеге асыруға ықпал ететін факторлар туралы жақсы түсінгім келеді. Мен сондай-ақ курсты сәтті жүзеге асыруға кедергі келтіретін факторлар туралы сіздің пікіріңізді тыңдағым келеді».

Фокус-топтардың әңгімесіндегі Модерация. Әңгімелесудің қажетті нәтижелеріне қол жеткізу үшін модератор басқа қатысушылар өз пікірлерін айтуға ынталы болатындай әрекет етуі керек. Достық қарым-қатынасты сақтау және тыңдауға дайын болуды көрсету қатысушылардың белсенділігіне ықпал етеді. Қатысушылардан олардың идеялары мен пікірлерін қолдайтын дәлелдер немесе мысалдар ұсынуды сұрау арқылы сіз объективті және оңай бағаланатын деректерді ала аласыз.

"Ұнаған" және "ұнамаған" нәрселер туралы әңгімелер кейде орынды болуы мүмкін, бірақ олар себептерді түсіндірумен бірге жүруі керек. Модератор үшін тағы бір мәселе-белсенді әңгіме жүргізу. Жақсы дайындық

көмектеседі, өйткені қатысушыларды түсіну қарым-қатынас орнатуға және оларды әңгімеге тартуға көмектеседі. Егер кейбір мүшелер сізге аз белсенді болып көрінсе, оларға өз пікірлерімен бөлісуге мүмкіндік беру үшін тікелей хабарласыңыз. Олардың мимикасы мен жест-ишараларын көру сізге әңгіменің қай бөлігі оларды көбірек қызықтырғанын және өз көзқарастарын қай жерде білдіргісі келетінін айтады. Әңгімені кеңейтудің тағы бір тәсілі – ең белсенді қатысушыларды анықтау және оларды пассивті қатысушыларды белсендіру үшін пайдалану.

Сабақты бақылау бойынша қысқаша нұсқаулар (3-қосымша)

Сабақты бақылау-білім алушылардың жұмысын, педагог пен білім алушылардың өзара іс-қимылын және т. б. бақылауға мүмкіндік беретін деректерді жинау әдісі.

Сабақты бақылаудың мақсаты-Сабақта "Жаһандық құзыреттер" курсының оқытуды ұйымдастырудың мазмұны мен формаларын іске асырудың сәтті тәжірибелері мен мәселелері туралы мәліметтер жинау.

Сабаққа қатысқан кезде:

- мұғалім сабақта қолданатын және оны бақылау парағымен бірге академия өкіліне жіберетін ПИК-пен танысу қажет. Осылайша сіз сабақтың мақсаттары, негізгі кезеңдері және мұғалім ұсынатын тапсырмалар туралы жалпы түсінік аласыз.

– өте сыпайы және мейірімді болу керек, өйткені сабақта бөтен адамның болуы мұғалімге де, білім алушыларға да қысым жасайды.

– ерте келу, мұғаліммен таныстыру, сабақты көруге рұқсат сұрау және сабаққа қатысудың негізгі мақсатын түсіндіру маңызды.

Бақылаудың өзі мұғалімнің іс-әрекетінен білім алушылардың іс-әрекетіне ауысады, өйткені білім алушылардың "Жаһандық құзыреттер" курсының мазмұнын қабылдауы оны сәтті енгізудің маңызды көрсеткіштерінің бірі болып табылады.

Сабақты бақылау үлгісін пайдаланып, келесі тармақтарды көрсетуге тырысыңыз:

сабақ мазмұны мен барысы үлгілік оқу бағдарламасында көзделген Дағдылар мен құндылықтарды дамытуға ықпал етті ме?

оқушылардың сабақтағы қызметі оқу мақсаттарына қол жеткізуге ықпал етті ме?

сабақта типтік оқу бағдарламасында ұсынылған оқытуды ұйымдастыру формалары қолданылады ма және олар курстың дағдылары мен құндылықтарын дамытуға ықпал ете ме?

Сабақта қолданылған педагогикалық тәсілдер мен әдістерге, сабақтың барысына, оқушылардың орындаған тапсырмаларына қатысты бақылауларды тіркеу қажет. Алайда, сабақтың өзінде жазбаны азайту ұсынылады, өйткені бұл бақылау процесінің өзінен алшақтатады. Сабақты қарау аяқталғаннан кейін бірден сабаққа бақылаулар жасау ұсынылады.

Кетер алдында мұғаліммен қоштасу және сабақты көру мүмкіндігі үшін Алғыс айту маңызды.

Сабақты бақылағаннан кейін Рефлексия және талқылау:

1. Сыныптан шыққаннан кейін бірден тәуелсіз рефлексияға (рефлексияға) шамамен 5-10 минут бөлу керек. Әдіскер мұғаліммен талқылау басталғанға дейін сабақты бақылау парағындағы барлық маңызды сәттерді атап өтуі керек. Бұл әдіскердің өз тұжырымдарын тұжырымдауға жеткілікті уақыты болуы үшін қажет, өйткені талқылау кезінде оларды жоғалту қаупі бар. Бақылаушылар мұғалімнің жеке қасиеттеріне, оның кәсібилігіне емес, "Жаһандық құзыреттер" курсының сәтті немесе керісінше сәтсіз енгізудің дәлелдеріне назар аударуы керек.

2. Мұғаліммен сабақты талқылауды бастау оның өзі(а) өткен сабақ туралы не ойлайтынын, яғни сабақта не жақсы өткенін және білім алушыларды "Жаһандық құзыреттер" курсына неғұрлым тиімді оқыту, білім алушылардың бағдарламада көзделген құндылықтары мен дағдыларын дамыту үшін нені жақсартуға болатынын сұраудан бастау керек. Мұғалім өз пікірін білдіргеннен кейін, сабақтың жағымды жақтарынан бастап, жақсартуға

болатын сәттерді талқылау арқылы диалогты жалғастыру арқылы кері байланыс беру керек.

3. Маңызды мәліметтерді жіберіп алмау үшін талқылау кезінде барлық белгіленген нүктелерді жазу ұсынылады.

3-қосымша

Әңгімелесу хаттамасына арналған парақ

Күні мен кезеңі	
Әдіскердің ТАӘ	
Қатысқан педагогтар саны	
Кездесу сипатының қысқаша мазмұны Талқыланатын негізгі сұрақтар қандай және сіз қандай жауаптар күтесіз? Сіз неден бастағыңыз келеді? Сіз қандай нәтиже алғыңыз келеді?	
"Жаһандық құзыреттер" курсы және оны іске асыру бойынша сұрақтар Әңгіме барысында көтерілген әрбір сұрақты осында жазыңыз. Сұрақты кім көтергенін және қандай деректер немесе мысалдар келтіргенін жазуға тырысыңыз, ол осы сұрақты көтерген кезде. Мүмкіндігінше басқалардың реакциясын ескеріңіз: әңгіме жүргізілді ме, қарама-қарсы көзқарастар болды ма? Егер ол екі рет көтерілсе, сұрақты қайта жазбаңыз. Оның қайта талқыланғанын ескеріңіз-бұл қатысушылар мәселе шешілмеді деп санайды.	
Қорытынды / нәтижелер	

Осы талқылау нәтижесінде алынған қорытындыларды немесе әрекеттерді жазыңыз. Сондай-ақ, кездесудің нәтижелі өтуіне кедергі келтірген кез келген факторларды атап өтіңіз, мысалы, кездесуден қатысушылардың қайсысы мүлдем пассивті болды, жоғарыдағы жазбаларда олқылықтар бар ма және т. б.?	
--	--

Сабақты бақылау парағы

Бақылау парағын толтырыңыз. Пікірлеріңіз бен дәлелдеріңізді жазғаннан кейін, бақылау карталарында көрсетілген шкала бойынша ұпай қою үшін бақылау карталарын пайдаланыңыз.

Күні мен кезеңі	
Сынып	
Тақырыбы	
Бөлім	
Сыныпта білім алушылар саны	
Сабаққа қатысушылардың саны	
Әдіскердің ТАӘ	

Мұғалімнің іс-әрекетін бақылау фокусы	Бақылаушының пікірлері	
	Оң аспектілері	Жақсартуды қажет ететін аспектілер
Мазмұны мен педагогикалық тәсілдерін іске асыру		
Сабақ тақырыбының типтік оқу бағдарламасына сәйкестігі, Сабақтың		

тақырыбы мен мақсатының сәйкестігі		
Сабақты ұйымдастыру формасын таңдаудың орындылығы		
Оқу іс-әрекетінің сабақтың мақсатына сәйкестігі		
Үлгілік оқу бағдарламасында ұсынылған білім алушылардың қызметін ұйымдастыру әдістері мен нысандарын қолдану		
Оқу материалының қолжетімділігі (түсінігі, жас ерекшеліктеріне сәйкестігі)		
Сабақта білім алушылардың іс-әрекетін ұйымдастырудың тапсырмалары мен нысандарының тәжірибеге бағдарлануы, олардың үлгілік оқу бағдарламасында көзделген білім алушылардың құзыреттері мен дағдыларын дамытуға бағытталуы		
Оқушының іс-әрекетін бақылау фокусы		
Білім алушылардың оқу қызметіне белсенді қатысуы		
Оқушылар ұсынылған тапсырмаларды орындай ма		

Оқушылар рефлексия жасайды, сабақта не болып жатқанын бағалайды		
Құндылықтарды іске асыру		
Құндылықтар оқу процесінде көрінеді ме (ашықтық; құрмет; адалдық; адамның қадір-қасиеті)		
Жалпы қорытындылар (әр бөлім бойынша түйіндеме):		
Ұсыныстар (әр бөлім бойынша):		

2-қосымша

Тарих әуесқойлары клубы туралы ереже

1. Жалпы ережелер

1.1. Тарих әуесқойлары клубы-білім беру және демалыс бағытындағы ерікті бірлестік

1.2. Мақсаты: тарихпен айналысатын 5-6 сынып оқушыларының қарым-қатынасы мен жеке дамуы үшін кеңістікті ұйымдастыру

1.3. Тапсырмалар:

1.4. Қызмет принциптері:

- Ерікті қатысу;
- * Клуб мүшелерінің ынтымақтастығы;
- * Өзара көмек;
- * Ұжымдық шығармашылық және танымдық қызмет;
- * Өзін-өзі диагностикалау:

2. Қызмет мазмұны

Қызықты тақырыптармен танысу, тереңірек деңгейде тарихи таным тәжірибесін қалыптастыру, клуб мүшелерінің қабілеттерін дамыту.

3. Жұмыс нысандары

Сабақтың негізгі түрі – ойын. "Ақылды және ақылды", "өз ойын", "Не? Қайда? Қашан?». Сондай-ақ ұжымдық шығармашылық қызметтің нысандары, жеке жұмыс пайдаланылды

4. Жұмыс әдістері

Топтық және жеке жұмыстардың үйлесімі

5. Клуб жұмысын ұйымдастыру

5.1. Клуб мүшелері 5-6, 7 сынып оқушылары болып табылады, олар қосымша тарихпен айналысқысы келеді

5.2. Клубты тарих пәнінің мұғалімі басқарады

5.3. Клуб сабақтары аптасына 1 рет өтеді, бұл қажет болған жағдайда жеке сабақтарды жоққа шығармайды.

3. ЗЕРТТЕУ ӘДІСТЕМЕСІ

Қазақстан Республикасы орта мектебінің жоғары сыныптарындағы элективті курстарды зерттеу әдістемесі олардың енгізілуі мен әсерін терең түсінуге бағытталған бірнеше негізгі кезеңдер мен тәсілдерді қамтиды. Бұл бөлімде элективті курстардың тиімділігін бағалауға және олардың оқу процесіне әсерін анықтауға көмектесетін деректерді жинау, талдау және нәтижелерді түсіндіру әдістері егжей-тегжейлі сипатталған.

1. Зерттеудің мақсаттары мен міндеттерін анықтау

Зерттеу мақсаттары:

- Орта мектептің жоғары сыныптарында элективті курстарды енгізудің тиімділігін бағалау.

- Элективті курстардың оқушылардың жеке қызығушылықтары мен кәсіби дағдыларын дамытуға әсерін зерттеу.

- Элективті курстарды жүзеге асырумен байланысты ең жақсы тәжірибелер мен қиындықтарды анықтау.

Зерттеу міндеттері:

- Қолданыстағы элективті курстар мен олардың мазмұнын талдау.

- Оқушылар мен оқытушылардың қатысу дәрежесін бағалау.

- Элективті курстардың оқушылардың оқу нәтижелері мен мансаптық ұмтылыстарына әсерін анықтау.

- Қатысушылардан (оқушылардан, оқытушылардан және ата-аналардан) кері байланысты зерттеу.

2. Деректерді жинау әдістері

1. Құжаттаманы талдау

- Оқу жоспарлары мен бағдарламалары: олардың құрылымын, мақсаттары мен мазмұнын түсіну үшін қолданыстағы оқу жоспарлары мен элективті курстық бағдарламаларды талдау.

- Есептер мен статистика: әртүрлі мектептерде элективті курстарды жүзеге асыру бойынша есептер мен статистикалық деректерді зерттеу.

2. Сауалнамалар мен сауалнамалар

- Білім алушыларға арналған сауалнамалар: жоғары сынып оқушылары арасында олардың элективті курстарға қанағаттануы, қатысу деңгейі және курстардың олардың қызығушылықтары мен мансаптық жоспарларына әсері туралы мәліметтер жинау үшін сауалнамалар жүргізу.

- Оқытушыларға арналған сауалнамалар: курс, оқытудағы қиындықтар және оқушылардың дайындық деңгейі туралы пікірлерін бағалау үшін оқытушыларға сауалнамалар тарату.

- Ата-аналарға арналған сауалнамалар: элективті курстарды қабылдау және олардың балалардың білім беру процесі мен дамуына әсері туралы ата-аналардың сауалнамалары.

3. Сұхбат

- Білім алушылармен бірге сұхбат: оқушылармен олардың тәжірибесі мен элективті курстарды қабылдауы туралы сапалы мәліметтер алу үшін терең сұхбат жүргізу.

- Оқытушылармен сұхбат: курстарды жүзеге асырудың практикалық аспектілерін, олардың жетістіктері мен қиындықтарын талқылау үшін оқытушылармен кездесулер.

- Мектеп әкімшілігімен сұхбат: мектеп әкімшілігімен элективті курстарды ұйымдастыруға және қолдауға байланысты мәселелерді талқылау.

4. Бақылау

Сабақтар мен сабақтар: оқыту әдістерін, оқушылардың белсенділігін және сабақтағы жалпы климатты бағалау үшін элективті курстардың сабақтарын бақылау.

Жобалау жұмыстары: білім алушылардың қатысу деңгейі мен жетістіктерін бағалау үшін жобалау жұмыстары мен іс-әрекеттерінің нәтижелерін талдау.

5. Табысты тәжірибелер мен жағдайларды талдау

Табысты мысалдарды зерттеу: жақсы тәжірибелер мен әлеуетті жақсартуларды анықтау үшін әртүрлі мектептер мен аймақтардағы элективті курстарды жүзеге асырудың сәтті мысалдарын талдау.

Халықаралық тәжірибемен салыстыру: ұқсастықтар мен айырмашылықтарды анықтау үшін қазақстандық тәжірибені элективті курстар саласындағы халықаралық тәжірибелермен салыстыру.

3. Деректерді талдау әдістері

1. Сапалық талдау

Тақырыптық талдау: негізгі тақырыптар мен үлгілерді анықтау үшін сұхбаттардан, сауалнамалардан және сауалнамалардан алынған мәтіндік деректерді талдау.

Мазмұнды талдау: курстардың сапасы мен тиімділігін анықтау үшін жобалау жұмыстарының, есептердің және басқа материалдардың мазмұнын зерттеу.

2. Сандық талдау

Статистикалық талдау: жалпы тенденциялар мен қатынастарды анықтау үшін статистикалық әдістерді қолдана отырып, сауалнамалар мен сауалнамалардың сандық деректерін өңдеу.

Салыстырмалы талдау: элективті курстардың өзгергіштігі мен жалпы әсерін бағалау үшін әртүрлі мектептер мен аймақтар арасындағы нәтижелерді салыстыру.

3. Интегративті талдау

Сапалық және сандық деректерді біріктіру: элективті курстарды енгізу және тиімділігі туралы кешенді көрініс жасау үшін сапалық және сандық талдау нәтижелерін біріктіру.

4. Нәтижелерді түсіндіру және ұсыну

1. Деректерді түсіндіру

Қорытындыларды талдау: элективті курстарды жүзеге асырудың күшті және әлсіз жақтарын қоса, деректерді талдаудан негізгі қорытындыларды анықтау.

Ұсыныстарды әзірлеу: жиналған мәліметтер негізінде элективті курстардың мазмұнын жақсарту, ұйымдастыру және қолдау бойынша ұсыныстарды тұжырымдау.

2. Нәтижелерді ұсыну

Есептер мен жарияланымдар: зерттеу нәтижелері мен ұсыныстарды көрсететін егжей-тегжейлі есептер мен жарияланымдарды дайындау.

Презентациялар: білім беру мекемелері, әкімшілік органдар және басқа да мүдделі тараптар үшін презентациялар өткізу.

3. Кері байланыс және түзету

Кері байланыс алу: курстарды түзету және жақсарту үшін зерттеуге қатысушылар мен мүдделі тараптардан кері байланыс Жинау.

Тәсілдерді өзектендіру: алынған нәтижелер мен ұсынымдар негізінде элективті курстардың мазмұны мен ұйымдастырылуына өзгерістер мен түзетулер енгізу.

Элективті курстарды зерттеу әдістемесі деректерді жинау мен талдаудың көп қырлы тәсілін қамтиды, бұл олардың енгізілуі мен тиімділігі туралы жан-жақты түсінік алуға мүмкіндік береді. Негізгі әдістерге Құжаттаманы талдау, сауалнамалар, сұхбаттар, бақылау және табысты тәжірибелерді зерттеу кіреді. Бұл әдістер элективті курстардың оқушыларға, оқытушыларға және жалпы білім беру процесіне әсерін терең түсінуге ықпал етеді.

Бөлім: ұжымдық әл-ауқат пен тұрақты дамуға жәрдемдесу	
Мектеп: "Новопокровка орта мектебі" КММ	
Күні: 27 04. 23	Мұғалімнің аты-жөні: Эренбург И.Г.
Сынып: 10 класс.	Қатысушылардың саны: жоқ:
Сабақ тақырыбы:	Жергілікті, ұлттық және жаһандық бастамаларға белсенді қатысу

Мақсаты:	өз көзқарасын негіздеу үшін себептер мен дәлелдер келтіріңіз	
Тапсырмалар:	<ul style="list-style-type: none"> • Қоғам өміріндегі ақпарат көздерінің функциялары мен рөлі туралы идеяны қалыптастыруға ықпал ету • Ақпаратты талдау және растығын тексеру әдістерін зерттеу 	
Сабақ барысы		
Сабақ кезеңдері	Сабақта жоспарланған іс-шаралар Әдістемелік ұсынымдар	Ресурстар
1. Ұйымдастырушылық сәт.	Қатысушыларды, сабаққа дайындығын тексеру.	
2. Тақырыпқа кіріспе.	<p>Қазіргі әлемде күн сайын бізге үлкен ақпарат ағыны түседі, оны қалай түсінуге болады? Осы мәселелердің барлығына біздің көзқарасымызды тек ата-аналар, мектеп, достар ғана қалыптастырмайды.</p> <p>Сұрақтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бүгін елде және әлемде не болып жатыр? 2. Бұған қалай қарайсыз? Біз қалай әрекет етуіміз керек? 3. Ненің дұрыс, ненің дұрыс емес? 4. Не пайдалы, не зиянды? Сіз бен біз бұл білімді қайдан аламыз және белгілі бір оқиғалар туралы білеміз? (оқушылардың жауаптары) 	Сабақ тақырыбы бойынша Презентация Сұхбат-сауалнама

	<p>Балалар, бүгін біз бүкіл мемлекет үшін өте маңызды және маңызды тақырыпта сөйлесетін боламыз.</p> <p>Оны талқылау үшін сұрақтарға жауап беру қажет болады:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ақпарат көздері арасындағы айырмашылықты қалай түсінесіз "жергілікті", "ұлттық ""жаһандық"?" 2. Қоғамдастық жасөспірімдерді маңызды мәселелерді талқылауға тартуы керек пе? 	
3.Мәтінмен жұпта жұмыс істеу	Сізге ақпарат парақтары ұсынылады, сіздің міндетіңіз мәтінді мұқият оқып, сұрақтарға дәптерде жазбаша жауап беру.	Мәтінмен жұмыс, А4 парақтарындағы мәтін
4.Шығармашылық қызмет, жұптық жұмыс "Түсіндірмелер "Ойыны	<p>Егер радио "жалқау және асығыс" үшін жұмыс жасаса, теледидар "бәріне" арналған болса, онда газет (әсіресе журнал немесе кітап) тек "ақылды" немесе болғысы келетіндерге арналған.</p> <p>2-тапсырма. Жұпта жұмыс істеу. Сіздің ауылыңыздың жаңалықтар көзі ретінде газет шығарылымын зерттеңіз. Қандай оқиғалар туралы ақпарат жиі қамтылатынын талдаңыз. Мұның мүмкін себептерін түсіндіріңіз. Кестені толтырыңыз, нәтижелерді басқалармен бөлісіңіз.</p>	Газеттер, толтыруға арналған кестелер

	<p>Енді біз ақпарат көзі болуға тырысамыз және оны ауызша емес түрде партадағы көршімізге береміз.</p> <p>Сынып жұптарға бөлінеді. А серіктесі сөзді ойластырады (картаға жазады) және вербалды емес (жест - ишарамен, мимикамен) серіктесіне В.В. серіктес болжам жасайды, оның міндеті-хабарламаны болжау (қабылдау). А және В серіктестері рөлдерді өзгертеді.</p> <p>Ақпаратты ұсынудың (кодтаудың) әртүрлілігін және жіберуші мен алушының ұсыныстарын сәйкестендірудің маңыздылығын талқылаңыз.</p>	Сөздерді жазуға арналған карталар
5. Үй тапсырмасы	"Бірде-бір үкімет цензурасыз өмір сүре алмайды: мөр бос болған жерде ешкім бос болмайды"тақырыбында эссе жазыңыз	Жапырақтардағы Эссе
6. Рефлексия, қорытындылар	<p>Бүгін біз белсенді жұмыс жасадық, сабақ тақырыбы бойынша алынған ақпаратты білдік. Енді Сіздердің әрқайсыларыңыз рефлексивті Парақ жасауыңыз керек.</p> <p>1. Мен материалды қалай білдім?</p> <p>А) берік білім алды, барлық материалды игерді</p> <p>Б) жаңа материалды ішінара игерді</p> <p>В) Мен көп нәрсені түсінбедім, әлі де жұмыс істеу керек</p> <p>2. Мен қалай жұмыс істедім?</p>	Әр оқушыға арналған рефлексиялық карталар

	<p>А) өз жұмысына қанағаттанды, тапсырманы өзі орындады</p> <p>Б) әңгіме барысында қателіктер жіберді, сұрақтарға түсініксіз жауаптар берді</p> <p>В) тапсырмалардың бір бөлігін орындай алмады</p>	
--	---	--

Есеп нысаны

	Бөлімдер	
	<p>Өткізілген іс-шаралар (сапар барысында өткізілген іс-шаралардың барлық түрлерін тізімдеу): сабақты бақылау / терең сұхбат / фокус-топтар және т. б.</p>	<p>Сабақты бақылау, педагогтармен және білім алушылармен әңгімелесу</p>
	<p>Сапар барысында, сабақты бақылау, әкімшілікпен, педагогтармен және білім алушылармен әңгімелесу шеңберінде курсты оқытудың қандай табысты тәжірибелері анықталғаны туралы түсініктемелер</p> <p>2.1 сабақ мазмұнын құру және сабақ үшін ресурстарды таңдау (Сабақтың тақырыбы мен мақсатына, білім алушылардың жас ерекшеліктеріне сәйкестігі, өмірмен байланысы, тәжірибеге бағдарлану)</p> <p>2.2 курстың оқу бағдарламасының мақсаттарына сәйкес білім алушылардың құзыреттері мен дағдыларын, құндылықтарын дамытуға бағытталған тапсырмаларды әзірлеу және сабақта жұмыс нысандарын іріктеу</p> <p>2.3 басқа</p>	<p>Сабақтың мазмұны мен ресурстары</p> <p>Сабақтың тақырыбы мен мақсатына сәйкес келеді.</p> <p>Тапсырмалар білім алушылардың жас ерекшеліктеріне ескере</p>

		отырып таңдалады, оқу бағдарламасына сәйкес құзыреттілікті дамытуға бағытталған.
	Сапар барысында, сабақты бақылау, әкімшілікпен, педагогтармен және білім алушылармен әңгімелесу шеңберінде курсты оқытудың қандай проблемалары анықталғаны туралы түсініктемелер 3.1 ресурстарды таңдаудағы және сабақ мазмұнын құрудағы қиындықтар 3.2 оқыту әдістемесіндегі қиындықтар, оқу бағдарламасы ұсынған қызметті ұйымдастырудың әдістері мен формаларын қолдану 3.3 оқу бағдарламасында көзделген құзыреттерді, Дағдылар мен құндылықтарды дамытуға бағытталған білім алушылардың тапсырмаларын әзірлеу мен қызметін ұйымдастырудағы қиындықтар 3.4 басқа	Педагогтармен және білім алушылармен әңгімелесу шеңберінде мынадай проблемалар анықталды: екі тілде оқу әдебиетінің, жұмыс дәптерлерінің және курс бойынша Әдістемелік ұсынымдардың болмауы.
	Сапарлар кезінде талданған сапарға дейін анықталған проблемалық мәселелердің тізімі, оларды шешу бойынша ұсыныстар	Осы пән бойынша

		оқулықтардың болмауы
	Нақты сыныптар бойынша «Жаһандық құзыреттер» курсының оқу бағдарламалары бойынша ұсыныстар	Бұл курстың тақырыбы өте мазмұнды, балалардың жас ерекшеліктері не сәйкес келеді
	"Жаһандық құзыреттер" курсының мұғалімдеріне арналған нұсқаулық бойынша ұсыныстар 5-9 сыныптар	5-8 сыныптарда "Жаһандық құзыреттертер" курсын 0,5 емес, 1 сағат оқу
	"Жаһандық құзыреттертер" курсының мұғалімдеріне арналған нұсқаулық бойынша ұсыныстар 10 сынып	Тақырыптардың барлығы білім алушының жас ерекшеліктері не сәйкес келеді. Олардың ішкі тақырыптар арасында

		байланысы бар.
--	--	-------------------

Мектепке бару туралы есеп нысаны

Әдіскердің аты-жөні __ Закирин Думан Қайратұлы

Келу күні 2023 жылғы 19 сәуір

СҚО білім беру ұйымының атауы, аудан. Ғ. Мүсірепова " №2 Новоишим орта мектебі "КММ.

	Бөлімдер	
	Өткізілген іс-шаралар (сапар барысында өткізілген іс-шаралардың барлық түрлерін тізімдеу): сабақты бақылау / терең сұхбат / фокус-топтар және т. б.	Мектепке келгеннен кейін ол мектеп директорымен кездесті, мұғалімдермен сөйлесті, 9-сыныпта сабаққа қатысты.
	Сапар барысында, сабақты бақылау, әкімшілікпен, педагогтармен және білім алушылармен әңгімелесу шеңберінде курсты оқытудың қандай табысты тәжірибелері анықталғаны туралы түсініктемелер 2.1 сабақ мазмұнын құру және сабақ үшін ресурстарды таңдау (Сабақтың тақырыбы мен мақсатына, білім алушылардың жас ерекшеліктеріне сәйкестігі, Өмірмен байланыс, тәжірибеге бағдарлану) 2.2 курстың оқу бағдарламасының мақсаттарына сәйкес білім	Курстың әдістемелік ұсынымдарына сәйкес өткізілетін оқу сабақтары. Оқу іс-әрекетінің формалары интерактивті оқытуға негізделген. Оқушылар жеке және топтарда зерттеу қызметімен айналысады, сыни ойлау дағдыларын дамытады, оқу ақпаратын өз бетінше іздейді, функционалдық сауаттылық негіздерін қалыптастырады. Мұғалімдер сабақ үшін оқушылардың жас

<p>алушылардың құзыреттері мен дағдыларын, құндылықтарын дамытуға бағытталған тапсырмаларды әзірлеу және сабақта жұмыс нысандарын іріктеу</p> <p>2.3 басқа</p>	<p>ерекшеліктеріне сәйкес келетін мазмұнды таңдауға тырысады.</p>
<p>Сапар барысында, сабақты бақылау, әкімшілікпен, педагогтармен және білім алушылармен әңгімелесу шеңберінде курсты оқытудың қандай проблемалары анықталғаны туралы түсініктемелер</p> <p>3.1 ресурстарды таңдаудағы және сабақ мазмұнын құрудағы қиындықтар</p> <p>3.2 оқыту әдістемесіндегі қиындықтар, оқу бағдарламасы ұсынған қызметті ұйымдастырудың әдістері мен формаларын қолдану</p> <p>3.3 оқу бағдарламасында көзделген құзыреттерді, Дағдылар мен құндылықтарды дамытуға бағытталған білім алушылардың тапсырмаларын әзірлеу мен қызметін ұйымдастырудағы қиындықтар</p> <p>3.4 басқа</p>	<p>Қиындықтар курс бойынша оқу әдебиеттерінің болмауында, мұғалімдер мазмұнды іздеуде көптеген ресурстарды іздеуі керек. Көбінесе материалдар мүлдем жоқ, мұғалімдер жағдайдан шығып, қажетті материалды өздері жасайды. Әрі қарай, классикалық сабақ элективті сабаққа сәйкес келмейді, шаблондар әр түрлі және талаптар сәйкесінше әр түрлі болуы керек. Оқыту әдістемесінің нюанстары бар. "Жаһандық құзыреттер" курсы сабақтан тыс уақытта өткізіледі, бұл күн сайын 7 сабақтан тұратын 1 ауысым оқушыларына қиындық туғызады. Курсты 8 сабаққа өткізу мүмкін емес үзіліс қажет және бұл оқушылардың шамадан тыс жүктелуіне әкелуі мүмкін.</p>

Сапарлар кезінде талданған сапарға дейін анықталған проблемалық мәселелердің тізімі, оларды шешу бойынша ұсыныстар	Бұл мектепке барар алдында проблемалар анықталған жоқ.
Нақты сыныптар бойынша "Жаһандық құзыреттер" курсының оқу бағдарламалары бойынша ұсыныстар	5-8 сыныптарда аптасына 0,5 сағат курсты толық аяқтау үшін жеткіліксіз. 6 бөлімді (бірліктерді) оқу жылдары бойынша бөлген дұрыс. Мысалы, "Этика және этикет" бөлімі жыл бойы 5-сыныпта, "Азаматтық және патриотизм" 8-сыныпта оқиды.
"Жаһандық құзыреттер" курсының мұғалімдеріне арналған нұсқаулық бойынша ұсыныстар 5-9 сыныптар	9-сыныпқа арналған "Зайырлылық және дінтану негіздері" курсы бір оқу жылын өткізеді.
"Жаһандық құзыреттертер" курсының мұғалімдеріне арналған нұсқаулық бойынша ұсыныстар 10 сынып	10-сыныпта курста бірліктердегі тақырыптар бірнеше сабақтарда қатарынан қайталанады, бұл сұраққа екінші жағынан сәл жақындайды. Балалар бір нәрсені қайталай отырып, өздерін орнында таптап жатқандай сезінеді. Сонымен қатар, бұл интуитивті заттар – табиғаттың ластануы, басқа адамдардың құндылықтарын құрметтеу және т. б

		Кәсіпкерлік пен бизнестің негіздерін бір оқу жылы оқып үйрену керек.
--	--	--

4. ЗЕРТТЕУ ДЕРЕКТЕРІН ТАЛДАУ НӘТИЖЕЛЕРІ

Қазақстан Республикасы орта мектебінің жоғары сыныптарында элективті курстарды енгізуді зерттеу деректерін талдау мынадай түйінді нәтижелерді көрсетті:

1. Элективті курстардың кең таңдауы, бірақ қол жетімділігі жеткіліксіз

Талдау барысында элективті курстардың ассортиментін кеңейтудің оң үрдісі анықталды. Нұр-сұлтан (Астана), Алматы және Шымкент сияқты ірі қалалардағы мектептер экология, Ақпараттық технологиялар, бейнелеу өнері және кәсіпкерлік бойынша курстар ұсынады. Алайда, ауылдық мектептер мен шағын қалаларда элективті курстардың саны шектеулі, бұл білім беру мүмкіндіктерінің қол жетімділігінде теңгерімсіздік тудырады.

2. Оқушылардың жобалық қызметке жоғары қатысуы

Элективті курстар білім алушылардың практикалық Жобалық іс-шараларға белсенді қатысуына ықпал етеді. Мысалы, Қарағандыдағы экология курстары оқушыларға су айдындарын тазарту және ресурстарды тұрақты пайдалану бойынша жобалар әзірлеуге мүмкіндік береді. Бұл экологиялық сана мен командада жұмыс істеу дағдыларын дамытуға ықпал етеді.

3. Техникалық жарақтандыру сынақ болып қала береді

Шымкент және Павлодар сияқты қалаларда ақпараттық технологиялар бойынша курстардың сәтті енгізілуіне қарамастан, зерттеу мектептердің техникалық жарақтандырылуы негізгі проблемалардың бірі болып табылатынын көрсетті. Көптеген мектептер заманауи жабдықтар мен бағдарламалық жасақтамаға қол жеткізе алмайды, бұл IT және басқа техникалық пәндер бойынша курстарды сапалы өткізуді қиындатады.

4. Жаңа курстарды оқыту үшін мұғалімдердің біліктілігі жеткіліксіз

Зерттеу деректері элективті курстардың сәттілігін шектейтін негізгі факторлардың бірі оқытушылардың жеткіліксіз дайындығы екенін көрсетті. Барлық мұғалімдерде курстарды тиімді өткізу үшін, әсіресе жаңа

технологиялар мен кәсіпкерлік саласында қажетті дағдылар мен білім бола бермейді.

5. Жеке және кәсіби дағдыларды дамытуға оң әсер етеді

Элективті курстарға қатысатын білім алушылардың сыни тұрғыдан ойлау, шығармашылық және Тәуелсіздік дағдыларын жақсартады. Мысалы, бейнелеу өнері курстарында оқушылар көркемдік қабілеттерін дамытып қана қоймай, көрмелер мен байқауларға қатысу арқылы жобалық іс-әрекет дағдыларын игереді.

6. Ата-аналар мен жергілікті қоғамдастықтың әлсіз қатысуы

Талдау көрсеткендей, көптеген мектептерде ата-аналар мен жергілікті қоғамдастықтың элективті курстар процесіне қатысуы төмен деңгейде қалады. Сонымен қатар, халықаралық тәжірибе көрсеткендей, ата-аналар мен бизнес өкілдерінің белсенді қатысуы білім беру процесінің тиімділігін едәуір арттыра алады.

7. Курстардың тиімділігін жүйелі бағалаудың болмауы

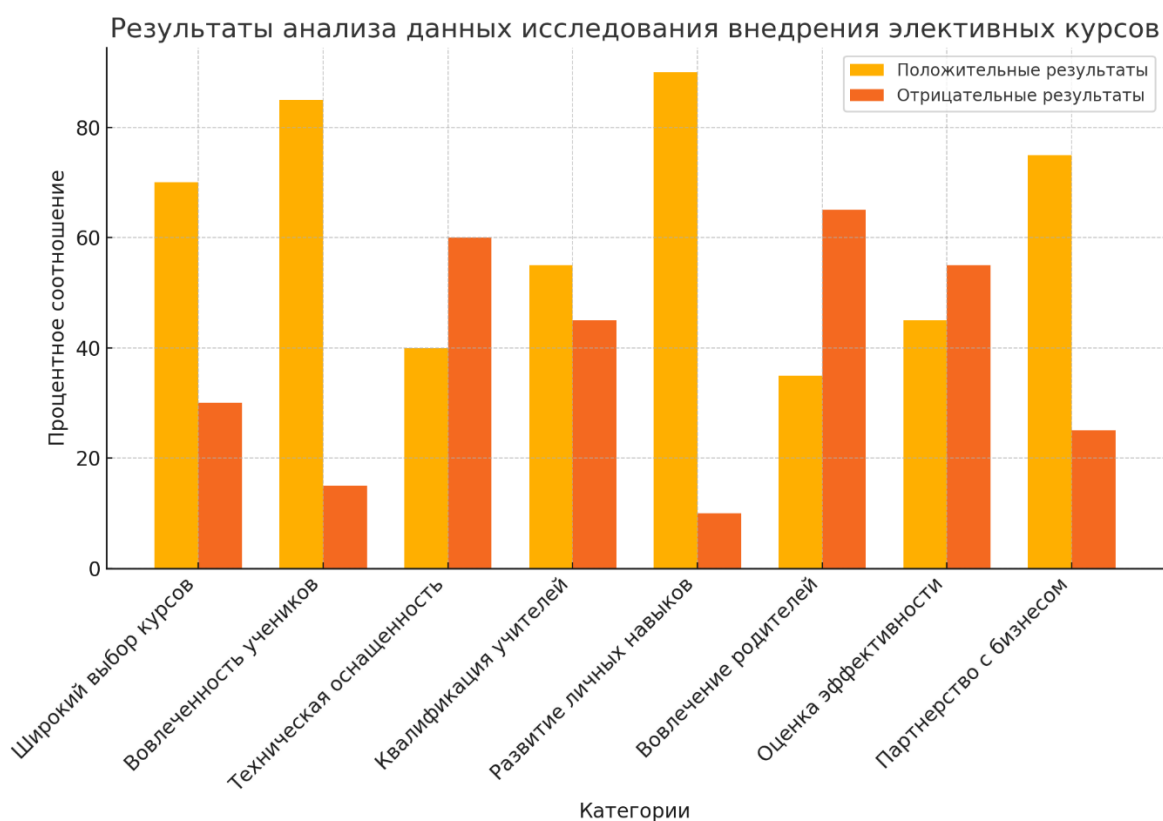
Зерттеу элективті курстардың тиімділігін бақылау мен бағалаудың бірыңғай механизмінің жоқтығын анықтады. Мектептер оқушылардың жетістіктері мен курстардың нәтижелерін бағалау критерийлерін дербес әзірлейді, бұл оларды өткізудің сапасы мен нәтижелілігінің айырмашылығына әкеледі.

8. Бизнеспен және университеттермен серіктестіктің оң тәжірибесі

Кейбір мектептер, әсіресе ірі қалаларда, бизнеспен және университеттермен серіктестіктің сәтті тәжірибесін көрсетеді. Бағдарламалау және бағдарламалық жасақтаманы әзірлеу сияқты курстар білім алушыларға болашақ мансапқа жақсы дайындалуға көмектесетін тағылымдамалар мен кәсіби кеңес беруді қамтиды.

Бұл талдау нәтижелері Қазақстанда элективті курстарды іске асырудағы ілгерілеушілікке қарамастан, олардың тиімділігі мен барлық оқушылар үшін қолжетімділігін жақсарту үшін шешілуі қажет бірқатар проблемалар бар екенін көрсетеді.

Диаграммада Қазақстан Республикасы орта мектебінің жоғары сыныптарында элективті курстарды енгізуді зерттеу деректерін талдау нәтижелері келтірілген. Әрбір санат курстарды таңдау, оқушылардың қатысуы, техникалық жабдықтау, мұғалімдердің біліктілігі, жеке дағдыларды дамыту, ата-аналарды тарту, өнімділікті бағалау және бизнеспен серіктестік сияқты аспектілерде оң және теріс нәтижелердің пайызын көрсетеді.

5. НЕГІЗГІ ҚОРЫТЫНДЫЛАР

Жүргізілген зерттеу негізінде Қазақстан Республикасы орта мектебінің жоғары сыныптарында элективті курстарды енгізу негізінде мынадай түйінді тұжырымдарды бөліп көрсетуге болады:

1. Жеке қызығушылықтар мен дағдыларды дамыту

Элективті курстар оқушылардың жеке қызығушылықтары мен қабілеттерін айтарлықтай дамытуға ықпал етеді. Оқушыларды қызықтыратын тақырыптарды терең зерттеуге мүмкіндік бере отырып, бұл курстар олардың шығармашылық және интеллектуалдық мүмкіндіктерін ашуға көмектеседі. Мысалы, экология курстары білім алушыларға қоршаған ортаны қорғаудың маңыздылығы туралы хабардарлығын және осы саладағы практикалық дағдыларды дамытатын нақты экологиялық жобалармен жұмыс істеуге мүмкіндік береді.

2. Мотивация мен белсенділікті арттыру

Элективті курстарға қатысатын білім алушылар оқу процесіне мотивация мен қатысудың жоғары дәрежесін көрсетеді. Элективті курстар білім алушыларға таңдау мен өзін-өзі анықтауға мүмкіндік береді, бұл олардың белсенді қатысуы мен қызығушылығына ықпал етеді. Шымкенттегі Ақпараттық технологиялар курстары сияқты табысты тәжірибелердің мысалдары қазіргі заманғы технологиялар мен бағдарламалауға деген қызығушылық оқушыларды IT-саладағы болашақ мансапқа қажетті дағдыларды дамытуға ынталандыруы мүмкін екенін көрсетеді.

3. Кәсіби қызметке дайындықты жақсарту

Элективті курстар оқушыларды болашақ кәсіби қызметке дайындауда маңызды рөл атқарады. Олар мансапты сәтті таңдау және дамыту үшін қажетті білім мен дағдыларды ұсынады. Мысалы, Павлодарда бағдарламалау және бағдарламалық қамтамасыз етуді әзірлеу бойынша курстар оқушыларға өзекті технологияларды игеруге көмектеседі, бұл олардың тез дамып келе жатқан IT саласында жұмысқа дайындалуына ықпал етеді.

4. Практикалық тәжірибені білім беру процесіне біріктіру

Элективті курстар арқылы алынған практикалық тәжірибе білім сапасын едәуір жақсартады. Оқушылар теориялық білімді іс жүзінде қолдана алады, бұл оларға материалды жақсы түсінуге және игеруге көмектеседі. Нұр-Сұлтандағы бейнелеу өнері курстары оқушыларға көрмелер мен конкурстарға қатысуға мүмкіндік береді, бұл оларға көркемдік дағдыларды дамытып қана қоймай, өз жұмыстарын ұсынуда және кері байланыс алуда тәжірибе жинақтауға мүмкіндік береді.

5. Қолдау мен ресурстардың қажеттілігі

Элективті курстарды сәтті енгізу және жұмыс істеу үшін оқу орындарының, оқытушылар мен ата-аналардың қолдауы қажет. Курстарды сәтті өткізу білікті оқытушылардың, тиісті жабдықтар мен ресурстардың болуын, сондай-ақ ата-аналардың білім беру процесіне белсенді қатысуын талап етеді. Мысалы, экология және орнықты даму курстарын табысты іске асыру қажетті зертханалық ресурстардың болуын және мамандардың практикалық іс-шараларды өткізуге қатысуын талап етеді.

6. Проблемаларды анықтау және түзету қажеттілігі

Зерттеу сонымен қатар ресурстардың жетіспеушілігі, курстардың шектеулі таңдауы және оқытушылардың жеткіліксіз дайындығы сияқты элективті курстарды енгізуге байланысты мәселелерді анықтады. Жағдайды жақсарту үшін сізге:

- Элективті курстардың ауқымын кеңейту: барлық білім алушылардың қызығушылықтары мен қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін курстардың кең таңдауын қамтамасыз ету.

- Қаржыландыру мен ресурстарды ұлғайту: мектептерді курстарды сапалы өткізу үшін қажетті ресурстармен қамтамасыз ету.

- Оқытушылардың біліктілігін арттыру: курстарды тиімді жүзеге асыра алатындай және оқушылардың қызығушылығын сақтай алатындай етіп қосымша оқыту және оқытушылардың біліктілігін арттыру.

7. Халықаралық тәжірибені бейімдеу

Халықаралық тәжірибені зерделеу элективті курстарды сәтті енгізу әлемдік трендтер мен үздік тәжірибелерді ескеруді талап ететіндігін көрсетеді. Финляндия, АҚШ және Германия сияқты елдердің табысты мысалдарын біріктіру Қазақстандағы элективті курстар жүйесін жақсартуға ықпал етуі мүмкін. Бұл мысалдар білім беру тәсілдеріндегі икемділіктің маңыздылығын және еңбек нарығы мен қоғамдағы өзгерістерге сәйкес курстардың мазмұнын үнемі жаңартып отыру қажеттілігін көрсетеді.

Қазақстан Республикасы орта мектебінің жоғары сыныптарындағы элективті курстар жеке мүдделерді дамытуда, оқушылардың ынтасын арттыруда және оларды болашақ кәсіби қызметке дайындауда шешуші рөл атқарады. Ресурстардың жетіспеушілігі және курстардың шектеулі таңдауы сияқты проблемаларға қарамастан, сәтті мысалдар мен халықаралық тәжірибелер элективті курстарды дұрыс енгізу және қолдау білім сапасын айтарлықтай жақсартып, білім алушыларға болашақта көмектесетінін көрсетеді.

6. ҰСЫНЫСТАР

Қазақстан Республикасы орта мектебінің жоғары сыныптарында элективті курстарды енгізу және жетілдіру бойынша ұсынымдар

Қазақстан Республикасы орта мектебінің жоғары сыныптарында элективті курстарды енгізуді зерттеу негізінде осы курстардың тиімділігін арттыруға және білім беру процесін жақсартуға бағытталған мынадай ұсынымдар әзірленді.

1. Элективті курстардың кеңеюі және әртүрлілігі

1.1. Курстар санының артуы

Спектрді кеңейту: экология, Ақпараттық технологиялар, өнер, кәсіпкерлік және т.б. сияқты әртүрлі білім салаларын қамтитын элективті курстардың кең таңдауын ұсыну қажет.

Мазмұнды өзектендіру: еңбек нарығындағы заманауи үрдістер мен өзгерістерді ескере отырып, курстардың мазмұнын үнемі жаңартып отыру курстардың өзектілігі мен тартымдылығын сақтауға көмектеседі.

1.2. Пәнаралық курстарды енгізу

Жобалау және зерттеу курстары: кешенді білім беру тәжірибесін құру үшін экология және технология, өнер және дизайн сияқты бірнеше пәндерді біріктіретін курстарды әзірлеу.

2. Оқыту сапасын жақсарту

2.1. Оқытушыларды даярлау және олардың біліктілігін арттыру

Оқыту және тренингтер: оқытушыларға элективті курстарды тиімді оқытуға және заманауи білім беру әдістерін қолдануға мүмкіндік беретін тұрақты біліктілікті арттыру курстары мен тренингтер өткізу.

Тәжірибе алмасу: әр түрлі мектептер мен аймақтардағы оқытушылар арасында тәжірибе алмасу үшін семинарлар мен конференциялар ұйымдастыру.

2.2. Әдістемелік материалдар жасау

Оқу құралдарын әзірлеу: оқытушыларға элективті курстарды ұйымдастыруға және өткізуге көмектесетін әдістемелік құралдар мен оқу материалдарын жасау.

Ресурстар мен құралдар: бағдарламалық қамтамасыз ету, аппараттық құралдар және зертханалар сияқты курстарды оқыту үшін қажетті ресурстар мен құралдарға қол жеткізуді қамтамасыз ету.

3. Оқушыларды қолдау және ынталандыру

3.1. Оқушыларға жеке көзқарас

Кеңес беру және қолдау: білім алушыларға өздерінің қызығушылықтары мен мансаптық ұмтылыстарына сәйкес келетін курстарды таңдауға көмектесу үшін элективті курстарды таңдау бойынша кеңес беру.

Жобаларды іске асыру үшін жағдай жасау: оқушыларды дербестік пен шығармашылықты дамытуға ықпал ететін элективті курстар шеңберінде жеке және топтық жобалармен жұмыс істеу мүмкіндігімен қамтамасыз ету.

3.2. Жетістіктерді бағалау және тану

Конкурстар мен көрмелер: оқушылар өз жобаларының нәтижелерін көрсете алатын және жетістіктері үшін танылатын конкурстар, көрмелер және басқа да іс-шаралар өткізу.

Сыйақылар мен сыйақылар. Үздік оқушыларға олардың белсенділігі мен оқуға деген қызығушылығын ояту үшін марапаттау және марапаттау жүйесін енгізу.

4. Ұйымдастырушылық қолдауды жақсарту

4.1. Қаржыландыру және ресурстар

Қаржыландыруды ұлғайту: мектептерге элективті курстарды, соның ішінде жабдықтар мен материалдарды өткізуге қажетті жағдай жасау үшін қосымша қаржыландыруды қамтамасыз ету.

Бизнес және университеттермен серіктестік: зертханалар, тағылымдамалар және сараптамалық кеңестер сияқты қосымша қолдау мен ресурстарды қамтамасыз ету үшін бизнес және жоғары оқу орындарымен серіктестіктерді дамыту.

4.2. Ата-аналар мен қоғамдастықтың қатысуы

Ата-аналарды тарту: ата-аналарға курстар туралы көбірек білуге және балаларының оқу процесін қолдауға арналған кездесулер мен іс-шараларды ұйымдастыру.

Қоғамдастық және еріктілік: курстарды өткізуге және білім беру бастамаларын қолдауға қатысу үшін жергілікті қоғамдастық пен кәсіпқойларды тарту.

5. Тиімділікті бақылау және бағалау

5.1. Бағалау жүйесін әзірлеу

Нәтижелерді бағалау: оқушылардың, оқытушылардың және білім беру мекемелерінің нәтижелерін тұрақты мониторингтеу мен талдауды қоса алғанда, элективті курстардың тиімділігін бағалау жүйесін әзірлеу және енгізу.

Кері байланыс: проблемаларды анықтау және курста түзету қажеттілігі үшін оқушылардан, оқытушылардан және ата-аналардан кері байланыс жинау механизмдерін ұйымдастыру.

5.2. Талдау және жақсарту

Деректерді талдау: табысты тәжірибелер мен проблемалық салаларды анықтау үшін элективті курстарды енгізу нәтижелері бойынша деректерге тұрақты талдау жүргізу.

Бағдарламаларды түзету: алынған мәліметтер мен ұсыныстар негізінде курстардың мазмұны мен ұйымдастырылуына өзгерістер мен түзетулер енгізу.

6. Халықаралық тәжірибені бейімдеу

6.1. Үздік тәжірибелерді үйрену

Халықаралық тәжірибені талдау: Қазақстандағы элективті курстардың сапасын жақсарту үшін Финляндия, АҚШ және Германия сияқты басқа елдердің білім беру жүйелерінен табысты тәжірибелерді зерделеу және енгізу.

6.2. Инновациялық тәсілдерді интеграциялау

Инновациялар мен технологиялар жобалық оқыту, онлайн ресурстар және заманауи білім беру платформалары сияқты элективті курстарды оқытуда инновациялық әдістер мен технологияларды қолдану.

Қазақстан Республикасы орта мектебінің жоғары сыныптарында элективті курстарды енгізу және жетілдіру курстарды кеңейтуді, оқыту сапасын жақсартуды, оқушыларды қолдауды, ұйымдастырушылық көмекті және тұрақты мониторингті қамтитын кешенді тәсілді талап етеді. Осы ұсыныстарды орындау оқушылардың жеке қызығушылықтары мен дағдыларын дамытуға, сондай-ақ оларды табысты кәсіби қызметке дайындауға ықпал ететін тиімдірек және икемді білім беру ортасын құруға көмектеседі.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

1. Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2011 – 2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы // ҚР БҒМ, Астана, 2010. – 57 б.
2. Назарбаев Н.Ә. Қазақстан Республикасы Президентінің Қазақстан халқына Жолдауы. СТРАТЕГИЯ «Қазақстан-2050», 14 желтоқсан. – Астана: Ақорда, 2012 ж.
3. Черникова Т.В. Выбор профиля обучения // Профильная школа. – 2006. – №1.
4. Шатунова О.В. Программы элективных курсов по технологии: учебно-методическое пособие для учителей технологии / О.В. Шатунова, А. Б. Сергеева. – Елабуга: Изд-во ЕГПУ, 2009. – 42 с.
5. Кривых С.В., Абдуллаева О.А., Алексашина И.Ю., Марковская Е.А. Теория и методика организации профильного обучения: СанктПетербургский опыт. Учебное пособие для специалистов по управлению образованием / Под редакцией И.Ю. Алексашиной. Пб. – 195 с.
6. Назаралиева З.С. Педагогика профильного образования: Учебное пособие. – Алматы: Триумф «Т», 2008 – 176 с.